Secret of Success

The boy that defeated an empire

വിജയ രഹസ്യം

കാലം നിങ്ങളുടെ പാവുകളെല്ലാം നീക്കി ജീവിതമെന്ന കളി
അവസാനിക്കുന്നതിന് മുൻപ് ജീവിതപരമാർത്തമം കണ്ടെത്തുക!

ശിവാ നേരോരി

ഗ്രന്ഥകർത്താവിനെക്കുറിച്ച്

ശിവ നെല്ലോരി (ഇ. ശിവകുമാർ) ആന്ധ്രാപ്രദേശിലെ ചിറ്റൂരിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഒരു ഓഡിറ്ററാണ്. ആന്ധ്രാപ്രദേശിലെ തിരുപ്പതിയിലുള്ള ശ്രീ വെങ്കടേശ്വര സർവകലാശാലയിൽ നിന്ന് അദ്ദേഹം കൊമേഴ്സിൽ ബിരുദം (B. Com) നേടിയിട്ടുണ്ട്. ഇന്ത്യയിലെ ചാർട്ടേഡ് അക്കൗണ്ടൻസി പരീക്ഷയിലും അമേരിക്കയിലെ ബന്ധപ്പെട്ട അക്കൗണ്ടൻസി ബോർഡ് നടത്തുന്ന സർട്ടിഫൈഡ് പബ്ലിക് അക്കൗണ്ടന്റ് (CPA) പരീക്ഷയിലും അദ്ദേഹം വിജയിച്ചിട്ടുണ്ട്.

തത്ത്വചിന്തയെ പ്രായോഗികതയുമായി സമന്വയിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ദൈവത്തെയും രാഷ്ട്രത്തെയും മാനവരാശിയെയും സേവിക്കുക എന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ദൗത്യം. തന്റെ രചനകളിലൂടെ ആത്മീയ ജ്ഞാനത്തെ പ്രായോഗിക പ്രവർത്തനങ്ങളുമായി സമന്വയിപ്പിക്കാനും ശക്തമായ ധാർമ്മിക മൂല്യങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കാനും സ്വന്തം കഴിവുകൾ വികസിപ്പിക്കാനും ലക്ഷ്യബോധത്തോടെയും സത്യസന്ധതയോടെയും വിജയം കൈവരിക്കാനും വായനക്കാരെ പ്രചോദിപ്പിക്കുകയാണ് അദ്ദേഹം ലക്ഷ്യമിടുന്നത്.

ഭൗതിക നേട്ടങ്ങൾക്കപ്പുറത്താണ് യഥാർത്ഥ വിജയമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ ഊന്നിപ്പറയുന്നു. സ്വഭാവഗുണങ്ങൾ, അറിവ്, അച്ചടക്കത്തോടെയുള്ള പ്രവർത്തനം, സേവനമനോഭാവം, ആത്മസാക്ഷാത്കാരം എന്നിവയുടെ സമന്വയപൂർണമായ വികാസത്തിലാണ് യഥാർത്ഥ വിജയം നിലകൊള്ളുന്നത്.

ഉള്ളടക്കപ്പട്ടിക

പ്രാരംഭം 4

ഭാഗം 1: ഭൗതിക വിജയം

1. ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ പരാജയപ്പെടുത്തിയ ബാലൻ 6
2. മനുഷ്യൻ തന്റെ ചിന്തകൾക്കനുസരിച്ച് രൂപപ്പെടുന്നു 12
3. ഇച്ഛാശക്തി (ആഗ്രഹത്തിന്റെ ശക്തി) 19
4. വിശ്വാസത്തിന് പർവതങ്ങളെപ്പോലും നീക്കാൻ കഴിയും 24
5. ജ്ഞാനശക്തി (അറിവാണ് ശക്തി) 31
6. ക്രിയാശക്തി (ആഗ്രഹത്തെ പ്രവർത്തനമായി രൂപാന്തരപ്പെടുത്തൽ) ... 42
7. പ്രപഞ്ചമനസ്സ്: 1 + 1 = > 2 54
8. നേതൃത്വപാടവം (ലക്ഷ്യങ്ങളിലേക്ക് ആളുകളെ പ്രചോദിപ്പിക്കുകയും നയിക്കുകയും ചെയ്യുക) 59
9. ഉപബോധമനസ്സ് (മനുഷ്യന്റെ പരിമിതമായ മനസ്സും അനന്തമായ പ്രപഞ്ചമനസ്സും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം) 64
10. നിർഭയത്വം 72
11. സ്ഥിരോത്സാഹം (അസാധ്യമായി ഒന്നുമില്ല) 78

ഭാഗം 2: ആത്മീയ വിജയം

12. ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം എന്താണ്? 86
13. മായ (ദിവ്യമായ മിഥ്യാബോധം) 95
14. രാജയോഗം (ആത്മനിയന്ത്രണത്തിന്റെ പാത) 106
15. ഭക്തിയോഗം (സ്നേഹത്തിന്റെ പാത) 116
16. കർമ്മയോഗം (കർമ്മത്തിന്റെയും നിസ്വാർത്ഥ സേവനത്തിന്റെയും പാത) 123
17. ജ്ഞാനയോഗം (ജ്ഞാനത്തിന്റെ പാത) 133
18. മരണത്തിൽനിന്ന് അമരത്വത്തിലേക്ക് 144

ഉപസംഹാരം 154

കൃതജ്ഞതയും നന്ദിയും.....158

ആ മുഖം

പ്രിയ സഹോദരീ സഹോദരന്മാരേ,

ജീവിതത്തിൽ നിങ്ങൾ എന്താണ് ആഗ്രഹിക്കുന്നത്? ഒരു ജോലിയോ, പണമോ, അധികാരമോ, പ്രശസ്തിയോ, സന്തോഷമോ? ജീവിതത്തിൽ പ്രശ്നങ്ങളും പരാജയങ്ങളും നേരിടുന്നുണ്ടോ? എന്തു ചെയ്യണം, എങ്ങനെ ചെയ്യണം എന്നറിയാതെ ജീവിതത്തിൽ വഴിതെറ്റിയ അവസ്ഥയിലാണോ നിങ്ങൾ?

ധനികനായാലും ദരിദ്രനായാലും നമുക്കെല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഒരു സമ്പത്തുണ്ട് — സമയം! നമുക്കോരോരുത്തർക്കും ഒരു ദിവസത്തിൽ കൃത്യമായി ഇരുപത്തിനാല് മണിക്കൂർ മാത്രമേയുള്ളൂ. എന്നാൽ ചിലർ വളരെ കുറഞ്ഞ പരിശ്രമത്തിലൂടെ സമ്പത്തും അധികാരവും പ്രശസ്തിയും മറ്റും നേടുന്നു. മറ്റു ചിലർ അതിനായി വളരെയധികം കഷ്ടപ്പെടുന്നു. ഇനിയും ചിലർ തങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങളിലും ആദർശങ്ങളിലും എത്തിച്ചേരുന്നതിൽ പൂർണമായും പരാജയപ്പെടുന്നു.

എന്തുകൊണ്ടാണ് ഇങ്ങനെ സംഭവിക്കുന്നത്? ചിലർക്ക് തങ്ങളുടെ അഭിലാഷങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ കഴിയുമ്പോൾ മറ്റുചിലർക്ക് അത് പ്രയാസകരമാകുന്നതും വേറെ ചിലർക്ക് ഒരിക്കലും സാധിക്കാത്തതും എന്തുകൊണ്ടാണ്?

മൊബൈൽ ഫോൺ നിർമാതാക്കൾ അടുത്തിടെ നടത്തിയ ഒരു സർവേയിൽ, 97 ശതമാനം ഉപഭോക്താക്കൾക്കും ഒരു മൊബൈൽ ഫോണിന്റെ ഏഴ് ശതമാനത്തിൽ താഴെ സവിശേഷതകളെക്കുറിച്ച് മാത്രമേ അറിയൂ എന്നും അവ മാത്രമേ ഉപയോഗിക്കുന്നുള്ളൂ എന്നും കണ്ടെത്തി. ഇത്രയും ചെറിയ ഒരു ഉപകരണത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഏറ്റവും സങ്കീർണമായ ഉപകരണമായ മനസ്സിന്റെ കാര്യത്തിൽ സ്ഥിതി എങ്ങനെയായിരിക്കുമെന്ന് നമുക്ക് ഊഹിക്കാം. മനസ്സിന്റെ കഴിവുകളെക്കുറിച്ചും അവയെ ശരിയായ രീതിയിൽ എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കാമെന്നതിനെക്കുറിച്ചും മിക്ക ആളുകൾക്കും അറിവില്ല. മനസ്സിന്റെ ശക്തി പൂർണമായി മനസ്സിലാക്കി പ്രയോഗിക്കുമ്പോൾ അതിന്റെ ഫലം അത്ഭുതകരമായിരിക്കും.

കാലങ്ങളായി നിരവധി ഗുരുക്കന്മാരും എഴുത്തുകാരും അറിവിന്റെ ഒരു വലിയ ശേഖരത്തിലേക്ക് തങ്ങളുടെ സംഭാവനകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ സംഭാവനകൾ ഈ പുസ്തകത്തിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും മതത്തെയോ വംശത്തെയോ സമുദായത്തെയോ രാഷ്ട്രത്തെയോ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനോ വിമർശിക്കാനോ ഈ പുസ്തകത്തിലെ ഒരു ഭാഗവും ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടില്ല. സൗകര്യത്തിനുവേണ്ടി ‘മനുഷ്യൻ’, ‘അവൻ’ തുടങ്ങിയ പദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ ഈ പുസ്തകം പുരുഷന്മാർക്കും സ്ത്രീകൾക്കും ഒരുപോലെ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്.

നമ്മുടെ മാനസികാവസ്ഥ മാതാപിതാക്കൾ, അധ്യാപകർ, സമൂഹം, ചുറ്റുപാടുകൾ തുടങ്ങിയവയുടെ സ്വാധീനഫലമാണ്. ഇവയാണ് നമ്മുടെ വിശ്വാസങ്ങളെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതും പുതിയ വിവരങ്ങളെ നാം എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കുന്നു, സ്വീകരിക്കുന്നു അല്ലെങ്കിൽ നിരാകരിക്കുന്നു എന്നതിനെ സ്വാധീനിക്കുന്നതും. ഈ

പുസ്തകത്തിലെ ചില ആശയങ്ങൾ വിശ്വസിക്കാൻ പ്രയാസമുള്ളതോ പഴഞ്ചനായി തോന്നുന്നതോ ആയിരിക്കാം. എന്നാൽ അവയെ വളരെ നേരത്തേ തള്ളിക്കളയരുത്. പരിചിതമല്ലാത്ത വാക്കുകളോടും ആശയങ്ങളോടും കൂടുതൽ ക്ഷമ കാണിക്കുക. പുതിയ ആശയങ്ങൾ മനസ്സിൽ പതിയാനും നിങ്ങളുടെ ചിന്തകളെ പുതിയ ദിശകളിലേക്ക് വികസിപ്പിക്കാനും അവസരം നൽകുക. കാലത്തിന്റെ പരീക്ഷണങ്ങളെ അതിജീവിച്ചവയാണ് ഈ ആശയങ്ങൾ. അതുകൊണ്ടുതന്നെ അവ ഇന്നും അത്ഭുതകരമാംവിധം പുതുമയുള്ളതും പ്രായോഗികവും സാർവത്രികവുമാണ്.

ഇന്ത്യയിലും അമേരിക്കൻ ഐക്യനാടുകളിലുമായി അമ്പത് വർഷത്തിലേറെ നീണ്ട രചയിതാവിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെയും അനുഭവത്തിന്റെയും ഫലമാണ് ഈ പുസ്തകം. തത്ത്വചിന്തയെ പ്രായോഗികതയുമായി സമന്വയിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. ജീവിതശാസ്ത്രത്തിന്റെയും ജീവിതം നയിക്കുന്ന കലയുടെയും സമന്വയം എന്നും ഈ പുസ്തകത്തെ വിശേഷിപ്പിക്കാം. ജീവിതത്തിൽ വിജയം നേടിയ നിരവധി ആളുകൾക്ക് പ്രയോജനപ്പെട്ട തത്ത്വങ്ങളാണ് ഇവിടെ നിങ്ങൾക്കു മുന്നിൽ അവതരിപ്പിക്കുന്നത്. അതേ തത്ത്വങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെയും മനോഹരമായ ഒരു ചിത്രമാക്കി മാറ്റാൻ നിങ്ങൾക്കും കഴിയും.

രുചികരമായ ഭക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് വായിക്കുന്നതുകൊണ്ടുമാത്രം നമ്മുടെ വിശപ്പ് ശമിക്കില്ല. വിശപ്പ് മാറ്റാൻ നാം ഭക്ഷണം കഴിക്കണം. ഭക്ഷണത്തെക്കുറിച്ച് സൈദ്ധാന്തികമായ അറിവ് മാത്രമുണ്ടെങ്കിൽ ശരീരം വിശന്നുതന്നെ ഇരിക്കും. അതുപോലെ, വിനോദത്തിനായി മാത്രം ഈ പുസ്തകം വായിച്ച് മാറ്റിവെച്ചാൽ അതുകൊണ്ട് വലിയ പ്രയോജനമുണ്ടാകില്ല. പകരം, ദൈനംദിന ജീവിതത്തിൽ ഒരു പ്രായോഗിക വഴികാട്ടിയായി ഇതിനെ സ്വീകരിച്ചാൽ കൂടുതൽ പ്രയോജനം ലഭിക്കും. ഇതിലെ തത്ത്വങ്ങൾ നിങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുകയും ദൈനംദിന ജീവിതത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുകയും വേണം.

ആദ്യവായനയിൽ ചില വിഷയങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമായി തോന്നിയേക്കാം. എന്നാൽ കാലക്രമേണ, മുഴുവൻ പുസ്തകത്തെയും സമഗ്രമായ കാഴ്ചപ്പാടോടെ മനസ്സിലാക്കാൻ നിങ്ങൾക്കു കഴിഞ്ഞേക്കും. ഈ പുസ്തകം നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെക്കുറിച്ചുള്ളതാണ്!

ജീവിതം ചെസ്സിനോട് സാമ്യമുള്ള ഒരു കളിയാണ്. അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ നാമെല്ലാവരും ശക്തനായ ഒരു എതിരാളിക്കെതിരെ കളിക്കുകയാണ് — സമയം. നാം ഒരു നീക്കം നടത്തിയാലും ഇല്ലെങ്കിലും, അധികം വൈകാതെ എല്ലാ കാലാളുകളും നീക്കം ചെയ്യപ്പെടുകയും കളി അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യും. സമയം അതിവേഗം കടന്നുപോകുന്നു.

വിജയത്തിന്റെ രഹസ്യം ഈ പുസ്തകത്തിലുടനീളം പലതവണ പരോക്ഷമായി പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അത് നേരിട്ട് വെളിപ്പെടുത്തിയാൽ, നിങ്ങൾ സ്വയം കണ്ടെത്തുമ്പോൾ ലഭിക്കുന്ന പ്രയോജനവും സന്തോഷവും നഷ്ടപ്പെട്ടേക്കാം. അതിനാൽ ആ രഹസ്യത്തിന് നേരിട്ട് പേര് നൽകിയിട്ടില്ല. പകരം, അത് അനാവരണം ചെയ്ത് കൺമുന്നിൽ വെച്ചിരിക്കുകയാണ്. അതിനെ കണ്ടെത്താൻ ‘തയ്യാറായവർക്കും സജ്ജരായവർക്കും’ അത് കണ്ടെത്താനാകും.

നിങ്ങൾ ആ രഹസ്യം കണ്ടെത്തുമോ?

ഭാഗം 1: ഭൗതിക വിജയം

അധ്യായം 1

ഒരു സാമ്രാജ്യത്തെ തോൽപ്പിച്ച ബാലൻ

മോഹൻ സ്കൂളിൽ പഠിക്കുമ്പോൾ പഠനത്തിൽ മിടുക്കനായിരുന്നില്ല. അവൻ വളരെ ലജ്ജാശീലനായിരുന്നു. മറ്റുള്ളവരുമായി ഇടപഴകുന്നത് ഒഴിവാക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കള്ളന്മാർ, പ്രേതങ്ങൾ, പാമ്പുകൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയം അവനെ എപ്പോഴും വേട്ടയാടിയിരുന്നു. രാത്രിയിൽ വീടിനു പുറത്തേക്ക് പോകാൻ പോലും അവന് ധൈര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇരുട്ടിൽ ഉറങ്ങുക എന്നത് അവന് ഏതാണ്ട് അസാധ്യമായിരുന്നു. ഒരു വശത്തുനിന്ന് പ്രേതങ്ങളും മറ്റൊരു വശത്തുനിന്ന് കള്ളന്മാരും മൂന്നാമതൊരു വശത്തുനിന്ന് പാമ്പുകളും വരുന്നതായി അവൻ സങ്കൽപ്പിക്കുമായിരുന്നു.

അക്കാലത്ത് ഇന്ത്യ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തിൻ കീഴിലായിരുന്നു. മാംസം കഴിച്ചാൽ ഇന്ത്യക്കാർക്ക് ശക്തി ലഭിക്കുമെന്നും ബ്രിട്ടീഷുകാരെ തോൽപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്നും മോഹന്റെ അടുത്ത സുഹൃത്തായ ഒരു സഹപാഠി അവനെ വിശ്വസിപ്പിച്ചു.

മോഹൻ കർശനമായ സസ്യാഹാരനിയമങ്ങൾ പാലിച്ചിരുന്ന ഒരു കുടുംബത്തിലാണ് ജനിച്ചത്. അവിടെ മാംസം കഴിക്കുന്നത് നിരോധിച്ചിരുന്നു. എങ്കിലും അവൻ തന്റെ സുഹൃത്തിനോടൊപ്പം നദിക്കരയിലെ വിജനമായ ഒരു സ്ഥലത്തേക്ക് പോയി ആട്ടിറച്ചി കഴിച്ചുനോക്കി. ആ മാംസം തുകൽപോലെ കടുപ്പമുള്ളതായി അവന് തോന്നി. അത് വിഴുങ്ങാൻ പോലും അവന് വളരെ പ്രയാസപ്പെട്ടു. അവന് അസ്വസ്ഥത അനുഭവപ്പെടുകയും ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് നിർത്തുകയും ചെയ്തു. അന്ന് രാത്രി അവൻ ഭയാനകമായ ഒരു ദുസ്വപ്നം കണ്ടു. ജീവനുള്ള ഒരു ആട് തന്റെ വയറ്റിനുള്ളിൽ കിടന്ന് കരയുന്നതുപോലെ അവന് തോന്നി. അതുമൂലം അവൻ കുറ്റബോധത്തിലും പശ്ചാത്താപത്തിലും മുങ്ങി ഉറക്കത്തിൽനിന്ന് ഉണർന്നു.

പിന്നീട്, മോഹന് ഏകദേശം പതിനഞ്ച് വയസ്സുള്ളപ്പോൾ, തന്റെ സഹോദരന്റെ സ്വർണവളയിൽനിന്ന് ഒരു ചെറിയ കഷണം സ്വർണം മോഷ്ടിച്ച് വിറ്റു. സ്വന്തം കടം വീട്ടാനായിരുന്നു അത്.

മോഷ്ടിച്ചതിലുള്ള കുറ്റബോധം മോഹന്റെ മനസ്സിനെ വല്ലാതെ അലട്ടി. അവന് മനസ്സമാധാനം നഷ്ടപ്പെട്ടു. എന്നാൽ അന്ന് ഗുരുതരമായ രോഗം ബാധിച്ച് കിടപ്പിലായിരുന്ന പിതാവിനോട് നേരിട്ട് കാര്യം പറയാനുള്ള ധൈര്യം അവനുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ, തന്റെ തെറ്റ് ഏറ്റുപറഞ്ഞുകൊണ്ട് ഒരു കത്ത് എഴുതി പിതാവിന് നൽകി. തുടർന്ന് കഠിനമായ ശിക്ഷ ഏറ്റുവാങ്ങാൻ തയ്യാറായി അവൻ പിതാവിന്റെ കിടക്കയ്ക്കരികിൽ നിശ്ശബ്ദനായി ഇരുന്നു.

മോഹന്റെ പിതാവ് എഴുന്നേറ്റിരുന്ന് ആ കത്ത് നിശ്ശബ്ദമായി വായിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിളിലൂടെ കണ്ണുനീർ ഒഴുകി. അദ്ദേഹം കത്ത് കീറിക്കളഞ്ഞു, കണ്ണുകൾ അടച്ചു, ഒരു കടുത്ത വാക്കുപോലും പറയാതെ വീണ്ടും കിടന്നു.

കോപത്തിനുപകരം പിതാവിന്റെ നിശ്ശബ്ദമായ വേദനയും ഉദാത്തമായ ക്ഷമയും കണ്ടത് മോഹന്റെ ഹൃദയത്തെ ആഴത്തിൽ സ്പർശിച്ചു. ഈ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് പിന്നീട് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത്, ആ "സ്നേഹത്തിന്റെ മുത്തുതുള്ളികൾ" തന്റെ ഹൃദയത്തെ പൂർണമായി ശുദ്ധീകരിച്ചുവെന്നും ജീവിതത്തിലെ തന്റെ പരീക്ഷണങ്ങളിലെ ആദ്യപാഠമായി അത് മാറിയെന്നുമാണ്. പിതാവിന് നൽകിയ വാക്ക് അദ്ദേഹം പാലിച്ചു. പിന്നീട് ഒരിക്കലും മോഷണം നടത്തിയില്ല.

പിന്നീട് മോഹൻ നിയമപഠനം നടത്തി. എന്നാൽ നിയമരംഗത്തെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനവും വിജയകരമായിരുന്നില്ല. നിയമതത്ത്വങ്ങൾ പ്രായോഗിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ എങ്ങനെ പ്രയോഗിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അറിയില്ലായിരുന്നു. പുസ്തകങ്ങളിൽനിന്ന് നേടിയ അറിവ് ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിലും ഒരു കക്ഷിയെ എങ്ങനെ സഹായിക്കണമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് വ്യക്തമായിരുന്നില്ല. ആരും അദ്ദേഹത്തെ ഒരു കേസ് ഏൽപ്പിക്കാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. സഹ അഭിഭാഷകർ അദ്ദേഹത്തെക്കുറിച്ച് തമാശകൾ പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

മറ്റൊന്നും ചെയ്യാനില്ലാത്തതിനാൽ അനുഭവം നേടുന്നതിനായി അദ്ദേഹം എല്ലാ ദിവസവും കോടതിയിൽ പോകുമായിരുന്നു. എന്നാൽ കേസുകളുടെ നടപടികൾ പിന്തുടരാൻ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രയാസമുണ്ടായിരുന്നു. പലപ്പോഴും കേസുകൾ നടക്കുന്നതിനിടയിൽ അദ്ദേഹം ഉറങ്ങിപ്പോകുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തിന് ലഭിച്ച ആദ്യത്തെയും ഒരേയൊന്നുമായ കേസ് സാധാരണ സ്വഭാവത്തിലുള്ള ഒരു ചെറിയ അവകാശവാദക്കേസായിരുന്നു. ആ കേസിൽ എന്താണ് സംഭവിച്ചതെന്ന് അദ്ദേഹം തന്നെ വിവരിക്കുന്നത് താഴെക്കൊടുക്കുന്നു.

"ചെറുകിട കേസുകൾ പരിഗണിക്കുന്ന കോടതിയിലെ എന്റെ ആദ്യത്തെ അനുഭവമായിരുന്നു അത്. പ്രതിഭാഗത്തിനുവേണ്ടിയാണ് ഞാൻ ഹാജരായത്. അതിനാൽ വാദിഭാഗത്തിന്റെ സാക്ഷികളെ എനിക്ക് വിസ്തരിക്കേണ്ടിയിരുന്നു. ഞാൻ എഴുന്നേറ്റുനിന്നു. എന്നാൽ എന്റെ ധൈര്യം ചോർന്നുപോയി. എന്റെ തല കറങ്ങുന്നതുപോലെ തോന്നി. കോടതിയിലുള്ള എല്ലാവർക്കും അതേ അവസ്ഥയാണെന്ന് എനിക്ക് തോന്നി. എന്തു ചോദ്യം ചോദിക്കണമെന്ന് എനിക്ക് ഒട്ടും മനസ്സിലായില്ല. ജഡ്ജി ചിരിച്ചുകാണും. അഭിഭാഷകർ ആ കാഴ്ച ആസ്വദിച്ചിട്ടുണ്ടാകുമെന്നതിൽ സംശയമില്ല. എന്നാൽ അപ്പോൾ എനിക്ക് ഒന്നും കാണാനോ ശ്രദ്ധിക്കാനോ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല.

ഞാൻ ഇരുന്നിട്ട് കേസ് നടത്താൻ എനിക്ക് കഴിയില്ലെന്ന് ഏജന്റിനോട് പറഞ്ഞു. പട്ടേലിനെ ഏർപ്പെടുത്തി, ഞാൻ വാങ്ങിയ ഫീസ് തിരികെ വാങ്ങുന്നതാണ് നല്ലതെന്നും അറിയിച്ചു. അങ്ങനെ 51 രൂപ ഫീസ് നൽകി ശ്രീ പട്ടേലിനെ ഏർപ്പെടുത്തി. അദ്ദേഹത്തിന് ആ കേസ് കുട്ടിക്കളിപോലെ എളുപ്പമായിരുന്നു.

എന്റെ കക്ഷി കേസ് ജയിച്ചോ തോറ്റോ എന്നുപോലും അറിയാതെ ഞാൻ കോടതിയിൽനിന്ന് തിടുക്കത്തിൽ പുറത്തേക്കിറങ്ങി. എനിക്ക് എന്നെക്കുറിച്ച് ലജ്ജ തോന്നി. കേസ് നടത്താനുള്ള ധൈര്യം നേടുന്നതുവരെ ഇനി ഒരു കേസും ഏറ്റെടുക്കരുതെന്ന് ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു."

ജീവിതത്തിൽ വിജയിക്കാൻ നടത്തിയ ഇത്തരം ചില ശ്രമങ്ങൾ പരാജയപ്പെട്ടതോടെ മോഹൻ നിരാശനായി. അപ്പോഴാണ് ചില നിരീക്ഷകർ "വിധി" അല്ലെങ്കിൽ "യാദൃച്ഛികത" എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കാൻ ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന, നിഗൂഢമായ ഒരു വഴിത്തിരിവ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിൽ സംഭവിച്ചത്.

സഹോദരന്റെ സഹായത്തോടെ ഒരു പ്രാദേശിക സ്ഥാപനം ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ തങ്ങളുടെ ഓഫീസിൽ ഒരു വർഷത്തെ കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജോലി ചെയ്യാൻ മോഹന് അവസരം നൽകി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് ലഭിക്കേണ്ടിയിരുന്ന ശമ്പളത്തേക്കാളും പദവിയേക്കാളും വളരെ താഴ്ന്ന ഒരു ചെറിയ ഗുമസ്തപ്പണിയായിരുന്നു അത്. മാത്രമല്ല, രണ്ടാമത്തെ മകനെ പ്രസവിച്ച ഭാര്യയിൽനിന്ന് അകന്നുനിൽക്കേണ്ടിവരുമെന്നതും അതിന്റെ ഭാഗമായിരുന്നു.

അക്കാലത്ത് ആ ജോലി വലിയൊരു അവസരമായി തോന്നിയിരുന്നില്ല. എന്നിരുന്നാലും അദ്ദേഹം ആ ഓഫർ സന്തോഷത്തോടെ സ്വീകരിച്ചു. എന്തായാലും അതൊരു ജോലിയായിരുന്നു. കുറച്ചെങ്കിലും അനുഭവം നേടാനും ഒരുപക്ഷേ സഹോദരന് കുറച്ച് പണം അയച്ചുകൊടുക്കാനും കഴിയുന്ന ഒരു അവസരം.

ദീർഘമായ കടൽയാത്രയ്ക്കുശേഷം, ഫ്രോക്ക് കോട്ടും തലപ്പാവും ധരിച്ച മോഹൻ ഡർബനിലെത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കക്ഷിയായ അബ്ദുല്ല ഷേത്ത് അദ്ദേഹത്തെ സ്വീകരിച്ചു. പിന്നീട് അദ്ദേഹം വിശേഷിപ്പിച്ചതുപോലെ, “ദൈവം ഉപേക്ഷിച്ച ആ ഭൂഖണ്ഡത്തിലേക്ക് എന്നെ ദൈവം തന്നെ എത്തിച്ചു; അവിടെവെച്ചാണ് ഞാൻ ദൈവത്തെ കണ്ടെത്തിയത്.”

ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ ആകെ ജനസംഖ്യയിൽ ബ്രിട്ടീഷുകാരും ഡച്ചുകാരും ചെറിയൊരു ന്യൂനപക്ഷമായിരുന്നെങ്കിലും, അവർ അവിടത്തെ തദ്ദേശീയരായ ആഫ്രിക്കക്കാരെയും ഇന്ത്യക്കാരെയും മനുഷ്യരേക്കാൾ താഴ്ന്നവരായാണ് പരിഗണിച്ചിരുന്നത്. യൂറോപ്യൻ കുടിയേറ്റക്കാരുടെ തോട്ടംകൃഷി സമ്പദ്‌വ്യവസ്ഥ കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ സഹായിക്കുന്നതിനായി 1860-ൽ ഇന്ത്യക്കാരെ ആദ്യമായി അവിടേക്ക് കൊണ്ടുവന്നു. അഞ്ചുവർഷത്തെ കരാറിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കരാർത്തൊഴിലാളികളായാണ് അവരെ ആകർഷിച്ചത്. കരാർ പൂർത്തിയായശേഷം സ്വതന്ത്ര താമസക്കാരായി അവിടെ തുടരാനുള്ള അവകാശവും അവർക്ക് വാഗ്ദാനം ചെയ്തിരുന്നു.

അവർക്കു പിന്നാലെ വ്യാപാരികളും മറ്റ് പ്രൊഫഷണലുകളും അവിടെയെത്തി. തൊഴിൽ എന്തായിരുന്നാലും സമൂഹത്തിലെ പദവി എന്തായിരുന്നാലും യൂറോപ്യന്മാർ അവരെയെല്ലാം താഴ്ന്നവരായി കണക്കാക്കി. അവരെ അവഹേളനപൂർവം ‘കൂലികൾ’ അല്ലെങ്കിൽ ‘സാമികൾ’ എന്നു വിളിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഡർബനിൽ ഏകദേശം ഒരാഴ്ച താമസിച്ചശേഷം, കേസിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി മോഹൻ പ്രിട്ടോറിയയിലേക്ക് പോകേണ്ടതുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കക്ഷി തീരുമാനിച്ചു. ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിൽ യൂറോപ്യന്മാർ എപ്പോഴും ഒന്നാം ക്ലാസിലാണ് യാത്ര ചെയ്തിരുന്നത്. എന്നാൽ ഇന്ത്യക്കാർ മൂന്നാം ക്ലാസിൽ യാത്ര ചെയ്യണമെന്നായിരുന്നു പൊതുവായ പ്രതീക്ഷ. മോഹന്റെ സ്ഥാപനം അദ്ദേഹത്തിനായി ഒന്നാം ക്ലാസ് ടിക്കറ്റ് മുൻകൂട്ടി ബുക്ക് ചെയ്തിരുന്നു.

രാത്രി ഏകദേശം ഒൻപത് മണിയോടെ ട്രെയിൻ പീറ്റർമാരിറ്റ്സ്ബർഗ് സ്റ്റേഷനിലെത്തി. അപ്പോൾ ട്രെയിനിൽ കയറിയ ഒരു വെള്ളക്കാരനായ യാത്രക്കാരൻ കമ്പാർട്ടുമെന്റിൽ ഒരു ‘വർണക്കാരൻ’ ഇരിക്കുന്നതിനെ എതിർത്തു. ജീവിതത്തെ മാറ്റിമറിച്ച ആ സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് മോഹൻ തന്നെ വിവരിക്കുന്നത് താഴെക്കൊടുക്കുന്നു.

“രാത്രി ഏകദേശം ഒൻപത് മണിയോടെ ട്രെയിൻ പീറ്റർമാരിറ്റ്സ്ബർഗ് സ്റ്റേഷനിലെത്തി. ഒരു യാത്രക്കാരൻ അകത്തുവന്ന് എന്നെ തലമുതൽ കാൽവരെ നോക്കി. ഞാൻ ഒരു ‘വർണക്കാരനാണെന്ന്’ അയാൾ മനസ്സിലാക്കി. അത് അയാളെ അസ്വസ്ഥനാക്കി. അയാൾ പുറത്തേക്കുപോയി രണ്ടു ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി തിരിച്ചുവന്നു.

മറ്റൊരു ഉദ്യോഗസ്ഥൻ എന്റെ അടുത്തെത്തി, ‘വരൂ, നിങ്ങൾ ചരക്കുകമ്പാർട്ടുമെന്റിലേക്ക് പോകണം’ എന്നു പറയുന്നതുവരെ അവർ എല്ലാവരും നിശ്ശബ്ദരായിരുന്നു.

‘എന്നാൽ എന്റെ കൈവശം ഒന്നാം ക്ലാസ് ടിക്കറ്റുണ്ട്,’ ഞാൻ പറഞ്ഞു.

‘അതുകൊണ്ടൊന്നും കാര്യമില്ല,’ മറ്റൊരാൾ ഇടപെട്ടു. ‘ഞാൻ പറയുന്നത് കേൾക്കൂ, നിങ്ങൾ ചരക്കുകമ്പാർട്ടുമെന്റിലേക്ക് പോകണം.’

‘ഈ കമ്പാർട്ടുമെന്റിൽ യാത്ര ചെയ്യാൻ എനിക്ക് അനുവാദം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. അതിനാൽ ഇതിൽത്തന്നെ യാത്ര തുടരണമെന്ന് ഞാൻ നിർബന്ധിക്കുന്നു.’

‘ഇല്ല, നിങ്ങൾക്ക് അതിന് കഴിയില്ല,’ ഉദ്യോഗസ്ഥൻ പറഞ്ഞു. ‘നിങ്ങൾ ഈ കമ്പാർട്ടുമെന്റിൽനിന്ന് പുറത്തുപോകണം. അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളെ ബലമായി പുറത്താക്കാൻ ഞാൻ പോലീസിനെ വിളിക്കേണ്ടിവരും.’

‘അതെ, നിങ്ങൾക്ക് പോലീസിനെ വിളിക്കാം. എന്നാൽ എന്റെ ഇഷ്ടപ്രകാരം ഞാൻ പുറത്തുപോകില്ല.’

പോലീസെത്തി. ഒരു പോലീസുകാരൻ എന്റെ കൈയിൽ പിടിച്ച് എന്നെ പുറത്തേക്ക് തള്ളിയിറക്കി. എന്റെ ലഗേജുകളും പുറത്തെടുത്തു. ചരക്കുകമ്പാർട്ടുമെന്റിലേക്ക് പോകാൻ ഞാൻ വിസമ്മതിച്ചു. ട്രെയിൻ മുന്നോട്ടുപോയി.

ഞാൻ കാത്തിരിപ്പുമുറിയിൽ പോയിരുന്ന് കൈവശമുണ്ടായിരുന്ന ചെറിയ ബാഗ് കൂടെവെച്ചു. മറ്റു ലഗേജുകൾ അവിടെത്തന്നെ വിട്ടു. റെയിൽവേ അധികൃതർ അവയുടെ ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുത്തിരുന്നു.

അത് ശൈത്യകാലമായിരുന്നു. ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ശൈത്യകാലം അതിശൈത്യമുള്ളതാണ്. പീറ്റർമാരിറ്റ്സ്ബർഗ് ഉയർന്ന പ്രദേശത്തായിരുന്നതിനാൽ തണുപ്പ് അസഹനീയമായിരുന്നു. എന്റെ ഓവർകോട്ട് ലഗേജിനുള്ളിലായിരുന്നു. എന്നാൽ വീണ്ടും അപമാനിക്കപ്പെടുമെന്ന ഭയത്താൽ അത് ചോദിക്കാൻ പോലും ഞാൻ ധൈര്യപ്പെട്ടില്ല. അതിനാൽ ഞാൻ അവിടെ ഇരുന്ന് തണുത്തുവിറച്ചു.

മുറിയിൽ വെളിച്ചമൊന്നുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. അർധരാത്രിയോടെ ഒരു യാത്രക്കാരൻ അകത്തുവന്നു. ഒരുപക്ഷേ അയാൾ എന്നോട് സംസാരിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചിരിക്കാം. എന്നാൽ അപ്പോൾ സംസാരിക്കാനുള്ള മാനസികാവസ്ഥയിലായിരുന്നില്ല ഞാൻ.

എന്റെ കടമയെക്കുറിച്ച് ഞാൻ ചിന്തിക്കാൻ തുടങ്ങി. എന്റെ അവകാശങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പോരാടണോ, അതോ ഇന്ത്യയിലേക്ക്

മടങ്ങിപ്പോകണോ? അപമാനങ്ങൾ അവഗണിച്ച് പ്രിട്ടോറിയയിലേക്ക് യാത്രതുടർന്ന് കേസ് പൂർത്തിയാക്കിയശേഷം ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങണോ? എന്റെ ഉത്തരവാദിത്വം നിറവേറ്റാതെ ഇന്ത്യയിലേക്ക് ഓടിപ്പോകുന്നത് ഭീരുത്വമായിരിക്കും. എനിക്ക് നേരിടേണ്ടിവന്ന ഈ ദുരിതം വർണവിവേചനം എന്ന ആഴത്തിലുള്ള രോഗത്തിന്റെ ഒരു ലക്ഷണം മാത്രമായിരുന്നു. സാധ്യമെങ്കിൽ ആ രോഗത്തെ വേരോടെ പിഴുതെറിയാൻ ഞാൻ ശ്രമിക്കണം; അതിനായി കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിക്കേണ്ടിവന്നാലും അതിന് തയ്യാറാകണം.”

എന്നാൽ കൂടുതൽ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ കാത്തിരിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. അടുത്ത ദിവസം വൈകുന്നേരം മോഹൻ യാത്ര തുടർന്നു. ഇത്തവണ യാതൊരു തടസ്സവുമുണ്ടായില്ല. എന്നാൽ ചാൾസ്ടൗണിൽനിന്ന് ജോഹന്നാസ്ബർഗിലേക്കുള്ള യാത്രയിൽ മറ്റൊരു വലിയ തടസ്സം അദ്ദേഹത്തെ കാത്തിരുന്നു. ആ ദൂരം സ്റ്റേജ് കോച്ചിലാണ് സഞ്ചരിക്കേണ്ടിയിരുന്നത്.

മോഹനെ കോച്ചിന്റെ പുറത്തുള്ള ഡ്രൈവറുടെ ഇരിപ്പിടത്തിൽ ഇരുത്തി. വെള്ളക്കാരനായ കണ്ടക്ടർ അഥവാ ‘ലീഡർ’ എന്നു വിളിക്കപ്പെട്ടിരുന്നയാൾ അകത്ത് വെള്ളക്കാരായ യാത്രക്കാരോടൊപ്പം ഇരുന്നു.

കോച്ച് നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന ഭയത്താൽ മോഹൻ ആദ്യത്തെ അപമാനം സഹിച്ചു. യാത്രയ്ക്കിടെ ‘ലീഡർ’ പുകവലിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചു. അതിനായി കോച്ചിന്റെ പുറത്തുള്ള കാൽവെയ്പ്പുപലകയിൽ വൃത്തികെട്ട ഒരു തുണി വിരിച്ച് ഒരു ഇരിപ്പിടം ഒരുക്കി. അവിടെ ഇരിക്കാൻ മോഹനോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ മോഹൻ അതിന് വിസമ്മതിച്ചു.

രോഷാകുലനായ ‘ലീഡർ’ മോഹനെ അസഭ്യം പറയുകയും ക്രൂരമായി മർദിക്കുകയും ചെയ്തു. അദ്ദേഹത്തെ താഴേക്ക് തള്ളിയിടാനും ശ്രമിച്ചു. മോഹൻ ജീവൻ പണയപ്പെടുത്തി പിച്ചളപ്പിടികളിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ചു. തന്റെ ഇരിപ്പിടം വിട്ടുകൊടുക്കാൻ അദ്ദേഹം തയ്യാറായില്ല. അതേസമയം, പ്രകോപനത്തിന് വഴങ്ങി തിരിച്ചടിക്കാനും അദ്ദേഹം തയ്യാറായില്ല.

ചില വെള്ളക്കാരായ യാത്രക്കാർ ഈ ഭീരുത്വപരമായ ആക്രമണത്തിനെതിരെ പ്രതിഷേധിച്ചു. അപമാനിതനായ ‘ലീഡർ’ ഒടുവിൽ മോഹനെ അവിടെത്തന്നെ ഇരിക്കാൻ അനുവദിക്കേണ്ടിവന്നു.

അങ്ങനെ ജീവന് ഭീഷണിയുണ്ടായിരുന്ന സാഹചര്യത്തിലും ‘ഇല്ല’ എന്നു പറയാൻ മോഹൻ പഠിച്ചു. അതിനുമുമ്പുതന്നെ, തന്റെ സദാചാരത്തെ പരീക്ഷിച്ച പ്രലോഭനങ്ങൾക്കുമുന്നിലും അമ്മയ്ക്ക് നൽകിയ വാഗ്ദാനത്തോടുള്ള വിശ്വസ്തതയിലും അദ്ദേഹം മദ്യത്തോടും സ്ത്രീസംഗത്തോടും ‘ഇല്ല’ എന്നു പറഞ്ഞിരുന്നു. എന്നാൽ ഇതൊരു കൂടുതൽ ശക്തമായ ‘ഇല്ല’ ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ മറ്റെല്ലാ സദ്ഗുണങ്ങളും ആശ്രയിച്ചുനിന്ന നിർഭയത്വത്തിന്റെ അടിത്തറയായി അത് മാറി.

ജീവിതത്തിൽ നിരവധി പരാജയങ്ങളും പ്രതിബന്ധങ്ങളും നേരിട്ടപ്പോൾ, പുറംലോകത്ത് പരിഹാരങ്ങൾ തേടുന്നതിനുപകരം മോഹൻ സ്വയം കണ്ടെത്താനുള്ള ആജീവനാന്ത യാത്ര ആരംഭിച്ചു.

അദ്ദേഹം മറ്റാരുമല്ല, മോഹൻദാസ് കരംചന്ദ് ഗാന്ധിയായിരുന്നു. മഹാത്മാ ഗാന്ധി അഥവാ ഗാന്ധിജി എന്ന പേരിലാണ് അദ്ദേഹം ലോകപ്രശസ്തനായത്. ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന് അദ്ദേഹം നേതൃത്വം നൽകി. തന്റെ ജീവിതകാലത്തുതന്നെ ബ്രിട്ടീഷുകാരെ ഇന്ത്യയിൽനിന്ന് പുറത്താക്കുന്നതിൽ നിർണായക പങ്കുവഹിച്ചു.

നമുക്കും അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് പാഠങ്ങൾ പഠിക്കാനും അദ്ദേഹം നടന്ന പാതയിലൂടെ മുന്നോട്ടുപോകാനും കഴിയും. തന്റെ ആത്മകഥയ്ക്ക് അദ്ദേഹം നൽകിയ പേര് 'സത്യാന്വേഷണ പരീക്ഷണങ്ങൾ' (My Experiments with Truth) എന്നായിരുന്നു.

സത്യത്തെ അന്വേഷിക്കുന്നത് നമ്മെയും മോചിപ്പിക്കും.

അധ്യായം 2

മനുഷ്യൻ താൻ ചിന്തിക്കുന്നതുപോലെ ആയിത്തീരുന്നു

ഗാന്ധിജി വെറുമൊരു ചിന്തകനോ ചാരുകസേരയിലിരുന്ന് തത്ത്വചിന്ത നടത്തുന്ന വ്യക്തിയോ ആയിരുന്നില്ല; മറിച്ച് തീവ്രമായ പ്രവർത്തനനിരതനായ ഒരു മനുഷ്യനായിരുന്നു. ഏതാണ്ട് എല്ലാ മനുഷ്യർക്കും ചിന്തിക്കാൻ കഴിയും. എന്നാൽ ചിന്തയുടെ സർഗാത്മകശക്തി മനസ്സിലാക്കി അത് ശരിയായ രീതിയിൽ പ്രയോഗിക്കുന്നവർ മാത്രമാണ് ജീവിതത്തിൽ തങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നത്. ഈ അടിത്തറയിലൂടെ നമുക്ക് ആദർശപരമായ ഒരു വീട്, ബിസിനസ്, ജീവിതം, ചുറ്റുപാടുകൾ എന്നിവ കെട്ടിപ്പടുക്കാൻ കഴിയും. ചിന്തകൾ വാക്കുകളായും പ്രവൃത്തികളായും മാറാം. അതിനാൽ നമ്മുടെ ചിന്തകളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയണം.

വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ഒരു അമേരിക്കൻ മിഷനറി സേവാഗ്രാം ആശ്രമത്തിൽ ഗാന്ധിജിയെ സന്ദർശിക്കുകയും, “അങ്ങയുടെ ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും സർഗാത്മകമായ അനുഭവങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണ്?” എന്ന് ചോദിക്കുകയും ചെയ്തു. ഗാന്ധിജി മറുപടി പറഞ്ഞു: “അത്തരം അനുഭവങ്ങൾ അനവധിയാണ്. എന്നാൽ അങ്ങ് ഈ ചോദ്യം എന്നോടു ചോദിച്ചപ്പോൾ, എന്റെ ജീവിതത്തിന്റെ ഗതിതന്നെ മാറ്റിമറിച്ച ഒരു അനുഭവം ഞാൻ ഓർക്കുന്നു.” തുടർന്ന് അദ്ദേഹം താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ മാരിറ്റ്സ്ബർഗ് സംഭവം വിവരിച്ചു.

“യഥാർഥത്തിൽ, സർഗാത്മകമായ അനുഭവം അവിടെയാണ് ഉണ്ടായത്. എന്റെ ജീവൻതന്നെ അപകടത്തിലാണെന്ന് എനിക്കു ഭയമുണ്ടായിരുന്നു. ഞാൻ ഇരുട്ടുനിറഞ്ഞ കാത്തിരിപ്പുമുറിയിൽ പ്രവേശിച്ചു. അവിടെ ഒരു വെള്ളക്കാരനുണ്ടായിരുന്നു. എനിക്ക് അവനെ ഭയമായിരുന്നു. എന്റെ കടമ എന്താണെന്ന് ഞാൻ എന്നോടുതന്നെ ചോദിച്ചു. ഞാൻ ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങിപ്പോകണമോ? അതോ ദൈവത്തെ സഹായിയായി സ്വീകരിച്ച്, എനിക്കായി കാത്തിരിക്കുന്ന എന്തിനെയും നേരിടാൻ മുന്നോട്ടുപോകണമോ? അവിടെത്തന്നെ തുടരാനും കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിക്കാനും ഞാൻ തീരുമാനിച്ചു. എന്റെ സജീവമായ അഹിംസാപ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചത് ആ ദിവസം മുതലാണ്.”

ഗാന്ധിജിക്ക് തന്റെ ജീവിതകാലത്തുതന്നെ സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയെ കാണാൻ കഴിഞ്ഞു. രാഷ്ട്രപിതാവ് എന്ന പദവിയിലേക്കും അദ്ദേഹം ഉയർന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേട്ടങ്ങൾ ഒറ്റയിരിപ്പിൽ ഉണ്ടായതല്ല. തുല്യനീതിയും തുല്യപരിഗണനയും ലഭിക്കണമെന്ന അടങ്ങാത്ത ആഗ്രഹത്തിൽനിന്ന് ആരംഭിച്ച്, അവ ഓരോന്നായി ക്രമേണ കൈവരിക്കുകയായിരുന്നു.

നാറ്റലിനെ അപേക്ഷിച്ച് ട്രാൻസ്വാളിലെ ഇന്ത്യക്കാരുടെ അവസ്ഥ കൂടുതൽ ദയനീയമായിരുന്നു. ഓരോ വ്യക്തിയും മൂന്ന് പൗണ്ട് വീതം നികുതി അടയ്ക്കാൻ നിർബന്ധിതരായിരുന്നു. ഹിന്ദു ആചാരപ്രകാരം നടത്തിയ അവരുടെ വിവാഹങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ അംഗീകാരം നൽകിയിരുന്നില്ല; അവ അസാധുവായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടു. പ്രത്യേകമായി അനുവദിച്ച സ്ഥലങ്ങളിൽ, ഒരുതരം ഗെറ്റോകളിൽ, മാത്രമേ അവർക്ക് ഭൂമി സ്വന്തമാക്കാൻ

കഴിയുമായിരുന്നുള്ളൂ. അവർക്ക് വോട്ടവകാശമില്ലായിരുന്നു. പ്രത്യേക അനുമതിപത്രം കൈവശം വയ്ക്കാതെ നടപ്പാതയിലൂടെ നടക്കാനോ രാത്രി ഒൻപത് മണിക്ക് ശേഷം പുറത്തുപോകാനോ അവരെ അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. ഈ അനുമതിപത്രം അവർ എപ്പോഴും കൈവശം സൂക്ഷിക്കേണ്ടതുമുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരു ദിവസം, ഏതു സമയത്തും പുറത്തുപോകാൻ അനുമതി നൽകുന്ന സ്റ്റേറ്റ് അറ്റോർണിയുടെ കത്ത് ലഭിച്ചിരുന്ന ഗാന്ധിജി പതിവുപോലെ വൈകുന്നേരം നടക്കാനിറങ്ങി. മുന്നറിയിപ്പൊന്നും നൽകാതെ ഒരു കാവൽക്കാരൻ പെട്ടെന്ന് അദ്ദേഹത്തെ നടപ്പാതയിൽനിന്ന് തള്ളിയിട്ടു; തുടർന്ന് ചവിട്ടി തെരുവിലേക്കു വീഴ്ത്തുകയും ചെയ്തു. ഗാന്ധിജിയെ അറിയാമായിരുന്ന ഒരു ഇംഗ്ലീഷുകാരൻ ആ വഴി കടന്നുപോകുന്നതിനിടെ സംഭവം കാണാനിടയായി. കാവൽക്കാരനെതിരെ നിയമനടപടി സ്വീകരിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഗാന്ധിജിയെ ഉപദേശിക്കുകയും സാക്ഷിയായി ഹാജരാകാമെന്ന് വാഗ്ദാനം ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ വ്യക്തിപരമായ പരാതികളുടെ പേരിൽ കോടതിയിൽ പോകില്ലെന്ന് താൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞ് ഗാന്ധിജി ആ വാഗ്ദാനം വിനയപൂർവം നിരസിച്ചു. മറ്റൊരാൾക്ക് കഷ്ടപ്പാടുണ്ടാക്കുന്നതിലൂടെ ഒരാൾക്ക് എങ്ങനെയാണ് മഹത്വം അനുഭവിക്കാൻ കഴിയുന്നതെന്ന കാര്യം അദ്ദേഹത്തെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി.

മാരിറ്റ്സ്ബർഗ് റെയിൽവേ സ്റ്റേഷനിൽ ട്രെയിനിൽനിന്ന് പുറത്തേക്ക് തള്ളിയിടപ്പെട്ടതിനുശേഷം, പ്രശ്നങ്ങളിൽനിന്ന് ഓടിയൊളിക്കുന്നതിനുപകരം ഗാന്ധിജി തന്റെ കടമയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാൻ തുടങ്ങി. പ്രശ്നങ്ങളെ നേരിട്ട് അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതുവരെ അവയുടെ പരീക്ഷണങ്ങൾ തനിക്കു നേരിടേണ്ടിവരുമെന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. താൻ അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്ന ദുരിതം വംശീയവിവേചനം എന്ന ആഴത്തിലുള്ള രോഗത്തിന്റെ ഒരു ലക്ഷണം മാത്രമാണെന്ന് അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ആ രോഗത്തെ വേരോടെ പിഴുതെറിയാനും അതിനായി കഷ്ടപ്പാടുകൾ സഹിക്കാനും അദ്ദേഹം ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്തു.

ഈ ചിന്തയുടെ പ്രചോദനം ആദ്യമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ മിന്നിമറഞ്ഞപ്പോൾ, രണ്ട് വലിയ പ്രതിബന്ധങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുന്നിലുണ്ടായിരുന്നു. ഒന്നാമതായി, ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും ശക്തമായ സാമ്രാജ്യമായി ഭയപ്പെടുകയും ആദരിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്തിരുന്ന ബ്രിട്ടീഷുകാരെയാണ് അദ്ദേഹത്തിന് നേരിടേണ്ടിയിരുന്നത്. രണ്ടാമതായി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പക്ഷത്തുണ്ടായിരുന്ന ജനങ്ങൾ ജാതി, മതം, ഭാഷ തുടങ്ങിയവയുടെ പേരിൽ വിഭജിക്കപ്പെടുകയും പരസ്പരം പോരടിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. മതത്തിന്റെയും ജാതിയുടെയും പേരിൽ ഇന്ത്യക്കാർ തമ്മിൽ പോരടിക്കാനായി ബ്രിട്ടീഷുകാർ ‘ഭിന്നിപ്പിച്ച് ഭരിക്കുക’ എന്ന രാഷ്ട്രീയതന്ത്രവും പ്രയോഗിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഈ പ്രതിബന്ധങ്ങളെ അദ്ദേഹം എങ്ങനെ അതിജീവിച്ചുവെന്ന് തുടർന്നുള്ള അധ്യായങ്ങളിൽ നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

പലരും തങ്ങൾ സാഹചര്യങ്ങളുടെ ഇരകളാണെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരെയോ സാഹചര്യങ്ങളെയോ എപ്പോഴും കുറ്റപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ‘എനിക്ക് നല്ലൊരു നക്ഷത്രത്തിൽ ജനിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ’, ‘എനിക്ക് അനുയോജ്യമായ ജോലി ലഭിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ’, ‘എന്റെ കുടുംബാംഗങ്ങൾ എന്നെ മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നെങ്കിൽ’ എന്നിങ്ങനെ അവർ ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. എന്നാൽ ഈ സമീപനം ദുരന്തത്തിലേക്കുള്ള വഴിയാണ്. നമ്മുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക്

മറ്റുള്ളവരെ ഉത്തരവാദികളാക്കുന്നതിനു തുല്യമാണിത്. അതിനുപകരം, പ്രശ്നങ്ങൾ മറ്റുള്ളവർ സൃഷ്ടിച്ചതാണെങ്കിൽപ്പോലും, സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുന്നതാണ് ശരിയായ സമീപനം.

വിക്ടർ ഫ്രാങ്ക്ൽ ഒരു ഓസ്ട്രിയൻ മനോരോഗവിദഗ്ധനായിരുന്നു. അദ്ദേഹം ജൂത മതവിശ്വാസിയായിരുന്നതിനാൽ നാസികൾ അദ്ദേഹത്തെ തടങ്കൽപ്പാളയങ്ങളിൽ തടവിലാക്കുകയും ക്രൂരമായ പീഡനങ്ങൾക്ക് ഇരയാക്കുകയും ചെയ്തു. അവിടെവെച്ച് അദ്ദേഹത്തിന് മാതാപിതാക്കളെയും ഭാര്യയെയും സഹോദരനെയും നഷ്ടപ്പെട്ടു. എന്നാൽ സഹിക്കാനാവാത്ത അത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിലും അദ്ദേഹം തന്റെ മനഃശാസ്ത്രപരമായ ഗവേഷണം തുടർന്നു. തടവറയിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെട്ട്, തന്റെ കണ്ടെത്തലുകളെക്കുറിച്ച് വീണ്ടും വിദ്യാർഥികളെ പഠിപ്പിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം സ്വപ്നം കാണാറുണ്ടായിരുന്നു.

പീഡനങ്ങളിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനോ കൂടുതൽ ഭക്ഷണം ലഭിക്കാനോ വേണ്ടി ചില തടവുകാർ നാസികൾക്കുവേണ്ടി ചാരന്മാരായി പ്രവർത്തിക്കാൻ തീരുമാനിച്ചതായി അദ്ദേഹം നിരീക്ഷിച്ചു. അങ്ങനെ അവർ സഹതടവുകാർക്ക് കൂടുതൽ ദുരിതവും നാശവും വരുത്തിവെച്ചു. മറുവശത്ത്, ചില തടവുകാർ സഹതടവുകാർക്ക് ആശ്വാസം നൽകുകയും സഹായിക്കുകയും ചെയ്തു. സ്വന്തം ഭക്ഷണവിഹിതം ത്യജിച്ചും മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി പീഡനങ്ങൾ ഏറ്റുവാങ്ങിയും അവർ സഹാനുഭൂതി പ്രകടിപ്പിച്ചു.

ഏറ്റവും ക്രൂരരായ സ്വേച്ഛാധിപതികൾക്കുപോലും കവർന്നെടുക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരുതരം പരമമായ സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം കണ്ടെത്തി. അതാണ് ആത്മീയസ്വാതന്ത്ര്യം. മനുഷ്യർക്ക് രാഷ്ട്രീയമോ സാമ്പത്തികമോ ആയ സ്വാതന്ത്ര്യം നഷ്ടപ്പെടാം. ശാരീരികമോ മാനസികമോ ആയ സ്വാതന്ത്ര്യവും നഷ്ടപ്പെടാം. എന്നാൽ ഒരു പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തോട് ഒരാൾ എങ്ങനെ പ്രതികരിക്കണമെന്ന് തീരുമാനിക്കാനുള്ള ആത്മീയസ്വാതന്ത്ര്യം ആർക്കും കവർന്നെടുക്കാനാവില്ല. ഉത്തേജനത്തിനും പ്രതികരണത്തിനും ഇടയിൽ, സ്വന്തം പ്രതികരണം തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തി മനുഷ്യനുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. മറ്റു ജീവികൾക്ക് ലഭ്യമല്ലാത്ത, മനുഷ്യർക്കുമാത്രം ലഭിച്ചിട്ടുള്ള ഏറ്റവും വലിയ വരദാനമാണിത്.

ഉത്തേജനം (Stimulus) — പ്രതികരണം (Response)

ഉത്തേജനം	തിരഞ്ഞെടുക്കാവുന്ന പ്രതികരണങ്ങൾ
വിശപ്പ്	ഭക്ഷണം കഴിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ ഉപവസിക്കുക
ക്ഷീണം / ഉറങ്ങേണ്ട സമയം	ഉറങ്ങുക അല്ലെങ്കിൽ ഉണർന്നിരിക്കുക
ആയുധം കാട്ടി ഭീഷണിപ്പെടുത്തൽ	ജീവൻ രക്ഷിക്കാൻ ഓടിരക്ഷപ്പെടുക അല്ലെങ്കിൽ മരണത്തെ മുഖാമുഖം നേരിടുക
പരീക്ഷകളിലെ പരാജയം	പഠനം ഉപേക്ഷിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ ജീവിതം അവസാനിപ്പിക്കുക എന്ന ചിന്തയിലേക്കു പോകുക; അതിനു പകരം വീണ്ടും പരീക്ഷകൾക്കായി തയ്യാറെടുക്കുക

സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തി മനുഷ്യർക്കുള്ള ഏറ്റവും വലിയ അനുഗ്രഹമാണ്. കാരണം, നമ്മുടെ പരിമിതികളെ വെല്ലുവിളിക്കാനും മനുഷ്യസാധ്യതകളുടെ ഉന്നതശിഖരങ്ങളിലേക്ക് കയറിച്ചെല്ലാനും അത് നമ്മെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നു. സ്വന്തം ജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള കഴിവ് നമുക്കെല്ലാവർക്കുമുണ്ട്. എന്നാൽ അതിനുള്ള ധൈര്യം പലർക്കുമില്ല. അതിന്റെ ഫലമായി നാം നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം ഉപേക്ഷിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരെയും സാഹചര്യങ്ങളെയും നമ്മുടെ ജീവിതം നിയന്ത്രിക്കാൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

നമ്മുടെ വളർത്തലും സാമൂഹിക സ്വാധീനങ്ങളും നമ്മുടെ ചിന്താരീതിയെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നു. ഇതിനെയാണ് 'സംസ്കാരം' അഥവാ 'സംസ്കാരങ്ങൾ' (Samskara) എന്നു വിളിക്കുന്നത്. ഇങ്ങനെ നമ്മുടെ പെരുമാറ്റവും തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളും പാരമ്പര്യത്തിന്റെയും സാമൂഹിക സ്വാധീനങ്ങളുടെയും അധീനതയിലാകുന്നു. നമുക്ക് എന്താണ് ഇഷ്ടം, എന്താണ് ഇഷ്ടമല്ലാത്തത്, എന്താണ് നമുക്ക് നല്ലത്, എന്താണ് നല്ലതല്ലാത്തത് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് പൊതുവായൊരു ധാരണ നമുക്കുണ്ട്. ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നാം സുഹൃത്തുക്കളെയും വസ്തുക്കളെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെയും മറ്റും തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നത്. ഈ ധാരണയുടെ ഉറവിടത്തെ സംസ്കൃതത്തിൽ 'വാസനകൾ' (Vasanas) എന്നും ഇംഗ്ലീഷിൽ 'ഉപബോധമനസ്സ്' (Subconscious Mind) എന്നും വിളിക്കുന്നു.

വിവരങ്ങൾ നൽകുമ്പോൾ അവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉത്തരങ്ങൾ നൽകുന്ന കമ്പ്യൂട്ടറിനെപ്പോലെ, നാമും നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ വാസനകളെ സംഭരിക്കുകയും അവയ്ക്കനുസൃതമായ ചിന്തകളും പ്രവൃത്തികളും പുറത്തുകൊണ്ടുവരികയും ചെയ്യുന്നു. വാസനകൾ നല്ലതാണെങ്കിൽ ചിന്തകളും പ്രവൃത്തികളും നല്ലതായിരിക്കും. വാസനകൾ മോശമോ സമ്മിശ്രമോ ആണെങ്കിൽ ചിന്തകളും പ്രവൃത്തികളും മോശമോ സമ്മിശ്രമോ ആയിരിക്കും.

തന്റെ ഉള്ളിൽ സംഭരിച്ചിരിക്കുന്ന വാസനകളെ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിൽ വിജയിക്കുന്ന വ്യക്തിയെ വലിയ സന്തോഷം കാത്തിരിക്കുന്നു. കാരണം, അതിലൂടെ അയാൾക്ക് അപാരമായ ശക്തി ലഭിക്കുന്നു. അതിനാൽ നല്ല സ്വഭാവമുള്ള ആളുകളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കഴിയുകയും രാമായണം, മഹാഭാരതം തുടങ്ങിയ ഇതിഹാസങ്ങൾ പഠിക്കാൻ സമയം ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്.

പാണ്ഡവരോടുള്ള ദുര്യോധനന്റെ വെറുപ്പും അസൂയയും, ശകുനി, ദുശ്ശാസനൻ, കർണൻ തുടങ്ങിയ ദുഷ്ടസ്വഭാവമുള്ളവരുമായുള്ള കൂട്ടുകെട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പതനത്തിന് കാരണമായതെങ്ങനെയെന്ന് മഹാഭാരതം കാണിച്ചുതരുന്നു. അതുപോലെ, ചൂതുകളിയോടുള്ള ധർമ്മരാജന്റെ ദൗർബല്യം പാണ്ഡവരെ എങ്ങനെ ദുരിതത്തിലാഴ്ത്തിയെന്നും ഈ ഇതിഹാസം നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. കാമവും അഹങ്കാരവും കാരണം രാവണനെപ്പോലുള്ള മഹാനായ ഭരണാധികാരിയും ഭക്തനും നശിച്ചതെങ്ങനെയെന്ന് രാമായണം വ്യക്തമാക്കുന്നു.

തന്നിൽ വലിയ സ്വാധീനം ചെലുത്തിയ ഏതാനും പുസ്തകങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിജി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അവയിൽ ശ്രവണകുമാർ ചരിതം, സത്യഹരിശ്ചന്ദ്രൻ, അൺടു ദ ലാസ്റ്റ് എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

“ഇതേ കാലഘട്ടത്തിൽ നടന്ന മറ്റുരണ്ട് സംഭവങ്ങളും എന്റെ ഓർമയിൽ എന്നും പതിഞ്ഞുകിടക്കുന്നു. പൊതുവെ, പാഠപുസ്തകങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള വായനയോട് എനിക്ക് താൽപ്പര്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ദിവസേനയുള്ള പാഠങ്ങൾ പഠിക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. കാരണം, അധ്യാപകന്റെ ശകാരമേൽക്കുന്നത് എനിക്ക് ഇഷ്ടമല്ലായിരുന്നു; അതുപോലെ അദ്ദേഹത്തെ വഞ്ചിക്കുന്നതും എനിക്ക് ഇഷ്ടമായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ ഞാൻ പാഠങ്ങൾ പഠിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ പലപ്പോഴും പൂർണമായ മനസ്സോടെയായിരുന്നില്ല അത്. പാഠങ്ങൾപോലും ശരിയായി പഠിക്കാൻ കഴിയാത്തപ്പോൾ അധികവായനയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാനേ കഴിയുമായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ എങ്ങനെയോ എന്റെ കണ്ണുകൾ അച്ഛൻ വാങ്ങിയ ഒരു പുസ്തകത്തിൽ പതിഞ്ഞു. അത് ‘ശ്രവണ പിതൃഭക്തി നാടകം’ എന്ന പുസ്തകമായിരുന്നു. മാതാപിതാക്കളോടുള്ള ശ്രവണന്റെ ഭക്തിയെക്കുറിച്ചുള്ള നാടകമായിരുന്നു അത്. ഞാൻ അതീവ താൽപ്പര്യത്തോടെ ആ പുസ്തകം വായിച്ചു.

ഏതാണ്ട് അതേ സമയത്ത്, യാത്രചെയ്ത് പ്രകടനങ്ങൾ നടത്തുന്ന ചില കലാകാരന്മാർ ഞങ്ങളുടെ സ്ഥലത്തെത്തി. അവർ എന്നെ കാണിച്ച ചിത്രങ്ങളിലൊന്ന്, തോളുകളിൽ കെട്ടിയ തൂക്കുസഞ്ചികളിൽ അന്ധരായ മാതാപിതാക്കളെ ഇരുത്തി തീർത്ഥയാത്രയ്ക്കു കൊണ്ടുപോകുന്ന ശ്രവണന്റേതായിരുന്നു. പുസ്തകവും ചിത്രവും എന്റെ മനസ്സിൽ മായാത്ത മുദ്ര പതിപ്പിച്ചു. ‘നിനക്ക് അനുകരിക്കാനുള്ള ഒരു മാതൃക ഇതാ’ എന്ന് ഞാൻ എന്നോടുതന്നെ പറഞ്ഞു. ശ്രവണന്റെ മരണത്തിൽ മാതാപിതാക്കൾ വിലപിക്കുന്ന ഹൃദയഭേദകമായ രംഗം ഇന്നും എന്റെ ഓർമയിൽ പുതുമയോടെ നിലനിൽക്കുന്നു. മനസ്സലിയിക്കുന്ന ആ ഈണം എന്നെ ആഴത്തിൽ സ്പർശിച്ചു. അച്ഛൻ എനിക്കായി വാങ്ങിയ കോൺസർട്ടീനയിൽ ഞാൻ ആ ഈണം വായിക്കുമായിരുന്നു.

മറ്റൊരു നാടകവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടും ഇതുപോലൊരു സംഭവം ഉണ്ടായി. ഏതാണ്ട് ഈ സമയത്തുതന്നെ, ഒരു നാടകസംഘം അവതരിപ്പിക്കുന്ന നാടകം കാണാൻ ഞാൻ അച്ഛന്റെ അനുവാദം വാങ്ങിയിരുന്നു. ആ നാടകം—ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ—എന്റെ ഹൃദയം കീഴടക്കി. എത്ര തവണ കണ്ടാലും എനിക്ക് മതിവരില്ലായിരുന്നു. എന്നാൽ എത്ര തവണ കാണാൻ എനിക്ക് അനുവാദം ലഭിക്കുമായിരുന്നു? ആ നാടകം എന്റെ മനസ്സിനെ നിരന്തരം വേട്ടയാടി. എണ്ണമറ്റ തവണ ഞാൻ മനസ്സിൽ ഹരിശ്ചന്ദ്രനായി അഭിനയിച്ചിട്ടുണ്ടാകണം. ‘എന്തുകൊണ്ട് എല്ലാവർക്കും ഹരിശ്ചന്ദ്രനെപ്പോലെ സത്യസന്ധരായിക്കൂടാ?’ എന്ന ചോദ്യം രാവും പകലും ഞാൻ എന്നോടുതന്നെ ചോദിച്ചു. സത്യത്തെ പിന്തുടരുകയും ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ നേരിട്ട എല്ലാ പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെയും കടന്നുപോകുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരുന്നു ആ നാടകം എന്നിൽ ഉണർത്തിയ ഏക ആദർശം. ഹരിശ്ചന്ദ്രന്റെ കഥ ഞാൻ അക്ഷരാർഥത്തിൽ വിശ്വസിച്ചു. അതിനെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്ത പലപ്പോഴും എന്നെ കരയിപ്പിച്ചിരുന്നു. ഇന്ന് എന്റെ സാമാന്യബുദ്ധി പറയുന്നത് ഹരിശ്ചന്ദ്രൻ ഒരു ചരിത്രപുരുഷനായിരുന്നിരിക്കണമെന്നില്ല എന്നാണ്. എങ്കിലും ഹരിശ്ചന്ദ്രനും ശ്രവണനും എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം ജീവിക്കുന്ന യാഥാർഥ്യങ്ങളാണ്. ആ നാടകങ്ങൾ ഇന്ന് വീണ്ടും വായിച്ചാലും മുമ്പത്തെപ്പോലെതന്നെ എന്റെ ഹൃദയം വികാരഭരിതമാകുമെന്ന് എനിക്ക് ഉറപ്പുണ്ട്.”

ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ ഒരു ദീർഘമായ ട്രെയിൻ യാത്രയ്ക്കിടെ, ഗാന്ധിജിയുടെ ഒരു സുഹൃത്ത് ജോൺ റസ്കിന്റെ അൺടു ദിസ് ലാസ്റ്റ് എന്ന പുസ്തകം

അദ്ദേഹത്തിന് നൽകി. ഈ പുസ്തകം തന്റെ ജീവിതത്തിൽ തൽക്ഷണമായ മാറ്റം വരുത്തിയെന്ന് ഗാന്ധിജി എഴുതിയിട്ടുണ്ട്. ഈ പുസ്തകത്തിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം മൂന്ന് സന്ദേശങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ടു.

ഒന്നാമത്തെ സന്ദേശം: വ്യക്തിയുടെ നന്മ എല്ലാവരുടെയും നന്മയിൽ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

'സർവോദയം', 'അന്ത്യോദയം' എന്നീ ആശയങ്ങൾ ഗാന്ധിജിയിൽ റസ്കിൻ ചെലുത്തിയ സ്വാധീനത്തിന്റെ ഫലമായിരുന്നു.

ഇവിടെ ഗാന്ധിജിയുടെ പ്രസിദ്ധമായ 'താലിസ്മാൻ' അഥവാ പ്രതിസന്ധികളിൽ ശരിയായ തീരുമാനമെടുക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന മാർഗദർശക തത്ത്വം ഓർക്കേണ്ടതാണ്. അന്ത്യോദയത്തിന്റെ ആദർശത്തിൽനിന്ന് പ്രചോദനം ഉൾക്കൊണ്ടതാണ് ഇത്.

"നിങ്ങൾക്ക് സംശയം തോന്നുമ്പോഴോ നിങ്ങളുടെ സ്വാർഥചിന്തകൾ നിങ്ങളെ കീഴടക്കുമ്പോഴോ താഴെപ്പറയുന്ന പരീക്ഷണം നടത്തുക: നിങ്ങൾ കണ്ടിട്ടുള്ള ഏറ്റവും ദരിദ്രനും ദുർബലനുമായ മനുഷ്യന്റെ മുഖം ഓർക്കുക. നിങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന നടപടി അയാൾക്ക് എന്തെങ്കിലും പ്രയോജനം ചെയ്യുമോ എന്ന് സ്വയം ചോദിക്കുക. അതിലൂടെ അയാൾക്ക് എന്തെങ്കിലും നേട്ടമുണ്ടാകുമോ? സ്വന്തം ജീവിതത്തിന്റെയും വിധിയുടെയും നിയന്ത്രണം വീണ്ടെടുക്കാൻ അത് അയാളെ സഹായിക്കുമോ? മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, വിശപ്പും ആത്മീയമായ ദാരിദ്ര്യവും അനുഭവിക്കുന്ന കോടിക്കണക്കിന് മനുഷ്യർക്ക് സ്വരാജ് നേടിക്കൊടുക്കാൻ അത് സഹായിക്കുമോ? അങ്ങനെയെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ സംശയങ്ങളും നിങ്ങളുടെ സ്വാർഥചിന്തകളും അലിഞ്ഞില്ലാതാകുന്നതായി നിങ്ങൾക്ക് അനുഭവപ്പെടും."

ഈ പുസ്തകത്തിൽനിന്ന് ഗാന്ധിജി ഉൾക്കൊണ്ട രണ്ടാമത്തെ സന്ദേശം ഇതായിരുന്നു: "ഒരു അഭിഭാഷകന്റെ ജോലിക്കും ക്ഷുരകന്റെ ജോലിക്കും ഒരേ മൂല്യമാണുള്ളത്; കാരണം, എല്ലാവർക്കും സ്വന്തം അധ്വാനത്തിലൂടെ ഉപജീവനം നേടാൻ തുല്യ അവകാശമുണ്ട്."

മൂന്നാമത്തെ സന്ദേശം, കൃഷിഭൂമിയിൽ അധ്വാനിക്കുന്ന കർഷകന്റെയും കൈത്തൊഴിലാളിയുടെയും ജീവിതമാണ് ജീവിക്കാൻ അർഹമായ ജീവിതം എന്നതായിരുന്നു. ഈ സന്ദേശം അധ്വാനത്തിലൂടെ ജീവിക്കണമെന്ന പാഠം അദ്ദേഹത്തിന് നൽകി.

വികാരങ്ങളുടെ ശക്തി

യുക്തിപരമായ ചിന്തകളേക്കാൾ തീവ്രമായ വികാരങ്ങളാണ് മനുഷ്യരെ കൂടുതലായി നയിക്കുന്നതെന്നത് പ്രസിദ്ധമായ ഒരു വസ്തുതയാണ്. വികാരങ്ങളിലേതെങ്കിലും ഒന്നുമായി കലർന്ന ചിന്തകൾ ഒരു കാന്തികശക്തിയായി മാറുന്നു. ഈ ശക്തി പ്രപഞ്ചത്തിൽ വ്യാപിച്ചിരിക്കുന്ന തരംഗങ്ങളിൽനിന്ന് സമാനമായ മറ്റു ചിന്തകളെ ആകർഷിക്കുന്നു.

വികാരങ്ങളാൽ കാന്തികശക്തി നേടിയ ഒരു ചിന്തയെ ഫലഭൂയിഷ്ഠമായ മണ്ണിൽ നട്ടുവളർത്തുന്ന ഒരു വിത്തിനോട് ഉപമിക്കാം. ആ വിത്ത് മുളച്ച് വളരുകയും

വീണ്ടും വീണ്ടും പെരുകുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ ആദ്യം ഒരു ചെറിയ വിത്തായിരുന്നത് അതേ സ്വഭാവത്തിലുള്ള എണ്ണമറ്റ ദശലക്ഷക്കണക്കിന് വിത്തുകളായി മാറുന്നു.

പ്രപഞ്ചം ചിന്താതരംഗങ്ങളുടെ നിത്യശക്തികൾ നിറഞ്ഞ ഒരു മഹത്തായ ശേഖരമാണ്. അതിൽ അനുകൂലവും സൃഷ്ടിപരവുമായ തരംഗങ്ങളും പ്രതികൂലവും വിനാശകരവുമായ തരംഗങ്ങളും അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. നൂറുകണക്കിന് സംഗീതാവതരണങ്ങളുടെയും നൂറുകണക്കിന് മനുഷ്യശബ്ദങ്ങളുടെയും ശബ്ദങ്ങൾ പ്രപഞ്ചത്തിൽ സഞ്ചരിക്കുന്നുവെന്ന് നമുക്കറിയാം. സെൽഫോൺ സിഗ്നലുകളുടെ മാധ്യമത്തിലൂടെ അവ ഓരോന്നും അവയുടെ തനിമയും തിരിച്ചറിയാനുള്ള സവിശേഷതകളും നിലനിർത്തുന്നു. അതുപോലെ, ഭയം, ദാരിദ്ര്യം, രോഗം, പരാജയം, ദുരിതം എന്നിവയുടെ തരംഗങ്ങളും സമൃദ്ധി, ആരോഗ്യം, വിജയം, സന്തോഷം എന്നിവയുടെ തരംഗങ്ങളും പ്രപഞ്ചത്തിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നു.

പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഈ മഹത്തായ ശേഖരത്തിൽനിന്ന് മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിലുള്ള കോശങ്ങൾ, ആ മനസ്സിൽ ആധിപത്യം പുലർത്തുന്ന ചിന്തകളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന തരംഗങ്ങളെ നിരന്തരം ആകർഷിക്കുന്നു. ഒരാൾ തന്റെ മനസ്സിൽ നിലനിർത്തുന്ന ഏതൊരു ചിന്തയും ആശയവും പദ്ധതിയും ലക്ഷ്യവും പ്രപഞ്ചത്തിലെ തരംഗങ്ങളിൽനിന്ന് അതിനോട് സാമ്യമുള്ള നിരവധി ചിന്തകളെ ആകർഷിക്കുന്നു. ഈ 'ബന്ധുക്കളെ' സ്വന്തം ശക്തിയോട് കൂട്ടിച്ചേർക്കുകയും വളരുകയും ചെയ്യുന്നു. ഒടുവിൽ, ആ ചിന്ത മനസ്സിൽ സൂക്ഷിച്ചിരിക്കുന്ന വ്യക്തിയെ നയിക്കുകയും പ്രചോദിപ്പിക്കുകയും നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രബലശക്തിയായി മാറുന്നു.

ഉപബോധമനസ്സ് എന്നത് എല്ലാ ചിന്താപ്രേരണകളും സംയോജിപ്പിച്ച് അവയെ ഭൗതിക യാഥാർഥ്യമായി മാറ്റാൻ തയ്യാറാക്കുന്ന ഒരു രാസപരീക്ഷണശാലപോലെയാണ്. അത് സൃഷ്ടിപരമായ ചിന്താപ്രേരണകളും വിനാശകരമായ ചിന്താപ്രേരണകളും തമ്മിൽ വ്യത്യാസം കാണിക്കുന്നില്ല. നമ്മുടെ ചിന്തകളിലൂടെ നാം അതിന് നൽകുന്ന വസ്തുക്കളുപയോഗിച്ചാണ് അത് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. ഭയം പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചിന്തയെ യാഥാർഥ്യമാക്കി മാറ്റുന്നതുപോലെതന്നെ ധൈര്യമോ വിശ്വാസമോ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഒരു ചിന്തയെയും ഉപബോധമനസ്സ് യാഥാർഥ്യമാക്കും.

എന്നാൽ സാധാരണ ചിന്തകൾക്കു മാത്രമല്ല സർഗാത്മകശക്തിയുള്ളത്. ആഗ്രഹം, വിശ്വാസം, സ്നേഹം, പ്രത്യാശ, ആവേശം തുടങ്ങിയ വികാരങ്ങളുമായി കലർന്ന് ഊർജം നേടിയ പ്രബലമായ ചിന്തകൾക്കാണ് സർഗാത്മകശക്തിയോടെ പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള കഴിവുള്ളത്. ഈ വികാരങ്ങളിൽ ആഗ്രഹം, വിശ്വാസം, സ്നേഹം എന്നിവയെക്കുറിച്ച് തുടർന്നുള്ള അധ്യായങ്ങളിൽ വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കുന്നതാണ്.

അധ്യായം 3

ഇച്ഛാശക്തി (ആഗ്രഹത്തിന്റെ ശക്തി)

പണ്ടുപണ്ടുമുതലേ മനുഷ്യൻ പക്ഷികളെപ്പോലെ പറക്കണമെന്ന് സ്വപ്നം കണ്ടിരുന്നു. റൈറ്റ് സഹോദരന്മാർ പറക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു യന്ത്രത്തെക്കുറിച്ച് സ്വപ്നം കണ്ടു. ഇന്ന് ലോകമെമ്പാടും വിമാനങ്ങൾ പറക്കുന്നത്, റൈറ്റ് സഹോദരന്മാരുടെ സ്വപ്നം എത്രത്തോളം യാഥാർഥ്യബോധമുള്ളതായിരുന്നുവെന്ന് തെളിയിക്കുന്നു.

എല്ലാ നേട്ടങ്ങളെയും നയിക്കുന്ന ശക്തമായ വികാരമാണ് ആഗ്രഹം. ജീവിതത്തിൽ ഏതെങ്കിലും മേഖലയിൽ വിജയം നേടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഓരോ വ്യക്തിയും ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാനുള്ള 'ജ്വലിക്കുന്ന ആഗ്രഹം' എന്നറിയപ്പെടുന്ന മാനസികാവസ്ഥ നിലനിർത്തണം. പരീക്ഷകളിൽ വിജയിച്ച് നല്ലൊരു ജോലി നേടുകയോ വിജയകരമായ ഒരു സംരംഭം ആരംഭിക്കുകയോ ആയിരിക്കാം നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം. അല്ലെങ്കിൽ ഒരു ശാസ്ത്രീയ കണ്ടുപിടിത്തം നടത്തുകയോ വലിയ പ്രാധാന്യമുള്ള എന്തെങ്കിലും പ്രവർത്തനം ചെയ്യുകയോ ആയിരിക്കാം നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം. അതുമല്ലെങ്കിൽ, ജീവിതത്തിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുക എന്ന ലളിതമായ ആഗ്രഹമായിരിക്കാം നിങ്ങളുടേത്.

നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം ധർമ്മത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾക്ക് അനുസൃതവും നീതിപൂർവകവുമായിരിക്കണം. മറ്റുള്ളവരെ സേവിക്കുന്നതുപോലെയോ മുഴുവൻ മനുഷ്യരാശിയുടെയും ക്ഷേമത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്നതുപോലെയോ എല്ലാവർക്കും പ്രയോജനകരമായ ഒന്നായിരിക്കണം ആ ആഗ്രഹം. സ്വാർത്ഥമായ കാമനകളും വികാരതീവ്രതകളും ഒരു ആഗ്രഹത്തെ മലിനമാക്കുകയും അത് മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ഷേമത്തിന് ഹാനികരമാവുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ആ ആഗ്രഹം തിന്മയായി മാറുകയും ഒടുവിൽ സ്വയം നശിപ്പിക്കുന്നതായിത്തീരുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഒരു ലക്ഷ്യം നേടാനുള്ള ആഗ്രഹം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗം വ്യക്തവും പ്രായോഗികവുമായ താഴെപ്പറയുന്ന ആറു ഘട്ടങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു:

1. നിങ്ങൾക്ക് എന്താണ് വേണ്ടതെന്ന് വ്യക്തമായി നിർണയിക്കുക.

2. നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്ന നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിനായി പകരമായി പണമോ (മൂലധനമായി) സമയമോ (പ്രയത്നമായി) എത്രത്തോളം നൽകാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നുവെന്ന് കൃത്യമായി തീരുമാനിക്കുക.

'ഒന്നും നൽകാതെ എന്തെങ്കിലും നേടാം' എന്നൊരു യാഥാർഥ്യമില്ല.

3. ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിന് വ്യക്തമായ ഒരു സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുക.

ഉദാഹരണത്തിന്, ആറുമാസത്തിനുള്ളിൽ അല്ലെങ്കിൽ ഡിസംബർ 31-നകം.

4. നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനായി വ്യക്തമായ ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക.

നിങ്ങൾ തയ്യാറാണെങ്കിലും അല്ലെങ്കിലും, ആ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉടൻതന്നെ ആരംഭിക്കുക.

5. നിങ്ങൾ നേടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ വ്യക്തമായും സംക്ഷിപ്തമായും എഴുതുക.

സമയപരിധി നിശ്ചയിക്കുക, പകരമായി എന്ത് നൽകാനാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കുക, ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന പദ്ധതിയും വ്യക്തമായി വിവരിക്കുക.

6. മുകളിൽ പറഞ്ഞ കാര്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന നിങ്ങളുടെ പ്രസ്താവന ദിവസത്തിൽ രണ്ടുതവണ ഉച്ചത്തിൽ വായിക്കുക.

ഒരിക്കൽ രാത്രി ഉറങ്ങുന്നതിന് തൊട്ടുമുമ്പും മറ്റൊരിക്കൽ രാവിലെ എഴുന്നേറ്റ ഉടനെയും വായിക്കുക. വായിക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങൾ ഇതിനകംതന്നെ ലക്ഷ്യം കൈവരിച്ചിരിക്കുന്നതായി സങ്കൽപ്പിക്കുകയും അനുഭവിക്കുകയും അതിൽ വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുക.

യഥാർഥത്തിൽ ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിനുമുമ്പ് തന്നെ 'ഞാൻ അത് നേടിയിരിക്കുന്നു' എന്ന് സങ്കൽപ്പിക്കുന്നത് അസാധ്യമാണെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് തോന്നിയേക്കാം. ഇവിടെയാണ് ജ്വലിക്കുന്ന ആഗ്രഹം നിങ്ങളെ സഹായിക്കുന്നത്. നിങ്ങളുടെ ആഗ്രഹം ഒരു തീവ്രമായ അഭിനിവേശമായി മാറുന്നത്ര ശക്തമായി നിങ്ങൾ അതിനെ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അത് നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുമെന്ന് സ്വയം ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ പ്രയാസമുണ്ടാകില്ല.

'വിജയബോധം' ഉള്ളവർക്കു മാത്രമേ യഥാർഥ വിജയം കൈവരിക്കാൻ കഴിയൂ. 'വിജയബോധം' എന്നതിന്റെ അർത്ഥം, മനസ്സ് ആഗ്രഹത്താൽ പൂർണമായും നിറഞ്ഞ്, താൻ ലക്ഷ്യം ഇതിനകം കൈവരിച്ചിരിക്കുന്നതായി ഒരാൾക്ക് കാണാൻ കഴിയുന്ന അവസ്ഥയാണ്. അത്തരമൊരു മനസ്സിൽ ആത്മസംശയത്തിന് ഇടമുണ്ടാകില്ല.

ഈ ഘട്ടങ്ങൾ പിന്തുടരുന്നതിന് പരിഹാസ്യമായ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതില്ല. അവ പ്രയോഗിക്കാൻ ഉയർന്ന വിദ്യാഭ്യാസവും ആവശ്യമില്ല. എന്നാൽ ഈ ഘട്ടങ്ങൾ വിജയകരമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്, ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നത് യാദൃച്ഛികതയ്ക്കോ ഭാഗ്യത്തിനോ വിട്ടുകൊടുക്കാനാവില്ലെന്ന് കാണാനും മനസ്സിലാക്കാനും ആവശ്യമായ ഭാവനാശക്തി വേണം. മഹത്തായ വിജയങ്ങൾ കൈവരിച്ചവരെല്ലാം അത് നേടുന്നതിനുമുമ്പ് സ്വപ്നം കാണാനും ആഗ്രഹിക്കാനും ആസൂത്രണം ചെയ്യാനും സമയം ചെലവഴിച്ചിരുന്നുവെന്ന് നാം തിരിച്ചറിയണം.

ഇടത്തരം കുടുംബത്തിൽ ജനിച്ച എ. പി. ജെ. അബ്ദുൾ കലാം പ്രശസ്ത ശാസ്ത്രജ്ഞനും ഇന്ത്യയുടെ രാഷ്ട്രപതിയുമായി. ഒരുകാലത്ത് ചായക്കടയിൽ ജോലി ചെയ്തിരുന്ന നരേന്ദ്ര മോദി ഇന്ത്യയുടെ പ്രധാനമന്ത്രിയായി.

"ഹൃദയത്തിന്റെ ആത്മാർഥവും ശുദ്ധവുമായ ആഗ്രഹം എപ്പോഴും സഫലമാകുന്നു," എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു.

“എന്റെ സ്വന്തം അനുഭവത്തിൽ ഈ നിയമം പലപ്പോഴും ശരിയാണെന്ന് ഞാൻ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. ദരിദ്രരെ സേവിക്കുക എന്നത് എന്റെ ഹൃദയത്തിന്റെ ആഗ്രഹമായിരുന്നു. ആ ആഗ്രഹം എന്നെ എപ്പോഴും ദരിദ്രരുടെ ഇടയിലേക്ക് നയിക്കുകയും അവരുമായി താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കാൻ എന്നെ പ്രാപ്തനാക്കുകയും ചെയ്തു. യഥാർഥത്തിൽ, ഞാൻ പ്രായോഗികമായി സ്വപ്നം കാണുന്ന ഒരാളാണ്. എന്റെ സ്വപ്നങ്ങൾ വെറും വായുവിൽ പണിത കോട്ടകളല്ല. കഴിയുന്നത്ര എന്റെ സ്വപ്നങ്ങളെ യാഥാർഥ്യങ്ങളാക്കി മാറ്റാനാണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.”

നിങ്ങളുടെ അഭിലാഷങ്ങൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനായി പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുമ്പോൾ, ആരെയും നിങ്ങളുടെ സ്വപ്നങ്ങളെ പരിഹസിക്കാനോ അവഗണിക്കാനോ അനുവദിക്കരുത്. കഴിഞ്ഞ കാലത്തെ മഹാന്മാരായ മുന്നണിപ്പോരാളികളുടെ ആത്മാവിനെ നിങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളണം. അവരുടെ സ്വപ്നങ്ങളാണ് നാഗരികതയ്ക്ക് വിലപ്പെട്ട പല നേട്ടങ്ങളും സമ്മാനിച്ചത്. വരുംതലമുറകളുടെ ജീവശക്തിയായി വർത്തിക്കുന്നതും അതേ ആത്മാവാണ്.

തൈലം ഉപയോഗിക്കാതെ കത്തിക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു വിളക്കിനെക്കുറിച്ച് തോമസ് എഡിസൺ സ്വപ്നം കണ്ടു. ആയിരത്തിലധികം പരാജയങ്ങൾ നേരിട്ടിട്ടും അദ്ദേഹം ആ സ്വപ്നത്തിൽ ഉറച്ചുനിന്നു. ഒടുവിൽ അതിനെ ഭൗതിക യാഥാർഥ്യമാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തു. പ്രായോഗികമായി സ്വപ്നം കാണുന്നവർ ഒരിക്കലും പിന്മാറുന്നില്ല!

നിങ്ങൾ ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കാര്യം ശരിയാണെന്നും അതിൽ നിങ്ങൾക്ക് വിശ്വാസമുണ്ടെന്നും തോന്നുന്നുവെങ്കിൽ, മുന്നോട്ടുപോയി അത് ചെയ്യുക! നിങ്ങളുടെ സ്വപ്നം സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുക. താൽക്കാലിക പരാജയം നേരിട്ടാലും നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തുന്നവരുടെ വാക്കുകൾ കാര്യമാക്കരുത്. കാരണം, ‘ഓരോ പരാജയവും അതിന് തുല്യമായ ഒരു വിജയത്തിന്റെ വിത്ത് ഉൾക്കൊള്ളുന്നു’ എന്ന കാര്യം അവർക്ക് അറിയില്ല.

പലരും മോശമായ തുടക്കത്തോടെ ജീവിതയാത്ര ആരംഭിക്കുകയും വിജയത്തിലെത്തുന്നതിനുമുമ്പ് ഹൃദയം തകർക്കുന്ന നിരവധി പോരാട്ടങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകുകയും ചെയ്യുന്നു. വിജയിക്കുന്നവരുടെ ജീവിതത്തിലെ വഴിത്തിരിവ് സാധാരണയായി ഏതെങ്കിലും പ്രതിസന്ധിയുടെ ഘട്ടത്തിലാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. ആ പ്രതിസന്ധി അവരെ അവരുടെ ഉള്ളിലെ മറ്റൊരു വ്യക്തിത്വത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ സഹായിക്കുന്നു.

അബ്രഹാം ലിങ്കൺ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ നിരവധി പരാജയങ്ങൾ നേരിട്ടു. വ്യക്തിജീവിതത്തിലും പല തിരിച്ചടികളും അനുഭവിച്ചു. എന്നിരുന്നാലും, ഒടുവിൽ അമേരിക്കയുടെ മഹാന്മാരായ പ്രസിഡന്റുമാരിൽ ഒരാളായി അദ്ദേഹം മാറി.

ഹെലൻ കെല്ലറിന് ജനിച്ച് അധികം വൈകാതെ കേൾവിശക്തിയും സംസാരശേഷിയും കാഴ്ചശക്തിയും നഷ്ടപ്പെട്ടു. ഇത്ര വലിയ ദുരിതം നേരിട്ടിട്ടും, പ്രശസ്തയായ എഴുത്തുകാരി, രാഷ്ട്രീയ പ്രവർത്തക, പ്രഭാഷക എന്നീ നിലകളിൽ അവർ ആദരിക്കപ്പെട്ടു. കലയിൽ ബിരുദം നേടിയ ആദ്യത്തെ കാഴ്ചയും കേൾവിയും ഇല്ലാത്ത വ്യക്തിയായിരുന്നു അവർ. മറ്റുള്ളവരുമായി ആശയവിനിമയം നടത്താനുള്ള അവരുടെ ആഗ്രഹം വൈകല്യങ്ങളെ അതിജീവിക്കാനുള്ള ശക്തി നൽകി. അവരുടെ എന്റെ ജീവിതകഥ എന്ന പുസ്തകം അനേകം ആളുകൾക്ക് പ്രചോദനമാണ്.

കേൾവിശക്തി നഷ്ടപ്പെട്ടിട്ടും ബീഥോവൻ മഹാനായ സംഗീതജ്ഞനായി. അന്ധനായിരുന്ന ജോൺ മിൽട്ടൺ പാരഡൈസ് ലോസ്റ്റ് പോലുള്ള കൃതികളിലൂടെ മഹാകവിയെന്ന നിലയിൽ പ്രശസ്തനായി. അവർ സ്വപ്നം കാണുകയും ആ സ്വപ്നങ്ങളെ ക്രമീകൃതമായ ചിന്തകളാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്തതിനാൽ, കാലം നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം അവരുടെ പേരുകളും നിലനിൽക്കും.

രബീന്ദ്രനാഥ ടാഗോർ തന്റെ അമ്മയുടെയും ഭാര്യയുടെയും നിരവധി മക്കളുടെയും അകാലമരണങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള ആഴത്തിലുള്ള വ്യക്തിപരമായ ദുരന്തങ്ങൾ നേരിട്ടു. ദൈവത്തെക്കുറിച്ചും ജീവിതത്തിന്റെ അർഥത്തെക്കുറിച്ചുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ അന്വേഷണം, ദുഃഖത്തെ സർഗാത്മകമായ കലാപ്രകടനമായും ആത്മീയ ഉണർവായും മാറ്റാൻ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗീതാഞ്ജലി എന്ന കാവ്യസമാഹാരം ഈ ആത്മീയ പ്രതിരോധശേഷിയുടെ പ്രതിഫലനമാണ്. സാഹിത്യത്തിനുള്ള നോബൽ സമ്മാനം നേടിയ അദ്ദേഹം ആ ബഹുമതി ലഭിച്ച ആദ്യത്തെ യൂറോപ്യനല്ലാത്ത വ്യക്തിയായി. ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയഗാനമായ ജനഗണമന, ബംഗ്ലാദേശിന്റെ ദേശീയഗാനമായ അമർ ഷോണാർ ബംഗ്ലാ എന്നിവയുടെ വരികൾ രചിക്കുകയും അവയ്ക്ക് സംഗീതം നൽകുകയും ചെയ്തു. ശാന്തിനികേതനിൽ വിശ്വഭാരതി സർവകലാശാല സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട്, വ്യക്തിപരമായ നഷ്ടങ്ങളിൽനിന്ന് ഭാവിതലമുറകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിലേക്ക് അദ്ദേഹം തന്റെ ശ്രദ്ധ തിരിച്ചുവിട്ടു.

ഏറ്റവും വലിയ ദുരിതങ്ങൾക്കിടയിലും ഒരു പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തോട് എങ്ങനെ പ്രതികരിക്കണമെന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള ആത്മീയ സ്വാതന്ത്ര്യം മനുഷ്യനുണ്ടെന്ന സത്യത്തിന്റെ സാക്ഷ്യമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതം.

നമ്മുടെ ജീവിതത്തിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും ഏറ്റവും നല്ലത് പ്രതീക്ഷിക്കണം. അതേസമയം, ഏറ്റവും മോശമായ സാഹചര്യങ്ങളെ നേരിടാനും തയ്യാറായിരിക്കണം. നമ്മുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനും ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാനും വിജയിക്കാനും നാം പരിശ്രമിക്കുന്നു. എന്നാൽ ജീവിതം എല്ലായ്പ്പോഴും നീതിപൂർവകമായിരിക്കണമെന്നില്ല. ജീവിതം അനിശ്ചിതവും നിരന്തരം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമാണ്. പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളിലും യുദ്ധങ്ങൾ, കൂട്ടക്കൊലകൾ, വിഭജനങ്ങൾ തുടങ്ങിയ മനുഷ്യനിർമിത ദുരന്തങ്ങളിലും ആളുകൾ തങ്ങളുടെ സമ്പത്തും പ്രിയപ്പെട്ടവരെയും നഷ്ടപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ചരിത്രത്തിലുടനീളം ഇത് സംഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

ഭൗതികമായ എല്ലാ സമ്പത്തുകളും മനുഷ്യരും താൽക്കാലികമാണെന്നും ഒരുനാൾ നശിക്കുകയോ ഇല്ലാതാവുകയോ ചെയ്യുമെന്നും നമുക്കറിയാം. എന്നിരുന്നാലും, ‘എന്തുകൊണ്ട് എനിക്ക് ഇത് സംഭവിച്ചു?’, ‘ഇത്രയും ദുരിതം അനുഭവിക്കാൻ ഞാൻ എന്ത് തെറ്റാണ് ചെയ്തത്?’ എന്നിങ്ങനെയുള്ള ചോദ്യങ്ങൾ നമ്മെ അലട്ടുന്നു. ഈ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് തൃപ്തികരമായ ഉത്തരം കണ്ടെത്തുക അസാധ്യമായിരിക്കാം. എന്നാൽ ഏറ്റവും യുക്തിസഹമായ വിശദീകരണം, നാം നമ്മുടെ കർമഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുതീർക്കുകയാണെന്ന് കരുതുകയും ആ പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തോട് എങ്ങനെ പ്രതികരിക്കണമെന്ന് തീരുമാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്.

നാം ഈ ഭൗതികശരീരമല്ലെന്നും ഈ ലോകം നമ്മുടെ സ്ഥിരമായ വാസസ്ഥലമല്ലെന്നും തിരിച്ചറിയാൻ നമ്മെ ഉണർത്തുന്നതിനായിരിക്കാം ദൈവം രോഗങ്ങളും ദുരന്തങ്ങളും അനുവദിക്കുന്നത്.

മാറ്റാനാവാത്ത ഒരു സാഹചര്യത്തെ നേരിടുമ്പോൾ — ഉദാഹരണത്തിന്, അവസാനഘട്ടത്തിലെ ഭേദമാക്കാനാവാത്ത അർബുദം പോലുള്ള രോഗമോ ഒരു അവയവം നഷ്ടപ്പെടുന്നതോ — നമുക്ക് സ്വയം മാറാനുള്ള വെല്ലുവിളിയാണ് നേരിടേണ്ടിവരുന്നത്. കുടുംബത്തിനോ രാജ്യത്തിനോ വേണ്ടിയുള്ള ത്യാഗം പോലുള്ള ഒരു അർഥം ദുരിതത്തിന് ലഭിക്കുന്ന നിമിഷം മുതൽ അത് വെറും ദുരിതമായിരിക്കില്ല. അതിന്റെ വേദനയ്ക്ക് ഒരു ലക്ഷ്യവും അർഥവും കൈവരുന്നു.

നമ്മുടെ കുടുംബത്തെ നഷ്ടപ്പെടുകയോ അതിൽനിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടിവന്നാൽ, അതിലും വലിയ കുടുംബമായ ലോകത്തെ ആശ്ലേഷിക്കാൻ നാം തയ്യാറാകണം. ദുരിതങ്ങളെ നേരിടാനുള്ള ഏറ്റവും നല്ല മാർഗം മറ്റുള്ളവരെ സ്നേഹിക്കുന്നതിലും സേവിക്കുന്നതിലും സ്വയം മറന്നുപോകുക എന്നതാണ്.

മാറ്റാനാവാത്ത വിധിയെ അഭിമുഖീകരിക്കുമ്പോഴും പ്രതീക്ഷയില്ലാത്ത ഒരു സാഹചര്യത്തിൽ അകപ്പെടുമ്പോഴും നമുക്ക് ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞേക്കും. അപ്പോൾ മനുഷ്യനിൽ അന്തർലീനമായ ഏറ്റവും ഉന്നതമായ കഴിവിന് നാം സാക്ഷ്യം വഹിക്കുന്നു — ഒരു ദുരന്തത്തെ വിജയമായി പരിവർത്തനം ചെയ്യാനുള്ള കഴിവ്.

ജീവിതത്തിന്റെ വഴികൾ വിചിത്രവും വൈവിധ്യപൂർണവുമാണ്. ചിലപ്പോൾ ആളുകൾ തങ്ങളുടെ യഥാർഥ സ്വത്വവും സ്വന്തം ജീവിതത്തെയും മറ്റുള്ളവരുടെ ജീവിതത്തെയും മാറ്റിമറിക്കാനുള്ള കഴിവും തിരിച്ചറിയുന്നതിനുമുമ്പ് എല്ലാത്തരം ദുരിതങ്ങളും അനുഭവിക്കാൻ നിർബന്ധിതരാകുന്നു.

അടുത്ത അധ്യായത്തിലേക്ക് കടക്കുന്നതിനുമുമ്പ്, പ്രതീക്ഷയുടെയും വിശ്വാസത്തിന്റെയും ധൈര്യത്തിന്റെയും സ്ഥിരോത്സാഹത്തിന്റെയും അഗ്നി നിങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ വീണ്ടും ജ്വലിപ്പിക്കുക. ഈ മാനസികാവസ്ഥകൾ നിങ്ങൾക്കുണ്ടാകുകയും ഈ പുസ്തകത്തിൽ വിവരിച്ചിരിക്കുന്ന തത്ത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് പ്രായോഗികമായ അറിവ് നേടുകയും ചെയ്താൽ, നിങ്ങൾ അതിന് അർഹരാകുകയും തയ്യാറാകുകയും ചെയ്യുന്ന സമയത്ത് നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായതെല്ലാം നിങ്ങളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരും.

അധ്യായം 4

വിശ്വാസത്തിന് പർവതങ്ങളെപ്പോലും ചലിപ്പിക്കാനാകും

ഒരു ചെറിയ കുട്ടി വിലപിടിപ്പുള്ള ഒരു വസ്തു പൊട്ടിച്ചുവെന്ന് സങ്കൽപ്പിക്കുക. ഉടൻതന്നെ അവന്റെ അമ്മ അവനെ ശകാരിക്കുന്നു. കുട്ടി കരയാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ അമ്മ ഉടൻതന്നെ അവനെ കെട്ടിപ്പിടിച്ച് ആശ്വസിപ്പിക്കുന്നു. വസ്തുക്കൾ നശ്വരമാണെന്നും അമ്മയുടെ മാനസികാവസ്ഥകൾ മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതാണെന്നും എന്നാൽ അമ്മയുടെ സ്നേഹം ശാശ്വതവും നിബന്ധനകളില്ലാത്തതുമാണെന്നും ആ കുട്ടി മനസ്സിലാക്കുന്നു. മനുഷ്യരുടെ തെറ്റുകളെയും അപൂർണതകളെയും അതിജീവിച്ച് നിലനിൽക്കുന്നതും ഒരിക്കലും മാറാത്തതുമായ ഒന്നായിരിക്കണം സ്നേഹം. ഈ സ്നേഹത്തിന്റെ ഉറവിടം എന്താണ്?

അനന്തമായ ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ എണ്ണമറ്റ നക്ഷത്രങ്ങളും ഗ്രഹങ്ങളും മറ്റു ആകാശഗോളങ്ങളും കോടിക്കണക്കിന് വർഷങ്ങളായി കൃത്യമായി കറങ്ങാനും പരിക്രമണം ചെയ്യാനും കാരണമാകുന്ന ആ അദൃശ്യവും നിഗൂഢവുമായ ശക്തി ഏതാണ്? നമ്മുടെ ജീവിതത്തിന്റെയും മരണത്തിന്റെയും ഉറവിടമായ ശക്തി ഏതാണ്?

പ്രപഞ്ചം അരാജകത്വത്തിന്റേതല്ലെന്നും മറിച്ച് കൃത്യമായ ക്രമവും നിശ്ചിത മാതൃകകളും ഋതുഭേദങ്ങളും മറ്റും പിന്തുടരുന്നതാണെന്നും നാം കാണുന്നു. പണ്ടുകാലം മുതൽതന്നെ, എല്ലാം സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നതിനും നിലനിൽക്കുന്നതിനും നശിക്കുന്നതിനും കാരണമായ ഒരു അതീന്ദ്രിയ ശക്തിയിൽ മനുഷ്യൻ വിശ്വസിച്ചുപോന്നിട്ടുണ്ട്. ഈ മഹത്തായ ശക്തിയെ നമുക്ക് സത്യം അഥവാ ചൈതന്യം എന്നു വിളിക്കാം. അല്ലെങ്കിൽ ലളിതമായി ദൈവം എന്നു വിളിക്കാം.

ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു:

“എല്ലാത്തിലും വ്യാപിച്ചുനിൽക്കുന്ന നിർവചിക്കാനാവാത്ത, നിഗൂഢമായ ഒരു ശക്തിയുണ്ട്. എനിക്ക് അതിനെ അനുഭവിക്കാൻ കഴിയുന്നു; എന്നാൽ കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല. ഈ അദൃശ്യശക്തി അതിന്റെ സാന്നിധ്യം അനുഭവവേദ്യമാക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, അതിനെ തെളിവുകളിലൂടെ പൂർണമായി സ്ഥാപിക്കാനാവില്ല. കാരണം, എന്റെ ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ ഞാൻ ഗ്രഹിക്കുന്ന മറ്റെല്ലാ കാര്യങ്ങളിൽനിന്നും അത് വ്യത്യസ്തമാണ്. അത് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കതീതമാണ്.

എന്നിരുന്നാലും, പരിമിതമായ ഒരു പരിധിവരെ യുക്തിപൂർവം ദൈവത്തിന്റെ അസ്തിത്വം മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. സാധാരണ കാര്യങ്ങളിൽപ്പോലും ആരാണ് ഭരിക്കുന്നതെന്നോ എന്തുകൊണ്ടാണ് ഭരിക്കുന്നതെന്നോ എങ്ങനെയാണ് ഭരിക്കുന്നതെന്നോ അറിയാത്ത ആളുകളെ നമുക്ക് കാണാം. എന്നിട്ടും, തീർച്ചയായും ഭരിക്കുന്ന ഒരു ശക്തിയുണ്ടെന്ന് അവർക്ക് അറിയാം. കഴിഞ്ഞ വർഷം മൈസൂരിൽ നടത്തിയ യാത്രയ്ക്കിടെ ഞാൻ നിരവധി ദരിദ്ര ഗ്രാമീണരെ കണ്ടുമുട്ടി. അവിടെ ആരാണ് ഭരിക്കുന്നതെന്ന് അവർക്കറിയില്ലെന്ന് അന്വേഷണത്തിൽ എനിക്ക് മനസ്സിലായി. ഏതോ ദൈവമാണ് അവിടെ

ഭരിക്കുന്നതെന്ന് മാത്രമാണ് അവർ പറഞ്ഞത്. ആ പാവപ്പെട്ട ജനങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ഭരണാധികാരിയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് ഇത്രയും പരിമിതമായിരുന്നുവെങ്കിൽ, ദൈവത്തെക്കാൾ അനന്തമായി നിസ്സാരനായ എനിക്ക് ദൈവത്തിന്റെ സാന്നിധ്യം തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയാത്തതിൽ അത്ഭുതപ്പെടേണ്ടതില്ല.

എന്നിരുന്നാലും, മൈസൂരിനെക്കുറിച്ച് ആ ഗ്രാമീണർക്ക് തോന്നിയതുപോലെ, പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഒരു ക്രമമുണ്ടെന്ന് ഞാനും അനുഭവിക്കുന്നു. നിലനിൽക്കുന്നതോ ജീവിക്കുന്നതോ ആയ എല്ലാറ്റിനെയും നിയന്ത്രിക്കുന്ന മാറ്റമില്ലാത്ത ഒരു നിയമമുണ്ട്. അത് അന്ധമായ നിയമമല്ല. കാരണം, ജീവജാലങ്ങളുടെ പെരുമാറ്റത്തെ ഒരു അന്ധമായ നിയമത്തിന് നിയന്ത്രിക്കാനാവില്ല. സർ ജെ. സി. ബോസിന്റെ അത്ഭുതകരമായ ഗവേഷണങ്ങൾക്ക് നന്ദി, ജഡപദാർഥത്തിലും ജീവന്റെ സാന്നിധ്യമുണ്ടെന്ന് ഇപ്പോൾ തെളിയിക്കാൻ കഴിയും. അങ്ങനെയെങ്കിൽ, എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും നിയന്ത്രിക്കുന്ന ആ നിയമമാണ് ദൈവം. നിയമവും നിയമദാതാവും ഒന്നുതന്നെയാണ്. അതിനെക്കുറിച്ചോ അവനെക്കുറിച്ചോ എനിക്ക് വളരെക്കുറച്ചേ അറിയൂ എന്ന കാരണത്താൽ ആ നിയമത്തെയോ നിയമദാതാവിനെയോ ഞാൻ നിഷേധിക്കാനാവില്ല.

ഭൗതികലോകത്തിലെ ഒരു അധികാരത്തിന്റെ അസ്തിത്വം ഞാൻ നിഷേധിക്കുന്നതുകൊണ്ടോ അതിനെക്കുറിച്ച് എനിക്കറിവില്ലാത്തതുകൊണ്ടോ എനിക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമില്ലാത്തതുപോലെ, ദൈവത്തെയും അവന്റെ നിയമത്തെയും നിഷേധിക്കുന്നതുകൊണ്ട് അവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽനിന്ന് എനിക്ക് മോചനം ലഭിക്കുകയുമില്ല. എന്നാൽ ദൈവിക അധികാരത്തെ വിനയപൂർവവും നിശ്ശബ്ദമായും അംഗീകരിക്കുന്നത് ജീവിതയാത്ര എളുപ്പമാക്കുന്നു. ഭൗതികലോകത്തിലെ ഭരണക്രമം അംഗീകരിക്കുന്നത് അതിനു കീഴിലുള്ള ജീവിതം എളുപ്പമാക്കുന്നതുപോലെതന്നെ.

എന്റെ ചുറ്റുമുള്ളതെല്ലാം നിരന്തരം മാറുകയും നശിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോഴും, ആ മാറ്റങ്ങൾക്കെല്ലാം അടിയിൽ മാറ്റമില്ലാത്ത ഒരു ജീവശക്തി നിലകൊള്ളുന്നതായി ഞാൻ അവ്യക്തമായി തിരിച്ചറിയുന്നു. അത് എല്ലാറ്റിനെയും ഒന്നിച്ചുനിർത്തുകയും സൃഷ്ടിക്കുകയും ലയിപ്പിക്കുകയും വീണ്ടും സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എല്ലാറ്റിലും അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന ആ ശക്തി അഥവാ സത്യമാണ് ദൈവം.

ഈ ശക്തി ദയാപൂർണമാണോ അതോ ദോഷകരമാണോ? അത് പൂർണമായും ദയാപൂർണമാണെന്നാണ് എനിക്ക് കാണാൻ കഴിയുന്നത്. കാരണം, മരണത്തിനിടയിലും ജീവിതം നിലനിൽക്കുന്നു; അസത്യത്തിനിടയിലും സത്യം നിലനിൽക്കുന്നു; ഇരുട്ടിനിടയിലും വെളിച്ചം നിലനിൽക്കുന്നു. അതിനാൽ ദൈവം ജീവനും സത്യവും വെളിച്ചവുമാണെന്ന് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. അവൻ സ്നേഹമാണ്. അവൻ പരമമായ നന്മയാണ്.”

കഴിഞ്ഞ അധ്യായത്തിൽ, ഒരു ചിന്ത പ്രവർത്തിയായി മാറണമെങ്കിൽ അതിൽ ആഗ്രഹം പോലുള്ള വൈകാരികമായ സ്വഭാവം ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്ന് നാം പഠിച്ചു. ഇപ്പോൾ ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട പ്രധാനപ്പെട്ട കാര്യം, ‘വിശ്വാസ’വുമായി സംയോജിച്ച് ഊർജം കൈവരിച്ച ആഗ്രഹങ്ങൾക്കു മാത്രമേ ഭൗതികരൂപം പ്രാപിക്കാൻ കഴിയൂ എന്നതാണ്.

സ്വയം വിശ്വസിക്കുക; ദൈവത്തിലും വിശ്വാസമർപ്പിക്കുക. ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസം അന്ധമായ വിശ്വാസമല്ല. അധ്യാപകർ വിദ്യാർഥികളോട് പറയാറുണ്ട്: 'ഇപ്പോൾ ഞങ്ങളെ വിശ്വസിക്കുകയും ഞങ്ങൾ പറയുന്നത് ശ്രദ്ധിക്കുകയും ചെയ്യുക. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ, ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് പഠിപ്പിച്ച കാര്യങ്ങൾ പിന്നീട് നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും.' ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്തിന്റെ കാര്യവും ഇതുപോലെയാണ്.

ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിലൂടെ പ്രകടമായ വിശ്വാസത്തിന്റെ ശക്തിയെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. തന്റെ കാലത്ത് ജീവിച്ചിരുന്ന മറ്റേതൊരു മനുഷ്യനെക്കാളും കൂടുതൽ ശക്തി അദ്ദേഹം പ്രയോഗിച്ചു. തോക്കുകൾ, കോട്ടകൾ, യുദ്ധക്കപ്പലുകൾ, സൈനികർ തുടങ്ങിയ പരമ്പരാഗത അധികാരോപകരണങ്ങളൊന്നും അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല എന്നതാണ് ഇതിലെ അത്ഭുതകരമായ വസ്തുത.

വിശ്വാസത്തിലൂടെ, ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും ശക്തമായ സൈനികശക്തിക്ക് പോലും സൈനികരെയും ആയുധങ്ങളെയും ഉപയോഗിച്ച് നേടാൻ കഴിയാതിരുന്നതും ഒരിക്കലും നേടാൻ കഴിയുമായിരുന്നില്ലാത്തതുമായ നേട്ടം ഗാന്ധിജി കൈവരിച്ചു. ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളുടെ ചിന്തകളെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെയും സ്വാധീനിച്ച് അവരെ ഒരൊറ്റ ശക്തിയായി ഒരുമിച്ച് ചിന്തിക്കാനും പ്രവർത്തിക്കാനും പ്രേരിപ്പിക്കുക എന്ന അസാധാരണമായ നേട്ടം അദ്ദേഹം കൈവരിച്ചു. എല്ലാ മേഖലകളിലുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വഴികാട്ടിയായ നക്ഷത്രം ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസമായിരുന്നു. ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസമില്ലാത്ത ഒരു ജീവിതം അദ്ദേഹത്തിന് സങ്കൽപ്പിക്കാൻപോലും കഴിയുമായിരുന്നില്ല.

ചെറുപ്പത്തിൽ ഗാന്ധിജിക്ക് ഇരുട്ടിനെയും പ്രേതങ്ങളെയും മറ്റും ഭയമായിരുന്നു. ഭയത്തിൽനിന്ന് സംരക്ഷണം നേടാനുള്ള മാർഗമായി 'രാമ'നാമം നിരന്തരം ജപിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കുടുംബത്തിലെ പരിചാരിക ഉപദേശിച്ചു. പരിചാരിക പാകിയ മന്ത്രത്തിന്റെ വിത്ത് വളർന്ന് തന്റെ ജീവിതകാലം മുഴുവൻ തന്നോടൊപ്പം നിലനിന്നുവെന്ന് ഗാന്ധിജി തന്റെ ആത്മകഥയിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 'മനനാത് ത്രായതേ ഇതി മന്ത്രഃ' എന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ട്. അതായത്, ഒരു മന്ത്രം ജപിക്കുന്നവനെ അത് സംരക്ഷിക്കുന്നു.

ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസം അന്ധവിശ്വാസമാണോ?

തന്നെയും ഇന്നത്തെ തലമുറയിലെ അനേകരെയും അലട്ടിക്കൊണ്ടിരുന്ന ഒരു ചോദ്യവുമായി ഒരു പ്രൊഫസർ ഗാന്ധിജിയെ സമീപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം മറുപടി നൽകി.

"നിങ്ങളും ഞാനും ഈ മുറിയിൽ ഇരിക്കുന്നു എന്ന വസ്തുതയെക്കാൾ ഉറപ്പോടെയാണ് ദൈവത്തിന്റെ അസ്തിത്വത്തിൽ ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നത്. വായുവും വെള്ളവും ഇല്ലാതെ എനിക്ക് ജീവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം; എന്നാൽ ദൈവമില്ലാതെ ജീവിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് എനിക്ക് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്താനാകും. നിങ്ങൾക്ക് എന്റെ കണ്ണുകൾ ചൂഴ്ന്നെടുക്കാം; പക്ഷേ അതുകൊണ്ട് എന്നെ കൊല്ലാനാവില്ല. എന്റെ മൂക്ക് മുറിച്ചുമാറ്റാം; അതുകൊണ്ടും എന്നെ കൊല്ലാനാവില്ല. എന്നാൽ ദൈവത്തിലുള്ള എന്റെ വിശ്വാസത്തെ തകർത്താൽ ഞാൻ മരിച്ചതിന് തുല്യനാണ്.

നിങ്ങൾക്ക് ഇതിനെ അന്ധവിശ്വാസമെന്നു വിളിക്കാം. എന്നാൽ ഞാൻ അതിനെ മുറുകെപ്പിടിക്കുന്ന ഒരു അന്ധവിശ്വാസമാണെന്ന് സമ്മതിക്കുന്നു. കുട്ടിക്കാലത്ത് അപകടമോ ഭയമോ തോന്നുമ്പോഴെല്ലാം ഞാൻ രാമനാമത്തെ മുറുകെപ്പിടിച്ചിരുന്നതുപോലെതന്നെ. ഒരു വയോധികയായ പരിചാരികയാണ് എന്നെ അങ്ങനെ പഠിപ്പിച്ചത്.”

“എന്നാൽ ഈ അന്ധവിശ്വാസം നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമാണെന്ന് കരുതുന്നുണ്ടോ?” പ്രൊഫസർ ചോദിച്ചു.

“അതെ, എന്നെ നിലനിർത്താൻ അത് ആവശ്യമാണ്.”

ഗാന്ധിജിയെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം വിശ്വാസം യുക്തിക്ക് വിരുദ്ധമായിരുന്നില്ല. മറിച്ച്, യുക്തിയുടെ പരിധി അവസാനിക്കുന്നിടത്ത് വിശ്വാസത്തിന്റെ തുടക്കം ആരംഭിക്കുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ‘യുക്തിക്ക് നമ്മെ വളരെ ദൂരം മുന്നോട്ടു കൊണ്ടുപോകാൻ കഴിയാത്ത ചില കാര്യങ്ങളുണ്ട്. അത്തരം കാര്യങ്ങൾ വിശ്വാസത്തിന്റെ ഒരു ചാട്ടത്തിലൂടെ നാം അംഗീകരിക്കേണ്ടിവരും. അതിനാൽ വിശ്വാസം യുക്തിക്ക് വിരുദ്ധമല്ല; മറിച്ച് അത് യുക്തിയുടെ അതിരുകൾക്കപ്പുറത്തേക്ക് കടന്നുപോകുന്നു.’

മിക്ക ആളുകളും മറ്റെല്ലാ മാർഗങ്ങളും പരാജയപ്പെട്ടതിനുശേഷം മാത്രമാണ് പ്രാർഥനയെ ആശ്രയിക്കുന്നത്! അങ്ങനെ അവർ പ്രാർഥിക്കുമ്പോൾ അവരുടെ മനസ്സ് ‘ഭയവും’ ‘സംശയവും’ കൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കും. ഇവ ഉപബോധമനസ്സ് പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്ന നിഷേധാത്മക വികാരങ്ങളാണ്. അവ ദൈവത്തിലേക്ക് കൈമാറപ്പെടുന്നു. അല്ലെങ്കിൽ, വിശ്വാസമില്ലാതെ അർഥശൂന്യമായ വാക്കുകൾ ഒരു ആചാരമെന്നപോലെ ആവർത്തിച്ചുകൊണ്ട് അവർ പ്രാർഥിക്കുന്നു. അങ്ങനെ ദൈവവുമായി യഥാർഥ ബന്ധം സ്ഥാപിക്കാൻ അവർക്ക് കഴിയാതെ പോകുന്നു.

ചിന്തയുടെ പ്രേരണയ്ക്ക് ജീവനും ശക്തിയും പ്രവർത്തനക്ഷമതയും നൽകുന്ന ‘അമൃതമാണ്’ വിശ്വാസം! പ്രാർഥനയുമായി ചേർക്കുമ്പോൾ ദൈവവുമായി നേരിട്ടുള്ള ആശയവിനിമയം സാധ്യമാക്കുന്ന ഘടകമാണ് വിശ്വാസം; അത് ഒരു ‘രാസവസ്തു’ പോലെയാണ്. ശാസ്ത്രത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് വിശകലനം ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത എല്ലാ അത്ഭുതങ്ങളുടെയും നിഗൂഢതകളുടെയും അടിസ്ഥാനം വിശ്വാസമാണ്!

വിശ്വാസം എങ്ങനെ വളർത്തിയെടുക്കാം? പ്രാർഥനയിലൂടെ വളർത്തിയെടുക്കാൻ കഴിയുന്ന ഒരു ‘മാനസികാവസ്ഥയാണ്’ വിശ്വാസം.

എന്നാൽ ദൈവം നമ്മുടെ പ്രാർഥനകൾ കേൾക്കുകയും നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങൾ നിറവേറ്റുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടോ?

ബുദ്ധിശക്തിയുള്ള ഒരാൾക്ക് ഈ ആശയം യുക്തിരഹിതവും പരിഹാസ്യവുമായി തോന്നാം. അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ പ്രാർഥിക്കുന്നവരോട് ദൈവം പക്ഷപാതം കാണിക്കുന്നു എന്നുവരും. ഇല്ല, ആ ധാരണ ശരിയായിരിക്കാനിടയില്ല. പ്രാർഥനയുടെ ശക്തിക്ക് ഇതിലും ആഴത്തിലുള്ള എന്തോ അർഥമുണ്ടായിരിക്കണം.

വെറുതെ യാചിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരെ ദൈവം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നില്ലെന്ന് ചിന്തിക്കുന്നത് യുക്തിസഹമാണ്. ദൈവം സ്നേഹമാണ്. എന്നാൽ സ്വന്തം ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ പ്രാർഥിക്കുകയും നിരന്തരം പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്കാണ് അവൻ ദിവ്യാനുഗ്രഹം നൽകുന്നത്.

ഗാന്ധിജി ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞു:

“എന്തിനാണ് നാം പ്രാർഥിക്കുന്നത്? ദൈവം ഉണ്ടെങ്കിൽ, എന്താണ് സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് അവന് അറിയില്ലേ? തന്റെ കടമ നിർവഹിക്കാൻ അവന് നമ്മുടെ പ്രാർഥന ആവശ്യമാണോ? ഇല്ല, ദൈവത്തിന് ഓർമപ്പെടുത്തലിന്റെ ആവശ്യമില്ല. അവൻ ഓരോരുത്തരിലും വസിക്കുന്നു. അവന്റെ അനുമതിയില്ലാതെ ഒന്നും സംഭവിക്കുന്നില്ല.

നമ്മുടെ പ്രാർഥന ഹൃദയത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിലേക്കുള്ള ഒരു അന്വേഷണമാണ്. അവന്റെ പിന്തുണയില്ലാതെ നാം നിസ്സഹായരാണെന്ന് നമ്മെത്തന്നെ ഓർമിപ്പിക്കലാണത്. പ്രാർഥനയില്ലാതെ ഒരു പരിശ്രമവും പൂർണമാകുന്നില്ല. ദൈവത്തിന്റെ അനുഗ്രഹം പിന്നിലില്ലെങ്കിൽ മനുഷ്യന്റെ ഏറ്റവും മികച്ച ശ്രമത്തിനുപോലും ഫലമുണ്ടാകില്ലെന്ന വ്യക്തമായ തിരിച്ചറിവും പ്രാർഥനയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

പ്രാർഥന വിനയത്തിലേക്കുള്ള ഒരു ആഹ്വാനമാണ്. അത് ആത്മശുദ്ധീകരണത്തിലേക്കും ആന്തരിക അന്വേഷണത്തിലേക്കുമുള്ള വിളിയാണ്.

എന്റെ പ്രാർഥനകൾക്ക് ദൈവം പ്രതികരിക്കാതിരുന്ന ഒരു സന്ദർഭവും ഞാൻ അനുഭവിച്ചിട്ടില്ല. എല്ലാം ഇരുണ്ടതായി തോന്നിയപ്പോഴാണ് അവനെ ഏറ്റവും അടുത്ത് അനുഭവിക്കാൻ എനിക്ക് കഴിഞ്ഞത്. ജയിലുകളിലെ പരീക്ഷണഘട്ടങ്ങളിലും എന്റെ യാത്ര സുഗമമല്ലാതിരുന്നപ്പോഴും അവൻ എനിക്ക് ഏറ്റവും സമീപസ്ഥനായിരുന്നു. ദൈവം എന്നെ കൈവിട്ടുവെന്ന തോന്നൽ എന്റെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു നിമിഷത്തിൽപ്പോലും ഉണ്ടായതായി എനിക്ക് ഓർമയില്ല.”

ഒരിക്കൽ ഒരാൾ ഗാന്ധിജിയോട് ചോദിച്ചു: “സർ, നിങ്ങൾ പലപ്പോഴും ദൈവത്തെ ആരാധിക്കാൻ ഞങ്ങളോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ എങ്ങനെയാണ് ആരാധിക്കേണ്ടതെന്നും ആരെയാണ് ആരാധിക്കേണ്ടതെന്നും ഒരിക്കലും പറഞ്ഞുതരുന്നില്ല. ദയവായി ഇതേക്കുറിച്ച് എന്നെ ബോധവാനാക്കാമോ?”

ഗാന്ധിജി മറുപടി നൽകി:

“ദൈവത്തെ ആരാധിക്കുക എന്നത് അവന്റെ മഹത്വത്തെ പ്രകീർത്തിക്കലാണ്. പ്രാർഥന എന്നത് സ്വന്തം പരിമിതികളെ അംഗീകരിക്കുകയും വിനയം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ്. ദൈവത്തിന് ആയിരം പേരുകളുണ്ട്; അല്ലെങ്കിൽ കൂടുതൽ കൃത്യമായി പറഞ്ഞാൽ, അവൻ നാമരഹിതനാണ്.

നമുക്ക് ഇഷ്ടമുള്ള ഏതു പേരിലും അവനെ ആരാധിക്കുകയോ പ്രാർഥിക്കുകയോ ചെയ്യാം. ചിലർ അവനെ രാമൻ എന്നു വിളിക്കുന്നു; ചിലർ കൃഷ്ണൻ എന്നു വിളിക്കുന്നു; മറ്റുചിലർ അല്ലാഹു എന്നോ യഹോവ എന്നോ വിളിക്കുന്നു. വേറെ

ചിലർ ദൈവം എന്നു മാത്രം വിളിക്കുന്നു. എല്ലാവരും ഒരേ ചൈതന്യത്തെയാണ് ആരാധിക്കുന്നത്.

എന്നാൽ എല്ലാ ഭക്ഷണങ്ങളും എല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ യോജിക്കാത്തതുപോലെ, എല്ലാ പേരുകളും എല്ലാവർക്കും ഒരുപോലെ ആകർഷകമാകണമെന്നില്ല. ഓരോരുത്തരും സ്വന്തം സ്വഭാവത്തിനും അഭിരുചിക്കും അനുസരിച്ച് ഒരു പേര് തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നു. അവൻ ഓരോരുത്തരുടെയും ഉള്ളിൽ വസിക്കുന്നവനും സർവശക്തനും സർവജ്ഞനുമാകയാൽ നമ്മുടെ ഉള്ളിന്റെ ഉള്ളിലുള്ള വികാരങ്ങൾ അറിയുകയും അതിനനുസരിച്ച് പ്രതികരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അതിനാൽ ആരാധനയോ പ്രാർഥനയോ ചുണ്ടുകൾകൊണ്ടല്ല, ഹൃദയംകൊണ്ടാണ് നിർവഹിക്കേണ്ടത്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ സംസാരിക്കാൻ കഴിയാത്തവർക്കും വിക്കുള്ളവർക്കും അറിവില്ലാത്തവർക്കും ബുദ്ധിശക്തി കുറഞ്ഞവർക്കും ഒരുപോലെ പ്രാർഥിക്കാൻ കഴിയും.

നാവിൽ അമൃതം നിറഞ്ഞതുപോലെ മധുരവാക്കുകൾ സംസാരിക്കുകയും എന്നാൽ ഹൃദയം വിഷംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരുടെ പ്രാർഥനകൾ ഒരിക്കലും കേൾക്കപ്പെടുന്നില്ല. അതിനാൽ ദൈവത്തോട് പ്രാർഥിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവൻ തന്റെ ഹൃദയം ശുദ്ധീകരിക്കണം.

ഹനുമാന്റെ ചുണ്ടുകളിൽ മാത്രമായിരുന്നില്ല രാമൻ; അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയസിംഹാസനത്തിലായിരുന്നു രാമൻ കുടികൊണ്ടിരുന്നത്. അതാണ് ഹനുമാന് അതിരുകളില്ലാത്ത ശക്തി നൽകിയത്. ആ ശക്തിയാൽ ഹനുമാൻ പർവതം ഉയർത്തുകയും സമുദ്രം കടക്കുകയും ചെയ്തു.

കൊടുങ്കാറ്റുള്ള കടലിലൂടെ നമ്മെ നയിക്കുന്നത് വിശ്വാസമാണ്. പർവതങ്ങളെ ചലിപ്പിക്കുന്നതും സമുദ്രത്തിനു കുറുകെ ചാടാൻ നമ്മെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതും വിശ്വാസമാണ്. ആ വിശ്വാസം മറ്റൊന്നുമല്ല; നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ കുടികൊള്ളുന്ന ദൈവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സജീവവും സദാ ജാഗരൂകവുമായ ബോധമാണ്.

അത്തരം വിശ്വാസം നേടിയവന് ഒന്നിനും കുറവുണ്ടാകില്ല. ശരീരം രോഗബാധിതമായിരിക്കാമെങ്കിലും അവൻ ആത്മീയമായി ആരോഗ്യവാനായിരിക്കും. ശാരീരികമായി ശുദ്ധിയുള്ളവനായിരിക്കുകയും ആത്മീയ സമ്പത്തിൽ സമൃദ്ധനായി ജീവിക്കുകയും ചെയ്യും.

അതിനാൽ ഏതു പേരിലും പ്രാർഥിക്കാം. പ്രാർഥനാനിരതമായ ഹൃദയമാണ് അതിന്റെ വാഹനം; സേവനമാണ് ഹൃദയത്തെ പ്രാർഥനാനിരതമാക്കുന്നത്. തൊട്ടുകൂടാത്തവരായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടവരെ ഹൃദയപൂർവം സേവിക്കുന്ന ഹിന്ദുക്കൾ യഥാർഥത്തിൽ പ്രാർഥിക്കുകയാണ്. സ്വദേശീയ വസ്ത്രങ്ങൾക്കായി പരുത്തി നൂൽ നൂൽക്കുന്നവരും ദരിദ്രരായ തദ്ദേശീയ നൂൽനൂൽപ്പുകാരിൽനിന്ന് വസ്ത്രങ്ങൾ വാങ്ങുന്നവരും യഥാർഥത്തിൽ പ്രാർഥിക്കുകയാണ്.”

നാം യഥാർഥത്തിൽ ദൈവത്തിൽ വിശ്വസിക്കുകയും അവനിൽ പൂർണമായ വിശ്വാസം അർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ, എന്തെങ്കിലും പ്രത്യേകമായി ലഭിക്കാനായി പ്രാർഥിക്കേണ്ടതില്ല. നമ്മുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നമ്മളേക്കാൾ നന്നായി

അവന് അറിയാം. നമുക്കുവേണ്ടി മാത്രം പ്രാർഥിക്കുന്നത് ദൈവത്തിലുള്ള നമ്മുടെ വിശ്വാസത്തിന് വിരുദ്ധമാണെന്നു തോന്നാം.

ഒരു മാതൃകാപരമായ പ്രാർഥന താഴെ കൊടുക്കുന്നു:

'അല്ലയോ ദൈവമേ, അങ്ങ് എനിക്ക് അനേകം അനുഗ്രഹങ്ങൾ നൽകിയിരിക്കുന്നു.

ആ അനുഗ്രഹങ്ങൾക്കെല്ലാം ഞാൻ നന്ദി പറയുന്നു.

എന്നെ സംബന്ധിച്ച് അങ്ങയുടെ ഇഷ്ടം എന്താണോ, അതനുസരിച്ച് ഞാൻ ജീവിച്ചുകൊള്ളാം.

ജീവിതത്തിലെ പ്രതിസന്ധികളെ അതിജീവിക്കാൻ ആവശ്യമായ ശക്തി നൽകി എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കണമേ.'

സ്നേഹമെന്ന വികാരം വിശ്വാസത്തോട് വളരെ അടുത്ത ബന്ധമുള്ളതാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ഒരാളുടെ ചിന്താപ്രേരണകളെ അവയുടെ ഭൗതികരൂപത്തിലേക്ക് പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിൽ സ്നേഹത്തിന് വളരെ വലിയ പങ്കുണ്ട്. 'വിശ്വാസം', 'സ്നേഹം' എന്നീ വികാരങ്ങൾ പ്രധാനപ്പെട്ട എല്ലാ അനുകൂല വികാരങ്ങളിലും ഏറ്റവും ശക്തിയേറിയവയാണ്.

ഈ രണ്ട് വികാരങ്ങളും ഒരുമിച്ചുചേരുമ്പോൾ ചിന്തയുടെ സ്പന്ദനങ്ങൾക്ക് വലിയ ഊർജം ലഭിക്കുന്നു. അതിന്റെ ഫലമായി അവ ഉടനടി ഉപബോധമനസ്സിലെത്തുകയും അവിടെ ഭൗതികരൂപത്തിലേക്കോ യാഥാർഥ്യത്തിലേക്കോ പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

അധ്യായം 5

ജ്ഞാനശക്തി (അറിവാണ് ശക്തി)

പണ്ടുകാലം മുതൽക്കേ മരങ്ങളിൽനിന്ന് പഴങ്ങൾ താഴെ വീഴുന്നത് ആളുകൾ കണ്ടിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, "എന്തുകൊണ്ടാണ് പഴങ്ങൾ താഴേക്ക് വീഴുന്നത്?" എന്ന ചോദ്യം ചിന്തിക്കുകയും ഗുരുത്വാകർഷണ സിദ്ധാന്തം കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തത് ഐസക് ന്യൂട്ടൺ മാത്രമായിരുന്നു. ആൽമരം പോലുള്ള കൂറ്റൻ മരങ്ങൾ ചെറിയ പഴങ്ങൾ നൽകുമ്പോൾ മത്തങ്ങച്ചെടി പോലുള്ള വള്ളിച്ചെടികൾ വലിയ പഴങ്ങൾ നൽകുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് പലരും ചിന്തിക്കാറുണ്ട്. എന്നാൽ, ആ മരങ്ങൾക്കു താഴെ ഇരിക്കുന്നവർ വലിയൊരു പഴം തങ്ങളുടെ തലയിൽ വീണാൽ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്ന് സങ്കൽപ്പിക്കുകയും ദൈവത്തിന്റെ സൃഷ്ടിയിലെ യുക്തിയെക്കുറിച്ച് അത്ഭുതപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു.

തീ ഒരിക്കലും കാണുകയോ അതിനെക്കുറിച്ച് കേൾക്കുകയോ ചെയ്യാത്ത ഒരാൾ അജ്ഞനാണെന്ന് പറയാം. തീ നേരിട്ട് കണ്ടിട്ടില്ലെങ്കിലും അതിന്റെ ഗുണധർമങ്ങളെക്കുറിച്ച് പഠിച്ച ഒരാൾക്ക് അറിവുണ്ട്. എന്നാൽ തീ എങ്ങനെ ഉണ്ടാക്കാമെന്നും അത് എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താമെന്നും അറിയുന്ന ഒരാൾക്ക് വിവേകമുണ്ട്.

'വിദ്യാഭ്യാസം' എന്ന വാക്ക് ലാറ്റിൻ ഭാഷയിലെ 'എഡ്യൂക്കോ' (Educo) എന്ന പദത്തിൽനിന്നാണ് ഉണ്ടായത്. അതിന്റെ അർഥം 'ഉള്ളിലുള്ളതിനെ വികസിപ്പിക്കുക' അല്ലെങ്കിൽ 'പുറത്തുകൊണ്ടുവരിക' എന്നാണ്. ഒരു വ്യക്തിയുടെ കുറവുകൾ തിരിച്ചറിയാനും അവ മെച്ചപ്പെടുത്താനുള്ള മാർഗങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനും അയാളിലുള്ള ഏറ്റവും മികച്ച കഴിവുകൾ പുറത്തുകൊണ്ടുവരാനും സഹായിക്കുക എന്നതാണ് വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ യഥാർഥ ലക്ഷ്യം. ഈ അറിവിന്റെ അഭാവമാണ് ബിരുദങ്ങളും ഉയർന്ന റാങ്കുകളും നേടിയിട്ടും പല വിദ്യാർഥികളും ജീവിതത്തിൽ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ നേരിടുന്നതിന്റെ കാരണം. ഇലക്ട്രിക്കൽ എൻജിനീയറിങ്ങിൽ സ്വർണമെഡൽ നേടിയ വിദ്യാർഥികൾക്കുപോലും ഫ്യൂസ് കത്തിപ്പോയതുപോലുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ച് മറ്റുള്ളവരെ സഹായിക്കാൻ കഴിയാതെ വരുന്നു. ധാരാളം സമയവും പണവും ചെലവഴിച്ച് പിഎച്ച്.ഡി. നേടിയ ഒരാൾക്ക് പ്രത്യേക വൈദഗ്ധ്യം ആവശ്യമില്ലാത്ത ജോലികൾക്കായി മത്സരിക്കേണ്ടിവരുന്നത് നിർഭാഗ്യകരമാണ്.

നിർഭാഗ്യവശാൽ, മനസ്സും ഹൃദയവും ഉപയോഗിച്ച് ചിന്തിക്കാതെ നിയമങ്ങൾ മനഃപാഠമാക്കി യാന്ത്രികമായി ജോലി ചെയ്യുന്ന ഗുമസ്തന്മാരെ സൃഷ്ടിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ മെക്കാളെ രൂപപ്പെടുത്തിയ ബ്രിട്ടീഷ് വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായമാണ് നാം ഇപ്പോഴും പിന്തുടരുന്നത്. ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ ജീവിതരീതിയുടെ മേന്മ പ്രചരിപ്പിക്കുകയും ഇന്ത്യക്കാരെ സ്വന്തം പൈതൃകത്തെയും സംസ്കാരത്തെയും കുറിച്ച് ലജ്ജിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്ന ലക്ഷ്യവും അതിനുണ്ടായിരുന്നു. നമ്മുടെ വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായം പരീക്ഷയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ പാഠങ്ങൾ മനഃപാഠമാക്കുന്നതിനും പരീക്ഷ കഴിഞ്ഞാലുടൻ അവ മറന്നുകളയുന്നതിനും മാത്രമാണ് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നത്. പുതിയ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾക്കുള്ള സർഗാത്മകതയോ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനുള്ള വിശകലനചിന്തയോ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കപ്പെടുന്നില്ല.

വിജയകരമായ ഒരു വ്യവസായിയാകണമെങ്കിൽ മറ്റുള്ളവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനോ അവർക്ക് വിലപ്പെട്ട സേവനങ്ങളോ ഉൽപ്പന്നങ്ങളോ നൽകാനോ നമുക്ക് അറിയണം. പ്രായോഗിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ അറിവ് എങ്ങനെ പ്രയോഗിക്കണമെന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ വിവേകം നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു.

ലണ്ടനിൽ നിയമവിദ്യാർഥിയായിരുന്ന കാലത്തും മുംബൈയിൽ കേസുകളൊന്നും ലഭിക്കാത്ത അഭിഭാഷകനായിരുന്ന കാലത്തും നിയമവ്യവഹാരത്തിന്റെ സങ്കീർണതകളെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിജിക്ക് വലിയ അറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല. അതിനുപുറമേ, സങ്കീർണമായ ഒരു നിയമവ്യവഹാരത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്ന അക്കൗണ്ടിങ്ങിന്റെയും ബിസിനസ് കണക്കുകളുടെയും സങ്കീർണതകളെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹത്തിന് അറിവില്ലായിരുന്നു. അതിനാൽ ഇവ രണ്ടും പഠിക്കാൻ അദ്ദേഹം തീരുമാനിച്ചു. ഈ പ്രക്രിയയിൽ അദ്ദേഹം രണ്ടു കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കി. ഒന്നാമത്തേത്, നിയമപരമായ തർക്കങ്ങളിൽ നാലിൽ മൂന്ന് ഭാഗവും വസ്തുതകളെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. രണ്ടാമത്തേത്, വ്യവഹാരങ്ങൾ കേസിലെ ഇരു കക്ഷികൾക്കും നഷ്ടമുണ്ടാക്കുന്നു എന്നതും അതിനാൽ അവരെ ഒത്തുതീർപ്പിലെത്തിക്കുക എന്നതാണ് ഒരു അഭിഭാഷകന്റെ കടമ എന്നതുമാണ്.

അദ്ദേഹം എഴുതി:

“എന്റെ സന്തോഷത്തിന് അതിരുകളില്ലായിരുന്നു. നിയമവൃത്തിയുടെ യഥാർഥ പ്രയോഗം ഞാൻ പഠിച്ചു. മനുഷ്യസ്വഭാവത്തിലെ നല്ല വശങ്ങൾ കണ്ടെത്താനും മനുഷ്യരുടെ ഹൃദയങ്ങളിലേക്ക് കടന്നുചെല്ലാനും ഞാൻ പഠിച്ചു. പരസ്പരം അകന്നുപോയ കക്ഷികളെ ഒന്നിപ്പിക്കുക എന്നതാണ് ഒരു അഭിഭാഷകന്റെ യഥാർഥ ധർമമെന്ന് ഞാൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞു. ആ പാഠം എന്റെ മനസ്സിൽ മായാത്തവിധം പതിഞ്ഞു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ഇരുപതു വർഷത്തെ എന്റെ അഭിഭാഷകജീവിതത്തിൽ നൂറുകണക്കിന് കേസുകൾ സ്വകാര്യ ഒത്തുതീർപ്പിലൂടെ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി എന്റെ സമയത്തിന്റെ വലിയൊരു ഭാഗം ചെലവഴിച്ചു. അതിലൂടെ എനിക്ക് ഒന്നും നഷ്ടപ്പെട്ടില്ല—പണംപോലും നഷ്ടപ്പെട്ടില്ല; തീർച്ചയായും എന്റെ ആത്മാവിനും ഒരു നഷ്ടവും ഉണ്ടായില്ല.”

നിയമഗ്രന്ഥങ്ങൾക്കു പുറമേ, ഗാന്ധിജി തന്റെ ചിന്താഗതിയെ രൂപപ്പെടുത്താൻ സഹായിച്ച നിരവധി ആത്മീയഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിച്ചു. ഗാന്ധിജി ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിലേക്ക് കടന്നുവരുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ നിരവധി ആളുകൾ ബ്രിട്ടീഷുകാർക്കെതിരെ പോരാടിയിരുന്നു. എന്നാൽ, ഗാന്ധിജിയുടെ വിവേകമാണ് അദ്ദേഹത്തെ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തനാക്കിയത്. ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ശക്തിയും ദൗർബല്യങ്ങളും സ്വന്തം ജനതയുടെ ശക്തിയും ദൗർബല്യങ്ങളും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. ഗാന്ധിജി രാഷ്ട്രീയരംഗത്തേക്ക് കടന്നുവരുന്നതിനുമുമ്പ് രാഷ്ട്രീയം പ്രധാനമായും വരേണ്യവർഗത്തിന്റെ പരിധിക്കുള്ളിലായിരുന്നു. മധ്യവർഗത്തിലും സാധാരണ ജനങ്ങളിലും രാഷ്ട്രീയപ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വലിയ സ്വാധീനം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ലളിതമായ ജീവിതം നയിച്ചുകൊണ്ടും സാധാരണ ജനങ്ങൾക്ക് എളുപ്പത്തിൽ സമീപിക്കാവുന്ന വ്യക്തിയായിക്കൊണ്ടും അവരുടെ ഹൃദയങ്ങളെ സ്പർശിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഗാന്ധിജി മനസ്സിലാക്കി. അദ്ദേഹം അവരെപ്പോലെ വസ്ത്രം ധരിക്കുകയും അവരോട് അവരുടെ ഭാഷയിൽ സംസാരിക്കുകയും ചെയ്തു.

തിരുവെഴുത്തുകളെക്കുറിച്ചുള്ള തന്റെ അറിവും ആത്മീയവിവേകവും സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ പ്രയോഗിക്കാനും ഗാന്ധിജിക്ക് കഴിഞ്ഞു. പ്രശ്നത്തിന്റെ ഉറവിടം ധർമലംഘനമാണെന്നും അതിന്റെ ഫലമായ കർമഫലങ്ങൾ ഇന്ത്യക്കാർ കൂട്ടായി അനുഭവിക്കുകയാണെന്നും അദ്ദേഹം മനസ്സിലാക്കി. ധർമം, കർമം എന്നീ രണ്ടു വാക്കുകളും അവ തമ്മിലുള്ള ബന്ധവും നാം മനസ്സിലാക്കിയാൽ, പണ്ടുകാലം മുതൽ ഋഷിമാർ ഉപദേശിച്ചുവരുന്ന സനാതനധർമത്തിന്റെ (ശാശ്വതസത്യം) സാരാംശത്തിന്റെ വലിയൊരു ഭാഗം നമുക്ക് ഗ്രഹിക്കാനാകും. എല്ലാ ഉപദേശങ്ങളുടെയും കിരീടമെന്നു പറയാവുന്ന രണ്ടു നിർദേശങ്ങൾ ഇവയാണ്: 'സത്യം വദ' (സത്യം പറയുക), 'ധർമം ചര' (ധർമം അനുഷ്ഠിക്കുക).

ധർമം എന്ന വാക്കിനെ ഒരൊറ്റ ഇംഗ്ലീഷ് പദത്തിലേക്ക് വിവർത്തനം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ല. കാരണം, അതിന് തുല്യമായ ആശയം ഇംഗ്ലീഷിൽ ഇല്ല. പൊതുവേ, ധർമം എന്നത് ശരിയായ ജീവിതരീതി, ധാർമികമായ കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ, പെരുമാറ്റച്ചട്ടങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി ആളുകൾ മനസ്സിലാക്കുന്നു. എന്നാൽ ധർമത്തിന് അതിനേക്കാൾ വിശാലമായ അർഥമുണ്ട്.

ഒരു സംസ്കൃതസൂക്തം ഇങ്ങനെ പറയുന്നു: 'ധാരയതേ ഇതി ധർമഃ'. 'ധൃ' എന്ന സംസ്കൃതധാതുവിൽനിന്നാണ് ധർമം എന്ന പദം ഉണ്ടായത്. 'താങ്ങുക, നിലനിർത്തുക, പിന്തുണയ്ക്കുക' എന്നൊക്കെയാണ് അതിന്റെ അർഥം. ധർമം ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ മുഴുവൻ താങ്ങുകയും നിലനിർത്തുകയും പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്ഥൂലമായ തലത്തിൽ, ഒരു വസ്തുവിനെ അതുതന്നെയാക്കി നിലനിർത്തുന്നതും അതില്ലെങ്കിൽ ആ വസ്തുവിന് അതിന്റെ സ്വഭാവം നിലനിർത്താൻ കഴിയാത്തതുമായ ഗുണമാണ് ആ വസ്തുവിന്റെ ധർമം.

ഉദാഹരണത്തിന്, തേനിന്റെ ധർമം മധുരമാണ്. പ്രകാശവും ചൂടും നൽകുക എന്നത് തീയുടെയും സൂര്യന്റെയും ധർമമാണ്. അതുപോലെ, മനുഷ്യന്റെ ധർമം കളങ്കമില്ലാത്ത മാനവികതയാണ്. സത്യസന്ധത, സ്നേഹം, ദയ എന്നിവയിലൂടെ പ്രകടമാകുന്ന ഈ മാനവികത ഇല്ലാതാകുകയും സ്വാർഥത, അസത്യം, വിദ്വേഷം, വഞ്ചന എന്നിവയ്ക്ക് മേൽക്കൈ ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ ആ മനുഷ്യൻ ധർമം ലംഘിക്കുകയാണെന്ന് പറയാം. അതാണ് അധർമം, പാപം.

സൂക്ഷ്മമായ തലത്തിൽ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ കാര്യങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനക്രമവും സന്തുലിതാവസ്ഥയും ഐക്യവും നിലനിർത്തുന്ന സാർവത്രിക നിയമമാണ് ധർമം. ജീവിതത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ക്രമം തകരാതിരിക്കാനും കുഴപ്പങ്ങൾ ഉണ്ടാകാതിരിക്കാനും ഈ നിയമം സഹായിക്കുന്നു. ഈ ആശയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം ജീവന്റെ ഏകത്വമാണ്. പ്രപഞ്ചം അതിന്റെ ആഴത്തിലുള്ള തലത്തിൽ അവിഭാജ്യമായതിനാൽ എല്ലാ വസ്തുക്കളും പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഋഷിമാർ കണ്ടെത്തി.

ഉദാഹരണത്തിന്, നമ്മുടെ നിലനിൽപ്പിന് അത്യാവശ്യമായ ഓക്സിജൻ മരങ്ങളാണ് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നത്. വയലുകളിൽനിന്ന് ഭക്ഷണം നമ്മുടെ പാത്രങ്ങളിലെത്തിക്കുന്നതിൽ എണ്ണമറ്റ ആളുകൾ പങ്കാളികളാണെന്നും നമുക്കറിയാം. പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഈ ഏകത്വം പ്രകൃതിയിലാകെ ഒരു അടിസ്ഥാന സന്തുലിതാവസ്ഥ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ഒരിടത്തുണ്ടാകുന്ന അസന്തുലിതാവസ്ഥ എല്ലായിടത്തേക്കും തരംഗങ്ങൾപോലെ വ്യാപിക്കുന്നു. ഒരു കുമിളയുടെ

ഒരുഭാഗത്ത് നേരിയ സ്പർശമുണ്ടായാൽ അത് പൊട്ടുകയോ സന്തുലിതാവസ്ഥ വീണ്ടെടുക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതുവരെ മുഴുവൻ കുമിളയും വിറയ്ക്കുന്നതുപോലെയാണിത്.

ഒരിക്കൽ ഒരു കൊച്ചുകുട്ടി തന്റെ അച്ഛനോടൊപ്പം പട്ടം പറത്തുകയായിരുന്നു. പട്ടത്തെ വായുവിൽ നിലനിർത്തുന്നത് എന്താണെന്ന് അവൻ ചിന്തിച്ചു. അച്ഛൻ പറഞ്ഞു: “നൂൽ, തീർച്ചയായും.”

കുട്ടി പറഞ്ഞു: “പക്ഷേ അച്ഛാ, നൂൽ പട്ടത്തെ താഴേക്ക് വലിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ അത് കൂടുതൽ ഉയരത്തിലേക്ക് പറക്കില്ലേ?”

അച്ഛൻ പട്ടത്തിന്റെ നൂൽ പൊട്ടിച്ചാൽ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്ന് നിരീക്ഷിക്കാൻ കുട്ടിയോട് പറഞ്ഞു. എന്തായിരിക്കും സംഭവിച്ചതെന്ന് ഊഹിക്കാമോ? പട്ടം നിലത്തുവീണു.

ജീവിതത്തിലും ഇതു സത്യമാണ്. ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ ഒന്നിച്ചുനിർത്തുന്ന നൂലാണ് ധർമം. ധർമം പാലിക്കുന്നത് നമ്മുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിന് തടസ്സമാണെന്നോ പരാജയങ്ങൾക്ക് കാരണമാണെന്നോ ചിലപ്പോൾ തോന്നാം. എന്നാൽ നമ്മുടെ പുരോഗതിക്ക് സഹായിക്കുന്നതും നമ്മുടെ നിലനിൽപ്പിന്റെ അടിസ്ഥാനവുമാണ് ധർമം.

പല തരത്തിലുള്ള ധർമങ്ങളുണ്ട്. ഉദാഹരണത്തിന്, പ്രായമായ മാതാപിതാക്കളെ സംരക്ഷിക്കാനുള്ള മകന്റെ ധർമം; വർണധർമം (രാജാവിന്റെ ധർമം നീതിപൂർവം ഭരിക്കുക എന്നതാണ്); ആശ്രമധർമം (ഗൃഹസ്ഥന്റെ ധർമം ലോകത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുക എന്നതാണ്); വൃത്തിധർമം (തന്റെ തൊഴിൽ അല്ലെങ്കിൽ കടമ ഏറ്റവും മികച്ച രീതിയിൽ നിർവഹിക്കുക) തുടങ്ങിയവ.

രണ്ടാം ലോകമഹായുദ്ധകാലത്ത് അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലറുടെയും സൈനികമേധാവികളുടെയും ഉത്തരവനുസരിച്ച് നാസി സൈനികർ വ്യത്യസ്ത മതത്തിൽപ്പെട്ടവരാണെന്ന കാരണത്താൽ നിരായുധരും നിരപരാധികളുമായ അറുപതു ലക്ഷം ജൂതന്മാരെ കൊലപ്പെടുത്തി. പിടിക്കപ്പെട്ട നാസി സൈനികർക്കെതിരെ നടന്ന ന്യൂറംബർഗ് വിചാരണകളിൽ, മേലധികാരികളുടെ ഉത്തരവുകൾ അനുസരിക്കുക എന്നത് തങ്ങളുടെ കടമയായിരുന്നുവെന്നും അതിനാൽ കൊലപാതകങ്ങൾ കുറ്റകൃത്യങ്ങളല്ലെന്നും അവർ വാദിച്ചു. എന്നാൽ നിയമവിരുദ്ധമായ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ചത് യുദ്ധക്കുറ്റങ്ങൾക്കുള്ള കുറ്റാരോപണത്തിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാനുള്ള സാധുവായ പ്രതിരോധമല്ലെന്ന് കോടതി വിധിച്ചു. പൗരന്മാരെ സംരക്ഷിക്കുകയും സ്വയം പോരാടാൻ കഴിയാത്തവർക്കുവേണ്ടി പോരാടുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ഒരു സൈനികന്റെ ധർമം.

ധാർമികമായ ആശയക്കുഴപ്പങ്ങളോ ശരിയും തെറ്റും സംബന്ധിച്ച തീരുമാനങ്ങളോ നേരിടുമ്പോൾ നാം ‘പരസ്പരധാർമികതയുടെ തത്ത്വം’ അഥവാ ‘സുവർണനിയമം’ പിന്തുടരണം. ഓരോ വ്യക്തിക്കും നീതിപൂർവമായ പെരുമാറ്റം ലഭിക്കാനുള്ള അവകാശമുണ്ടെന്നും അതേ പെരുമാറ്റം മറ്റുള്ളവർക്കും ഉറപ്പാക്കാനുള്ള പരസ്പര ഉത്തരവാദിത്വം അവർക്കുണ്ടെന്നും ഈ തത്ത്വം പറയുന്നു. നാം നമ്മോട് എങ്ങനെ പെരുമാറണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ അതുപോലെതന്നെ മറ്റുള്ളവരോടും പെരുമാറണം.

ലോകത്തിൽ യാതൊന്നും കാരണമില്ലാതെയോ യാദൃച്ഛികമായോ സംഭവിക്കുന്നില്ല. ഈ പ്രപഞ്ചം കുഴപ്പങ്ങളുടെ നിയമത്തിലല്ല, ക്രമത്തിന്റെ നിയമങ്ങളിലാണ് അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നത്. എല്ലാം നിശ്ചിത തത്ത്വങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ക്രമീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്; യാതൊന്നും യാദൃച്ഛികമായി സംഭവിക്കുന്നില്ല. ഈ സത്യം മറന്നുകൊണ്ട്, ഒന്നും ചെയ്യാതെതന്നെ ഫലങ്ങൾ തങ്ങളുടെ കൈകളിലേക്ക് വീണുകിട്ടുമെന്ന് ആളുകൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. മഴയും മഞ്ഞും ആകാശത്തുനിന്ന് വീഴുന്നുണ്ടെങ്കിലും മേഘങ്ങളും മഴയുണ്ടാകാനുള്ള പ്രക്രിയകളും ഇല്ലാതെ അവ സംഭവിക്കുന്നില്ല. മേഘരൂപീകരണം, വർഷണം തുടങ്ങിയ മുൻകാരണങ്ങളുടെ പക്വമായ ഫലങ്ങളാണ് മഴയും മഞ്ഞും. ഫലങ്ങളുടെ കാര്യത്തിലും ഇതുതന്നെയാണ് സത്യം. അവയ്ക്കും ഒരു മുൻചരിത്രം ഉണ്ടായിരിക്കണം.

ഒരു അമ്മ കുട്ടികൾക്കായി ഒരു മധുരപലഹാരം ഉണ്ടാക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെന്ന് കരുതുക. ശരിയായ പാചകക്കുറിപ്പ് കൃത്യമായി പിന്തുടരുന്നതിന്റെ ഫലമായിരിക്കും അത്. ശരിയായ ചേരുവകൾ ചേർക്കാതെയും അനുയോജ്യമായ താപനിലയിൽ പാകം ചെയ്യാതെയും നല്ലൊരു മധുരപലഹാരം ലഭിക്കുമെന്ന് അവൾക്ക് പ്രതീക്ഷിക്കാനാവില്ല. അവളല്ല മധുരപലഹാരത്തിന്റെ സ്രഷ്ടാവ്; പ്രകൃതിയാണ്. അവൾ അനുബന്ധമായ ചേരുവകൾ ഒരുമിച്ചുചേർത്ത് കാരണങ്ങളെ പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്നു. ആ കാരണങ്ങൾ ആഗ്രഹിച്ച ഫലമായ രുചികരമായ മധുരപലഹാരം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.

അർഥവത്തായ ഒരു ജീവിതം രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിലും ഇതുതന്നെയാണ് സംഭവിക്കുന്നത്. ചില തത്ത്വങ്ങളോ കാരണങ്ങളോ പിന്തുടരുന്നു; അവയുടെ ഫലമായി ചില പരിണതഫലങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. എന്നാൽ കാരണമില്ലാതെ ഫലം ഒരിക്കലും ഉണ്ടാകില്ല. ഇതാണ് കാരണഫലനിയമം അഥവാ 'കർമനിയമം'. ശരിയായ ചേരുവകളില്ലാതെ നല്ല മധുരപലഹാരം പ്രതീക്ഷിക്കുന്നതുപോലെയാണ് കാരണങ്ങളില്ലാതെ ഫലങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നത്.

നാം കൈകൾ തീയിൽ വെച്ചാൽ അവ പൊള്ളും. എന്നാൽ അത് 'വിധി' കാരണമോ പ്രതികാരബുദ്ധിയുള്ള ഏതെങ്കിലും 'ദൈവം' നമ്മുടെ കൈകൾ പൊള്ളിച്ചതുകൊണ്ടോ അല്ല. നാം പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കിയ കാരണത്തിന്റെ അനിവാര്യവും സ്വാഭാവികവുമായ ഫലം മാത്രമാണ് കൈ പൊള്ളുന്നത്. അതുപോലെ, പുളിയൻപുളിയുടെ വിത്ത് വിതച്ച് ആപ്പിൾ ലഭിക്കുമെന്ന് നമുക്ക് പ്രതീക്ഷിക്കാനാവില്ല. നാം വിതയ്ക്കുന്നതുതന്നെയാണ് കൊയ്യുന്നത്.

സംസ്കൃതത്തിൽ 'കർമം' എന്ന വാക്കിന്റെ അക്ഷരാർഥം 'പ്രവൃത്തി' അല്ലെങ്കിൽ 'ചെയ്തി' എന്നാണ്. കാരണവും ഫലവും, പ്രവർത്തനവും പ്രതികരണവും, തുടർച്ചയും പരിണതഫലവും തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വ്യക്തമാക്കുന്ന നിയമമാണിത്. ഇതിനെ 'ഉത്തരവാദിത്വനിയമം' എന്നും വിളിക്കാം. നമ്മുടെ ഓരോ പ്രവൃത്തിയിലൂടെയും ഓരോ വാക്കിലൂടെയും ഓരോ ചിന്തയിലൂടെയും നാം ഓരോ നിമിഷവും പുതിയ കാരണങ്ങൾ സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. പ്രവർത്തനക്ഷമമാക്കുന്ന ഓരോ കാരണത്തിനും അതിനനുസൃതമായ ഒരു ഫലമുണ്ടാകും; ആ ഫലം തിരിച്ചെത്തുകയും ചെയ്യും. ഇങ്ങനെയാണ് പ്രപഞ്ചം അതിന്റെ ഐക്യവും സന്തുലിതാവസ്ഥയും സമനിലയും നിലനിർത്തുന്നത്.

കാരണഫലനിയമത്തിന്റെയോ കർമനിയമത്തിന്റെയോ ലക്ഷ്യം വ്യക്തിയെ ധർമത്തിന് അനുസൃതമായി ജീവിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുക എന്നതാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ഷേമം ബലികഴിച്ച് സ്വാർഥതാൽപര്യങ്ങൾ പിന്തുടരുന്നതിനുപകരം, പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മുഴുവൻ ക്ഷേമത്തിനും സംഭാവന നൽകുക എന്നതാണ് അതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം.

കർമവും പുനർജന്മവും പരസ്പരം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒന്നില്ലാതെ മറ്റൊന്നിന് നിലനിൽപ്പില്ല. ഒരു ജന്മത്തിൽ നാം ചെയ്ത എല്ലാ പ്രവൃത്തികളുടെയും ഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുതീർക്കാൻ ആ ഒരു ജീവിതകാലം മതിയാകണമെന്നില്ല എന്നത് വ്യക്തമാണ്. അതുപോലെ, നമ്മുടെ ഇപ്പോഴത്തെ ജീവിതത്തിലെ ചില സാഹചര്യങ്ങൾക്കും അനുഭവങ്ങൾക്കും കാരണം ഈ ജന്മത്തിലല്ല, വിദൂരമെന്നു തോന്നുന്ന ഭൂതകാലത്തിലായിരിക്കാം. ശാരീരികമായ ജനനംപോലും ഒരു കർമഫലമാണ്. കാരണം, നാം ജനിക്കുന്നതിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളിലൊന്ന് മുൻജന്മങ്ങളിലെ കർമഫലങ്ങളെ നേരിടുക എന്നതാണ്.

ചിലർ സൗന്ദര്യം, സമ്പത്ത്, ആരോഗ്യം, ബുദ്ധിശക്തി തുടങ്ങിയവയോടുകൂടിയോ സമ്പന്നരാജ്യങ്ങളിലോ ജനിക്കുന്നു. എന്നാൽ മറ്റു ചിലർ സൗന്ദര്യക്കുറവ്, ദാരിദ്ര്യം, അനാരോഗ്യം, അറിവില്ലായ്മ എന്നിവയോടുകൂടിയോ ക്ഷാമവും ആഭ്യന്തരയുദ്ധങ്ങളും തകർത്ത രാജ്യങ്ങളിലോ ജനിക്കുന്നു. ഇത്രയധികം അസമത്വങ്ങളുള്ള സൃഷ്ടിയുടെ സ്രഷ്ടാവായ ദൈവം നീതിമാനാണെന്ന് നമുക്ക് എങ്ങനെ പറയാനാകും? അതിനാൽ, സ്വന്തം നല്ലതും ചീത്തയുമായ കർമഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുതീർക്കുന്നതിനായി ആളുകൾ അനുയോജ്യമായ സാഹചര്യങ്ങളിലും ചുറ്റുപാടുകളിലും വീണ്ടും വീണ്ടും ജനിക്കുന്നുവെന്ന് യുക്തിപൂർവം അനുമാനിക്കാം.

ഈ അർഥത്തിൽ ജീവിതം ഒരു വിദ്യാലയം പോലെയാണ്. ഒരാൾക്ക് പാഠങ്ങൾ പഠിച്ച് മുന്നേറാം; അല്ലെങ്കിൽ കർമം നൽകുന്ന പാഠങ്ങൾ അവഗണിച്ച് പിന്നിൽ തുടരാം. എന്നാൽ കർമത്തിന്റെ കടബാധ്യത അവശേഷിക്കുന്നിടത്തോളം, അതിന്റെ ഫലങ്ങൾ അനുഭവിക്കാൻ ഒരാൾ വീണ്ടും വീണ്ടും ജനിക്കേണ്ടിവരും.

ഓരോ ഫലത്തിനും ഒരു കാരണമുണ്ടായിരിക്കണം; ഓരോ കാരണത്തിനും ഒരു ഫലവും ഉണ്ടായിരിക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരാൾ കുറ്റകൃത്യം ചെയ്യുകയാണെങ്കിൽ അത് അയാളുടെ അജ്ഞതയുടെ ഫലമായിരിക്കാം. അതേ കുറ്റകൃത്യം പിന്നീട് അയാൾക്കുള്ള ശിക്ഷയുടെ കാരണമായി മാറുകയും ചെയ്യുന്നു.

കർമത്തിന്റെ മൂന്ന് വിഭാഗങ്ങൾ

1. സഞ്ചിതകർമം (Sanchita Karma): മുൻജന്മങ്ങളിൽനിന്ന് നാം സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതും ഇതുവരെ അനുഭവിച്ചുതീർക്കാത്തതുമായ എല്ലാ കർമങ്ങളുടെയും സഞ്ചയമാണ് സഞ്ചിതകർമം.

2. പ്രാരബ്ധകർമം (Prarabdha Karma): സഞ്ചിതകർമത്തിൽനിന്ന് പാകമായിത്തീർന്ന് ഈ ജന്മത്തിൽ നാം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുന്ന പ്രത്യേക ഭാഗമാണ് പ്രാരബ്ധകർമം. അതിന്റെ ഫലങ്ങളെ വിജയകരമായി നേരിട്ടുകഴിഞ്ഞാൽ ആ കർമഭാഗം അനുഭവിച്ചുതീർന്ന് ഇല്ലാതാകുന്നു.

3. ആഗാമികർമം (Agami Karma): ക്രിയമാനകർമം, വർത്തമാനകർമം എന്നീ പേരുകളിലും അറിയപ്പെടുന്ന ഇത് ഈ ജന്മത്തിൽ നാം ഇപ്പോൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പ്രവൃത്തികളിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കുന്ന പുതിയ കർമമാണ്. ഇത് നമ്മുടെ സഞ്ചിതകർമത്തോടു കൂട്ടിച്ചേർക്കപ്പെടുകയും ഭാവിജന്മങ്ങളിൽ പ്രാരബ്ധകർമമായി ഫലങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യും.

മറ്റൊരു കാഴ്ചപ്പാടിൽനിന്ന് നോക്കിയാൽ, കാര്യങ്ങൾ ഒരു പ്രത്യേക രീതിയിൽ സംഭവിക്കുന്നതിനോ ഒരു പ്രത്യേക അവസ്ഥയിൽ നിലനിൽക്കുന്നതിനോ മൂന്നു വിശദീകരണങ്ങൾ സാധ്യമാണ്.

1. എല്ലാം യാദൃച്ഛികമായോ ആകസ്മികമായോ സംഭവിക്കുന്നതാണ്. അതിനു പിന്നിൽ യഥാർഥമായ കാരണമോ ലക്ഷ്യമോ ഉദ്ദേശ്യമോ ഇല്ല.

2. ആകാശത്തിരിക്കുന്ന ഏതോ വൃദ്ധനായ ദൈവത്തിന്റെ ഇച്ഛയും തോന്നലുകളുമാണ് എല്ലാത്തിനും കാരണം. നാം നമ്മുടെ രൂപത്തിലും സാദൃശ്യത്തിലും സൃഷ്ടിച്ചെടുത്ത ദൈവമാണത്.

3. പ്രപഞ്ചവും അതിലുള്ള സകലതും മാറ്റമില്ലാത്ത നിയമങ്ങളാൽ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ നിയമങ്ങൾ തെറ്റാത്തതും നിഷ്പക്ഷവും വ്യക്തിപരമായ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളിൽനിന്ന് മുക്തവുമാണ്.

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ഇന്ത്യൻ ദേശീയപതാകയുടെ സഹായത്തോടെ കാര്യങ്ങൾ എന്തുകൊണ്ടാണ് ഒരു പ്രത്യേക രീതിയിൽ സംഭവിക്കുന്നതെന്ന് നമുക്ക് വിശദീകരിക്കാം.

കാവിനിറം — സത്യം, പ്രപഞ്ചനിയമങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ചൈതന്യം

സത്യം, ചൈതന്യം എന്നിവ പ്രപഞ്ചത്തിലെ ക്രമവും സന്തുലിതാവസ്ഥയും ഉറപ്പാക്കുന്നു.

അശോകചക്രം — ധർമചക്രം

ഭൂതകാലത്തെയും വർത്തമാനകാലത്തെയും ഭാവിയിലെയും കർമങ്ങൾ നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ നിർണയിക്കുന്നു.

പച്ചനിറം — ജീവിതത്തിലെ യാദൃച്ഛിക സംഭവങ്ങൾ, ദൈവത്താൽ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ട ജീവിതം, അല്ലെങ്കിൽ നമ്മുടെ സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തിക്കനുസരിച്ചുള്ള ജീവിതം

പതാകയുടെ താഴെയുള്ള പച്ചനിറമുള്ള ഭാഗം മാത്രം ശ്രദ്ധിച്ചാൽ, എല്ലാം യാദൃച്ഛികമായി സംഭവിക്കുന്നുവെന്നോ നമ്മുടെ സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തിക്കനുസരിച്ചാണ് എല്ലാം നടക്കുന്നതെന്നും ദൈവത്തിന് അതിൽ പങ്കില്ലെന്നും തോന്നാം. അതുപോലെ, എല്ലാം ദൈവത്താൽ മുൻകൂട്ടി നിശ്ചയിക്കപ്പെട്ടതാണെന്നും നാം സ്വന്തം പരിശ്രമങ്ങൾ നടത്തേണ്ട ആവശ്യമില്ലെന്നും നാം വിശ്വസിച്ചേക്കാം. സ്വാഭാവികമായ സഹജവാസനകൾക്കനുസരിച്ച് ജീവിക്കുന്ന ജീവികൾക്കു മാത്രമേ ഇത്തരം

അവസ്ഥ യോജിക്കുകയുള്ളൂ. യുക്തിചിന്താശക്തിയുള്ള മനുഷ്യർക്ക് ഇത് ബാധകമല്ല.

പതാകയിലെ അശോകചക്രം ശ്രദ്ധിച്ചാൽ, ഭൂതകാലത്തെയും വർത്തമാനകാലത്തെയും ഭാവിയിലെയും കർമങ്ങളുടെ സംയോജനമാണ് ജീവിതമെന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. നാം ജനിക്കുന്ന കുടുംബവും നമ്മുടെ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങളും പോലുള്ള ഘടകങ്ങൾ മുൻകാല കർമങ്ങളുടെ ഫലമായ സഞ്ചിതകർമത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഇപ്പോൾ നല്ലതോ ചീത്തയോ ആയ പ്രവൃത്തികൾ തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തി നമുക്കുണ്ട്. ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പുകളാണ് നമ്മുടെ ഭാവിയിലെ ആഗാമികർമത്തെ നിർണയിക്കുന്നത്.

ഭൂതകാലത്തിലെ കർമങ്ങളെ മാറ്റാൻ നമുക്ക് കഴിയില്ല. എന്നാൽ വർത്തമാനകാലത്തിലെ കർമങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കാനും നല്ലൊരു ഭാവി കെട്ടിപ്പടുക്കാനും നമുക്ക് കഴിയും. അങ്ങനെ, സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തി നമ്മെ ദുഷ്കർമങ്ങൾ ഉപേക്ഷിക്കാനും സത്കർമങ്ങൾ ചെയ്യാനും പുനർജന്മത്തിൽനിന്ന് മോചനം നേടി മുക്തി കൈവരിക്കാനും സഹായിക്കുന്നു. ധർമചക്രം ധർമത്തിന്റെ നിരന്തരമായ അനുഷ്ഠാനത്തെയും മരണത്തെയും പുനർജന്മത്തെയും നിർണയിക്കുന്ന കർമങ്ങളുടെ തുടർച്ചയെയും പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു.

പതാകയുടെ മുകളിലുള്ള കാവിനിറം ശ്രദ്ധിച്ചാൽ, സത്യവും ചൈതന്യവുമാണ് പരമമായ ശക്തിയെന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. ഈ ശക്തിയിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാനും അതുമായി ഒന്നാകാനും നമുക്ക് കഴിയും. എന്നാൽ അതിനെ മറികടന്ന് അതിനുമുകളിലേക്കോ അതിനപ്പുറത്തേക്കോ ഉയരാൻ നമുക്കാവില്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ഷേമത്തിന് ഹാനികരമല്ലാത്ത ധാർമികമായ ആഗ്രഹങ്ങളാണ് നമുക്കുണ്ടാകേണ്ടതെന്ന് നേരത്തേ പറഞ്ഞിരുന്നു. തിന്മയ്ക്ക് താൽക്കാലികമായി വിജയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം; എന്നാൽ അന്തിമമായി ധർമം വിജയിക്കും എന്നതാണ് അതിന്റെ കാരണം. ഇന്ത്യയുടെ ദേശീയഗാനം ഈ സത്യത്തെ വാഴ്ത്തുകയും അഭിവാദ്യം ചെയ്യുകയും ചെയ്യുന്നു: 'ഭാരത ഭാഗ്യവിധാതാ'— ഇന്ത്യയുടെ ഭാഗധേയം നിർണയിക്കുന്നവൻ.

വ്യക്തിഗത കർമം മാത്രമല്ല, കുടുംബകർമം, ദേശീയകർമം തുടങ്ങിയവയും ഉണ്ട്. ജാതിവിവേചനത്തിലൂടെ ഇന്ത്യ സമ്പാദിച്ച സഞ്ചിതകർമം ഗാന്ധിജിയെ ട്രെയിനിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെട്ട സംഭവത്തിൽ ഒരു പങ്കുവഹിച്ചുവെന്ന് നമുക്ക് അനുമാനിക്കാം. അതിനോടുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതികരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തിയും ആഗാമികർമവും പങ്കുവഹിച്ചു.

കർമസിദ്ധാന്തത്തിന് മനുഷ്യജീവിതത്തിലെ ഉയർച്ചതാഴ്ചകൾ യുക്തിപൂർവം വിശദീകരിക്കാൻ കഴിയുമെങ്കിലും, അത് വലിയ തെറ്റിദ്ധാരണകൾക്കും കാരണമായിട്ടുണ്ട്. അധഃസ്ഥിതരായ ആളുകൾ അവരുടെ ദുഷ്കർമങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ അനുഭവിക്കട്ടെയെന്നും നാം അതിൽ ഇടപെടേണ്ടതില്ലെന്നും ചിലർ വാദിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ അങ്ങനെ ചിന്തിക്കുന്നത് സ്നേഹം, സഹാനുഭൂതി, ദയ തുടങ്ങിയ നമ്മുടെ ഉന്നതഗുണങ്ങളെ അടിച്ചമർത്തുന്നതിന് തുല്യമാണ്. മറ്റുള്ളവരുടെ കഷ്ടപ്പാടുകളിൽനിന്ന് അകന്നുനിൽക്കുന്നതിനുപകരം, സഹായം ആവശ്യമുള്ളവരെ സഹായിക്കാൻ നാം മുന്നോട്ടുവരണം. അത്തരം പ്രവൃത്തികൾ

സത്കർമങ്ങൾ ചെയ്യാൻ നമ്മെ സഹായിക്കുകയും അതിലൂടെ മുൻകാല ദുഷ്കർമങ്ങളുടെ ഫലങ്ങൾ കുറയ്ക്കാൻ വഴിയൊരുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

മഹാഭാരതം ഇങ്ങനെ പഠിപ്പിക്കുന്നു: “അഹിംസാ പരമോ ധർമഃ, ധർമഹിംസാ തഥൈവ ച.” അഹിംസയാണ് പരമമായ ധർമം; എന്നാൽ ധർമം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള ഹിംസയും ചില പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ ധർമമായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു എന്നതാണ് ഈ വാക്യത്തിന്റെ ആശയം. എല്ലാ ജീവികളോടുമുള്ള സാർവത്രികസ്നേഹവും അഹിംസയും പരമമായ ധർമമാണ്. ധർമം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും നീതിയെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള പ്രതിരോധത്തിൽ മാത്രമേ ബലം പ്രയോഗിക്കുന്നതിന് ന്യായീകരണമുണ്ടാകൂ. ചിന്തയിലൂടെയോ വാക്കിലൂടെയോ പ്രവൃത്തിയിലൂടെയോ നടത്തുന്ന എല്ലാ അന്യായമായ ഹിംസയും ധർമലംഘനമാണ്. കാരണം, ധ്യാനത്തിലൂടെ പ്രപഞ്ചത്തിൽ ഏകത്വമുണ്ടെന്ന് ഋഷിമാർ കണ്ടെത്തി. തൊട്ടുകൂടായ്മയും സഹമനുഷ്യർക്കെതിരെയുള്ള ഒരുതരം ഹിംസയാണ്.

ചരിത്രത്തിന്റെ മധ്യകാലഘട്ടത്തോടെ, ജന്മത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ജാതിവ്യവസ്ഥയും തൊട്ടുകൂടായ്മയും ഇന്ത്യയിൽ ശക്തമായി വേരൂന്നിയിരുന്നു. ഓരോ മനുഷ്യനും ബ്രഹ്മത്തിന്റെ പ്രതിരൂപമാണെന്ന് ഉപനിഷത്തുകളും മറ്റു പുണ്യഗ്രന്ഥങ്ങളും പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും പ്രായോഗികജീവിതത്തിൽ ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് വളരാൻ അവസരമില്ലാത്ത കർക്കശമായ ജാതിശ്രേണിയാണ് നിലനിന്നിരുന്നത്. ആവശ്യമായ യോഗ്യതകളോ കഴിവുകളോ ഇല്ലെങ്കിലും ആചാര്യന്മാരും ഭരണാധികാരികളും വ്യാപാരികളും മറ്റും തങ്ങൾ ജനിച്ച ജാതിയുടെ പേരിൽ ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങൾ കൈവശപ്പെടുത്തി. ക്രമേണ രാജ്യം ആത്മീയമായും ഭൗതികമായും സാമ്പത്തികമായും ശിഥിലമായി. വിദേശാക്രമണകാരികളെ ചെറുക്കാൻ കഴിയാതെ രാജ്യം അടിമത്തത്തിനും ചൂഷണത്തിനും കീഴടങ്ങി.

തൊട്ടുകൂടായ്മ ഇല്ലാതാക്കാതെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് യാതൊരു അർഥവുമില്ലെന്ന് ഗാന്ധിജി വിശ്വസിച്ചു. അതിനാൽ ധർമത്തിനനുസരിച്ച് ജീവിക്കാൻ അദ്ദേഹം ജനങ്ങളെ നയിച്ചു. ഭാഗ്യം കുറഞ്ഞവരായ സഹജീവികൾക്ക് തുല്യാവകാശങ്ങൾ നൽകാത്ത നമുക്ക് ബ്രിട്ടീഷുകാരിൽനിന്ന് തുല്യാവകാശങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാൻ ധാർമികമായ അവകാശമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.

അടിച്ചമർത്തപ്പെട്ട സമൂഹങ്ങളിലെ ആളുകൾക്ക് ക്ഷേത്രങ്ങളിലും വിദ്യാലയങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും പ്രവേശനം അനുവദിക്കണമെന്നും അവരെ തുല്യരായി പരിഗണിക്കണമെന്നും അദ്ദേഹം അഭ്യർഥിച്ചു. ഗ്രാമങ്ങളിലെ കിണറുകളിൽനിന്ന് കുടിവെള്ളം എടുക്കാനും ‘ഉയർന്ന ജാതിക്കാർ’ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നവരോടൊപ്പം ഭക്ഷണം കഴിക്കാനും അവർക്കു കഴിയണമെന്ന് അദ്ദേഹം ആവശ്യപ്പെട്ടു. തൊട്ടുകൂടായ്മ സമൂഹത്തിൽനിന്ന് ഉന്മൂലനം ചെയ്യേണ്ട വലിയ പാപമാണെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രഖ്യാപിച്ചു. ജാതി, മതം, ഭാഷ തുടങ്ങിയ വ്യത്യാസങ്ങൾക്കതീതമായി എല്ലാവരെയും ഒരുമിപ്പിക്കാൻ അദ്ദേഹം കഠിനമായി പരിശ്രമിച്ചു.

ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തികവും രാഷ്ട്രീയവുമായ ശക്തിയുടെ കാരണങ്ങളും ഗാന്ധിജിക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. ബ്രിട്ടനിൽ നിർമ്മിച്ച ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ബഹിഷ്കരിച്ചും ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണസംവിധാനത്തോട് ഇന്ത്യക്കാർ

നിസ്സഹകരിച്ചും സാമ്രാജ്യത്തെ ദുർബലപ്പെടുത്തുക എന്നതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമരതന്ത്രം.

പ്രായോഗിക പ്രവർത്തനപദ്ധതികളിലൂടെ ഒരു നിശ്ചിത ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് ബുദ്ധിപൂർവം ക്രമീകരിച്ച് നയിക്കപ്പെടാത്ത അറിവ് ഫലപ്രദമാകില്ല. ഈ കാര്യം മനസ്സിലാക്കാത്തതിനാലാണ് ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകൾ "അറിവാണ് ശക്തി" എന്നു വിശ്വസിച്ച് ബിരുദങ്ങൾ നേടുന്നതെങ്കിലും ജീവിതത്തിൽ എങ്ങനെ വിജയിക്കണമെന്ന് അറിയാതെ പോകുന്നത്. ശക്തി വെറുതെ അറിവ് 'ശേഖരിക്കുന്നതിലല്ല', മറിച്ച് അറിവ് 'പ്രയോഗിക്കുന്നതിലാണ്'.

വിപുലമായ അറിവ് കൈവശമുള്ള ഒരാളാണ് വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവൻ എന്ന് നിർബന്ധമില്ല. ആ അറിവ് മുഴുവനും അയാളുടെ സ്വന്തം മനസ്സിൽ ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നുമില്ല. തന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ എങ്ങനെ നേടാമെന്ന് അറിയുന്ന വിവേകമുള്ള വ്യക്തിയാണ് വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവൻ. ആവശ്യമായാൽ മറ്റുള്ളവരുടെ സഹകരണത്തോടെയും അയാൾക്ക് ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടാൻ കഴിയും.

മുൻ ഖണ്ഡിക, എന്തെങ്കിലും നേട്ടം കൈവരിക്കാൻ ആഗ്രഹമുണ്ടെങ്കിലും അതിന് ആവശ്യമായ അറിവ് നൽകുന്ന വിദ്യാഭ്യാസം ലഭിക്കാത്ത വ്യക്തിക്ക് പ്രതീക്ഷയും പ്രോത്സാഹനവും നൽകേണ്ടതാണ്. ഔപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാത്തതിനാൽ ചിലർ ജീവിതത്തിലുടനീളം അപകർഷതാബോധം അനുഭവിക്കുന്നു.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി അറിവുള്ള ആളുകളെ സംഘടിപ്പിക്കുകയും നയിക്കുകയും ചെയ്ത് ഒരു 'കോസ്മിക് മൈൻഡ്' സംഘത്തെ രൂപപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്ന വ്യക്തിയും ആ സംഘത്തിലെ അറിവുള്ള അംഗങ്ങളെപ്പോലെതന്നെ വിദ്യാഭ്യാസമുള്ളവനാണ്. നിങ്ങളുടെ വിദ്യാഭ്യാസം പരിമിതമായതിനാൽ അപകർഷതാബോധം അനുഭവിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ ഈ കാര്യം ഓർക്കുക.

ആദ്യംതന്നെ, നിങ്ങൾക്ക് ഏത് തരത്തിലുള്ള അറിവാണ് ആവശ്യമെന്നും അത് എന്തിനുവേണ്ടിയാണെന്നും തീരുമാനിക്കുക. നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാന ലക്ഷ്യവും ഉദ്ദേശ്യവും നിങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അറിവിനെ വലിയൊരളവിൽ നിർണയിക്കും. ഇത് തീരുമാനിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, വിശ്വസനീയമായ അറിവിന്റെ ഉറവിടങ്ങളെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുകയാണ് അടുത്ത നടപടി. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവ ഇവയാണ്:

(എ) സ്വന്തം അനുഭവവും വിദ്യാഭ്യാസവും.

(ബി) കാലങ്ങളിലൂടെ മനുഷ്യസംസ്കാരം ശേഖരിച്ച അറിവ് ഉൾക്കൊള്ളുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ, ഇന്റർനെറ്റ് തുടങ്ങിയ ഉറവിടങ്ങളിലെ വിവരങ്ങൾ.

(സി) മറ്റുള്ളവരുടെ സഹകരണത്തിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന അറിവും അനുഭവവും (കോസ്മിക് മൈൻഡ് സംഘം). ഈ വിഷയം പിന്നീടുള്ള ഒരു അധ്യായത്തിൽ വിശദമായി പ്രതിപാദിക്കും.

അറിവ് നേടിയെടുക്കുന്നതനുസരിച്ച് അത് ക്രമീകരിക്കുകയും പ്രായോഗിക പദ്ധതികളിലൂടെ വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യത്തിനായി പ്രയോഗിക്കുകയും വേണം. മൂല്യവത്തായ ഒരു ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് പ്രയോഗിക്കുന്നതിലൂടെ ലഭിക്കുന്ന പ്രയോജനമല്ലാതെ അറിവിന് മറ്റൊരു മൂല്യവുമില്ല. അറിവ് സ്വയം

പ്രയോഗിക്കപ്പെടുന്നില്ല. നാം വ്യക്തികളെന്ന നിലയിൽ അതിനെ പ്രയോഗിക്കണം. ഒരു സജീവമായ ലക്ഷ്യബോധംകൊണ്ട് ചിന്തയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഈ പ്രയോഗം.

ലക്ഷ്യമില്ലാത്ത പരിശ്രമങ്ങളിൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും പാഴാക്കുന്ന സമയവും ചിന്തയും ഒരു പ്രത്യേക ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് ശരിയായി തിരിച്ചുവിട്ടാൽ അത്ഭുതകരമായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാൻ കഴിയും. അതിനായി, മറ്റെല്ലാ ചിന്തകളെയും മാറ്റിനിർത്തി ഒരു പ്രത്യേക ചിന്തയിൽ മനസ്സിനെ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയും അതിൽത്തന്നെ നിലനിർത്തുകയും വേണം.

എല്ലാ മേഖലകളിലും വിജയിച്ച ആളുകൾ തങ്ങളുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യത്തോടോ ബിസിനസിനോടോ തൊഴിലിനോടോ ബന്ധപ്പെട്ട അറിവ് നേടുന്നത് ഒരിക്കലും നിർത്തുന്നില്ല. വിജയിക്കാത്തവർ സാധാരണയായി ചെയ്യുന്ന തെറ്റ്, സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം അവസാനിക്കുമ്പോൾ അറിവ് നേടുന്ന കാലവും അവസാനിക്കുന്നു എന്ന് കരുതുന്നതാണ്. എന്നാൽ പ്രായോഗികമായ അറിവ് എങ്ങനെ നേടാമെന്ന് പഠിക്കാനുള്ള വഴി മാത്രമേ സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം തുറന്നുതരുന്നുള്ളൂ.

സ്കൂൾവിദ്യാഭ്യാസം പൂർത്തിയാക്കിയതുകൊണ്ടുമാത്രം പഠനം നിർത്തുന്ന വ്യക്തി, ഏത് തൊഴിൽമേഖലയിലായാലും, ശരാശരി നിലവാരത്തിൽനിന്ന് ഒരിക്കലും ഉയരാനാകാത്ത അവസ്ഥയിലേക്ക് സ്വയം തള്ളിവിടുന്നു. തുടർച്ചയായി അറിവ് നേടുകയും അത് ശരിയായ രീതിയിൽ പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് വിജയത്തിലേക്കുള്ള വഴി.

കഴിഞ്ഞുപോയ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആശങ്കപ്പെട്ട് നാം ഭൂതകാലത്തിൽ ജീവിക്കരുത്. അവയെ പഴയപടിയാക്കാൻ നമുക്കാവില്ല. ഭൂതകാലത്തിൽനിന്ന് പാഠങ്ങൾ പഠിക്കുകയും നമ്മുടെ മുൻകാല പ്രവൃത്തികളുടെ ഫലങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ തയ്യാറാകുകയും വേണം.

ഭാവിയിൽ എന്തു സംഭവിക്കുമെന്ന ആശങ്കയിൽ നാം ഭാവിയിലും ജീവിക്കരുത്. നല്ല കാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കാനുണ്ടെങ്കിൽ അവ സന്തോഷകരമായ അപ്രതീക്ഷിത അനുഭവങ്ങളായി വന്നുചേരും. മോശമായ കാര്യങ്ങൾ സംഭവിക്കാനുണ്ടെങ്കിൽ, അവ സംഭവിക്കുന്നതിനു മുമ്പുതന്നെ അവയെക്കുറിച്ച് ആശങ്കപ്പെട്ട് നാം വർത്തമാനകാലത്തിൽ വലിയ കഷ്ടപ്പാടുകൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരും.

പ്രാരബ്ധകർമത്തിലൂടെ നമ്മുടെ മുൻകാല കർമങ്ങൾ വർത്തമാനകാലത്തെ നിർണയിക്കുന്നു. അതുപോലെ, നമ്മുടെ വർത്തമാനകാല കർമങ്ങൾ ഭാവിയെ നിർണയിക്കുന്നു. വർത്തമാനകാലം മെച്ചപ്പെടുത്തിയാൽ നമുക്ക് മെച്ചപ്പെട്ടൊരു ഭാവി സൃഷ്ടിക്കാനാകും. അങ്ങനെ, നമ്മുടെ വിധി നിർമിക്കുന്നത് നാം തന്നെയാണ്.

അധ്യായം 6

ക്രിയാശക്തി (ആഗ്രഹത്തെ പ്രവർത്തനമായി സാക്ഷാത്കരിക്കൽ)

ഭാവനയിലൂടെയും ആസൂത്രണത്തിലൂടെയും ആഗ്രഹങ്ങളെ പ്രവർത്തനരൂപത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവരാൻ കഴിയും. ഭാവനയ്ക്ക് അറിവിനേക്കാൾ ശക്തിയുണ്ട്. കാരണം, അറിവ് നാം ഇപ്പോൾ അറിയുകയും മനസ്സിലാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളിൽ മാത്രം പരിമിതപ്പെടുമ്പോൾ, ഭാവന ലോകം മുഴുവനെയും ഭാവിയിൽ അറിയാനും മനസ്സിലാക്കാനും കഴിയുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളെയും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു.

ഈ ലോകത്ത് ഇതുവരെ നിലവിലില്ലാത്തതും എന്നാൽ ഒരുപക്ഷേ ഭാവിയിൽ യാഥാർഥ്യമായേക്കാവുന്നതുമായ കാര്യങ്ങളെ മനസ്സിൽ കാണാൻ കഴിയുന്ന മേഖലയാണ് ഭാവന. സാധാരണയായി എഴുത്തുകാർക്കും കലാകാരന്മാർക്കും സംഗീതജ്ഞർക്കും മികച്ച ഭാവനാശക്തിയുണ്ടായിരിക്കും. ഒരു എഴുത്തുകാരൻ തന്റെ മനസ്സിൽ കഥാപാത്രങ്ങളെയും സ്ഥലങ്ങളെയും കഥാതന്തുവിനെയും സംഭവങ്ങളെയും സൃഷ്ടിക്കേണ്ടതുണ്ട്. അതുപോലെ, മികച്ച സംഗീതം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി നിരവധി സംഗീതോപകരണങ്ങൾ പരസ്പരം സമന്വയിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതിന്റെ ശബ്ദം ഒരു സംഗീതജ്ഞൻ തന്റെ മനസ്സിൽ കേൾക്കേണ്ടതുണ്ട്.

പലരും ഇഷ്ടപ്പെടുന്ന ദിവാസ്വപ്നം കാണലുമായോ വെറും ഭാവനാലോകത്ത് മുഴുകുന്നതുമായോ ഭാവനയെ തെറ്റിദ്ധരിക്കരുത്. ദിവാസ്വപ്നം കാണുന്നത് സമയം പാഴാക്കുന്ന ഒരു രീതിയാണ്. എന്നാൽ ഭാവന എന്നത് പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന ക്രിയാത്മക ചിന്തയുടെ രൂപമാണ്.

മനുഷ്യന് ഭാവന ചെയ്യാൻ കഴിയുന്ന എന്തും സൃഷ്ടിക്കാനോ നേടിയെടുക്കാനോ കഴിയും. മനുഷ്യൻ തന്റെ എല്ലാ പദ്ധതികളും രൂപപ്പെടുത്തുന്ന മനസ്സിന്റെ ശിൽപ്പശാലയാണ് ഭാവന. 'ആഗ്രഹം' എന്ന ചിന്താപ്രേരണയ്ക്ക് മനസ്സിന്റെ ഭാവനാശക്തിയുടെ സഹായത്തോടെ രൂപവും ഭാവവും ലഭിക്കുകയും അത് 'പ്രവർത്തന'മായി മാറുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഭാവനാശക്തിയുടെ സഹായത്താൽ മനുഷ്യൻ പ്രകൃതിശക്തികളെ കണ്ടെത്തുകയും അവയെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഭൂമിയിലും വെള്ളത്തിലും വായുവിലും മനുഷ്യൻ ഇത്രയധികം ആധിപത്യം സ്ഥാപിച്ചിരിക്കുന്നു; ഓടുന്നതിലും നീന്തുന്നതിലും പറക്കുന്നതിലും മൃഗങ്ങൾക്കും മത്സ്യങ്ങൾക്കും പക്ഷികൾക്കും മനുഷ്യനോട് മത്സരിക്കാനാവാത്ത സ്ഥിതിയാണ്. ചക്രം, വാഹനങ്ങൾ, ടെലിഫോൺ, ഇന്റർനെറ്റ് തുടങ്ങിയ കണ്ടുപിടിത്തങ്ങൾ ലോകത്തെ മാറ്റിമറിച്ച ആശയങ്ങളുടെയും ഭാവനയുടെയും ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

ഭാവനാശക്തി രണ്ട് രൂപങ്ങളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്നു: സംയോജക ഭാവനയും സർഗാത്മക ഭാവനയും.

1. സംയോജക ഭാവന (Synthetic Imagination):

ഈ കഴിവിലൂടെ പഴയ ആശയങ്ങളെയും സങ്കൽപ്പങ്ങളെയും പദ്ധതികളെയും പുതിയ രീതിയിൽ സംയോജിപ്പിക്കാൻ നിങ്ങൾക്ക് കഴിയും. ഈ കഴിവ് തികച്ചും പുതിയതായി ഒന്നും സൃഷ്ടിക്കുന്നില്ല. അനുഭവം, വിദ്യാഭ്യാസം, നിരീക്ഷണം എന്നിവയിലൂടെ ലഭിച്ച വിവരങ്ങളും അറിവുകളുമാണ് ഇത് ഉപയോഗിക്കുന്നത്. സാധാരണ മനുഷ്യർ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഉപയോഗിക്കുന്ന ഭാവനാശക്തി ഇതാണ്.

2. സർഗാത്മക ഭാവന (Creative Imagination):

ജീവിതകാലം മുഴുവൻ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ഒരിക്കലും ഉപയോഗിക്കാത്ത കഴിവാണ് സർഗാത്മക ഭാവന. ഉപയോഗിച്ചാൽത്തന്നെ, പലപ്പോഴും അത് യാദൃച്ഛികമായിട്ടായിരിക്കും സംഭവിക്കുന്നത്. മഹാനായ നേതാക്കളും എഴുത്തുകാരും സംഗീതജ്ഞരും കവികളും മഹത്ത്വം നേടുന്നത്, സർഗാത്മക ഭാവനാശക്തിയിലൂടെ ഉള്ളിൽനിന്ന് ഉയർന്നുവരുന്ന 'നിശ്ശബ്ദമായ ചെറുശബ്ദത്തെ' ആശ്രയിക്കുന്ന ശീലം അവർ വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനാലാണ്.

ആശയങ്ങളോ ഉത്തരങ്ങളോ പെട്ടെന്ന് മനസ്സിൽ തെളിയുമ്പോൾ അവ താഴെപ്പറയുന്ന ഒന്നോ അതിലധികമോ സ്രോതസ്സുകളിൽനിന്ന് വരാം:

1. സ്വന്തം ഉപബോധമനസ്സ്: പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെയും തലച്ചോറിലെത്തിയ എല്ലാ ഇന്ദ്രിയാനുഭവങ്ങളും ചിന്താപ്രേരണകളും സംഭരിച്ചിരിക്കുന്ന ഇടം.

2. മറ്റൊരാളുടെ മനസ്സ്: ബോധപൂർവമായ ചിന്തയിലൂടെയോ ഉപബോധമനസ്സിലൂടെയോ ഒരു ആശയമോ ചിത്രമോ സങ്കൽപ്പമോ പുറത്തുവിട്ട മറ്റൊരാളുടെ മനസ്സ്.

3. പ്രചോദനങ്ങൾ.

ഉദാഹരണത്തിന്, ബെൻസീൻ എന്ന രാസപദാർഥം അസംസ്കൃത പെട്രോളിയത്തിന്റെ സ്വാഭാവിക ഘടകമാണ്. ബെൻസീനിന്റെ അനുഭവപരമായ രാസസൂത്രം വളരെക്കാലമായി അറിയപ്പെട്ടിരുന്നതാണ്. എന്നാൽ ഓരോ കാർബൺ ആറ്റത്തിനും ഒരു ഹൈഡ്രജൻ ആറ്റം മാത്രം അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന അതിന്റെ സങ്കീർണമായ, ഉയർന്ന അപൂരിത ഘടന വിശദീകരിക്കുക പ്രയാസകരമായിരുന്നു.

നിരവധി വർഷങ്ങൾക്കുശേഷം ജർമൻ രസതന്ത്രജ്ഞനായ ഫ്രെഡറിക് ഓഗസ്റ്റ് കെകുലെ (Friedrich August Kekulé) അതിന് വിശദീകരണം കണ്ടെത്തി. ഒരു പാമ്പ് സ്വന്തം വാലിൽ കടിക്കുന്നതായി ഭാവന ചെയ്തപ്പോഴാണ് ബെൻസീൻ തന്മാത്രയുടെ വളയാകൃതിയിലുള്ള ഘടന തനിക്ക് മനസ്സിലായതെന്ന് അദ്ദേഹം അവകാശപ്പെട്ടു.

ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിലും പ്രചോദനങ്ങൾ ലഭിച്ച നിരവധി സന്ദർഭങ്ങളുണ്ടായിരുന്നു. 1930 ജനുവരിയോടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ അടുത്തതായി എന്തുചെയ്യണമെന്ന കാര്യത്തിൽ ഗാന്ധിജിക്ക് വ്യക്തമായ ധാരണയുണ്ടായിരുന്നില്ല. നിരവധി രാത്രികൾ ഉറക്കമില്ലാതെ ചെലവഴിച്ച അദ്ദേഹം അസ്വസ്ഥനായിരുന്നു. ഫെബ്രുവരി മധ്യത്തോടെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആലോചനകൾക്ക് ദിശ ലഭിച്ചു. അടുത്ത സമരം

ഉപ്പുസത്യാഗ്രഹത്തിലൂടെയായിരിക്കണമെന്ന ആശയം അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞു.

കടൽത്തീരത്തിനടുത്ത് ഉപ്പ് എളുപ്പത്തിൽ നിർമ്മിക്കാൻ കഴിയും. അനേകം ഇന്ത്യക്കാർ ഈ തൊഴിലിനെ ആശ്രയിച്ചാണ് ജീവിച്ചിരുന്നത്. മാത്രമല്ല, ഇന്ത്യയിലെ കാലാവസ്ഥ കാരണം ദരിദ്രർക്കുപോലും ദിവസവും ഉപ്പ് ഉപയോഗിക്കേണ്ടിവന്നു. അതിനാൽ ഉപ്പിന്റെ ഉൽപ്പാദനത്തിലും വ്യാപാരത്തിലും ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഏർപ്പെടുത്തിയിരുന്ന കുത്തകയും നികുതിയും ഇന്ത്യയ്ക്കുമേലുള്ള ബ്രിട്ടീഷ് ആധിപത്യത്തിന്റെ പ്രതീകമായിരുന്നു.

ഉപ്പുനികുതി അടയ്ക്കാൻ വിസമ്മതിക്കുന്നതിലൂടെ ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണത്തോടുള്ള എതിർപ്പ് ജനങ്ങൾക്ക് പ്രകടിപ്പിക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് ഗാന്ധിജി കരുതി. ഉപ്പ് നിർമ്മിക്കുകയും വിൽക്കുകയും വാങ്ങുകയും ചെയ്യുന്ന ജനങ്ങളുടെ നീണ്ട നിരകൾ അദ്ദേഹം മനസ്സിൽ കണ്ടു. സർക്കാർ സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യുകയും ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്താൽ അവരുടെ സ്ഥാനത്ത് കൂടുതൽ ആളുകൾ എത്തും. അങ്ങനെ സത്യാഗ്രഹം കൂടുതൽ ശക്തമാകുമെന്നും അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ചു.

ഉപ്പുനികുതി നീക്കം ചെയ്യണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട് ഗാന്ധിജി ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാരിന് കത്തെഴുതി. എന്നാൽ സർക്കാർ അതിന് തയ്യാറായില്ല. തുടർന്ന് അദ്ദേഹം വൈസ്രോയിക്ക് മറ്റൊരു കത്തെഴുതി:

“ഈ മാർച്ച് പതിനൊന്നിന് ഞാൻ ഉപ്പുനിയമം ലംഘിക്കാൻ പുറപ്പെടും. എന്നെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യാൻ നിങ്ങൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യമുണ്ട്. എന്റെ പ്രവർത്തനം ഏറ്റെടുക്കാൻ പതിനായിരക്കണക്കിന് ആളുകൾ തയ്യാറായിരിക്കുമെന്ന് ഞാൻ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.”

എന്നാൽ ബ്രിട്ടീഷ് അധികാരികളിൽനിന്ന് മറുപടിയൊന്നും ലഭിച്ചില്ല.

മാർച്ച് 12-ന് രാവിലെ 6.30-ന് ഗാന്ധിജി അഹമ്മദാബാദിലെ തന്റെ ആശ്രമത്തിൽനിന്ന് തിരഞ്ഞെടുത്ത ഒരു കൂട്ടം സന്നദ്ധപ്രവർത്തകരോടൊപ്പം കാൽനടയായി യാത്ര ആരംഭിച്ചു. ഉപ്പുനിയമം ലംഘിക്കുകയായിരുന്നു അവരുടെ ലക്ഷ്യം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചുവടുകൾ ഉറച്ചതായിരുന്നു. മുഖത്ത് ശാന്തതയും നിർഭയത്വവും നിറഞ്ഞുനിന്നു.

ലോകം മുഴുവൻ അത്ഭുതത്തോടെയും ആകാംക്ഷയോടെയും ഈ യാത്രയെ നിരീക്ഷിച്ചു. വഴിമധ്യേ ആയിരക്കണക്കിന് ആളുകൾ യാത്രയിൽ പങ്കുചേർന്നു. ഒടുവിൽ 24 ദിവസങ്ങൾക്കുശേഷം, 241 മൈൽ ദൂരം പിന്നിട്ട്, ഏപ്രിൽ 5-ന് പടിഞ്ഞാറൻ തീരത്തുള്ള ദണ്ഡി എന്ന ഗ്രാമത്തിൽ യാത്ര അവസാനിച്ചു.

അന്ന് രാത്രി ഗാന്ധിജി പ്രാർഥനയിൽ മുഴുകി. പിറ്റേന്ന് രാവിലെ കടൽത്തീരത്തെത്തി കടലിൽ കുളിച്ചു. തുടർന്ന് കുനിഞ്ഞ് ഒരു പിടി ഉപ്പെടുത്തു. അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഉപ്പുനിയമം ലംഘിച്ചു. ലോകത്തോടുള്ള തന്റെ സന്ദേശം ലളിതമായ ഒരു കുറിപ്പിലൂടെ അദ്ദേഹം അറിയിച്ചു:

“ശക്തിക്കെതിരായ നീതിയുടെ ഈ പോരാട്ടത്തിൽ ലോകത്തിന്റെ സഹതാപം എനിക്ക് വേണം.”

സത്യാഗ്രഹികൾ പോലീസുകാരെ ഉപദ്രവിക്കുകയില്ലായിരുന്നു. അവർ ഉപ്പ് നിർമ്മിക്കുന്ന ജോലി തുടർന്നു. പോലീസിന്റെ മർദനമേറ്റു തലയോട്ടികൾ തകർന്നുവീഴേണ്ടിവന്നാലും അതിനെ നേരിടാൻ അവർ തയ്യാറായിരുന്നു. ഒരു നിരയിലെ സത്യാഗ്രഹികൾ അടിയേറ്റ് വീഴുമ്പോൾ അടുത്ത നിര മുന്നോട്ടുവന്ന് തങ്ങളുടെ തലയോട്ടികൾ തകർക്കാൻ തയ്യാറായി നിന്നു. ബ്രിട്ടീഷുകാർ ഇതുവരെ നേരിട്ടിട്ടില്ലാത്ത വ്യത്യസ്തമായ ഒരു പ്രതിരോധരീതിയായിരുന്നു അത്.

ഈ മഹത്തായ സംഭവം നേരിൽ കാണാൻ ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് മാധ്യമപ്രവർത്തകരും പ്രതിനിധികളും എത്തിച്ചേർന്നു. സത്യാഗ്രഹികളുടെ ധൈര്യത്തെയും സമർപ്പണത്തെയും അവർ പ്രശംസിച്ചു. ലോകത്തിന്റെ കണ്ണിൽ ബ്രിട്ടീഷ് സാമ്രാജ്യത്തിന്റെ ധാർമിക അധികാരത്തിന് ഗുരുതരമായ ആഘാതമേറ്റു.

രാജ്യത്തിന്റെ എല്ലാ ഭാഗങ്ങളിലും, ദൂരെയുള്ള ഗ്രാമങ്ങളിൽപ്പോലും, പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളും ഘോഷയാത്രകളിൽ പങ്കെടുത്തു, യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു, പ്രതിഷേധങ്ങൾ നടത്തി, നികുതി അടയ്ക്കാതെ ഉപ്പ് നിർമ്മിച്ചു. സർക്കാർ പ്രതിഷേധക്കാരെ ക്രൂരമായി മർദിക്കുകയും വെടിവെപ്പ് നടത്തുകയും ചെയ്തു. എന്നിട്ടും സമരം അവസാനിച്ചില്ല. ഒരു ലക്ഷത്തിലധികം സത്യാഗ്രഹികളെ ജയിലിലടച്ചു. ജയിലുകൾ നിറഞ്ഞുകവിഞ്ഞതിനാൽ തുറസ്സായ സ്ഥലങ്ങളിൽ മുള്ളുകമ്പികൾകൊണ്ട് താൽക്കാലിക തടവറകൾ നിർമ്മിക്കേണ്ടിവന്നു.

ഇന്ത്യയുടെ ഭാവി ഭരണഘടന തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാർ ലണ്ടനിൽ വട്ടമേശസമ്മേളനം വിളിച്ചുചേർത്തു. എന്നാൽ ഗാന്ധിജിയുടെ പങ്കാളിത്തമില്ലാതെ മുന്നോട്ടുപോകാൻ അവർക്ക് കഴിഞ്ഞില്ല. അതിനാൽ അദ്ദേഹത്തെ ജയിലിൽനിന്ന് മോചിപ്പിച്ചു. വൈസ്രോയി അദ്ദേഹവുമായി തുല്യതയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ചർച്ച നടത്തുകയും ഒരു കരാറിലെത്തുകയും ചെയ്തു. ഈ കരാർ ഗാന്ധി-ഇർവിൻ ഉടമ്പടി എന്നറിയപ്പെടുന്നു. സത്യാഗ്രഹത്തിന്റെ വലിയ വിജയമായിരുന്നു അത്.

ഗാന്ധിജി സമരം താൽക്കാലികമായി നിർത്തിവെച്ചു. സർക്കാർ രാഷ്ട്രീയത്തടവുകാരെയെല്ലാം മോചിപ്പിച്ചു. തുടർന്ന് വട്ടമേശസമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിനായി ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാരിന്റെ ആദരണീയനായ അതിഥിയായി ഗാന്ധിജി ഇംഗ്ലണ്ടിലേക്ക് പോയി.

ലണ്ടനിൽവെച്ച് ഒരാൾ രാജാവുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്താൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വസ്ത്രധാരണം അനുയോജ്യമല്ലെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയപ്പോൾ ഗാന്ധിജി നർമ്മത്തോടെ മറുപടി പറഞ്ഞു:

“ഞങ്ങൾ രണ്ടുപേർക്കും ആവശ്യമായ വസ്ത്രങ്ങൾ രാജാവിന്റെ പക്കൽ ധാരാളമുണ്ടല്ലോ.”

നിഷ്ക്രിയ പ്രതിരോധം എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന ഒരുതരം പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് ജനങ്ങളെ നയിക്കാൻ ഗാന്ധിജിക്ക് കഴിഞ്ഞു. അക്രമത്തിന്റെ ചക്രം തകർക്കാൻ ആയുധങ്ങൾ ആവശ്യമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം തെളിയിച്ചു. അത് പോരാടുകയോ ഓടിപ്പോകുകയോ ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ചല്ല.

സംഘർഷത്തെ ഭയന്ന് നാം പിന്മാറുമ്പോൾ, നമ്മെ ഉപദ്രവിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്ക് നാം കൂടുതൽ ശക്തി നൽകുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. മറുവശത്ത്, അക്രമത്തിന് അക്രമത്തിലൂടെ മറുപടി നൽകുമ്പോൾ അക്രമത്തിന്റെ ചക്രം കൂടുതൽ ശക്തമാകുന്നു.

“ഒരാൾ നിന്റെ ഒരു കരണത്ത് അടിച്ചാൽ മറ്റേ കരണം കൂടി കാണിച്ചുകൊടുക്കുക” എന്ന ചൊല്ലിന്റെ അർഥം ഇതാണ്. ആരെങ്കിലും നമ്മെ അടിച്ചാൽ നാം തിരിച്ചടിക്കരുത്; അതുപോലെ ഓടിപ്പോകുകയും അരുത്. വീണ്ടും അടിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് നമ്മുടെ കണ്ണുകളിലേക്ക് നോക്കാൻ അവരെ നിർബന്ധിക്കുന്ന വിധത്തിൽ നാം മറ്റേ കരണം കാണിച്ചുകൊടുക്കണം.

ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു:

“ദൈവത്തിന്റെ ശബ്ദം കേൾക്കുന്നു എന്ന എന്റെ അവകാശവാദം പുതിയതല്ല. നിർഭാഗ്യവശാൽ, ഫലങ്ങളിലൂടെ അല്ലാതെ ഈ അവകാശവാദം തെളിയിക്കാൻ എനിക്ക് മറ്റൊരു മാർഗവുമില്ല. ദൈവം തന്റെ സൃഷ്ടികൾക്ക് തെളിവിന്റെ വിഷയമായി സ്വയം മാറാൻ അനുവദിച്ചാൽ അവിടുന്ന് ദൈവമായിരിക്കില്ല. എന്നാൽ സന്നദ്ധനായ തന്റെ ദാസന് ഏറ്റവും കഠിനമായ പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ കടന്നുപോകാനുള്ള ശക്തി അവിടുന്ന് നൽകുന്നു.

അത്യന്തം കർക്കശനായ ഈ യജമാനന്റെ സന്നദ്ധദാസനായി അരനൂറ്റാണ്ടിലേറെയായി ഞാൻ ജീവിക്കുന്നു. വർഷങ്ങൾ കടന്നുപോകുന്തോറും അവിടുത്തെ ശബ്ദം കൂടുതൽ വ്യക്തമായി കേൾക്കാൻ തുടങ്ങി. എന്റെ ഏറ്റവും ഇരുണ്ട നിമിഷങ്ങളിൽപ്പോലും അവിടുന്ന് എന്നെ കൈവിട്ടിട്ടില്ല. പലപ്പോഴും എന്നിൽനിന്നുതന്നെ അവിടുന്ന് എന്നെ രക്ഷിച്ചു. എന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യബോധത്തിന്റെ ഒരു കണികപോലും അവശേഷിപ്പിച്ചില്ല. അവിടുത്തേക്ക് എത്രത്തോളം പൂർണമായി കീഴടങ്ങുന്നുവോ, അത്രത്തോളം എന്റെ സന്തോഷവും വർധിച്ചു.”

നിസ്സഹകരണം, വിദേശവസ്ത്രങ്ങളുടെ ബഹിഷ്കരണം, ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനം തുടങ്ങിയ ഗാന്ധിജിയുടെ ആശയങ്ങളും പ്രചോദനങ്ങളിൽനിന്നോ ഭാവനയിൽനിന്നോ ഉരുത്തിരിഞ്ഞവയായിരുന്നു.

ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാർ ഇന്ത്യയിൽനിന്ന് പരുത്തിയും മറ്റ് അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളും ബ്രിട്ടനിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുമായിരുന്നു. ബ്രിട്ടനിലെ തുണിമില്ലുകളിൽ തുണികൾ നിർമ്മിച്ചശേഷം അവ ഇന്ത്യയിലേക്ക് തിരിച്ചുകൊണ്ടുവന്ന് ഉയർന്ന വിലയ്ക്ക് വിൽക്കുകയും ചെയ്തു.

ഇന്ത്യൻ നിർമ്മാതാക്കൾക്ക് ഫാക്ടറികൾക്കാവശ്യമായ യന്ത്രങ്ങൾ ഇറക്കുമതി ചെയ്യാനോ ഉയർന്ന തീരുവകൾ കാരണം വ്യാപാരം നടത്താനോ കഴിയാത്തവിധം ബ്രിട്ടീഷ് സർക്കാർ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. ഇത്തരം നടപടികൾ ഇന്ത്യൻ വ്യവസായങ്ങളെയും തൊഴിൽസാധ്യതകളെയും ജനങ്ങളുടെ വാങ്ങൽശേഷിയെയും പൂർണമായി തകർത്തു.

ബ്രിട്ടീഷുകാരുടെ ചൂഷണത്തെ എതിർക്കാനുള്ള മാർഗം ബ്രിട്ടീഷ് വസ്ത്രങ്ങൾ ബഹിഷ്കരിക്കുകയും ഇന്ത്യൻ നിർമ്മാതാക്കളെയും കൈത്തറി വസ്ത്രങ്ങളെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണെന്ന് ഗാന്ധിജി വിഭാവനം ചെയ്തു.

പ്രവർത്തനരഹിതമായി കിടക്കുമ്പോൾ ഭാവനാശക്തി ദുർബലമായേക്കാം. നിരന്തരമായ ഉപയോഗത്തിലൂടെ അതിനെ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനും ജാഗ്രതയുള്ളതാക്കാനും കഴിയും. ആഗ്രഹങ്ങളെ നേട്ടങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്ന പ്രക്രിയയിൽ നാം കൂടുതലായി ഉപയോഗിക്കുന്നത് സംയോജക ഭാവനയായതിനാൽ, ഇപ്പോൾ അതിന്റെ വികസനത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കാം.

കാര്യങ്ങൾ എപ്പോഴും രണ്ടുതവണ സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നു: ആദ്യം മനസ്സിന്റെ ശിൽപ്പശാലയിൽ, പിന്നീട് യാഥാർഥ്യത്തിൽ. ഈ പ്രക്രിയയെ നമുക്ക് 'രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കൽ' എന്നു വിളിക്കാം. കാരണം, ബാഹ്യലോകത്ത് നിങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന ഏതൊരു കാര്യവും ആദ്യം നിങ്ങളുടെ ആന്തരികലോകത്തിൽ ഒരു ലളിതമായ രൂപരേഖയായി ആരംഭിച്ചതാണ്.

നിങ്ങളുടെ ചിന്തകളുടെ നിയന്ത്രണം ഏറ്റെടുക്കാനും, ഈ ഭൗതികജീവിതത്തിൽ നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാം പൂർണമായ പ്രതീക്ഷയോടെ വ്യക്തമായി ഭാവന ചെയ്യാനും പഠിക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങളിലുള്ള നിദ്രാവസ്ഥയിലുള്ള ശക്തികൾ ഉണരും. നിങ്ങൾ അർഹിക്കുന്ന അത്ഭുതകരമായ ജീവിതം സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി നിങ്ങളുടെ മനസ്സിന്റെ യഥാർഥ കഴിവുകൾ തുറന്നെടുക്കാൻ തുടങ്ങും.

ഇനി മുതൽ ഭൂതകാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തകൾ ഉപേക്ഷിക്കുക. നിങ്ങളുടെ നിലവിലെ സാഹചര്യങ്ങളുടെ ആകെത്തുകയേക്കാൾ വലിയ വ്യക്തിയായി മാറാൻ ധൈര്യത്തോടെ സ്വപ്നം കാണുക. ഏറ്റവും മികച്ചത് പ്രതീക്ഷിക്കുക. ഫലങ്ങൾ നിങ്ങളെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തും.

"നാം വർത്തമാനകാലത്ത് ചെയ്യുന്ന കാര്യങ്ങളിലാണ് ഭാവി ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നത്" എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു.

ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനുള്ള മാർഗരേഖ തയ്യാറാക്കാൻ ആസൂത്രണം നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു. നിലവിലെ സാഹചര്യം വിലയിരുത്തുകയും അടുത്ത ആഴ്ചയിലോ മാസത്തിലോ വർഷത്തിലോ പ്രവർത്തനപരമായി മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ട കാര്യങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുന്നതിലൂടെയാണ് ഈ പ്രക്രിയ ആരംഭിക്കുന്നത്.

ആസൂത്രണത്തിലൂടെ സമയം, പണം, മനുഷ്യവിഭവശേഷി, മറ്റ് വിഭവങ്ങൾ എന്നിവ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയും. ആസൂത്രണത്തിൽ വിജയത്തിന്റെ താക്കോൽ പദ്ധതിയുടെ ഫലപ്രദമായ നിർവഹണമാണ്.

ഗാന്ധിജി ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനത്തിനായി തയ്യാറാക്കിയ പദ്ധതികൾക്ക് ചില ഉദാഹരണങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. സർക്കാർ ഓഫീസുകളിലെ ജോലികളും പ്രവർത്തനങ്ങളും നിർത്തിവെക്കണം.

2. ജനങ്ങൾ നികുതി അടയ്ക്കരുത്. സ്വത്തുക്കൾ പിടിച്ചെടുക്കാൻ സർക്കാർ ഉത്തരവിട്ടാൽ ജനങ്ങൾ അതിനെതിരെ പ്രതിഷേധിക്കണം.

3. സർക്കാർ ജീവനക്കാർ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ നടപ്പാക്കരുത്. അവർ തങ്ങളുടെ സ്ഥാനങ്ങളിൽനിന്ന് രാജിവെക്കണം.

4. വിദ്യാർഥികൾ സ്കൂളുകളും കോളേജുകളും ബഹിഷ്കരിക്കണം. സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിക്കുന്നതുവരെ അവർ അവിടങ്ങളിലേക്ക് മടങ്ങരുത്.

5. അക്രമത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവരും മറ്റ് മതങ്ങളോട് വിദ്വേഷം പുലർത്തുന്നവരും പ്രസ്ഥാനത്തിൽനിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കണം.

സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ ജനങ്ങളെ നയിക്കുന്നതിനായി ഗാന്ധിജി ഇത്തരത്തിൽ നിരവധി പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചു. പ്രസ്ഥാനങ്ങളെ നയിക്കുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ രീതി വളരെ ചിട്ടയുള്ളതായിരുന്നു.

ആദ്യം, അദ്ദേഹം ഉന്നയിച്ച പ്രശ്നത്തിൽ ഉചിതമായ നടപടി സ്വീകരിക്കണമെന്ന് ആവശ്യപ്പെട്ട് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്ക് കത്തെഴുതുമായിരുന്നു. അവർ നടപടി സ്വീകരിക്കാതിരുന്നാൽ മാധ്യമങ്ങളിലൂടെ പ്രശ്നം ജനശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവരുകയും പൊതുജനപിന്തുണ സമാഹരിക്കുകയും ചെയ്തു. തുടർന്ന് സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർക്ക് പരിശീലനം നൽകി, പ്രസ്ഥാനം വിജയകരമായ ഒരു മുന്നേറ്റമായി മാറുന്നതുവരെ അനുയോജ്യരായവരെ ചുമതലകളിൽ നിയോഗിച്ചു.

അതുപോലെ, നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങൾ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനോ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനോ അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കണം.

വിജയിക്കണമെങ്കിൽ പിഴവുകളില്ലാത്ത പദ്ധതികൾ നിങ്ങൾക്കുണ്ടായിരിക്കണം. മറ്റുള്ളവരുടെ അനുഭവസമ്പത്ത്, വിദ്യാഭ്യാസം, കഴിവ്, ഭാവനാശക്തി എന്നിവയുടെ പ്രയോജനം നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കണം.

മറ്റുള്ളവരുടെ സഹകരണമില്ലാതെ ഒരാൾക്ക് താൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതെല്ലാം നേടിയെടുക്കാനുള്ള അറിവും ശക്തിയും ഉണ്ടാവുകയില്ല. നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിനായി സ്വീകരിക്കുന്ന ഓരോ പദ്ധതിയും നിങ്ങളുടെയും നിങ്ങളുടെ സംഘത്തിലെ മറ്റെല്ലാ അംഗങ്ങളുടെയും സംയുക്ത സംരംഭമായിരിക്കണം.

നിങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായി പദ്ധതികൾ പൂർണമായോ ഭാഗികമായോ രൂപപ്പെടുത്താം. എന്നാൽ ആ പദ്ധതികൾ പരിശോധിക്കപ്പെടുകയും നിങ്ങളുടെ 'കോസ്മിക് മൈൻഡ്' സംഘത്തിന്റെ അംഗീകാരം നേടുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

നമുക്കറിയാവുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് നാം പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നത്. എന്നാൽ ജീവിതം എപ്പോഴും നമ്മുടെ പദ്ധതികൾക്കനുസരിച്ച് മുന്നോട്ടുപോകണമെന്നില്ല. ജീവിതം അത്രയേറെ സങ്കീർണവും വിശാലവുമാണ്; അതിന്റെ എല്ലാ വശങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന രീതിയിൽ ആസൂത്രണം ചെയ്യാൻ ആർക്കും കഴിയില്ല.

നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പദ്ധതിപോലുമില്ലെങ്കിൽ നാളെ എന്തുചെയ്യണമെന്ന് അറിയാതെ വന്നേക്കാം. അതിനാൽ ഒരു സുരക്ഷാസംവിധാനമെന്ന നിലയിൽ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക. എന്നാൽ എല്ലാത്തരം സാധ്യതകളെയും നേരിടാൻ തയ്യാറായിരിക്കുക. നിങ്ങളുടെ പദ്ധതികളെയും ഭാവനയെയും മറികടക്കുന്ന രീതിയിൽ എല്ലാം മികച്ചതായി മാറുമെന്ന് എപ്പോഴും സ്വപ്നം കാണുക.

നിങ്ങൾ സ്വീകരിച്ച ആദ്യ പദ്ധതി വിജയകരമാകുന്നില്ലെങ്കിൽ അതിനു പകരം പുതിയൊരു പദ്ധതി സ്വീകരിക്കുക. അതും പരാജയപ്പെട്ടാൽ മറ്റൊന്ന് സ്വീകരിക്കുക. ഫലപ്രദമായ ഒരു പദ്ധതി കണ്ടെത്തുന്നതുവരെ ഈ പ്രക്രിയ തുടരുക.

പരാജയപ്പെടുന്ന പദ്ധതികൾക്കു പകരം പുതിയ പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്താനുള്ള പ്രതിബദ്ധതയില്ലാത്തതിനാൽ ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും പരാജയപ്പെടുന്നത് ഇവിടെയാണ്.

താൽക്കാലിക പരാജയം ഒരു കാര്യം മാത്രമാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്: നിങ്ങളുടെ പദ്ധതിയിൽ എന്തോ പിഴവുണ്ട്. തങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ നേടാൻ സഹായിക്കുന്ന ഉചിതമായ പദ്ധതിയില്ലാത്തതിനാൽ ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകൾ ജീവിതത്തിലുടനീളം ദുരിതം അനുഭവിക്കുന്നു.

സ്വന്തം മനസ്സിൽ ഉപേക്ഷിക്കുന്നതുവരെ ഒരു മനുഷ്യനും യഥാർഥത്തിൽ പരാജയപ്പെട്ടിട്ടില്ല.

വലിയ വിജയം നേടിയവരെ നാം കാണുന്നു. എന്നാൽ പലപ്പോഴും അവരുടെ വിജയത്തെ മാത്രമാണ് നാം ശ്രദ്ധിക്കുന്നത്. വിജയിക്കുന്നതിനുമുമ്പ് അവർ മറികടക്കേണ്ടിവന്ന താൽക്കാലിക തിരിച്ചടികളെ നാം അവഗണിക്കുന്നു.

ഒരു തിരിച്ചടി നേരിടുമ്പോൾ, നിങ്ങളുടെ പദ്ധതികൾ ശരിയായതല്ലെന്ന സൂചനയായി അതിനെ സ്വീകരിക്കുക. പദ്ധതികൾ പുനർനിർമിച്ച് വീണ്ടും നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് യാത്ര ആരംഭിക്കുക.

ലക്ഷ്യത്തിലെത്തുന്നതിനുമുമ്പ് നിങ്ങൾ പിന്മാറിയാൽ നിങ്ങൾ ഒരു പിന്മാറുന്ന വ്യക്തിയാണ്. പിന്മാറുന്നവൻ ഒരിക്കലും വിജയിക്കില്ല; വിജയിക്കുന്നവൻ ഒരിക്കലും പിന്മാറുകയുമില്ല.

പദ്ധതികൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിലും അവ നടപ്പിലാക്കുന്നതിലും തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഘടകമാണ്. നിരവധി ബദൽമാർഗങ്ങളിൽനിന്ന് ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ പ്രവർത്തനമാർഗം തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.

ബദൽമാർഗങ്ങൾ പരിഗണിക്കുമ്പോൾ താഴെപ്പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കണം:

a. ഒരു കാര്യം ചെയ്യുന്നതിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ ചെയ്യാതിരിക്കുന്നതിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ.

b. ദീർഘകാല പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ: ഒരു പ്രവൃത്തി ഹ്രസ്വകാലത്ത് ഗുണകരമായിരിക്കാം. എന്നാൽ ദീർഘകാലത്ത് അത് ദോഷകരമായേക്കാം.

c. ഹൃദയത്തിന്റെ ശബ്ദം ശ്രദ്ധിക്കുക.

ഗാന്ധിജിയുടെ അഹിംസാപരമായ സമരം രാജ്യത്തുടനീളം സമാധാനപരമായി മുന്നോട്ടുപോകുകയായിരുന്നു. എന്നാൽ ചൗരി ചൗര എന്ന പട്ടണത്തിൽ അത്

അക്രമാസക്തമായി മാറി. രോഷാകുലരായ ജനക്കൂട്ടം ഒരു പോലീസ് സ്റ്റേഷൻ കത്തിക്കുകയും പോലീസുകാരുടെ മരണത്തിന് കാരണമാവുകയും ചെയ്തു.

ഉടൻതന്നെ ഗാന്ധിജി പ്രസ്ഥാനം പിൻവലിച്ചു. അഹിംസാപരമായ സമരങ്ങൾക്ക് ഇന്ത്യക്കാർ ഇനിയും പൂർണമായി തയ്യാറായിട്ടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വ്യക്തമാക്കി. അനുയായികളിൽനിന്ന് ശക്തമായ എതിർപ്പുണ്ടായിട്ടും തന്റെ തീരുമാനത്തിൽ അദ്ദേഹം ഉറച്ചുനിന്നു.

അത്തരമൊരു പ്രസ്ഥാനം താൽക്കാലികമായി വിജയിച്ചാലും ദീർഘകാലത്ത് ദോഷകരമായ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ഒരാൾ മാത്രം പറഞ്ഞാലും സത്യം സത്യമാണ് എന്നും, ഉറച്ച വിശ്വാസമുള്ള ഒരാൾ തന്നെ ഭൂരിപക്ഷത്തിന് തുല്യനാണെന്നും അദ്ദേഹം പറയുമായിരുന്നു.

അതുകൊണ്ട് ഒരു തീരുമാനം എടുത്തുകഴിഞ്ഞാൽ അതിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നത് വളരെ പ്രധാനമാണ്.

അളവോ ഗുണമേന്മയോ?

ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു:

“ഒരു ലക്ഷ്യത്തിനായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ തങ്ങളുടെ അധ്വാനത്തിന്റെ ഗുണപരമായ ഫലങ്ങളെക്കാൾ അളവുപരമായ ഫലങ്ങളാൽ ആകർഷിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുണ്ടെന്നതിൽ സംശയമില്ല. തൊട്ടുകൂടായ്മയ്ക്കെതിരായ പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭാഗമായി, തൊട്ടുകൂടായ്മ അനുഭവിക്കുന്നവരെ സേവിക്കുന്ന സംഘടനയിലെ പ്രവർത്തകർ ഇന്ത്യയിലുടനീളം നടത്തിയ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ആകെ അളവ് തൃപ്തികരമല്ലെന്ന് പറയാനാവില്ല. എന്നാൽ ഓരോ പ്രവിശ്യയിലേക്കായി വിഭജിച്ചുനോക്കുമ്പോഴും തൊട്ടുകൂടായ്മ പൂർണമായി ഇല്ലാതാക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യവുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുമ്പോഴും അത് നിസ്സാരമായി തോന്നുന്നു. ഇവിടെ തൊട്ടുകൂടായ്മ എന്നത് ഹിന്ദുമതത്തിൽ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന ഉയർച്ച-താഴ്ച മനോഭാവത്തിന്റെ പൂർണമായ ഉന്മൂലനമാണ്.

അടുത്തകാലത്തെ എന്റെ ഉപവാസത്തിനുശേഷം ഞാൻ സുഖം പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന സമയത്ത് വിളിച്ചുചേർത്ത തൊട്ടുകൂടായ്മ വിരുദ്ധ പ്രവർത്തകരുടെ യോഗങ്ങളിൽ ഈ നിരാശ വ്യക്തമായി പ്രതിഫലിച്ചു. എന്നാൽ ഞാൻ ആ നിരാശയിൽ പങ്കുചേർന്നില്ല.

കാരണം, എന്റെ ശ്രദ്ധ ഗുണമേന്മയിലായിരുന്നു. എന്നാൽ സഹപ്രവർത്തകർ ബോധപൂർവമോ അബോധപൂർവമോ അളവിനാണ് പ്രാധാന്യം നൽകിയിരുന്നത്. കാര്യക്ഷമതയില്ലാത്ത അമ്പത് അധ്യാപകരെക്കാൾ ഒരു നല്ല അധ്യാപകനെയാണ് ഞാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുക. ഇടയ്ക്കിടെ മാത്രം വരുന്ന അമ്പത് കുട്ടികളെക്കാൾ സ്ഥിരമായി വരുന്ന അഞ്ച് കുട്ടികളിൽ ഞാൻ സംതൃപ്തനാകും. വലിയ പ്രദേശങ്ങളിലാകെ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ കഴിയാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുപകരം, ചെറുതും പരിമിതവുമായ തിരഞ്ഞെടുത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ പൂർണശ്രദ്ധയോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന അഞ്ച് പ്രവർത്തകരെയാണ് ഞാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുക.

ഏതൊരു പ്രസ്ഥാനത്തിനും ഗുണമേന്മയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്നത് ഉചിതമാണെങ്കിൽ, തൊട്ടുകൂടായ്മ വിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനത്തെപ്പോലുള്ള അടിസ്ഥാനപരമായി മതപരമായ ഒരു പ്രസ്ഥാനത്തിന് അത് പ്രത്യേകിച്ചും ആവശ്യമാണ്. മതകാര്യങ്ങളിൽ ഗുണമേന്മയോടുള്ള നിസ്സംഗത വലിയ ദുരന്തത്തിലേക്കുപോലും നയിച്ചേക്കാം."

നീട്ടിവെക്കുന്ന ശീലം എങ്ങനെ മറികടക്കാം?

കാര്യങ്ങൾ നീട്ടിവെക്കുന്ന ശീലം എല്ലാവരും മറികടക്കേണ്ട ഒരു ദൗർബല്യമാണ്. പരാജയം നേരിടുന്ന പുരുഷന്മാരെയും സ്ത്രീകളെയും വിശകലനം ചെയ്യുമ്പോൾ, പരാജയത്തിന്റെ പ്രധാന കാരണങ്ങളിൽ മുൻനിരയിൽ നിൽക്കുന്നത് 'തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള കഴിവില്ലായ്മ' ആണെന്ന് വ്യക്തമാകുന്നു.

വിജയിച്ചവരെ വിശകലനം ചെയ്യുമ്പോൾ, അവരിൽ ഓരോരുത്തർക്കും സമയോചിതമായി തീരുമാനമെടുക്കുകയും ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ മാത്രം ആ തീരുമാനങ്ങൾ മാറ്റുകയും ചെയ്യുന്ന ശീലമുണ്ടെന്ന് കാണാം.

പരാജയപ്പെടുന്നവർ ഇതിന് വിപരീതമായ ശീലമാണ് പിന്തുടരുന്നത്. അവർ തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നത് വളരെ വൈകിയാണ്; എന്നാൽ എടുത്ത തീരുമാനങ്ങൾ വേഗത്തിലും ഇടയ്ക്കിടെയും മാറ്റുകയും ചെയ്യുന്നു.

പരാജയപ്പെടുന്ന ഭൂരിഭാഗം ആളുകളെയും മറ്റുള്ളവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ സ്വാധീനിക്കുന്നു. പത്രങ്ങളെയും അയൽക്കാരുടെ കുശുകുശുപ്പുകളെയും തങ്ങൾക്കുവേണ്ടി 'ചിന്തിക്കാൻ' അവർ അനുവദിക്കുന്നു.

അഭിപ്രായങ്ങൾ ഭൂമിയിലെ ഏറ്റവും വിലകുറഞ്ഞതും സമൃദ്ധമായി ലഭിക്കുന്നതുമായ വസ്തുക്കളാണ്. എല്ലാവരുടെയും പക്കൽ മറ്റുള്ളവർക്ക് വിതരണം ചെയ്യാൻ ഒരു കൊട്ട നിറയെ അഭിപ്രായങ്ങളുണ്ട്. കാരണം, അവർ സ്വന്തം അഭിപ്രായങ്ങൾകൊണ്ട് യഥാർഥത്തിൽ പ്രയോജനകരമായ ഒന്നും ചെയ്യുന്നില്ല.

തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കുന്നതിനുമുമ്പ് മറ്റുള്ളവരുടെ 'അഭിപ്രായങ്ങൾ' നമ്മെ സ്വാധീനിക്കാൻ അനുവദിച്ചാൽ, ഏതൊരു പ്രവർത്തനമേഖലയിലും വിജയിക്കാൻ നമുക്ക് ബുദ്ധിമുട്ടായിരിക്കും.

ആഴമില്ലാത്ത അറിവുള്ള ആളുകൾക്ക് തങ്ങൾക്കു ധാരാളം അറിവുണ്ടെന്ന് മറ്റുള്ളവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്താൻ ശ്രമിക്കുന്ന സ്വഭാവമുണ്ട്. അത്തരക്കാർ സാധാരണയായി അമിതമായി സംസാരിക്കുകയും വളരെ കുറച്ച് മാത്രം കേൾക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

വേഗത്തിൽ തീരുമാനമെടുക്കുന്ന ശീലം വളർത്തിയെടുക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ കണ്ണുകളും കാതുകളും തുറന്നുവെക്കുക; വായ അടച്ചുവെക്കുക. മറ്റുള്ളവർ പറയുന്നത് കേൾക്കുന്നതിനെക്കാൾ കൂടുതൽ നിങ്ങൾ സംസാരിച്ചാൽ, പ്രയോജനകരമായ അറിവ് നേടാനുള്ള അവസരങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുക മാത്രമല്ല, മറ്റുള്ളവരെ നിങ്ങളെ സ്വാധീനിക്കാൻ അനുവദിക്കുകയും ചെയ്യും.

അടുത്ത സുഹൃത്തുക്കളും ബന്ധുക്കളും മനഃപൂർവമല്ലെങ്കിലും പലപ്പോഴും അവരുടെ 'അഭിപ്രായങ്ങളിലൂടെയും' ചിലപ്പോൾ തമാശയെന്ന പേരിലുള്ള പരിഹാസങ്ങളിലൂടെയും നമ്മെ പിന്നോട്ടടിക്കാറുണ്ട്.

നല്ല ഉദ്ദേശ്യമുണ്ടെങ്കിലും അറിവില്ലാത്ത ഒരാളുടെ അഭിപ്രായങ്ങളോ പരിഹാസങ്ങളോ കാരണം ആത്മവിശ്വാസം നഷ്ടപ്പെട്ട് ജീവിതകാലം മുഴുവൻ അപകർഷതാബോധം പേറുന്ന ആയിരക്കണക്കിന് പുരുഷന്മാരും സ്ത്രീകളും ഉണ്ട്.

രണ്ടു വ്യക്തികളും ഒരുപോലെയല്ല. നിങ്ങൾക്ക് സാധ്യമെന്നു തോന്നുന്ന കാര്യം മറ്റൊരാൾക്ക് അസാധ്യമെന്നു തോന്നാം. വിമാനങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് മനുഷ്യർക്ക് പറക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് വിശ്വസിച്ചത് റൈറ്റ് സഹോദരന്മാർ മാത്രമായിരുന്നു. എന്നാൽ തങ്ങൾക്കു ധാരാളം അറിവുണ്ടെന്ന് കരുതിയിരുന്ന ആളുകൾ അവരെ പരിഹസിച്ചു.

ഈ മാർഗ്ഗദർശിനിയിലെ തത്ത്വങ്ങൾ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾ നിങ്ങളുടെ സ്വന്തം ഉപദേശകസംഘത്തെയോ വിശ്വസ്തസംഘത്തെയോ ആശ്രയിക്കുക. നിങ്ങളുടെ സംഘത്തിലെ അംഗങ്ങളല്ലാത്ത മറ്റാരോടും നിങ്ങളുടെ പദ്ധതികളുടെ രഹസ്യങ്ങൾ പങ്കുവെക്കരുത്.

സംഘാംഗങ്ങളെ തിരഞ്ഞെടുക്കുമ്പോൾ വളരെ ശ്രദ്ധാലുവായിരിക്കുക. നിങ്ങളുടെ അഭിലാഷങ്ങളോടും ആദർശങ്ങളോടും യോജിക്കുന്നതും ശുഭാപ്തിവിശ്വാസമുള്ളതുമായ ആളുകളെ മാത്രം തിരഞ്ഞെടുക്കുക.

നിങ്ങളുടെ ഉപദേശകസംഘം നൽകുന്ന വിവരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വന്തം തീരുമാനങ്ങളിലെത്തുക. തീരുമാനമെടുക്കാൻ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്ന് വസ്തുതകളോ വിവരങ്ങളോ ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, നിങ്ങളുടെ ഉദ്ദേശ്യം വെളിപ്പെടുത്താതെ നിശ്ശബ്ദമായി അവ ശേഖരിക്കുക.

തീരുമാനങ്ങളുടെ മൂല്യം അവ നടപ്പിലാക്കാൻ ആവശ്യമായ ധൈര്യത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു. നാഗരികതയുടെ അടിത്തറയായിത്തീർന്ന മഹത്തായ തീരുമാനങ്ങൾ പലപ്പോഴും വലിയ അപകടസാധ്യതകൾ ഏറ്റെടുത്തുകൊണ്ടാണ് കൈക്കൊണ്ടത്. ചിലപ്പോൾ അതിന്റെ അർഥം മരണസാധ്യതപോലും നേരിടുക എന്നതായിരുന്നു.

വേഗത്തിലും ഉറച്ചും തീരുമാനമെടുക്കുന്നവർക്ക് തങ്ങൾക്കു വേണ്ടത് എന്താണെന്ന് വ്യക്തമായി അറിയാം. സാധാരണയായി അവർ അത് നേടിയെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. താൻ എവിടേക്കാണ് പോകുന്നതെന്ന് വാക്കുകളിലൂടെയും പ്രവൃത്തികളിലൂടെയും വ്യക്തമാക്കുന്ന വ്യക്തിക്കായി ലോകം സാധാരണയായി ഇടം കണ്ടെത്തുന്നു.

പരാജയഭയവും തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള മടിയും സാധാരണയായി ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ ആരംഭിക്കുന്ന ശീലങ്ങളാണ്. വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യമില്ലാതെ യുവാവ് വളരുന്നതിനനുസരിച്ച് ഈ ശീലം സ്ഥിരമായിത്തീരുന്നു. അതിനാൽ ഈ ശീലത്തെ എത്രയും നേരത്തേ പരാജയപ്പെടുത്തേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണ്.

നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ പിന്തുടരുമ്പോൾ പെട്ടെന്നുള്ള ഭാഗ്യാവസരത്തിനായി കാത്തിരിക്കരുത്. അത്തരമൊരു അവസരം നിങ്ങൾക്ക് കണ്ടെത്താനാവില്ല. പകരം, പാലിക്കേണ്ട ശാശ്വതനിയമങ്ങൾ മാത്രമേ നിങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയുള്ളൂ.

ഒരു രാജ്യത്തിന് സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിക്കൊടുക്കുന്നതുപോലുള്ള മഹത്തായ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കായോ മെച്ചപ്പെട്ട ജീവിതം നയിക്കുന്നതിനായോ ഈ നിയമങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാം. അവ മനസ്സിലാക്കാനും പ്രാവർത്തികമാക്കാനും ആവശ്യമായ സമയവും പരിശ്രമവുമല്ലാതെ മറ്റൊരു വിലയും നൽകേണ്ടതില്ല.

അധ്യായം 7

കോസ്മിക് മൈൻഡ് (Cosmic Mind): 1 + 1 = > 2

മുൻ അധ്യായത്തിൽ നാം 'ആസൂത്രണ'ത്തെക്കുറിച്ച് പഠിച്ചു. ആസൂത്രണം ചെയ്ത കാര്യങ്ങളെ പ്രവർത്തനത്തിലേക്ക് മാറ്റുന്നതിനാവശ്യമായ മതിയായ ശക്തിയില്ലെങ്കിൽ പദ്ധതികൾ പ്രയോജനരഹിതമാണ്. ഏതു നേട്ടം കൈവരിക്കുന്നതിനും ശക്തി അനിവാര്യമാണ്.

ഗാന്ധിജി അത്ഭുതകരമായ ശക്തി നേടിയെടുത്ത രീതി ഏതാനും വാക്കുകളിൽ വിശദീകരിക്കാം. ഒരു വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യത്തിനായി ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ആളുകളെ ഒരേ മനസ്സോടെയും ഒരേ ശരീരത്തോടെയും ഐക്യബോധത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം ശക്തി സമാഹരിച്ചത്. മറ്റൊരു മനുഷ്യനും ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത, അത്ഭുതമെന്നു പലരും വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരു മഹത്തായ കാര്യം ഗാന്ധിജി സാധിച്ചെടുത്തു.

തീവണ്ടിയിൽനിന്ന് പുറത്താക്കപ്പെടുകയും ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിൽ തന്റെ നാട്ടുകാരുടെ ദുരവസ്ഥ നേരിട്ട് കാണുകയും ചെയ്തശേഷം, പ്രിട്ടോറിയയിൽ എത്തിയ ഗാന്ധിജി ആദ്യം ചെയ്ത കാര്യങ്ങളിലൊന്ന് തന്റെ കക്ഷിയുടെ ഏജന്റുമാരുമായി ആവശ്യമായ ബന്ധങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുകയും ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന്റെ ഒരു യോഗം വിളിച്ചുകൂട്ടുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരുന്നു. ആ യോഗത്തിൽ അദ്ദേഹം നടത്തിയ പ്രസംഗം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലെ ആദ്യത്തെ പൊതുപ്രസംഗമായി കണക്കാക്കാം. ഇത്തവണ അദ്ദേഹം വാക്കുകൾക്കായി പരുങ്ങിയില്ല; പതറിയില്ല; ലജ്ജിച്ച് ഇരുന്നുപോയതുമില്ല. അറിയാതെതന്നെ അദ്ദേഹം തന്റെ ഉള്ളിലെ ധൈര്യത്തിന്റെ ഉറവിടം കണ്ടെത്തിയിരുന്നു. അതൊരു വറ്റാത്ത ഉറവയായിരുന്നു; അതിന്റെ ജലം പിന്നീട് ഒരിക്കലും അദ്ദേഹത്തെ കൈവിടുകയുണ്ടായില്ല.

ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിൽ താമസിച്ച വർഷങ്ങളിൽ ഗാന്ധിജി നിരവധി ഇന്ത്യക്കാരുമായും ആഫ്രിക്കക്കാരുമായും ബ്രിട്ടീഷുകാരുമായും ബന്ധങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചു. വംശീയ വിവേചനത്തിനെതിരായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോരാട്ടത്തിൽ അവർ സജീവമായി സഹായിച്ചു. നറ്റാൽ ഇന്ത്യൻ കോൺഗ്രസിലൂടെ നറ്റാലിൽ താമസിച്ചിരുന്ന ഇന്ത്യക്കാരുടെ അവകാശങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം പോരാടി. ആശയങ്ങൾ സ്വതന്ത്രമായി കൈമാറുന്നതിനായി അദ്ദേഹം പതിവായി യോഗങ്ങൾ സംഘടിപ്പിച്ചു. ബോയർ യുദ്ധത്തിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പങ്കാളിത്തം നിരവധി ബ്രിട്ടീഷ് സുഹൃത്തുക്കളുമായി ബന്ധം സ്ഥാപിക്കാനും സഹായിച്ചു. വിവിധ മതങ്ങളിൽപ്പെട്ടവരുമായുള്ള സൗഹൃദം സ്വന്തം മതത്തെ കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള അവസരവും അദ്ദേഹത്തിന് നൽകി.

1915-ൽ ഗാന്ധിജി ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തിയശേഷം ഗോപാലകൃഷ്ണ ഗോഖലെ, മദൻമോഹൻ മാളവ്യ, സർദാർ വല്ലഭ്ഭായ് പട്ടേൽ, ജവാഹർലാൽ നെഹ്റു തുടങ്ങിയ നിരവധി സ്വാതന്ത്ര്യസമര സേനാനികളുമായി അദ്ദേഹം പരിചയപ്പെട്ടു. ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ അദ്ദേഹം തന്റെ ശ്രമങ്ങൾ തുടർന്നു. ഇവരുടെ സഹായത്തോടെ ചമ്പാരനിലെ നീലം കർഷകരുടെ സമരം, ഖേഡ സത്യാഗ്രഹം തുടങ്ങിയ നിരവധി പ്രസ്ഥാനങ്ങൾ അദ്ദേഹം സംഘടിപ്പിച്ചു. ഇന്ത്യൻ ഒപ്പീനിയൻ, യങ് ഇന്ത്യ, നവജീവൻ തുടങ്ങിയ പത്രങ്ങളുടെയും

പ്രസിദ്ധീകരണങ്ങളുടെയും സഹായത്തോടെ പൊതുജനങ്ങളിലേക്ക് എത്തിച്ചേരാൻ അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചത് മഹത്തായ വ്യക്തികളുമായുള്ള ഈ സഹകരണമായിരുന്നു.

ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ ഗാന്ധിജിയുടെ യഥാർഥ യാത്ര ആരംഭിച്ചത് ബിഹാറിലെ ചമ്പാരൻ ജില്ലയിലായിരുന്നു. യൂറോപ്യൻ തോട്ടമുടമകൾ പ്രാദേശിക കർഷകരെ അവരുടെ ഇഷ്ടത്തിന് വിരുദ്ധമായി നീലം കൃഷി ചെയ്യാൻ നിർബന്ധിച്ചിരുന്നു. കർഷകർ നീലം കൃഷി ചെയ്യാൻ വിസമ്മതിച്ചാൽ അവരുടെ ഭൂമി പിടിച്ചെടുക്കുകയും അവർ കടുത്ത ദുരിതങ്ങൾ അനുഭവിക്കേണ്ടിവരികയും ചെയ്തു. കർഷകരുടെ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ പഠിക്കുന്നതിനായി ഗാന്ധിജി നിരവധി മാസങ്ങൾ ചമ്പാരനിൽ തങ്ങി. ഈ അനുഭവം പല രീതികളിലും അദ്ദേഹത്തെ സഹായിച്ചു.

1. അതുവരെ യൂറോപ്യൻ വിദ്യാഭ്യാസം, ജീവിതശൈലി, ഉയർന്ന സാമൂഹികവിഭാഗങ്ങളുമായുള്ള ബന്ധങ്ങൾ എന്നിവയുടെ പരിമിതികളിലായിരുന്നു ഗാന്ധിജി. ചമ്പാരൻ ജില്ലയിലൂടെയുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ യാത്രകൾ ഇന്ത്യൻ കർഷകരുടെ ദൈനംദിന ജീവിതം മനസ്സിലാക്കാൻ സഹായിച്ചു.

2. പിന്നീട് ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിൽ അദ്ദേഹത്തോടൊപ്പം പ്രവർത്തിച്ച രാജേന്ദ്രപ്രസാദ്, ജെ. ബി. കൃപലാനി തുടങ്ങിയ നിരവധി സഹപ്രവർത്തകരുമായി അദ്ദേഹത്തിന് പരിചയപ്പെടാൻ കഴിഞ്ഞു.

3. സ്വന്തം സംസ്ഥാനമായ ഗുജറാത്തിൽനിന്ന് വളരെ അകലെ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന ബിഹാറിലെ ജനങ്ങളുടെ വിശ്വാസം നേടിയെടുക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് സാധിച്ചു. ബിഹാറിൽനിന്ന് പുറത്തുപോകണമെന്ന ബ്രിട്ടീഷ് അധികാരികളുടെ ഉത്തരവിന് വഴങ്ങാൻ അദ്ദേഹം വിസമ്മതിച്ചു. ഇത് ഗുജറാത്തിലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അനുയായികളിലും വലിയ സ്വാധീനം ചെലുത്തി.

4. ചമ്പാരനിലെ കർഷകരുടെ പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനായി ഗാന്ധിജി ബ്രിട്ടീഷ് ഭരണാധികാരികളുമായി പതിവായി കൂടിക്കാഴ്ചകൾ നടത്തി. ആ ഭരണാധികാരികളുമായുള്ള പരിചയം പിന്നീട് ഇർവിൻ ഉടമ്പടി, ലണ്ടൻ വട്ടമേശ സമ്മേളനം തുടങ്ങിയ സംഭവങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന് സഹായകമായി.

കോസ്മിക് മൈൻഡ് എന്താണ്?

കോസ്മിക് മൈൻഡ് എന്നത് സമയം ചെലവഴിക്കുന്നതിനായി ഏതാനും ആളുകൾ വെറുതെ ഒത്തുകൂടുന്നതല്ല. ഒരു വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നതിനായി രണ്ടോ അതിലധികമോ ആളുകൾ ഐക്യബോധത്തോടെ നടത്തുന്ന ശ്രമങ്ങളുടെ ഏകോപനമാണ് കോസ്മിക് മൈൻഡ് എന്ന് നിർവചിക്കാം.

കോസ്മിക് മൈൻഡ് എന്ന തത്ത്വമനുസരിച്ച്, ഒരേ ചിന്താഗതിയുള്ള രണ്ടോ അതിലധികമോ വ്യക്തികളുടെ സംയുക്ത ഊർജം അവരുടെ വ്യക്തിഗത ഊർജങ്ങളുടെ ആകെ തുകയേക്കാൾ പലമടങ്ങ് കൂടുതലായിരിക്കും.

വീട്ടിലോ തൊഴിലിടത്തിലോ അല്ലെങ്കിൽ നിശ്ശബ്ദതയും സ്വകാര്യതയും ലഭിക്കുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും പരസ്പരം സമ്മതിച്ച സ്ഥലത്തോ കോസ്മിക് മൈൻഡ് സംഘത്തിന്റെ യോഗങ്ങൾ നടത്താം. സാധാരണയായി ആഴ്ചയിൽ ഒരിക്കൽ യോഗം ചേരുന്നത് മതിയാകും. വാസ്തവത്തിൽ, ഇതിന് കർശനമായ നിയമങ്ങളൊന്നുമില്ല. രാവിലെ അല്ലെങ്കിൽ വൈകുന്നേരം നടക്കുമ്പോഴും മൊബൈൽ ഫോണും ഇന്റർനെറ്റും പോലുള്ള സാങ്കേതിക സംവിധാനങ്ങളിലൂടെയും എപ്പോൾ വേണമെങ്കിലും ഇത്തരം യോഗങ്ങൾ നടത്താവുന്നതാണ്.

ഒരു അംഗം നേതാവായി പ്രവർത്തിക്കുകയും അജൻഡയുടെ സഹായത്തോടെ യോഗം നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ലക്ഷ്യത്തിനനുസരിച്ച് അജൻഡയിൽ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്താം. അംഗങ്ങളെ അവരുടെ പുരോഗതി റിപ്പോർട്ടുകൾ, നേടിയ ലക്ഷ്യങ്ങൾ, അനുഭവങ്ങൾ, ഭാവി പദ്ധതികൾ തുടങ്ങിയവ ചർച്ച ചെയ്യാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ആവേശകരമായ ഒരു അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കണം.

ഓരോ മനുഷ്യന്റെ തലച്ചോറും ചിന്തകളുടെ സ്പന്ദനങ്ങൾ അയയ്ക്കുന്നതിനും സ്വീകരിക്കുന്നതിനുമുള്ള ഒരു ഉപകരണമാണ്. മൊബൈൽ ഫോൺ പ്രക്ഷേപണ സംവിധാനം പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനു സമാനമായി, സ്ഥലത്തിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന ചിന്താസ്പന്ദനങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാൻ ഓരോ മനുഷ്യന്റെ തലച്ചോറിനും കഴിയും. മറ്റു തലച്ചോറുകൾ പുറത്തുവിടുന്ന ചിന്താസ്പന്ദനങ്ങളാണ് ഇങ്ങനെ സ്വീകരിക്കപ്പെടുന്നത്.

മുൻ ഖണ്ഡികയിലെ പ്രസ്താവനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, ഭാവനയെക്കുറിച്ചുള്ള അധ്യായത്തിൽ വിവരിച്ച പ്രചോദനങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുക. മറ്റുള്ളവരുടെ തലച്ചോറുകൾ പുറത്തുവിടുന്ന ചിന്തകളെ സ്വീകരിക്കുന്ന തലച്ചോറിന്റെ 'സ്വീകരണ ഉപകരണമാണ്' ഭാവന.

മനസ്സ് ഉത്തേജിപ്പിക്കപ്പെടുകയോ അതിന്റെ സ്പന്ദനനിരക്ക് ഉയർത്തപ്പെടുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ, പുറത്തുനിന്നുള്ള സ്രോതസ്സുകളിൽനിന്ന് സ്ഥലത്തിലൂടെ എത്തുന്ന ചിന്താസ്പന്ദനങ്ങളെ സ്വീകരിക്കാൻ അതിന് കൂടുതൽ കഴിവുണ്ടാകുന്നു. അനുകൂല വികാരങ്ങളിലൂടെയോ പ്രതികൂല വികാരങ്ങളിലൂടെയോ ഈ സ്പന്ദനനിരക്ക് ഉയർത്തുന്ന പ്രക്രിയ നടക്കുന്നു.

വളരെ ഉയർന്ന ആവൃത്തിയിലുള്ള സ്പന്ദനങ്ങൾക്കു മാത്രമേ ഒരു തലച്ചോറിൽനിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്ക് സ്ഥലത്തിലൂടെ സഞ്ചരിക്കാനും കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടാനും കഴിയൂ. വളരെ ഉയർന്ന ആവൃത്തിയിൽ സഞ്ചരിക്കുന്ന ഊർജമാണ് ചിന്ത. പ്രധാനപ്പെട്ട ഏതെങ്കിലും വികാരങ്ങളാൽ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തപ്പെടുകയോ അതിന്റെ സ്പന്ദനനിരക്ക് ഉയർത്തപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്ന ചിന്തകൾ സാധാരണ ചിന്തകളേക്കാൾ വളരെ ഉയർന്ന ആവൃത്തിയിൽ സ്പന്ദിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള ചിന്തകളാണ് ഒരു തലച്ചോറിൽനിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെടുന്നത്.

ഇതിലൂടെ, ചിന്തകളുമായി വികാരങ്ങളെ സംയോജിപ്പിച്ച് അവയെ ഉപബോധമനസ്സിലേക്ക് എത്തിക്കുന്ന പ്രക്രിയയിൽ പ്രക്ഷേപണ തത്ത്വം എത്രത്തോളം പ്രധാനമാണെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. ചിന്താസ്പന്ദനങ്ങൾ പ്രക്ഷേപണം ചെയ്യുന്ന തലച്ചോറിന്റെ 'പ്രക്ഷേപണ നിലയമാണ്' ഉപബോധമനസ്സ്.

ഒരാൾ വൈദ്യുതിയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നുണ്ടോ ഇല്ലയോ എന്നത് അതിന്റെ ശക്തിയെ ബാധിക്കുന്നില്ല. അതുപോലെതന്നെ, പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ ശക്തികൾ അദൃശ്യവും ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് നേരിട്ട് ഗ്രഹിക്കാനാവാത്തതുമാണ്. ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെയോ മനസ്സിലൂടെയോ അവയെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയണമെന്നില്ല. നമ്മുടെ ഗ്രഹണശേഷിക്കതീതമായ ശക്തികൾ ഉണ്ടായിരിക്കാമെന്ന് ഇപ്പോൾ അംഗീകരിച്ചാൽ മതി. കോസ്മിക് മൈൻഡിലൂടെ അത്തരം ശക്തികളുമായി ബന്ധപ്പെടാൻ നമുക്ക് സാധിക്കും.

ഓരോ വ്യക്തിയിലുമുള്ള ദൈവികതയെ ഉണർത്തുകയും ലോകത്തെ ജീവിക്കാൻ കൂടുതൽ നല്ലൊരു ഇടമാക്കി മാറ്റുകയും ചെയ്യണമെന്ന ആഗ്രഹം ഒരു വിത്തിന്റെ രൂപം സ്വീകരിച്ച് ഇന്ന് ഒരു പുസ്തകത്തിന്റെയും ഒരു സംഘടനയുടെയും രൂപത്തിൽ നിങ്ങളുടെ മുന്നിലെത്തിയിരിക്കുന്നു. ഈ പ്രസ്ഥാനവും കോസ്മിക് മൈൻഡ് എന്ന തത്ത്വത്തിലൂടെയും ഈ പുസ്തകത്തിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റു തത്ത്വങ്ങളിലൂടെയും മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുപോകപ്പെടുന്നു.

കോസ്മിക് മൈൻഡ് എന്ന തത്ത്വത്തിന് രണ്ട് സവിശേഷതകളുണ്ട്. അവയിൽ ഒന്ന് സാമ്പത്തിക സ്വഭാവമുള്ളതും മറ്റൊന്ന് ആത്മീയ സ്വഭാവമുള്ളതുമാണ്.

സാമ്പത്തിക നേട്ടങ്ങൾ

തന്റെ സമയത്തിന് അർഹമായ പ്രതിഫലം നൽകി, ഒരു കൂട്ടം ആളുകളുടെ ഉപദേശവും സഹകരണവും പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന ഏതൊരു വ്യക്തിക്കും സാമ്പത്തിക നേട്ടങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ കഴിയും. ഇത്തരത്തിലുള്ള സഹകരണ കൂട്ടായ്മയാണ് മിക്കവാറും എല്ലാ മഹത്തായ ബിസിനസ് വിജയങ്ങളുടെയും അടിത്തറയായിട്ടുള്ളത്.

ആത്മീയ വശം

കോസ്മിക് മൈൻഡ് തത്ത്വത്തിന്റെ ആത്മീയ വശം കൂടുതൽ അമൂർത്തവും മനസ്സിലാക്കാൻ പ്രയാസമുള്ളതുമാണ്. കാരണം, മനുഷ്യർക്ക് വേണ്ടത്ര പരിചിതമല്ലാത്ത ആത്മീയ ശക്തികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ് അത്.

താഴെക്കൊടുത്തിരിക്കുന്ന പ്രസ്താവനയിൽനിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട സൂചന ലഭിക്കും:

‘രണ്ട് മനസ്സുകൾ ഒന്നിച്ചുചേരുമ്പോൾ, മൂന്നാമതൊരു മനസ്സിനോട് ഉപമിക്കാവുന്ന അദൃശ്യവും ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്ക് ഗ്രഹിക്കാനാവാത്തതുമായ ഒരു ശക്തി സൃഷ്ടിക്കപ്പെടുന്നു.’

മറ്റുള്ളവരുടെ അറിവ്, അനുഭവം, സമയം, പണം, വിഭവങ്ങൾ എന്നിവ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കോസ്മിക് മൈൻഡ് ഒരു വ്യക്തിയെ സഹായിക്കുന്നു. രണ്ടോ അതിലധികമോ ആളുകൾ ഐക്യബോധത്തോടെ ഏകോപിച്ച് ഒരു വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ, ദൈവത്തിന്റെ മഹത്തായ സാർവത്രിക ശക്തിശേഖരത്തിൽനിന്ന് നേരിട്ട് ശക്തി സ്വീകരിക്കാൻ കഴിയുന്ന നിലയിലേക്ക് അവർ എത്തുന്നു.

ഇതാണ് എല്ലാ ശക്തിസ്രോതസ്സുകളിലും ഏറ്റവും മഹത്തായത്. മഹത്തായ ഓരോ വ്യക്തിയും ഈ ശക്തിസ്രോതസ്സിലേക്കാണ് തിരിയുന്നത്; അവർ അതിനെക്കുറിച്ച് ബോധവാന്മാരായാലും അല്ലെങ്കിലും.

നിങ്ങളുടെ ശ്രമങ്ങളിൽ സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്ന ബന്ധുക്കൾ, സുഹൃത്തുക്കൾ, സഹപ്രവർത്തകർ, മറ്റ് പരിചയക്കാർ എന്നിവരുടെ ഒരു പട്ടിക തയ്യാറാക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് സഹായകരമായേക്കാവുന്ന മറ്റു വ്യക്തികളെ പരിചയപ്പെടുത്താനും അവരോട് ആവശ്യപ്പെടാം. എത്രയധികം ആളുകൾ ദയയുള്ളവരും മറ്റുള്ളവരെ സഹായിക്കുന്നതിൽ സന്തോഷം കണ്ടെത്തുന്നവരുമാണെന്ന് കാണുമ്പോൾ നിങ്ങൾ അത്ഭുതപ്പെട്ടുപോകും.

അധ്യായം 8

നേതൃത്വം (ലക്ഷ്യങ്ങളിലേക്കു ജനങ്ങളെ പ്രചോദിപ്പിക്കുകയും നയിക്കുകയും ചെയ്യുക)

ഒരു കൂട്ടം ആളുകൾക്ക് ശരിയായ ദിശ നിർണയിച്ചുകൊടുക്കാനും അവരെ ആ ലക്ഷ്യത്തിലേക്ക് നയിക്കാനും കഴിവുള്ള വ്യക്തിയാണ് നേതാവ്. വിശാലമായ അർത്ഥത്തിൽ ലോകത്ത് രണ്ടുതരം ആളുകളാണുള്ളത് — നേതാക്കളും അനുയായികളും. നിങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത മേഖലയിൽ ഒരു നേതാവായിത്തീരാനാണോ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്, അതോ അനുയായിയായി തുടരാനാണോ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് എന്ന് തുടക്കത്തിൽത്തന്നെ തീരുമാനിക്കുക. ഈ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിൽ വലിയ മാറ്റമുണ്ടാക്കും.

അനുയായിയായിരിക്കുന്നതിൽ അപമാനമൊന്നുമില്ല. എന്നാൽ, എന്നും അനുയായിയായി തുടരുന്നതിൽ പ്രത്യേകിച്ച് അഭിമാനിക്കാനുമില്ല. മഹാന്മാരായ നേതാക്കളിൽ മിക്കവരും തുടക്കത്തിൽ അനുയായികളായിരുന്നു. ബുദ്ധിപൂർവം അനുയായികളായിരുന്നതിനാലാണ് അവർ മഹാന്മാരായ നേതാക്കളായി വളർന്നത്. ബുദ്ധിപൂർവമായ ഒരു അനുയായിക്ക് നിരവധി നേട്ടങ്ങളുണ്ട്. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒന്നാണ് തന്റെ നേതാവിൽനിന്ന് പഠിക്കാനുള്ള അവസരം.

നേതൃത്വത്തിന് രണ്ട് രൂപങ്ങളുണ്ട്.

മറ്റുള്ളവരുടെ സമ്മതത്തോടെയും അവരുടെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടിയുമുള്ള നേതൃത്വം.

മറ്റുള്ളവരുടെ സമ്മതമില്ലാതെ സ്വന്തം ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടി ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെ നടത്തുന്ന നേതൃത്വം.

ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെയുള്ള നേതൃത്വത്തെ ആളുകൾ താൽക്കാലികമായി പിന്തുടർന്നേക്കാം. എന്നാൽ അവർ അത് മനസ്സുകൊണ്ട് ഇഷ്ടപ്പെട്ട് ചെയ്യുകയില്ല. ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെയുള്ള നേതൃത്വത്തിന് അധികകാലം നിലനിൽക്കാനാവില്ലെന്നതിന് ചരിത്രത്തിൽ ധാരാളം തെളിവുകളുണ്ട്. ഹിറ്റ്ലറെപ്പോലുള്ള ഏകാധിപതികളുടെ പതനവും തിരോധാനവും ഇതിന് വ്യക്തമായ ഉദാഹരണങ്ങളാണ്. ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെയുള്ള നേതൃത്വത്തെ ആളുകൾ അനിശ്ചിതകാലം പിന്തുടരുകയില്ലെന്നാണ് ഇത് വ്യക്തമാക്കുന്നത്. ബിസിനസ്, മതം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലും ഇത്തരത്തിലുള്ള നേതാക്കൾ സ്ഥാനഭ്രഷ്ടരാകുന്നത് നാം കണ്ടേക്കാം.

അനുയായികളുടെ സമ്മതത്തോടെയും അവരുടെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടിയും പ്രവർത്തിക്കുന്ന നേതൃത്വത്തിന് മാത്രമേ ദീർഘകാലം നിലനിൽക്കാൻ കഴിയൂ! ഈ നേതൃത്വരീതി താഴെപ്പറയുന്ന ഗുണങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. ഈ ഗുണങ്ങളെ തന്റെ നേതൃത്വത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനമാക്കുന്ന വ്യക്തിക്ക് ജീവിതത്തിന്റെ ഏത് മേഖലയിലും നേതൃത്വം നൽകാനുള്ള ധാരാളം അവസരങ്ങൾ ലഭിക്കും.

നേതൃത്വത്തിൽ വിജയിക്കാൻ ആവശ്യമായ പ്രധാന ഗുണങ്ങൾ

1. ധൈര്യം: ഈ ഗുണത്തെ ചിലർ അശ്രദ്ധയായോ പ്രശ്നങ്ങളുടെ ഗൗരവം മനസ്സിലാക്കാതെ അവയിലേക്ക് എടുത്തുചാടുന്നതായോ തെറ്റിദ്ധരിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ, ഒരാൾ പ്രവർത്തിക്കുന്ന മേഖലയെക്കുറിച്ചുള്ള വ്യക്തമായ ധാരണയിൽനിന്നാണ് ധൈര്യം ഉണ്ടാകുന്നത്. ആത്മവിശ്വാസവും സ്വന്തം പ്രവർത്തനമേഖലയെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമായ അറിവും ഇല്ലാത്ത ഒരാൾ നയിക്കുന്നത് ഒരു അനുയായിയും ആഗ്രഹിക്കുകയില്ല.

ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു:

“എന്നെ ഒരിക്കലും പിന്തിരിപ്പിക്കാത്ത ഒരു ആന്തരിക ശക്തി എന്നോട് പറയുന്നു: നീ ഒറ്റയ്ക്കു നിൽക്കേണ്ടിവന്നാലും ലോകം മുഴുവനോടും എതിർത്തുനിൽക്കണം. ലോകം രക്തം നിറഞ്ഞ കണ്ണുകളോടെ നിന്നെ നോക്കിയാലും നീ ലോകത്തിന്റെ മുഖത്തുനോക്കി ഉറച്ചുനിൽക്കണം. ഭയപ്പെടരുത്. നിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ വസിക്കുന്ന ആ ‘ചെറിയ കാര്യത്തിൽ’ വിശ്വസിക്കുക. അത് പറയുന്നു: സുഹൃത്തുക്കളെയും ഭാര്യയെയും മറ്റെല്ലാവരെയും ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്നാലും, നീ ജീവിതത്തിൽ മുറുകെപ്പിടിച്ചിട്ടുള്ളതും അതിനുവേണ്ടി മരിക്കാൻപോലും തയ്യാറായിരിക്കുന്നതുമായ സത്യത്തിന് സാക്ഷ്യം വഹിക്കുക.”

2. നീതിബോധവും ന്യായബോധവും: വാദങ്ങളുടെ ഒരു വശം മാത്രം കേട്ട് പക്ഷംപിടിക്കുന്ന വ്യക്തിയെ എല്ലാവരും വെറുക്കും. അദ്ദേഹം നിഷ്പക്ഷമായി പ്രവർത്തിക്കുകയും ഇരുവിഭാഗങ്ങൾക്കും പറയാനുള്ളത് കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകുകയും വേണം.

3. തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള കഴിവ്: തീരുമാനങ്ങളിൽ ചാഞ്ചാട്ടം കാണിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് സ്വന്തം കഴിവിൽ ഉറപ്പില്ലെന്നാണ് അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. അത്തരമൊരു വ്യക്തിക്ക് മറ്റുള്ളവരെ വിജയകരമായി നയിക്കാൻ കഴിയില്ല.

4. ആസൂത്രണം: ആസൂത്രണം ചെയ്യാതെ ഊഹാപോഹങ്ങളെ ആശ്രയിച്ച് മുന്നോട്ടുപോകുന്ന നേതാവിന്റെ അവസ്ഥ, യാത്രാപദ്ധതിയില്ലാതെ പറക്കുന്ന വിമാനത്തിന്റേതുപോലെയായിരിക്കും. സുരക്ഷിതമല്ലാത്ത കാലാവസ്ഥ ഒഴിവാക്കാൻ ഒരു വിമാനം പലതവണയും പല ദിശകളിലേക്കും വ്യത്യസ്ത ഉയരങ്ങളിലേക്കും വഴിമാറി സഞ്ചരിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ എവിടെയാണ് ഇറങ്ങേണ്ടത്, നിലത്തുള്ള വ്യോമഗതാഗത നിയന്ത്രകരിൽനിന്ന് എങ്ങനെ സഹായം നേടണം എന്നിവ സംബന്ധിച്ച് അതിന് ഒരു പദ്ധതിയുണ്ടായിരിക്കും.

5. വിനയം: ആവശ്യമായ സന്ദർഭങ്ങളിൽ മറ്റൊരാളോട് ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്ന ഏതു ജോലിയും സ്വയം ചെയ്യാൻ വിജയകരമായ നേതാക്കൾ തയ്യാറായിരിക്കും. അവർ നല്ല ഉപദേശങ്ങളും ക്രിയാത്മകമായ വിമർശനങ്ങളും സ്വീകരിക്കും. സ്വന്തം തെറ്റുകൾ സമ്മതിക്കുന്നതിൽ അവർ വിനയം കാണിക്കുകയും അവ തിരുത്താൻ തയ്യാറാവുകയും ചെയ്യും.

6. പൂർണമായ ആത്മാർഥത: ഒരു നേതാവ് താൻ ചെയ്യുന്ന എല്ലാ കാര്യങ്ങളിലും ഹൃദയപൂർവം മുഴുകുകയും നൂറുശതമാനം പങ്കാളിത്തം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അനുയായികളേക്കാൾ കൂടുതൽ അധ്വാനിക്കാൻ അദ്ദേഹം സന്നദ്ധനായിരിക്കും. കുറഞ്ഞ സമയം മാത്രം ജോലി ചെയ്തിട്ട് തന്റെ അനുയായികൾ കൂടുതൽ സമയം ജോലി ചെയ്യണമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് വിജയിക്കാനാവില്ല.

7. സത്യസന്ധത: തന്നേക്കാൾ ഉയർന്ന സ്ഥാനത്തുള്ളവരോടോ താഴ്ന്ന സ്ഥാനത്തുള്ളവരോടോ വിശ്വസ്തത പുലർത്താത്ത ഒരാൾക്ക് അനുയായികളുടെ വിശ്വാസവും പിന്തുണയും നേടാനാവില്ല.

8. സഹാനുഭൂതിയും മനസ്സിലാക്കാനുള്ള കഴിവും: അനുയായികളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും ബലഹീനതകളും നേതാവ് മനസ്സിലാക്കണം. അവരുടെ ശക്തികളും പരിമിതികളും തിരിച്ചറിഞ്ഞ് ഏതെല്ലാം ജോലികൾ ആർക്കാണ് ഏൽപ്പിക്കേണ്ടതെന്ന് അദ്ദേഹം തീരുമാനിക്കണം.

9. ഉത്തരവാദിത്വബോധം: വലിയ അധികാരത്തോടൊപ്പം വലിയ ഉത്തരവാദിത്വവും വരുമെന്ന് നേതാവ് മനസ്സിലാക്കുന്നു. സ്വന്തം ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ അദ്ദേഹം ശ്രമിക്കുകയില്ല. അനുയായികളുടെ തെറ്റുകളുടെയും പോരായ്മകളുടെയും ഉത്തരവാദിത്വംപോലും വിജയകരമായ ഒരു നേതാവ് ഏറ്റെടുക്കുന്നു. അനുയായികളിൽ ഒരാൾ തെറ്റ് ചെയ്യുകയോ കഴിവില്ലായ്മ പ്രകടിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്താൽ, ആ അനുയായിയെ ശരിയായി നയിക്കുന്നതിൽ താനാണ് പരാജയപ്പെട്ടതെന്ന് നേതാവ് കരുതുന്നു.

10. സഹകരണം: വിജയകരമായ ഒരു നേതാവ് കൂട്ടായ പരിശ്രമത്തിന്റെ തത്ത്വം പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും അതേ രീതിയിൽ പ്രവർത്തിക്കാൻ അനുയായികളെ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

11. അടുപ്പത്തിന് ഒരു പരിധി വേണം: “അമിതമായ അടുപ്പം അവഗണനയ്ക്ക് കാരണമാകുന്നു” എന്നൊരു പഴഞ്ചൊല്ലുണ്ട്. ഒരു നേതാവ് അനുയായികളുമായി അമിതമായി ഇടപഴകുകയും എപ്പോഴും തമാശപറഞ്ഞ് സമയം ചെലവഴിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിർദേശങ്ങളെ അവർ ഗൗരവത്തോടെ കാണാതിരിക്കാം.

ഹൃദയം വളരെ മൃദുവായിരുന്നാലും, തന്റെ ഉത്തരവുകൾ അവഗണിക്കപ്പെടുമ്പോൾ നേതാവ് ഉറച്ച നിലപാട് സ്വീകരിക്കുകയും ആവശ്യമായ കർശനത പ്രകടിപ്പിക്കുകയും വേണം.

12. സമചിത്തത: ഒരു നേതാവ് മനസ്സിന്റെ സമനില നിലനിർത്തണം. പരാജയങ്ങളും പ്രശ്നങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ തളർത്തിയാലും അനുയായികളുടെ മനോവീര്യം തകർക്കരുത്. പകരം, അവരെ പ്രചോദിപ്പിച്ച് മുന്നോട്ടുനയിക്കണം.

13. പാലിക്കാൻ കഴിയുന്ന വാഗ്ദാനങ്ങൾ മാത്രം നൽകുക: നടപ്പാക്കാൻ കഴിയുന്ന കാര്യങ്ങൾ മാത്രമേ വാഗ്ദാനം ചെയ്യാവൂ. ആശയവിനിമയത്തിനിടെ ‘അതെ’ എന്നു പറയുന്നത് എളുപ്പമാണ്. എന്നാൽ ചിലപ്പോൾ ‘ഇല്ല’ എന്നും പറയേണ്ടിവരും. അപ്പോൾ സാഹചര്യങ്ങൾ മറ്റേയാൾക്ക് വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കിക്കൊടുക്കുകയും പരിഹാരം കണ്ടെത്തുന്ന പ്രക്രിയയിൽ അദ്ദേഹത്തെയും പങ്കാളിയാക്കുകയും വേണം. പരിഹാരം സാധ്യമല്ലെങ്കിൽ, വിരോധമോ വിദ്വേഷമോ കൂടാതെ ‘ഇല്ല’ എന്ന മറുപടി സ്വീകരിക്കാൻ ഇത് അദ്ദേഹത്തെ മാനസികമായി തയ്യാറാക്കും.

14. ദുശ്ശീലങ്ങൾക്ക് അടിമയാകരുത്: മദ്യപാനം, ചൂതാട്ടം, വേട്ടയാടൽ തുടങ്ങിയ ആസക്തികളുടെ സ്വാധീനത്തിൽ ഒരു നേതാവ് അകപ്പെടരുത്. പതിവായ വ്യായാമം, മിതമായ ഭക്ഷണം, നല്ല വ്യക്തികളുമായുള്ള സഹവാസം തുടങ്ങിയ

ശീലങ്ങൾ വളർത്തിയെടുത്ത് അദ്ദേഹം നല്ല ജീവിതം നയിക്കണം. സ്വന്തം ജീവിതത്തെ നയിക്കാൻ കഴിയാത്ത ഒരാൾക്ക് മറ്റുള്ളവരെ നയിക്കാനും കഴിയില്ല.

15. വിശ്വാസവും ജാഗ്രതയും ഒരുപോലെ വേണം: എല്ലാവരെയും നിഷ്കളങ്കമായി വിശ്വസിക്കുന്ന ഒരു നേതാവ് തട്ടിപ്പുകാരാൽ വഞ്ചിക്കപ്പെടാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. മറുവശത്ത്, എല്ലാവരെയും സംശയത്തോടെ വീക്ഷിച്ചാൽ നല്ല മനസ്സുള്ളവർക്ക് വിഷമമുണ്ടാകുകയും അവർ അദ്ദേഹത്തിൽനിന്ന് അകന്നുപോകുകയും ചെയ്യും. അതിനാൽ, നേതാവ് എല്ലാവരെയും വിശ്വസിക്കുന്നതായി പെരുമാറുമ്പോഴും ജാഗ്രതയോടെ മുന്നോട്ടുപോകണം.

16. യോഗ്യതയ്ക്ക് മുൻഗണന നൽകുക: അനുയായികൾക്ക് പ്രധാനപ്പെട്ട സ്ഥാനങ്ങൾ നൽകുമ്പോൾ ബന്ധുത്വം, സൗഹൃദം, സമുദായം തുടങ്ങിയ ഘടകങ്ങളല്ല, മറിച്ച് യോഗ്യത മാത്രമായിരിക്കണം നേതാവ് പരിഗണിക്കേണ്ടത്. അയോഗ്യരായ ആളുകളെ നേതാവ് ഉയർന്ന സ്ഥാനങ്ങളിലേക്ക് നിയമിച്ചാൽ, അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന് അപമാനമുണ്ടാക്കും.

17. ഇരുപക്ഷത്തിനും നേട്ടമുണ്ടാകുന്ന സമീപനം (Win-Win Approach): ഒരു കരാർ അല്ലെങ്കിൽ ഇടപാട് അതിൽ പങ്കാളികളായ ഇരുകക്ഷികൾക്കും പ്രയോജനകരമാണെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം.

18. പ്രതികരണാത്മകമാകുന്നതിനുപകരം മുൻകൈയെടുക്കുക: പ്രതികരണാത്മകമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ നിഷ്ക്രിയമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കുകയും ലോകത്ത് സംഭവിക്കുന്ന കാര്യങ്ങളുടെ ഇരകളാണ് തങ്ങളെന്ന് വിശ്വസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ, മുൻകൈയെടുത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്നവർ തങ്ങൾക്ക് ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ടെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നു. അതായത്, ഒരു പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തോട് എങ്ങനെ പ്രതികരിക്കണമെന്ന് തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള കഴിവ് അവർക്കുണ്ട്.

അധികാരം രാഷ്ട്രീയമോ സാമ്പത്തികമോ ആയിരിക്കാം. അധികാരം എന്നത് സ്വതവേ അഴിമതിയല്ല. അത്യാഗ്രഹവും ആധിപത്യമോഹവും പോലുള്ള ലക്ഷ്യങ്ങളുള്ളവർ അധികാരം കൈവശപ്പെടുത്തുമ്പോഴാണ് അത് അഴിമതിയുടെ ഉറവിടമായി മാറുന്നത്. എല്ലാവരുടെയും ക്ഷേമം ഉറപ്പാക്കാനുള്ള ഉപാധിയാണ് അധികാരമെന്ന് ജനങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നുവെങ്കിൽ, ജനങ്ങളെ സേവിക്കുന്നതിനുള്ള മഹത്തായ ഉപകരണമായി അധികാരത്തെ ഉപയോഗിക്കാനാകും.

നേതൃത്വത്തിലെ പരാജയത്തിന്റെ പ്രധാന കാരണങ്ങൾ

1. പരസ്പരമര്യാദയുടെ സുവർണനിയമം പാലിക്കാതിരിക്കുക: നാം മറ്റുള്ളവരിൽനിന്ന് എങ്ങനെയുള്ള പെരുമാറ്റം ആഗ്രഹിക്കുന്നുവോ, അതേ രീതിയിൽ മറ്റുള്ളവരോടും പെരുമാറണം എന്നതാണ് ഈ തത്ത്വം വ്യക്തമാക്കുന്നത്.

2. അനുയായികളിൽനിന്നുള്ള മത്സരത്തെ ഭയപ്പെടുക: തന്റെ അനുയായികളിൽ ഒരാൾ തന്റെ സ്ഥാനം പിടിച്ചെടുക്കുമോ എന്ന് ഭയപ്പെടുന്ന നേതാവ്, താമസിയാതെ ആ ഭയം യാഥാർഥ്യമാക്കാനുള്ള സാഹചര്യം സൃഷ്ടിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. കഴിവുള്ള ഒരു നേതാവ് തന്റെ അനുയായികളെ പരിശീലിപ്പിക്കുകയും

ഉചിതമായ ജോലികൾ അവരെ ഏൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ മാത്രമേ ഒരു നേതാവിന് തന്റെ പ്രവർത്തനശേഷി പലമടങ്ങായി വർധിപ്പിക്കാനും ഒരേസമയം പല സ്ഥലങ്ങളിൽ സാന്നിധ്യമറിയിക്കാനും നിരവധി കാര്യങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ ചെലുത്താനും കഴിയൂ.

3. സ്വാർഥത: തന്റെ അനുയായികൾ ചെയ്ത ജോലിയുടെ മുഴുവൻ അംഗീകാരവും സ്വയം ഏറ്റെടുക്കുന്ന നേതാവിന് അവരുടെ അമർഷം നേരിടേണ്ടിവരും. യഥാർഥ നേതാവ് അംഗീകാരങ്ങളോ ബഹുമതികളോ സ്വയം അവകാശപ്പെടുന്നില്ല. അദ്ദേഹം തന്റെ അനുയായികൾക്ക് അർഹമായ അംഗീകാരം നൽകുന്നു. കാരണം, പണപരമായ നേട്ടങ്ങളെക്കാൾ അംഗീകാരവും സംതൃപ്തിയും ലഭിക്കുമ്പോഴാണ് മിക്ക ആളുകളും കൂടുതൽ അധ്വാനിക്കുന്നതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് അറിയാം.

4. ആത്മനിയന്ത്രണമില്ലായ്മ: സ്വന്തം വികാരങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയാത്ത, മിതത്വമില്ലാത്ത ഒരു നേതാവിനെ അനുയായികൾ ബഹുമാനിക്കുകയില്ല. മാത്രമല്ല, മിതത്വമില്ലായ്മയുടെ വിവിധ രൂപങ്ങൾ അതിന് അടിമപ്പെടുന്നവരുടെ സഹനശേഷിയും ഉന്മേഷവും നശിപ്പിക്കുന്നു. വിജയകരമായ ഒരു നേതാവ് തന്റെ അനുയായികളുടെ ബലഹീനതകളും പ്രശ്നങ്ങളും മനസ്സിലാക്കുകയും ഉചിതമായ നിർദേശങ്ങൾ നൽകി അവ പരിഹരിക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

5. സ്ഥാനപ്പേരിനും അധികാരത്തിനും അമിതപ്രാധാന്യം നൽകുക: കഴിവുള്ള ഒരു നേതാവിന് അനുയായികളുടെ ബഹുമാനം നേടാൻ സ്ഥാനപ്പേരിന്റെ ആവശ്യമില്ല. തന്റെ പദവിയെക്കുറിച്ച് അമിതമായി സംസാരിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് എടുത്തുപറയാൻ മറ്റൊന്നും കാര്യമായി ഇല്ലെന്നതിന്റെ സൂചനയായിരിക്കാം അത്. യഥാർഥ നേതാവിന്റെ വീടിന്റെയോ ഓഫീസിന്റെയോ വാതിലുകൾ സഹായം തേടിയോ എതിർപ്പ് അറിയിക്കാനോ വരുന്ന എല്ലാവർക്കുമായി തുറന്നിരിക്കും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനസ്ഥലത്ത് അനാവശ്യമായ ഔപചാരികതയോ ആഡംബരമോ ഉണ്ടായിരിക്കുകയില്ല.

നേതൃത്വത്തിലെ പരാജയത്തിന് സാധാരണയായി കാരണമാകുന്നവയിൽ ചിലതാണ് ഇവ. ഇവയിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു ദോഷം മാത്രം പരാജയത്തിലേക്ക് നയിക്കാൻ മതിയാകും. നിങ്ങൾ നേതൃത്വത്തിലേക്ക് ഉയരാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, ഈ പട്ടിക ശ്രദ്ധാപൂർവം പഠിക്കുക. ഈ ദോഷങ്ങളൊന്നും നിങ്ങളിൽ ഇല്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക.

അധ്യായം 9

ഉപബോധമനസ്സ്

(മനുഷ്യന്റെ പരിമിതമായ മനസ്സിനും അനന്തമായ പ്രപഞ്ച മനസ്സിനും ഇടയിലുള്ള കണ്ണി)

പ്രപഞ്ചം ഊർജവും ദ്രവ്യവും ചേർന്നതാണ്. ഇവയെ പരസ്പരം ഒന്നിൽനിന്ന് മറ്റൊന്നായി പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ കഴിയും. ഭൂമി, ജലം, അഗ്നി, വായു, ആകാശം എന്നീ പഞ്ചഭൂതങ്ങളാൽ നിർമ്മിതരാണ് നമ്മൾ മനുഷ്യർ. ചിന്തയും ഒരുതരം ഊർജമായതിനാൽ, 'ചിന്താശക്തി' എന്നും 'മനസ്സ്' എന്നും ഇവിടെ പരസ്പരം പകരം ഉപയോഗിക്കാവുന്ന പദങ്ങളായി കണക്കാക്കാം. വിമാനങ്ങളും കമ്പ്യൂട്ടറുകളും പോലുള്ള വസ്തുക്കളും യുദ്ധങ്ങളും സ്വാതന്ത്ര്യവും പോലുള്ള സംഭവങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കാൻ ചിന്തകൾക്ക് എങ്ങനെ സർഗാത്മകശക്തിയുണ്ടെന്ന് ഇതിലൂടെ നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം. ഇന്ധനവും ഭക്ഷണവും പോലുള്ള ദ്രവ്യങ്ങളെ ഊർജമാക്കി മാറ്റുന്ന ശാസ്ത്രം നമുക്കറിയാം. ഇപ്പോൾ നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങൾക്കനുസരിച്ചുള്ള കാര്യങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി ചിന്താരൂപത്തിലുള്ള ഊർജത്തെ എങ്ങനെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താമെന്ന് നാം പഠിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

മനസ്സിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്ന രണ്ട് ഭാഗങ്ങളിലൂടെയാണ് നടക്കുന്നത്.

1. ബോധമനസ്സ് (Conscious Mind)

"ഞാൻ കാണുന്നു — ഞാൻ കേൾക്കുന്നു — ഞാൻ മണക്കുന്നു — ഞാൻ സ്പർശിക്കുന്നു — ഞാൻ രുചിക്കുന്നു" എന്ന് നിങ്ങൾ പറയുമ്പോൾ, ഈ പ്രസ്താവന നടത്തുന്നത് നിങ്ങളുടെ ബോധമനസ്സാണ്. കാരണം, പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണം അതിനാണ്. പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ കാര്യങ്ങൾ ഗ്രഹിക്കുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ബോധമനസ്സ് ബാഹ്യജീവിതത്തിലെ അനുഭവങ്ങളോടും വസ്തുക്കളോടും ഇടപെടുന്നു. യുക്തിപൂർവം ചിന്തിക്കുന്ന മനസ്സിന്റെ ഭാഗമാണിത്. ശരിയും തെറ്റും തമ്മിൽ വിവേചനം നടത്തുന്നതും ഇതുതന്നെയാണ്. അതിനാൽ, സ്വതന്ത്രമായി തീരുമാനിക്കാനുള്ള കഴിവ് എങ്ങനെ ഉപയോഗിക്കണമെന്ന ഉത്തരവാദിത്വവും ബോധമനസ്സിനുണ്ട്.

അഞ്ച് തന്മാത്രകൾ

ബാഹ്യലോകത്തെ നാം എങ്ങനെയാണ് ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ അനുഭവിച്ചറിയുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്ന സൂക്ഷ്മഘടകങ്ങളാണ് തന്മാത്രകൾ.

'തൻ' എന്നതിന് സൂക്ഷ്മം എന്നും 'മാത്ര' എന്നതിന് ഘടകം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പ്രകടമാകുന്നു. അഞ്ച് തന്മാത്രകളും അവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഇന്ദ്രിയങ്ങളും ഇവയാണ്: ശബ്ദം (ചെവി), സ്പർശം (ത്വക്ക്), രൂപം അഥവാ കാഴ്ച (കണ്ണ്), രുചി (നാവ്), ഗന്ധം (മൂക്ക്).

ഓരോ ഭൂതത്തിനും പ്രധാനമായും ഒരു തന്മാത്രയുമായാണ് ബന്ധമുള്ളത്. എന്നാൽ താഴെ വിശദീകരിക്കുന്നതുപോലെ, മറ്റു തന്മാത്രകളുടെ അംശങ്ങളും അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കാം.

a. ആകാശം — ശബ്ദ തന്മാത്ര (ചെവി).

b. വായു — ശബ്ദവും സ്പർശവും (ചെവിയും ത്വക്കും) എന്ന തന്മാത്രകൾ.

c. അഗ്നി — ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം (ചെവി, ത്വക്ക്, കണ്ണ്) എന്നീ തന്മാത്രകൾ.

d. ജലം — ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രുചി (ചെവി, ത്വക്ക്, കണ്ണ്, നാവ്) എന്നീ തന്മാത്രകൾ.

e. ഭൂമി — ശബ്ദം, സ്പർശം, രൂപം, രുചി, ഗന്ധം (ചെവി, ത്വക്ക്, കണ്ണ്, നാവ്, മൂക്ക്) എന്നീ തന്മാത്രകൾ.

2. ഉപബോധമനസ്സ് (Subconscious Mind)

ഉപബോധമനസ്സ് യുക്തിപൂർവമായ ചിന്തയിലോ സ്വതന്ത്രമായ തീരുമാനമെടുക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലോ ഏർപ്പെടുന്നില്ല. നമ്മുടെ ഹൃദയം പ്രവർത്തിക്കുന്നതുപോലെ, ഉപബോധമനസ്സ് ഒരിക്കലും ഉറങ്ങുകയോ വിശ്രമിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല. ഇതിന് മൂന്ന് പ്രധാന പ്രവർത്തനങ്ങളുണ്ട്.

a. ശാരീരികതലത്തിൽ: ശ്വസനം, സ്വന്തം ജീവൻ നിലനിർത്തൽ, സന്താനങ്ങളിലൂടെ ജീവൻ തുടരാനുള്ള ആഗ്രഹം, സന്താനങ്ങളെ പരിപാലിക്കൽ തുടങ്ങിയ ക്രമാനുഗതവും ജീവന് അത്യാവശ്യവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഉറവിടമാണിത്.

b. മാനസികതലത്തിൽ: ഓർമ്മകൾ, ശീലങ്ങൾ, വികാരങ്ങൾ എന്നിവയുടെ സംഭരണശാലയാണിത്.

c. ആത്മീയതലത്തിൽ: ആദർശങ്ങൾ, അഭിലാഷങ്ങൾ, ഉന്നതമായ ആഗ്രഹങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഉറവിടമാണിത്.

ബോധമനസ്സാണ് ബാഹ്യലോകവുമായി ഇടപെടുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം വഹിക്കുന്നത്. അതിനാൽ ഉപബോധമനസ്സിനെ സംരക്ഷിക്കേണ്ടതും അതിന്റെ കടമയാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ബാഹ്യലോകത്തിലെ അനുഭവങ്ങളിൽനിന്നും വസ്തുക്കളിൽനിന്നും ഉപബോധമനസ്സിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി, കവാടത്തിലെ കാവൽക്കാരനായ ബോധമനസ്സിനെയാണ് അത് ആശ്രയിക്കുന്നത്.

നിങ്ങൾ ഉണർന്നിരിക്കുന്ന മുഴുവൻ സമയവും ബോധമനസ്സ് അഥവാ 'കാവൽക്കാരൻ' ജാഗ്രതയോടെ തന്റെ കടമ നിർവഹിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ കാവൽക്കാരൻ തന്റെ ചുമതലയിൽനിന്ന് മാറിനിൽക്കുമ്പോഴോ വിവിധ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ശരിയായ തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള കഴിവ് തടസ്സപ്പെടുമ്പോഴോ ഉപബോധമനസ്സ് സംരക്ഷണമില്ലാത്ത അവസ്ഥയിലാകുന്നു. അപ്പോൾ ഏതു സ്രോതസ്സിൽനിന്നുമുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കും സ്വാധീനങ്ങൾക്കും അത് തുറന്നുകിടക്കുന്നു. ഉറക്കം നിഷേധിക്കൽ, അമിതമായ വിവരങ്ങൾ നൽകി

മനസ്സിനെ തളർത്തൽ തുടങ്ങിയ തന്ത്രങ്ങളുമായി ഈ അറിവ് സംയോജിപ്പിക്കുന്ന രീതിയെ 'മസ്തിഷ്കപ്രക്ഷാളനം' (Brainwashing) എന്നു വിളിക്കുന്നു. പിടിക്കപ്പെട്ട ശത്രുസൈനികരെയും ചില മതപരമോ ആശയപരമോ ആയ സംഘങ്ങളുടെ അനുയായികളെയും സ്വാധീനിക്കാൻ ഇത്തരം രീതികൾ ഉപയോഗിക്കാറുണ്ട്.

ബാഹ്യശക്തികളുടെ നിയന്ത്രണത്തിന് വിധേയരാകാതെ, എല്ലായ്പ്പോഴും ബോധമനസ്സിനെ ജാഗ്രതയോടെ നിലനിർത്തുകയും സ്വതന്ത്രമായ തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള കഴിവ് ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടത് വളരെ പ്രധാനമാണ്. മദ്യത്തിന്റെയും മയക്കുമരുന്നുകളുടെയും കടുത്ത സ്വാധീനത്തിൽ ബോധമനസ്സ് പ്രവർത്തനരഹിതമാകുന്നു. അപ്പോൾ സംരക്ഷണമില്ലാതെ തുറന്നുകിടക്കുന്ന ഉപബോധമനസ്സ് അതിന്റെ ഉടമയുടെ പതനത്തിന് കാരണമായേക്കാം.

പരിഭ്രാന്തിയുടെ അതിരുകടന്ന ആവേശത്തിലും കോപത്തിന്റെ പാരമ്യത്തിലും ഉത്തരവാദിത്വമില്ലാത്ത ജനക്കൂട്ടത്തിന്റെ ആവേശത്തിലും നിയന്ത്രണമില്ലാത്ത വികാരങ്ങൾ നമ്മെ കീഴടക്കുന്ന മറ്റേതൊരു സാഹചര്യത്തിലും ഏറ്റവും അപകടകരമായ അവസ്ഥയാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. അത്തരം സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഉപബോധമനസ്സ് ഭയം, വിദ്വേഷം, അത്യാഗ്രഹം തുടങ്ങിയ നിഷേധാത്മകശക്തികളുടെ സ്വാധീനത്തിന് തുറന്നുകിടക്കുന്നു. ചുറ്റുമുള്ള വ്യക്തികളിൽനിന്നോ സാഹചര്യങ്ങളിൽനിന്നോ ഈ സ്വാധീനങ്ങൾ ഉണ്ടാകാം. എന്നാൽ പരിശീലനം നേടിയ ബോധമനസ്സിന് ജാഗ്രതയോടെയുള്ള സംരക്ഷണപ്രവർത്തനത്തിലൂടെ ഇവയെ പൂർണമായും തടയാൻ കഴിയും.

നിങ്ങളുടെ എല്ലാ മാനസികശക്തികളുടെയും സൈന്യാധിപനാണ് ബോധമനസ്സ്. അതിന് മുൻകൂട്ടി പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കാനും ആസൂത്രണം ചെയ്തതുപോലെ കാര്യങ്ങൾ നടപ്പാക്കാനും കഴിയും. അല്ലെങ്കിൽ, ലക്ഷ്യമോ ദിശാബോധമോ ഇല്ലാതെ സാഹചര്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഒഴുകിനടക്കുന്ന, സ്വന്തം പ്രേരണകളുടെ അടിമയായി മാറുന്ന ഒരവസ്ഥയിലേക്കും അത് വഴുതിവീഴാം. അപ്പോൾ ജീവിതത്തിന്റെ കുത്തൊഴുക്കിൽ ഒഴുകിപ്പോകുന്ന ഒരു മരക്കഷണം പോലെയായിരിക്കും മനുഷ്യൻ.

സൈനികർ എത്ര മികവുള്ളവരായാലും, മുൻകൂട്ടി പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കാത്തതും സ്വന്തം കഴിവിലും സൈനികരുടെ കഴിവിലും വിശ്വാസമില്ലാത്തതും ശത്രുവിനെ എങ്ങനെ കീഴടക്കാമെന്ന് ആസൂത്രണം ചെയ്യുന്നതിനുപകരം മുഴുവൻ സമയവും ശത്രുവിനെക്കുറിച്ച് ഉത്കണ്ഠപ്പെടുന്നതുമായ ഒരു സൈന്യാധിപനിൽനിന്ന് നിങ്ങൾക്ക് വലിയ നേട്ടങ്ങളൊന്നും പ്രതീക്ഷിക്കാനാവില്ല. അതുപോലെതന്നെ, നിങ്ങളുടെ ബോധമനസ്സ് ഭയവും ഉത്കണ്ഠയുംകൊണ്ട് നിറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോഴോ നിങ്ങൾക്ക് എന്താണ് വേണ്ടതെന്ന് വ്യക്തമായി അറിയാതിരിക്കുമ്പോഴോ ഉപബോധമനസ്സിൽനിന്ന് നല്ല ഫലങ്ങൾ പ്രതീക്ഷിക്കാനാവില്ല.

നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ നിങ്ങളുടെ ചിന്തകളെ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയും ഭയത്തിന്റെയും നിഷേധാത്മകചിന്തകളുടെയും എല്ലാ നിർദേശങ്ങൾക്കും മനസ്സിന്റെ വാതിൽ അടയ്ക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് ബോധമനസ്സിന്റെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട കടമ. ഒരിക്കൽ ഈ കഴിവ് നേടിയെടുത്താൽ നിങ്ങൾക്ക് അസാധ്യമെന്ന് തോന്നുന്ന കാര്യങ്ങൾ പോലും സാധ്യമാക്കാൻ കഴിയും.

ഭഗവദ്ഗീതയുടെ പതിമൂന്നാം അധ്യായത്തിൽ, 'ക്ഷേത്രവും ക്ഷേത്രജ്ഞനും' എന്ന വിഷയത്തിലൂടെ, ലോകത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുന്ന മനസ്സ്, ദ്രവ്യം, പ്രകൃതി എന്നിവയുടെ എണ്ണമറ്റ രൂപങ്ങളായി പ്രകടമാകുന്ന ഇരുപത്തിനാല് തത്ത്വങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശ്രീകൃഷ്ണൻ വിശദീകരിക്കുന്നു.

"അർജുനാ, ക്ഷേത്രം താഴെപ്പറയുന്ന ഘടകങ്ങളാൽ നിർമ്മിതമാണ്: അഞ്ച് ഇന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളായ സ്പർശം, ഗന്ധം, രൂപം, ശബ്ദം, രുചി; ആകാശം, വായു, ജലം, അഗ്നി, ഭൂമി എന്നീ പഞ്ചഭൂതങ്ങൾ; അഞ്ച് ജ്ഞാനേന്ദ്രിയങ്ങൾ, അഞ്ച് കർമ്മേന്ദ്രിയങ്ങൾ; മനസ്സിന്റെ മൂന്ന് ഘടകങ്ങളായ മനസ്സ് (മനസ്സ് അഥവാ മനസ്), ബുദ്ധി, അഹങ്കാരം; ഇവയെല്ലാം പരിണമിച്ചുണ്ടായ പ്രകൃതി." (ഭഗവദ്ഗീത 13:5)

മുകളിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന 'മനസ്സ്' (മനസ്) എന്നത് ചിന്തകളും വികാരങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന മനസ്സിനെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ബുദ്ധി എന്നത് ശരിതെറ്റുകൾ വിവേചിച്ചറിയാനുള്ള ബുദ്ധിശക്തിയാണ്. 'അഹം' എന്നാൽ 'ഞാൻ' എന്നും 'കാര' എന്നാൽ സൃഷ്ടിക്കുന്നവൻ അഥവാ രൂപപ്പെടുത്തുന്നവൻ എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. അതിനാൽ അഹങ്കാരം എന്നത് 'ഞാൻ' എന്ന വ്യക്തിബോധത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

വിശാലമായ അർത്ഥത്തിൽ, ശരീരവും മനസ്സും ഉൾപ്പെടെ നാം അനുഭവിക്കുന്ന എല്ലാം ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പരിധിയിൽപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ ഈ ക്ഷേത്രത്തെ അറിയുന്ന, അതായത് ശരീര-മനസ്സ് സമുച്ചയത്തെ തിരിച്ചറിയുന്ന, നിഗൂഢമായ ബോധത്തെയോ ആത്മാവിനെയോ ഇതിൽനിന്ന് വേർതിരിച്ചറിയണം.

വിശ്വാസവും സ്നേഹവും പോലുള്ള നമ്മുടെ ചിന്തകളും വികാരങ്ങളും പരിമിതമായ മനുഷ്യ മനസ്സിനെ അനന്തമായ പ്രപഞ്ചമനസ്സുമായോ ദൈവത്തിന്റെ മഹത്തായ അറിവിന്റെ കലവറയുമായോ എങ്ങനെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്നു എന്ന് ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. ദൈവത്തിന്റെ മഹത്തായ സൃഷ്ടിപദ്ധതിയിൽ നമ്മിൽ ഓരോരുത്തർക്കും നിർവഹിക്കാനുള്ള ഒരു പങ്കുണ്ടെന്ന് നിങ്ങൾക്ക് ഉറപ്പിക്കാം.

രണ്ട് ലോകങ്ങൾ നിലനിൽക്കുന്നുവെന്ന് സങ്കൽപ്പിക്കുക.

1. ബാഹ്യലോകം: കണ്ണ്, ചെവി, മൂക്ക്, ത്വക്ക്, നാവ് എന്നീ അഞ്ച് ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ നമുക്ക് ഗ്രഹിക്കാൻ കഴിയുന്ന ലോകമാണിത്. ബോധമനസ്സിലൂടെയാണ് നാം ഈ ലോകവുമായി ആശയവിനിമയം നടത്തുന്നത്.

2. ആന്തരികലോകം: നമ്മുടെ ഉള്ളിൽ സ്നേഹം, കോപം, വിദ്വേഷം, ആഗ്രഹം, അത്യാഗ്രഹം, അസൂയ തുടങ്ങിയ വികാരങ്ങൾ നിറഞ്ഞ മറ്റൊരു ലോകമുണ്ട്. ഉപബോധമനസ്സിലൂടെയാണ് നാം ഈ ലോകവുമായി ഇടപെടുന്നത്. പ്രപഞ്ചമനസ്സുമായി നമുക്ക് ബന്ധം സ്ഥാപിക്കാനാകുന്നതും ഉപബോധമനസ്സിലൂടെയാണ്.

ബാഹ്യലോകം ആന്തരികലോകത്തിന്റെ പ്രതിഫലനമാണ്. ബാഹ്യലോകത്തിൽ നിങ്ങൾ കാണുന്ന ഓരോ കാര്യവും ആന്തരികലോകത്തിൽ രൂപംകൊണ്ട ചിന്തകളിലൂടെ സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടതാണ്. പക്ഷികളെപ്പോലെ പറക്കണമെന്ന മനുഷ്യന്റെ ആഗ്രഹത്തിൽനിന്നാണ് വിമാനം കണ്ടുപിടിക്കപ്പെട്ടത്. ഏതാനും

വ്യക്തികളുടെ ചിന്തകളിൽനിന്ന് പുതിയ രാഷ്ട്രങ്ങൾ പിറക്കുകയോ യുദ്ധങ്ങൾ ആരംഭിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

അതിനാൽ ഓരോ ചിന്തയും ഒരു കാരണമാണ്; വിമാനമോ യുദ്ധമോ പോലുള്ള ഓരോ അവസ്ഥയും അതിന്റെ ഫലമാണ്. അതുകൊണ്ട് അഭിലഷണീയമായ ഫലങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി നിങ്ങളുടെ ചിന്തകളെ നിയന്ത്രിക്കേണ്ടത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്.

ചിന്ത 'ഊർജമാണ്'; അറിവിന്റെ പ്രയോഗം 'ശക്തി'യാണ്. അറിവുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് ഒരു നിശ്ചിത ലക്ഷ്യത്തിൽ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന ചിന്ത ഒരു ശക്തിയായി മാറുന്നു. പരാജയപ്പെടുകയോ അടിച്ചമർത്തപ്പെടുകയോ അപമാനിക്കപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നതിൽ യാതൊരു മഹത്വവുമില്ലെന്ന് വിശ്വസിച്ചിരുന്ന ഗാന്ധിജി പ്രയോഗിച്ച ശക്തി ഇതായിരുന്നു.

ഈ രണ്ട് ലോകങ്ങളെയും മനസ്സിലാക്കുകയും അവയ്ക്കിടയിൽ ഏകോപനം കൈവരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിലാണ് ജീവിതത്തിന്റെ മഹത്തായ രഹസ്യം അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്. ഈ സങ്കീർണമായ പ്രവർത്തനത്തെ സ്വായത്തമാക്കുന്നതിലൂടെ നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെയും നിങ്ങൾക്കു ചുറ്റുമുള്ളവരുടെ ജീവിതത്തിലെയും സാഹചര്യങ്ങളെ പൂർണമായി മാറ്റാൻ കഴിയും. ഊർജം, ശക്തി, ബലം എന്നിവ കണ്ടെത്താനും അവ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനുമുള്ള നിങ്ങളുടെ കഴിവിന് ആനുപാതികമായിരിക്കും നിങ്ങളുടെ വിജയം.

ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും ബാഹ്യലോകത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നു; വളരെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമാണ് ആന്തരികലോകത്തെ കണ്ടെത്തിയിട്ടുള്ളത്. മിക്കവരും ഫലങ്ങളെ തിരുത്തിക്കൊണ്ട് പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. എന്നാൽ അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് ഒരു പ്രശ്നത്തെ മറ്റൊരു രൂപത്തിലുള്ള പ്രശ്നമാക്കി മാറ്റുക മാത്രമാണെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിയുന്നില്ല. ഒരു ഫലത്തെ ഇല്ലാതാക്കണമെങ്കിൽ അതിന്റെ കാരണം നീക്കംചെയ്യണം. ആ കാരണം കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്നത് ആന്തരികലോകത്തിൽ മാത്രമാണ്.

ഒരു ആയുധത്തെ എങ്ങനെ നിയന്ത്രിക്കണമെന്ന് അറിയാതെ നമുക്ക് അത് ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയില്ല. അതുപോലെ, ഒരു ശക്തിയുടെ നിലനിൽപ്പും പ്രയോഗരീതികളും അറിയാതെ നമുക്ക് അതിനെ ഉപയോഗിക്കാനാവില്ല. നമ്മുടെ ചിന്തകളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലും സ്വതന്ത്രമായ തീരുമാനമെടുക്കാനുള്ള കഴിവ് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതിലുമാണ് നമ്മുടെ വിധി പൂർണമായും അധിഷ്ഠിതമായിരിക്കുന്നത്.

ബോധമനസ്സിന്മേലുള്ള നിയന്ത്രണം ഉപബോധമനസ്സിൽ വിശ്വാസം, സ്നേഹം തുടങ്ങിയ അനുകൂലവികാരങ്ങൾ വളരാൻ സഹായിക്കുന്നു. ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിൽ കണ്ടതുപോലെ, ഇത് മനുഷ്യനിലെ ഏറ്റവും മികച്ച ഗുണങ്ങളെ പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്നു. നേരെമറിച്ച്, ബോധമനസ്സിന്മേൽ നിയന്ത്രണമില്ലാതാകുമ്പോൾ വിദ്വേഷം, കോപം, അത്യാഗ്രഹം, പ്രതികാരബുദ്ധി തുടങ്ങിയവയുടെ സ്വാധീനത്തിന് ഉപബോധമനസ്സ് വിധേയമാകുന്നു. അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലറുടെ ജീവിതത്തിൽ കണ്ടതുപോലെ, ഇത് മനുഷ്യനിലെ ഏറ്റവും മോശമായ പ്രവണതകളെ പുറത്തുകൊണ്ടുവരുന്നു.

ഒരാളുടെ മനസ്സിൽനിന്ന് പുറപ്പെടുന്ന ചിന്തകൾ അയാളുടെ ഉപബോധമനസ്സിൽ ആഴത്തിൽ പതിയുന്നു. അവിടെ അവ കാന്തംപോലെ പ്രവർത്തിച്ച് സമാനസ്വഭാവമുള്ള മറ്റ് ചിന്തകളെ — അനുകൂലമോ പ്രതികൂലമോ ആയവയെ — ആകർഷിക്കുന്നു. കുറ്റകൃത്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ചിന്തകളുള്ളവർ സമാനമായ ചിന്താഗതിയുള്ള മറ്റ് കുറ്റവാളികളുമായി എങ്ങനെ ബന്ധപ്പെടുന്നു എന്നും ജയിലിൽനിന്ന് പുറത്തിറങ്ങിയശേഷം കൂടുതൽ അപകടകാരികളായ കുറ്റവാളികളായി മാറുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്നും ഇതിലൂടെ നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

നല്ല ആളുകളുമായി സഹവസിക്കുന്നത് വളരെ പ്രധാനമാണ്. ഈ നല്ല സഹവാസത്തെയാണ് 'സത്സംഗം' എന്നു വിളിക്കുന്നത്. ഗാന്ധിജിയുടെ ആത്മകഥയിൽനിന്ന്, ബാല്യകാലത്ത് ഏതാനും കുട്ടികൾ അദ്ദേഹത്തെ മോശം ശീലങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കാൻ ശ്രമിച്ചിരുന്നതായി നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

ഒരു ചെറിയ ചെടി വളർന്നുവരുമ്പോൾ മൃഗങ്ങളിൽനിന്ന് അതിനെ സംരക്ഷിക്കാൻ വേലി ആവശ്യമാണ്. എന്നാൽ അതേ ചെടി വളർന്ന് വലിയ മരമാകുമ്പോൾ നിരവധി മൃഗങ്ങൾക്ക് തണലും സംരക്ഷണവും നൽകുന്നു. അതുപോലെ, വ്യക്തിത്വവികസനത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടങ്ങളിൽ ആളുകൾ തങ്ങളെ പ്രതികൂല സ്വാധീനങ്ങളിൽനിന്ന് സംരക്ഷിക്കണം.

സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ സത്സംഗത്തിന്റെ അർത്ഥം മനോഹരമായി വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

"ആകാശത്തുനിന്ന് വീഴുന്ന ഒരു മഴത്തുള്ളി കൈകളിൽ സ്വീകരിച്ചാൽ അത് കുടിക്കാൻ തക്കവണ്ണം ശുദ്ധമായിരിക്കും. എന്നാൽ അത് ഒരു അഴുക്കുചാലിൽ വീണാൽ അതിന്റെ മൂല്യം ഇത്രയധികം കുറയുന്നു, കാലുകൾ കഴുകാൻ പോലും അത് ഉപയോഗിക്കാനാവില്ല. ചൂടുള്ള പ്രതലത്തിൽ വീണാൽ അത് നശിച്ചുപോകുന്നു. താമരയിലയിൽ വീണാൽ അത് ഒരു മുത്തുപോലെ തിളങ്ങുന്നു. ഒടുവിൽ, ഒരു മുത്തുച്ചിപ്പിയിൽ വീണാൽ അത് മുത്തായി മാറുന്നു. തുള്ളി ഒന്നുതന്നെയാണ്; എന്നാൽ അത് ആരുമായാണ് സഹവസിക്കുന്നത് എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ചാണ് അതിന്റെ നിലനിൽപ്പും മൂല്യവും മാറുന്നത്. എപ്പോഴും നല്ല ഹൃദയമുള്ള ആളുകളുമായി സഹവസിക്കുക."

വികാരങ്ങളോ 'അനുഭൂതികളോ' ആണ് ഭൂരിഭാഗം ആളുകളെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നത് എന്നതും സുപരിചിതമായ ഒരു വസ്തുതയാണ്. യുക്തിപരമായ ചിന്തകളെക്കാൾ വികാരങ്ങൾ നിറഞ്ഞ ചിന്തകൾക്കാണ് ഉപബോധമനസ്സിന്മേൽ കൂടുതൽ സ്വാധീനമുള്ളത്. ഒരു അപ്പമുണ്ടാക്കുമ്പോൾ അതിൽ ചേർക്കുന്ന പുളിപ്പുപദാർഥത്തോട് വികാരങ്ങളെ ഉപമിക്കാം. കാരണം, ചിന്തകളെ നിഷ്ക്രിയാവസ്ഥയിൽനിന്ന് സജീവാവസ്ഥയിലേക്ക് മാറ്റുന്ന പ്രവർത്തനഘടകമായി വികാരങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നു.

നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കാര്യത്തെ അതിന്റെ ഭൗതികരൂപത്തിലേക്ക് പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിനായി നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സിലെ 'ആന്തരികസദസ്സിനെ' സ്വാധീനിക്കാനും നിയന്ത്രിക്കാനും നിങ്ങൾ സ്വയം തയ്യാറെടുക്കുകയാണ്. അതിനാൽ ഈ 'ആന്തരികസദസ്സിനെ' സമീപിക്കേണ്ട രീതി നിങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കേണ്ടത് അനിവാര്യമാണ്. അതിന്റെ ഭാഷയിൽ നിങ്ങൾ സംസാരിക്കണം; അല്ലാത്തപക്ഷം അത് നിങ്ങളുടെ ആഹ്വാനത്തിന്

ചെവികൊടുക്കുകയില്ല. അത് ഹൃദയത്തിന്റെ ഭാഷ മാത്രമേ കേൾക്കൂ. കാരണം, വികാരങ്ങളുടെയും അനുഭൂതികളുടെയും ഭാഷയാണ് അതിന് ഏറ്റവും നന്നായി മനസ്സിലാകുന്നത്.

അതിനാൽ, ഉപബോധമനസ്സിന് നിർദേശങ്ങൾ നൽകുമ്പോൾ അനുകൂലവികാരങ്ങളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും പ്രതികൂലവികാരങ്ങളെ ഒഴിവാക്കാനും കഴിയുന്നതിനായി പ്രധാനപ്പെട്ട അനുകൂലവികാരങ്ങളെയും പ്രതികൂലവികാരങ്ങളെയും നമുക്ക് ഇവിടെ വിവരിക്കാം.

പ്രധാനപ്പെട്ട അനുകൂലവികാരങ്ങൾ

ആഗ്രഹം

വിശ്വാസം

സ്നേഹം

പ്രത്യാശ

ഉത്സാഹം

മറ്റു അനുകൂലവികാരങ്ങളും ഉണ്ടെങ്കിലും, ഇവയാണ് ഏറ്റവും ശക്തമായവയും സർഗാത്മകമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏറ്റവും സാധാരണമായി ഉപയോഗിക്കപ്പെടുന്നവയും. ഈ വികാരങ്ങളെ സ്വായത്തമാക്കുക — അവയെ പ്രയോഗിക്കുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ അവയെ സ്വായത്തമാക്കാൻ കഴിയൂ. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ, ആവശ്യമുള്ളപ്പോൾ മറ്റ് അനുകൂലവികാരങ്ങളും നിങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിലായിരിക്കും.

പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രതികൂലവികാരങ്ങൾ

ഭയം

വിദ്വേഷം

അത്യാഗ്രഹം

കോപം

അസൂയ

അനുകൂലവികാരങ്ങൾക്കും പ്രതികൂലവികാരങ്ങൾക്കും ഒരേ സമയത്ത് മനസ്സിൽ ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കാനാവില്ല. അവയിൽ ഒന്നിനായിരിക്കും ആധിപത്യം. നിങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ അനുകൂലവികാരങ്ങൾക്കാണ് ആധിപത്യമെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്വം നിങ്ങൾക്കാണ്.

ഇവിടെ ശീലത്തിന്റെ നിയമം നിങ്ങളെ സഹായിക്കും. അനുകൂലവികാരങ്ങൾ പ്രയോഗിക്കുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ശീലം വളർത്തിയെടുക്കുക!

ക്രമേണ അവ നിങ്ങളുടെ മനസ്സിനെ പൂർണമായി കീഴടക്കും. അപ്പോൾ പ്രതികൂലവികാരങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയാത്ത അവസ്ഥയുണ്ടാകും.

മനുഷ്യന്റെ പരിമിതമായ മനസ്സിനും ദൈവത്തിന്റെ അനന്തമായ ബുദ്ധിശക്തിക്കും ഇടയിലുള്ള ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന കണ്ണിയാണ് ഉപബോധമനസ്സ്. അനന്തമായ ബുദ്ധിശക്തിയുടെ ശക്തികളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ മനുഷ്യന് കഴിയുന്ന മധ്യസ്ഥമാർഗമാണിത്. ചിന്തകളുടെ പ്രേരണകളെ രൂപാന്തരപ്പെടുത്തി അവയുടെ ഭൗതികരൂപത്തിലേക്ക് മാറ്റുന്ന പ്രക്രിയ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത് ഉപബോധമനസ്സിൽ മാത്രമാണ്. നമ്മുടെ പ്രാർഥനകൾക്ക് ഉത്തരം നൽകാൻ കഴിവുള്ള ഉറവിടത്തിലേക്ക് അവയെ എത്തിക്കുന്ന മാധ്യമവും ഉപബോധമനസ്സാണ്.

നിങ്ങൾ അതിനെ സ്വാധീനിക്കാൻ ശ്രമിച്ചാലും ഇല്ലെങ്കിലും, നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സ് നിരന്തരം പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുമെന്ന് ഓർക്കുക. നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സിൽ അനുകൂലചിന്തകൾ നട്ടുവളർത്തുന്നതിൽ നിങ്ങൾ പരാജയപ്പെട്ടാൽ, നിങ്ങളുടെ അശ്രദ്ധയുടെ ഫലമായി അതിലെത്തുന്ന പ്രതികൂലചിന്തകളെ ആശ്രയിച്ചായിരിക്കും അത് പ്രവർത്തിക്കുക.

ഇപ്പോൾ നിങ്ങൾ ഓർക്കേണ്ട പ്രധാന കാര്യം ഇതാണ്: നിങ്ങൾ അറിയാതെ തന്നെ പലതരത്തിലുള്ള ചിന്താപ്രേരണകൾ നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സിലേക്ക് നിരന്തരം എത്തിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിലാണ് ഓരോ ദിവസവും നിങ്ങൾ ജീവിക്കുന്നത്. അവയിൽ ചിലത് പ്രതികൂലവും മറ്റു ചിലത് അനുകൂലവുമാണ്. പ്രതികൂലമായ ചിന്താപ്രേരണകളുടെ ഒഴുക്ക് തടയാനും ആഗ്രഹത്തിന്റെ അനുകൂലമായ പ്രേരണകളിലൂടെ നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സിനെ ബോധപൂർവം സ്വാധീനിക്കാനും നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ ശ്രമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്.

ഇത് വിജയകരമായി കൈവരിക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സിലേക്കുള്ള വാതിൽ തുറക്കുന്ന താക്കോൽ നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കും. മാത്രമല്ല, ആ വാതിലിന്മേൽ നിങ്ങൾക്ക് പൂർണമായ നിയന്ത്രണം കൈവരിക്കാനാകും. അപ്പോൾ അഭിലഷണീയമല്ലാത്ത ഒരു ചിന്തയ്ക്കും നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സിനെ സ്വാധീനിക്കാൻ കഴിയുകയില്ല.

അധ്യായം 10

ഭയരാഹിത്യം (Fearlessness)

ധർമ്മത്തിന്റെ പത്ത് തത്ത്വങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് 'ധൃതി'. എല്ലാ കഷ്ടപ്പാടുകളും പരീക്ഷണങ്ങളും സഹിച്ചുകൊണ്ട് ധർമ്മമാർഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കാനുള്ള ധൈര്യത്തെയാണ് ധൃതി എന്നു പറയുന്നത്.

തങ്ങൾ ഏറ്റവും കൂടുതൽ ഭയപ്പെടുന്നത് എന്തിനെയാണെന്ന് ചോദിച്ചാൽ, ഭൂരിഭാഗം ആളുകളും "എനിക്ക് ഒന്നിനെയും ഭയമില്ല" എന്നായിരിക്കും മറുപടി പറയുക. എന്നാൽ ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ഭയത്താൽ തങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നവർ വളരെ കുറവാണ്. മിക്ക ഭയങ്ങളും കുട്ടിക്കാലത്തുതന്നെ മനസ്സിൽ രൂപപ്പെടുന്നതാണ്. 'ഫോബിയ' (Phobia) എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന ഈ ഭയവികാരം വളരെ സൂക്ഷ്മവും ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയതുമാണ്. അതിനാൽ, തങ്ങളുടെ ഉള്ളിൽ ഭയം നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്ന കാര്യം ഒരിക്കലും അംഗീകരിക്കാതെ, ആ ഭയത്തിന്റെ ഭാരവും പേറി ഒരാൾ ജീവിതം മുഴുവൻ കടന്നുപോയേക്കാം.

ഈ ഭയം ഉള്ളിലുണ്ടെന്ന സത്യം അംഗീകരിക്കാൻ ഗണ്യമായ ധൈര്യം ആവശ്യമാണ്. അതിനെ തിരുത്തുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ അതിലും വലിയ പരിശ്രമം ആവശ്യമാണ്.

ഭയം എന്നത് മറ്റൊന്നുമല്ല, ഒരു 'മാനസികാവസ്ഥ' മാത്രമാണ്. അതിനാൽ അതിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയും. സാധാരണക്കാരെ അപേക്ഷിച്ച് വൈദ്യന്മാർക്ക് രോഗങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഭയം കുറവാണ്. കാരണം, രോഗങ്ങളെ എങ്ങനെ തിരിച്ചറിയാമെന്നും സുഖപ്പെടുത്താമെന്നും അവർക്ക് അറിയാം. അതുപോലെ, ഭയങ്ങൾക്ക് കാരണമാകുന്ന കാര്യങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിലൂടെ നമുക്കും അവയെ തിരിച്ചറിയാനും നിയന്ത്രിക്കാനും കഴിയും.

ഭയത്തിന്റെ പ്രധാനപ്പെട്ട മൂന്ന് രൂപങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1. മരണഭയം

മിക്കവാറും എല്ലാ മനുഷ്യരുടെയും ഏറ്റവും വലിയ ഭയം മരണമാണ്. മരിക്കുക, താൻ എന്ന വ്യക്തിത്വത്തെ മുഴുവനായി അജ്ഞാതമായ ഒന്നിലേക്ക് നഷ്ടപ്പെടുത്തുക — ഇതാണ് മരണഭയത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനം. അതിനാൽ, പ്രശ്നങ്ങളിൽനിന്നും ഭീഷണികളിൽനിന്നും ഓടിയൊളിക്കാൻ ഈ ഭയം മനുഷ്യനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. താൻ ശരീരമോ മനസ്സോ മാത്രമാണെന്ന മിഥ്യാധാരണയിൽ ബുദ്ധിമാനായ ഒരാൾ അകപ്പെട്ടുപോകുന്നില്ല. തന്റെ യഥാർഥ സ്വരൂപം നശിക്കാത്ത ആത്മാവാണെന്ന് അയാൾ തിരിച്ചറിയുന്നു.

ഒരാൾ പഴയ വസ്ത്രങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ച് പുതിയ വസ്ത്രങ്ങൾ ധരിക്കുന്നതുപോലെ, ആത്മാവ് ജീർണിച്ച ശരീരങ്ങളെ ഉപേക്ഷിച്ച് പുതിയ ശരീരങ്ങൾ സ്വീകരിക്കുന്നു.

(ഭഗവദ്ഗീത 2:22)

ആയുധങ്ങൾക്ക് ആത്മാവിനെ നശിപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. അഗ്നിക്ക് അതിനെ ദഹിപ്പിക്കാൻ കഴിയില്ല. ജലത്തിന് അതിനെ നനയ്ക്കാനോ വായുവിന് ഉണക്കാനോ കഴിയില്ല.

(ഭഗവദ്ഗീത 2:23)

ആത്മാവ് നിത്യമായി നിലനിൽക്കുന്നതും സർവവ്യാപിയുമാണ്.

(ഭഗവദ്ഗീത 2:24)

ഈ ആത്മാവ് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും മനസ്സിനും അതീതമാണ്. അതിന് ജനനമോ വളർച്ചയോ മരണമോ ഇല്ല. ഇത് അറിയുമ്പോൾ നീ എന്തിന് വിഷമിക്കണം?

(ഭഗവദ്ഗീത 2:25)

ഇവിടെ ഒരു കാര്യം പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്: ധർമ്മത്തിന്റെ പേരിൽ മറ്റുള്ളവരെ കൊല്ലുന്നതിനെ ഭഗവദ്ഗീത ഒരിക്കലും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നില്ല. ധർമ്മനിഷ്ഠമായ ജീവിതം നയിക്കാനും ധർമ്മത്തിന്റെ സംരക്ഷണത്തിനും പരിപാലനത്തിനുമായി സ്വന്തം ജീവൻ പോലും ത്യജിക്കാനും അത് ആഹ്വാനം ചെയ്യുന്നു.

മരണഭയം വാർധക്യത്തെക്കുറിച്ചും അനാരോഗ്യത്തെക്കുറിച്ചും മനുഷ്യരെ ആശങ്കാകുലരാക്കുന്നു. മരണഭയത്തെ അതിജീവിക്കാനുള്ള ഏറ്റവും മികച്ച മാർഗം, മറ്റുള്ളവർക്ക് ഉപകാരപ്രദമായ സേവനം ചെയ്യുന്നതിനൊപ്പം ജീവിതത്തിൽ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കാനുള്ള ജ്വലിക്കുന്ന ആഗ്രഹം വളർത്തിയെടുക്കുക എന്നതാണ്. എപ്പോഴും കർമനിരതനായ ഒരാൾക്ക് മരണത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാൻ അപൂർവമായേ സമയം ലഭിക്കൂ. മരണത്തെക്കുറിച്ച് ആകുലപ്പെടുന്നതിനുപകരം ജീവിതത്തിന്റെ ആവേശവും സാധ്യതകളും ആസ്വദിക്കാനാണ് അയാൾ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്.

ജീവിതത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രേരകശക്തികളിലൊന്നാണ് മരണം. അത് ജീവിതത്തിന്റെയും സമയത്തിന്റെയും മൂല്യം തിരിച്ചറിയാൻ നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. ജീവിതത്തിലെ ഓരോ നിമിഷവും ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി വിനിയോഗിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും അത് നമ്മെ ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നു.

2. പരാജയഭയം

മനുഷ്യൻ പരാജയത്തെയും വിമർശനത്തെയും അപമാനത്തെയും ഭയപ്പെടുന്നു. അതിനാൽ, ഈ ഭയം അവനെ പ്രവർത്തനരഹിതനാക്കുകയോ തെറ്റായ മാർഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ഓരോ പരാജയത്തിലും അതിന് തുല്യമായ വിജയത്തിന്റെ ഒരു വിത്ത് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു.

പരാജയഭയത്തെ അതിജീവിക്കാൻ ഒരാൾ വിജയത്തിലും പരാജയത്തിലും ഒരുപോലെ മനസ്സുറപ്പോടെ നിലകൊള്ളാൻ പരിശ്രമിക്കണം. വിജയത്തോടും പരാജയത്തോടും അമിതമായ ആസക്തി പുലർത്താതിരിക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അർഥം. അതുകൊണ്ട് ഒരാൾ റോബോട്ടിനെപ്പോലെ വികാരങ്ങളില്ലാതെ

ജീവിക്കണമെന്നല്ല ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. പരസ്പരവിരുദ്ധമായ വികാരങ്ങളിൽപ്പെട്ട് ഒഴുകിപ്പോകാതെ, അവയെ നിയന്ത്രിക്കാൻ അയാൾക്ക് കഴിയണം.

പരീക്ഷയിൽ വിജയിച്ച ഒരു വിദ്യാർഥി അമിതമായ ആത്മവിശ്വാസം കാരണം തുടർന്നുള്ള പഠനത്തെ അവഗണിക്കുകയും ഭാവിയിലെ പരീക്ഷകളിൽ പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്തേക്കാം. മറുവശത്ത്, പരാജയം മൂലം നിരാശനായ ഒരു വിദ്യാർഥി ആത്മഹത്യ ചെയ്യുകയോ പഠനം ഉപേക്ഷിക്കുകയോ പോലുള്ള കടുത്ത തീരുമാനങ്ങൾ എടുത്തേക്കാം.

തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ വിജയിച്ച ഒരു രാഷ്ട്രീയക്കാരൻ അമിതമായ ആഹ്ലാദം കാരണം അഹങ്കാരിയാകുകയും സ്വന്തം പാർട്ടിയിലെ പ്രവർത്തകരെയും പൊതുജനങ്ങളെയും തന്നിൽനിന്ന് അകറ്റുകയും ചെയ്തേക്കാം. നേരെമറിച്ച്, താൽക്കാലിക തോൽവിയിൽ നിരാശനായ ഒരു സ്ഥാനാർഥി രാഷ്ട്രീയം തന്നെ ഉപേക്ഷിക്കുകയോ സ്വന്തം തത്ത്വങ്ങളിലും മനസ്സാക്ഷിയിലും വിട്ടുവീഴ്ച ചെയ്ത് അധികാരത്തിലുള്ള പാർട്ടിയിൽ ചേരുകയോ ചെയ്തേക്കാം.

വിജയത്തിലും പരാജയത്തിലും അമിതമായി ആഹ്ലാദിക്കുകയോ നിരാശപ്പെടുകയോ ചെയ്യാത്ത ഒരാൾക്ക് കൂടുതൽ വലിയ വിജയങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കുന്ന സ്ഥിരമായ പാതയിൽ മുന്നേറാൻ കഴിയും.

“കർമം ചെയ്യുന്നതിൽ മാത്രമാണ് നിനക്ക് അധികാരമുള്ളത്; അതിന്റെ ഫലങ്ങളിൽ ഒരിക്കലുമില്ല. ഫലങ്ങൾ നൽകുന്നത് ഞാനാണെന്ന് അറിഞ്ഞുകൊണ്ട്, ഫലങ്ങളോടുള്ള ആസക്തിയില്ലാതെ നിന്റെ കർത്തവ്യം നിർവഹിക്കുക.”

(ഭഗവദ്ഗീത 2:47)

‘ഞാൻ’, ‘എനിക്ക്’, ‘എന്റേത്’ എന്നീ സ്വാർഥചിന്തകൾ ഉപേക്ഷിച്ച്, വിജയിച്ചാലും പരാജയപ്പെട്ടാലും നിന്റെ കർമം നിർവഹിക്കുക. മനസ്സിന്റെ ഈ സമചിത്തതയാണ് യോഗം എന്നു പറയുന്നത്.

(ഭഗവദ്ഗീത 2:48)

മുകളിൽ പറഞ്ഞ ശ്ലോകങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിജി വിശദീകരിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

“നിങ്ങളുടെ കർത്തവ്യം നിർവഹിക്കുക; എന്നാൽ അതിന്റെ ഫലം ഉപേക്ഷിക്കുക. പ്രതിഫലത്തിനായി ആഗ്രഹിക്കരുത്. എന്നാൽ ഫലം ഉപേക്ഷിക്കുക എന്നതുകൊണ്ട് ഫലത്തോട് ഉദാസീനത പുലർത്തണമെന്നല്ല അർഥം. ഓരോ പ്രവൃത്തിയിലും അതിലൂടെ പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന ഫലം എന്താണെന്നും, ആ ഫലം നേടാനുള്ള മാർഗങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണെന്നും, അതിനുള്ള സ്വന്തം കഴിവ് എത്രയാണെന്നും ഒരാൾ അറിഞ്ഞിരിക്കണം. ഇപ്രകാരം ആവശ്യമായ തയ്യാറെടുപ്പുകളെല്ലാം നടത്തിയശേഷം, ഫലത്തോട് ആഗ്രഹമില്ലാതെയും തന്റെ മുന്നിലുള്ള കർത്തവ്യം പൂർണമായും നിർവഹിക്കുന്നതിൽ മുഴുകിയും പ്രവർത്തിക്കുന്നവനാണ് കർമഫലം ഉപേക്ഷിച്ചവൻ എന്നു പറയപ്പെടുന്നത്.

ആസക്തിയില്ലായ്മ എന്നതുകൊണ്ട് ഞാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്, നിങ്ങളുടെ പ്രവൃത്തിയിലൂടെ ആഗ്രഹിച്ച ഫലം ലഭിക്കുമോ ഇല്ലയോ എന്നതിനെക്കുറിച്ച്

നിങ്ങൾ ആശങ്കപ്പെടരുത് എന്നതാണ്. മാർഗങ്ങൾ ശരിയായി കൈകാര്യം ചെയ്യുകയും ഫലം ദൈവത്തിന് വിട്ടുകൊടുക്കുകയും ചെയ്താൽ, ഒടുവിൽ കാര്യങ്ങൾ ശരിയായിത്തീരും. തന്റെ പ്രവൃത്തിയുടെ ഫലത്തെക്കുറിച്ച് അമിതമായി ആശങ്കപ്പെടുന്ന ഒരാൾക്ക് ലക്ഷ്യം കാണാൻ കഴിയില്ല. പകരം, എതിർപ്പുകളെയും മുന്നിലുള്ള തടസ്സങ്ങളെയും മാത്രമാണ് അയാൾ കാണുന്നത്. തന്റെ സാഹചര്യത്തിലെ പ്രയാസങ്ങളെ നേരിടാൻ തനിക്ക് കഴിയില്ലെന്ന് കരുതുമ്പോൾ, അയാൾ നിസ്സഹായതയോടെ കീഴടങ്ങുകയോ നിരാശയും നിരാശ്രയത്വവും കാരണം അക്രമത്തിന്റെ മാർഗം സ്വീകരിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നു.

എന്നാൽ ഫലങ്ങളോടുള്ള ആസക്തി ഉപേക്ഷിച്ച്, ലാഭമോ അധികാരമോ പ്രശസ്തിയോ പ്രതീക്ഷിക്കാതെ തന്റെ കഴിവിന്റെ പരമാവധി ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുന്ന വ്യക്തി, പ്രയാസങ്ങൾ നേരിടുമ്പോൾ പതറുകയില്ല. ഓരോ പരീക്ഷണത്തിലൂടെയും മുന്നോട്ടുപോകാനുള്ള വഴി അയാൾക്ക് വ്യക്തമായി കാണാൻ കഴിയും. കാരണം, അയാളുടെ കണ്ണുകൾ എപ്പോഴും ലക്ഷ്യത്തിലായിരിക്കും."

നിയമരംഗത്ത് പ്രവർത്തിച്ചിരുന്ന കാലത്ത് ഗാന്ധിജിക്ക് തന്റെ ഉള്ളിൽ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന അപാരമായ സർഗാത്മകശക്തിയുടെ കലവറയിലേക്ക് പ്രവേശിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിരുന്നില്ല. മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി ജീവിക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോഴാണ് അദ്ദേഹത്തിൽ നിയന്ത്രിക്കാനാവാത്തത്ര വലിയൊരു ശക്തി നിറഞ്ഞൊഴുകുന്നതായി അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ചത്.

അറുപതുകളിലെത്തിയപ്പോഴേക്കും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനശേഷി ഇരുപതുകളിലുണ്ടായിരുന്നതിനേക്കാൾ പലമടങ്ങ് വർധിച്ചിരുന്നു. വിജയത്തെക്കുറിച്ചോ പരാജയത്തെക്കുറിച്ചോ അമിതമായി ആശങ്കപ്പെടാതിരിക്കാൻ അദ്ദേഹം പഠിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ, ഉത്കണ്ഠയുടെയും ക്ഷീണത്തിന്റെയും ഭാരം അനുഭവിക്കാതെ, അപ്പോൾ ചെയ്യേണ്ട ജോലിയിൽ തന്റെ മുഴുവൻ ശ്രദ്ധയും കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തിന് കഴിഞ്ഞു.

ഒരിക്കൽ ഒരു പത്രപ്രവർത്തകൻ ഗാന്ധിജിയോട് ചോദിച്ചു:

"ഗാന്ധിജി, ഏകദേശം അമ്പതു വർഷമായി നിങ്ങൾ ദിവസവും കുറഞ്ഞത് പതിനഞ്ച് മണിക്കൂറെങ്കിലും ജോലി ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. ഇപ്പോഴെങ്കിലും ഒരു അവധിയെടുക്കേണ്ട സമയമായില്ലേ?"

"എന്തിന്?" ഗാന്ധിജി ചോദിച്ചു. "ഞാൻ എപ്പോഴും അവധിയിലാണ്."

3. ദാരിദ്ര്യഭയം

ദാരിദ്ര്യം മനുഷ്യന് നൽകുന്നതുപോലുള്ള കഷ്ടപ്പാടും അപമാനവും മറ്റൊന്നും നൽകുന്നില്ല! അതിനാൽ മനുഷ്യൻ ദാരിദ്ര്യത്തെ ഭയപ്പെടുന്നതും അതിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ പണം സമ്പാദിക്കുന്നതിനായി എന്തും ചെയ്യാൻ തയ്യാറാകുന്നതും അതിശയകരമല്ല.

എന്നാൽ പണം സ്വതവേ തിന്മയല്ല. ജീവിതം നിലനിർത്തുന്നതിനും ഭക്ഷണം, വസ്ത്രം, കുടുംബം, താമസിക്കാൻ ഒരു വീട് എന്നിവയ്ക്കുമായി മനുഷ്യൻ പണം

സമ്പാദിക്കേണ്ടതുണ്ട്. പണത്തോടുള്ള അത്യാഗ്രഹവും അമിതമായ ആസക്തിയുമാണ് തിന്മ.

“മറ്റൊന്നിനെയും ചിന്തിക്കാതെ എന്നെ മാത്രം ആരാധിക്കുകയും എപ്പോഴും എന്നിൽ ലയിച്ചുചേർന്ന് ഭക്തിയോടെ കഴിയുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക്, ഇല്ലാത്തത് ഞാൻ നേടിക്കൊടുക്കുകയും ഉള്ളത് ഞാൻ സംരക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.”

(ഭഗവദ്ഗീത 9:22)

ഈ ശ്ലോകം മനുഷ്യന്റെ സാർവത്രികമായ ഒരു ആശങ്കയ്ക്കാണ് ഉത്തരം നൽകുന്നത്: ദൈവം എന്നെ സംരക്ഷിക്കുമോ? എന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റപ്പെടുമോ? ഞാൻ അധ്വാനിച്ച് നേടിയവ സംരക്ഷിക്കപ്പെടുമോ?

ആത്മീയസാധകന്റെ കാര്യത്തിൽ ഇതോടൊപ്പം മറ്റൊരു ആശങ്ക കൂടിയുണ്ട്: ദൈവത്തിനായി ജീവിതം സമർപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ പ്രായോഗികമായ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ ഞാൻ അവഗണിക്കുകയാണോ?

ശ്രീകൃഷ്ണൻ നൽകുന്ന ഉത്തരം ഇതാണ്: നിങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റപ്പെടുക മാത്രമല്ല (യോഗം), നിങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിന്റെയും സംരക്ഷണത്തിന്റെയും ഉത്തരവാദിത്വം ഭഗവാൻ തന്നെ ഏറ്റെടുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു (ക്ഷേമം).

മുകളിലെ ശ്ലോകത്തെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിജി തന്റെ ധാരണ വിശദീകരിച്ചത് ഇപ്രകാരമാണ്:

“അപരിഗ്രഹം അഥവാ ആവശ്യത്തിലധികം വസ്തുക്കൾ സ്വന്തമാക്കാതിരിക്കുക എന്ന തത്ത്വം എങ്ങനെ പ്രാവർത്തികമാക്കാം? എന്റെ കൈവശമുള്ളതെല്ലാം ഉപേക്ഷിച്ച് ദൈവത്തെ പിന്തുടരണമെന്നാണോ അതിന്റെ അർഥം?

ഉത്തരം ഉടനടി ലഭിച്ചു: എന്റെ കൈവശമുള്ളതെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കാതെ എനിക്ക് ദൈവത്തെ പിന്തുടരാനാവില്ല. ഇംഗ്ലീഷ് നിയമത്തെക്കുറിച്ചുള്ള എന്റെ പഠനം ഇവിടെ എനിക്ക് സഹായകമായി. മോക്ഷം ആഗ്രഹിക്കുന്നവർ ‘അപരിഗ്രഹം’ എന്ന ഭഗവദ്ഗീതയുടെ ഉപദേശത്തെ എങ്ങനെ മനസ്സിലാക്കണമെന്ന് എനിക്ക് വ്യക്തമായി. വലിയ സമ്പത്തുകളുടെ നിയന്ത്രണം കൈവശമുണ്ടെങ്കിലും അവയിൽ ഒരു കണികപോലും തന്റേതാണെന്ന് കരുതാതെ, ഒരു ട്രസ്റ്റിയെപ്പോലെ പ്രവർത്തിക്കണം.

‘നിങ്ങളെക്കുറിച്ച് ഒട്ടും ആകുലപ്പെടേണ്ട; എല്ലാ ആശങ്കകളും ദൈവത്തിന് വിട്ടുകൊടുക്കുക’ — ഇതാണ് എല്ലാ മതങ്ങളും നൽകുന്ന കൽപ്പനയെന്ന് തോന്നുന്നു. ഇത് ആരെയും ഭയപ്പെടുത്തേണ്ടതില്ല. നിർമ്മലമായ മനസ്സാക്ഷിയോടെ സേവനത്തിനായി സ്വയം സമർപ്പിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക്, അതിന്റെ ആവശ്യകത ഓരോ ദിവസവും കൂടുതൽ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാകും. അതോടൊപ്പം അയാളുടെ വിശ്വാസവും നിരന്തരം വർധിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും.

ഒന്നും അനാവശ്യമായി സ്വീകരിക്കരുത് എന്നതുപോലെതന്നെ, ആവശ്യമില്ലാത്ത ഒന്നും കൈവശം വയ്ക്കരുത്. അനാവശ്യമായ ഭക്ഷണസാധനങ്ങളോ വസ്ത്രങ്ങളോ ഫർണിച്ചറുകളോ സൂക്ഷിക്കുന്നത് ഈ തത്ത്വത്തിന്റെ

ലംഘനമായിരിക്കും. ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു കസേരയില്ലാതെയും കഴിയുമെങ്കിൽ അത് കൈവശം വയ്ക്കരുത്. ഈ തത്ത്വം പാലിക്കുന്നതിലൂടെ സ്വന്തം ജീവിതം ക്രമേണ കൂടുതൽ ലളിതമാക്കാൻ ഒരാൾക്ക് സാധിക്കും."

ഒരു കുടുംബത്തിന്റെ സമ്പത്ത് മൂന്നാം തലമുറയാകുമ്പോഴേക്കും നഷ്ടപ്പെടാറുണ്ടെന്ന് പലപ്പോഴും പറയാറുണ്ട്. ആളുകൾ വലിയ സമ്പത്ത് സമ്പാദിച്ചുകൂട്ടുമ്പോൾ, അവരുടെ കുട്ടികൾക്ക് കഠിനാധ്വാനം ചെയ്ത് സ്വന്തമായി പണം സമ്പാദിക്കാനുള്ള പ്രചോദനം നഷ്ടപ്പെടുന്നു. പലപ്പോഴും അവർ ദുശ്ശീലങ്ങൾക്കും ആസക്തികൾക്കും അടിമകളാകുന്നു. മയക്കുമരുന്നും ബൈക്ക് റേസിങ്ങും കാരണം ജീവിതം നശിപ്പിക്കുന്ന യുവാക്കളെ നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയും.

അതിനാൽ, കുട്ടികൾക്ക് ശരിയായ വിദ്യാഭ്യാസവും ധാർമികമായ അടിത്തറയും നൽകുകയും സ്വന്തം കാലിൽ നിൽക്കാൻ അവരെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും വേണം.

ഇവിടെ പ്രധാനമായി മനസ്സിലാക്കേണ്ട കാര്യം ദാരിദ്ര്യത്തെ മഹത്വവൽക്കരിക്കുകയോ പണം സമ്പാദിക്കാതെ അലസമായി ജീവിക്കുകയോ അല്ല. മനുഷ്യരാശിയുടെ രൂപത്തിൽ ദൈവത്തെ സേവിക്കുന്നതിൽ മുഴുകിയിരിക്കുന്ന ഒരാളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ ദൈവം നിറവേറ്റുമെന്ന വിശ്വാസമാണ് പ്രധാനം.

പിന്നീട് ഗാന്ധിജി നിയമവൃത്തി ഉപേക്ഷിച്ച് സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിനായി തന്റെ മുഴുവൻ സമയവും സമർപ്പിച്ചപ്പോൾ, അപ്രതീക്ഷിതമായ ഇടങ്ങളിൽനിന്ന് പല അജ്ഞാത ദാതാക്കളും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുകയും പണം സംഭാവന നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ധനശേഖരണത്തിനായി സന്നദ്ധപ്രവർത്തകർ ഇറങ്ങുമ്പോൾ, നിരവധി സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും തങ്ങൾക്ക് നൽകാൻ കഴിയുന്നതെല്ലാം സംഭാവനയായി നൽകിയിരുന്നു.

ഭയരാഹിത്യം എന്നത് ഒറ്റയടിക്ക് നേടിയെടുക്കാൻ പ്രയാസമുള്ള ഒരു മാനസികാവസ്ഥയാണ്. നമ്മുടെ മനസ്സ് ഭയങ്ങളാൽ നിറഞ്ഞിരിക്കുമ്പോഴും നമുക്ക് വിശ്വാസം നിലനിർത്തേണ്ടതുണ്ട്. അങ്ങനെ ചെയ്യുമ്പോൾ, ക്രമേണ ഭയങ്ങൾ നമ്മുടെ നിയന്ത്രണത്തിലാകും. അവ നമ്മുടെ ജീവിതത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന ശക്തി കുറഞ്ഞുകുറഞ്ഞു വരും.

അധ്യായം 11

സ്ഥിരോത്സാഹം (അസാധ്യമെന്ന് ഒന്നുമില്ല)

“ഞാൻ നേടിയതെന്തും ഏതൊരു പുരുഷനും സ്ത്രീക്കും നേടാൻ കഴിയുമെന്ന കാര്യത്തിൽ എനിക്ക് ലവലേശം സംശയമില്ല. ഞാനെടുത്ത അതേ പരിശ്രമം നടത്തുകയും അതേ പ്രത്യാശയും വിശ്വാസവും വളർത്തിയെടുക്കുകയും ചെയ്താൽ അവർക്ക് അത് സാധിക്കും.”

— ഗാന്ധിജി

“മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിച്ച വ്യക്തിക്ക് അത് ഒരു സുഹൃത്തായി മാറുന്നു. മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയാത്ത വ്യക്തിക്ക് അതുതന്നെ ശത്രുവായി മാറുന്നു.”

— ഭഗവദ്ഗീത 6:6

അർത്ഥവത്തായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നതിന് സ്ഥിരോത്സാഹവും കഠിനാധ്വാനവും ആവശ്യമാണ്. അപ്രതീക്ഷിതമായ കാലതാമസങ്ങളും നിരാശകളും നേരിടേണ്ടിവരുമ്പോഴും ഇവ ഉപേക്ഷിക്കരുത്. താൽക്കാലികമായ പരാജയം നേരിടുമ്പോൾ ശ്രമം ഉപേക്ഷിക്കുന്ന ശീലമാണ് പരാജയത്തിന്റെ ഏറ്റവും സാധാരണമായ കാരണങ്ങളിൽ ഒന്ന്. മിക്ക ആളുകളും ജീവിതത്തിലെ ഏതെങ്കിലും ഘട്ടത്തിൽ ഈ തെറ്റ് ചെയ്തിട്ടുള്ളവരാണ്. മനുഷ്യരാശിയുടെ പ്രധാന ദൗർബല്യങ്ങളിലൊന്ന് ശരാശരി മനുഷ്യന് “അസാധ്യം” എന്ന വാക്കിനോടുള്ള അമിതപരിചയമാണ്. ഏതൊക്കെ മാർഗങ്ങൾ ഫലപ്രദമാകില്ലെന്നും ഏതൊക്കെ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്നും അവന് അറിയാം. എന്നാൽ എന്തൊക്കെ സാധ്യമാണെന്ന് കണ്ടെത്താൻ അവൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല.

ഗാന്ധിജിക്കും വ്യക്തിജീവിതത്തിലെ പരീക്ഷണങ്ങളിലും സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിലും പലതവണ പരാജയങ്ങൾ നേരിടേണ്ടിവന്നു. അദ്ദേഹം സ്വയം ഈ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അവിഭാജ്യഘടകമായി കണ്ടു. അതിനാൽ ആരെങ്കിലും തെറ്റ് ചെയ്താൽ, ഉപവാസത്തിലൂടെ സ്വയം ശിക്ഷിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അനുയായികളെ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് സ്വയം നിയന്ത്രിക്കാൻ കഴിയണം എന്ന ചിന്തയോടെ അദ്ദേഹം ബ്രഹ്മചര്യത്തെക്കുറിച്ചും പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തി. എന്നാൽ ഇവ തെറ്റിദ്ധാരണകൾക്കും വിമർശനങ്ങൾക്കും കാരണമായി. ഖിലാഫത്ത് പ്രസ്ഥാനത്തിന് അദ്ദേഹം നൽകിയ പിന്തുണ, അദ്ദേഹം പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്ന ഹിന്ദു-മുസ്‌ലിം ഐക്യത്തിന് വഴിയൊരുക്കിയില്ല. ചൗരി ചൗര പോലുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഹിംസാ പ്രക്ഷോഭങ്ങൾ അക്രമാസക്തമായി മാറി. ജനങ്ങൾ അത്തരം പ്രക്ഷോഭങ്ങൾക്ക് ഇനിയും തയ്യാറായിട്ടില്ലെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി അവ പിൻവലിക്കേണ്ടിവന്നു. ആദർശരാജ്യമായ രാമരാജ്യം എന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയത്തിനും സമൂഹത്തിലെ വിവിധ വിഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് ശക്തമായ എതിർപ്പുകൾ നേരിടേണ്ടിവന്നു.

ആളുകൾ അദ്ദേഹത്തിന് ആദരസൂചകമായി ‘മഹാത്മാ’ (മഹത്തായ ആത്മാവ്) എന്ന വിശേഷണം നൽകാൻ നിർബന്ധിച്ചപ്പോഴെല്ലാം അദ്ദേഹം അത് ആവർത്തിച്ച് നിരസിച്ചു. സ്വന്തം തെറ്റുകൾ അദ്ദേഹം പരസ്യമായി സമ്മതിച്ചു.

എന്നാൽ അവയിൽനിന്ന് പഠിച്ചുകൊണ്ട്, ഇന്ത്യയുടെ പൂർണസ്വാതന്ത്ര്യം എന്ന ലക്ഷ്യം അദ്ദേഹം ഒരിക്കലും ഉപേക്ഷിച്ചില്ല.

ഒരിക്കൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു:

“തങ്ങളുടെ ദൗത്യത്തിലുള്ള അണയാത്ത വിശ്വാസത്താൽ പ്രചോദിതരായ ദൃഢനിശ്ചയമുള്ള ഒരു ചെറിയ കൂട്ടം ആളുകൾക്ക് ചരിത്രത്തിന്റെ ഗതിതന്നെ മാറ്റാൻ കഴിയും. എനിക്ക് അത് ചെയ്യാൻ കഴിയുമെന്ന് ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, തുടക്കത്തിൽ ആ കഴിവ് എനിക്കില്ലെങ്കിലും അത് നേടിയെടുക്കാൻ എനിക്ക് തീർച്ചയായും കഴിയും.”

മനുഷ്യന്റെ മറ്റൊരു ദൗർബല്യം എല്ലാറ്റിനെയും എല്ലാവരെയും സ്വന്തം വിശ്വാസങ്ങളുടെയും മാനദണ്ഡങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിലയിരുത്തുന്ന ശീലമാണ്. അജ്ഞത, അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ, പരാജയബോധം തുടങ്ങിയവയിൽ അവരുടെ ചിന്താശീലങ്ങൾ ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയിരിക്കുന്നു. അതിനാൽ തങ്ങൾക്ക് മനസ്സിലാകാത്ത ഒന്നിനെയും വിശ്വസിക്കാൻ അവർ തയ്യാറാകുന്നില്ല. സ്വന്തം പരിമിതികളാണ് എല്ലാവരുടെയും പരിമിതികളുടെ ശരിയായ അളവുകോലെന്ന് അവർ വിഡ്ഢിത്തത്തോടെ വിശ്വസിക്കുന്നു.

പിൽക്കാലത്ത് ഗാന്ധിജിയുടെ സഹപ്രവർത്തകനായിത്തീർന്ന ഒരു ചരിത്രകാരന് അഹിംസാത്മകമായ പോരാട്ടത്തിലൂടെ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടാനാകുമെന്ന ആശയം അംഗീകരിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:

“മിസ്റ്റർ ഗാന്ധിജി, നിങ്ങൾക്ക് ഭഗവദ്ഗീതയെക്കുറിച്ച് എല്ലാം അറിയുമായിരിക്കും. എന്നാൽ ചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾക്ക് ഒന്നും അറിയില്ല. അക്രമമില്ലാതെ ഒരു രാജ്യവും ഇതുവരെ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടിയിട്ടില്ല.”

ഗാന്ധിജി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് സൗമ്യമായി തിരുത്തി:

“ചരിത്രത്തെക്കുറിച്ച് നിങ്ങൾ ആദ്യം പഠിക്കേണ്ട കാര്യം ഇതാണ്: ഒരു കാര്യം മുൻകാലങ്ങളിൽ സംഭവിച്ചിട്ടില്ല എന്നതുകൊണ്ട് ഭാവിയിൽ അത് സംഭവിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് അർത്ഥമില്ല.”

ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിലെ ചരിത്രസംഭവങ്ങൾ

ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാന സംഭവങ്ങൾ താഴെ കൊടുക്കുന്നു.

1888–1891: ലണ്ടനിൽ നിയമപഠനം പൂർത്തിയാക്കി ബാരിസ്റ്റർ ബിരുദം നേടി.

1893: ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലേക്ക് പോയി. അവിടെയുള്ള ഇന്ത്യൻ കുടിയേറ്റക്കാർക്കെതിരായ വംശീയ അടിച്ചമർത്തലിനെതിരെ പോരാട്ടം ആരംഭിച്ചു.

1915: ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തി.

1919: അമൃത്സർ കൂട്ടക്കൊല നടന്നു. ജനറൽ ഡയർ സമാധാനപരമായി പ്രതിഷേധിച്ച അനേകം ആളുകളെ കൊലപ്പെടുത്തി. തുടർന്ന് ഗാന്ധിജി നിസ്സഹകരണ പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചു.

1922: രാജ്യദ്രോഹക്കുറ്റം ചുമത്തി ആറുവർഷത്തെ തടവിന് ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടു.

1930: ദണ്ഡിയിൽ ആയിരക്കണക്കിന് ആളുകളെ നയിച്ചുകൊണ്ട് ഉപ്പുനിയമം ലംഘിച്ച ഉപ്പുസത്യാഗ്രഹം നടത്തി.

1931: ലണ്ടൻ സമ്മേളനത്തിൽ പങ്കെടുത്ത് ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വയംഭരണം ആവശ്യപ്പെട്ടു.

1942: ക്വിറ്റ് ഇന്ത്യാ പ്രസ്ഥാനം ആരംഭിച്ചു.

1947 ഓഗസ്റ്റ് 15: ഇന്ത്യ സ്വാതന്ത്ര്യം നേടി. തുടർന്ന് വിഭജനവും വർഗീയ അക്രമങ്ങളും അരങ്ങേറി.

1948 ജനുവരി 30: ഗാന്ധിജി വധിക്കപ്പെട്ടു.

ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിൽനിന്ന് ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തിയതിനുശേഷം ഗാന്ധിജി ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിനായി നീണ്ട മുപ്പത് വർഷങ്ങൾ ചെലവഴിച്ചുവെന്ന് കാണാം. അതിനാൽ വിജയത്തിലേക്കുള്ള വഴി ദീർഘമാണ്. അതിന് സ്ഥിരോത്സാഹവും അചഞ്ചലമായ പ്രതിബദ്ധതയും ആവശ്യമാണ്.

സ്വയം മാറുക; മറ്റുള്ളവരെയും മാറ്റുക

ലണ്ടനിലെ വിദ്യാർഥിജീവിതം പൂർത്തിയാക്കി, പരിഷ്കൃതമായ ജീവിതശൈലിയോടെയും തന്റെ “നിയമാനുസൃതമായ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച്” ശക്തമായ ബോധ്യത്തോടെയും ഗാന്ധിജി ഇന്ത്യയിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തിയപ്പോൾ, തന്റെ ആശയങ്ങൾ ആദ്യം സ്വാധീനിക്കാൻ ശ്രമിച്ചത് സ്വന്തം ഭാര്യയെയായിരുന്നു.

എന്നാൽ കസ്തൂർബയ്ക്ക് സ്വന്തമായ ഇച്ഛാശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു. ഗാന്ധിജി തന്റെ അവകാശങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ കസ്തൂർബയും സ്വാഭാവികമായും അതേ സമയത്ത് സ്വന്തം അവകാശങ്ങൾക്കായി നിലകൊള്ളാൻ തുടങ്ങി. പലപ്പോഴും അവരുടെ അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾ രൂക്ഷമായി. കസ്തൂർബ കണ്ണീരൊഴുക്കുന്നതുവരെ കാര്യങ്ങൾ എത്തുമായിരുന്നു. ഇത് ഗാന്ധിജിയെ കൂടുതൽ പ്രകോപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

ഒരിക്കൽ ക്ഷമ നശിച്ച അദ്ദേഹം അവരോട് അലറി:

“എന്റെ വീട്ടിൽ ഇത്തരം അസംബന്ധങ്ങൾ ഞാൻ സഹിക്കില്ല!”

കസ്തൂർബ തിരിച്ചടിച്ചു:

“എങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ വീട് നിങ്ങൾ തന്നെ സൂക്ഷിച്ചുകൊള്ളൂ. എന്നെ പോകാൻ അനുവദിക്കൂ!”

കോപാകുലനായ ഗാന്ധിജി അവരുടെ കൈയിൽ പിടിച്ച് പുറത്തേക്ക് തള്ളുകയും വാതിൽ അടയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

“നിങ്ങൾക്ക് അൽപ്പമെങ്കിലും നാണമില്ലേ?” അവർ കരഞ്ഞുകൊണ്ട് ചോദിച്ചു. “ഞാൻ എവിടേക്കാണ് പോകേണ്ടത്? ഈ രാജ്യത്ത് എന്നെ സ്വീകരിക്കാൻ എനിക്ക് കുടുംബമില്ല. ഞാൻ നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയാണെന്നതുകൊണ്ട് നിങ്ങളുടെ ദുരുപദ്രവങ്ങൾ സഹിക്കണമെന്നാണോ നിങ്ങൾ കരുതുന്നത്? ദൈവത്തെ ഓർത്തെങ്കിലും സ്വയം നിയന്ത്രിക്കൂ, വാതിൽ തുറക്കൂ. മറ്റുള്ളവരുടെ മുന്നിൽ ഇങ്ങനെ ഒരു രംഗം സൃഷ്ടിച്ച് നമുക്ക് അപമാനിതരാകാതിരിക്കാം!”

അക്കാലത്ത്, ഭർത്താവെന്ന നിലയിൽ ഭാര്യയുടെ മേൽ സ്വന്തം അഭിപ്രായങ്ങൾ അടിച്ചേൽപ്പിക്കാനുള്ള അവകാശം തനിക്കുണ്ടെന്ന് ഗാന്ധിജി കരുതിയിരുന്നു. എന്നാൽ വർഷങ്ങൾ കടന്നുപോകുകയും അവർക്കിടയിലെ സംഘർഷങ്ങൾ തുടരുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, തന്റെ കർക്കശമായ വിശ്വാസങ്ങൾ കസ്തൂർബയ്ക്ക് എത്രമാത്രം വേദനയുണ്ടാക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിയാൻ തുടങ്ങി.

ഒടുവിൽ, സ്വന്തം “അവകാശങ്ങൾ” പ്രയോഗിക്കുന്നതിനുപകരം തന്റെ കടമകൾ നിറവേറ്റുകയാണ് വേണ്ടതെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ബോധ്യമായി.

പുതുതായി കണ്ടെത്തിയ വിശ്വാസങ്ങളും മൂല്യങ്ങളും കസ്തൂർബയെ നിർബന്ധിച്ച് അംഗീകരിപ്പിക്കുന്നതിനുപകരം, സ്വന്തം മാതൃകയിലൂടെ അവരെ സ്വാധീനിക്കാൻ ഗാന്ധിജി ശ്രമിച്ചു തുടങ്ങി. അതൊരു ദീർഘവും വേദനാജനകവുമായ പ്രക്രിയയായിരുന്നു. പലപ്പോഴും കസ്തൂർബയുടെ കാഴ്ചപ്പാടിലൂടെ കാര്യങ്ങൾ കാണുന്നതിനായി സ്വന്തം പ്രിയപ്പെട്ട ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങൾ അവഗണിക്കേണ്ടിവന്നു.

ക്രമേണ, അവർക്കിടയിലെ സംഘർഷങ്ങൾക്ക് കാരണം താൻ അടിച്ചേൽപ്പിച്ച കാര്യങ്ങൾ മാത്രമാണെന്നും കസ്തൂർബ എപ്പോഴും സ്നേഹത്തിലൂടെ തന്നെ മാറ്റാൻ ശ്രമിക്കുകയായിരുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

തങ്ങളുടെ ദാമ്പത്യബന്ധത്തെ തകർത്തുകൊണ്ടിരുന്ന കോപവും മത്സരബുദ്ധിയും ഇല്ലാതാക്കാനുള്ള മാർഗം കസ്തൂർബ സ്വന്തം ജീവിതത്തിലൂടെ കാണിച്ചുകൊടുത്തു. തിരിച്ചടിച്ചുകൊണ്ടോ സാഹചര്യം കൂടുതൽ വഷളാക്കിക്കൊണ്ടോ അല്ല, മറിച്ച് ഗാന്ധിജിയുടെ കോപപ്രകടനങ്ങളും തെറ്റുകളും സഹിച്ചും അദ്ദേഹത്തെ പിന്തുണച്ചും കൊണ്ടായിരുന്നു അത്.

ഗാന്ധിജിയിലെ നന്മകളിലേക്ക് അവർ എപ്പോഴും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചു. താൻ അദ്ദേഹത്തോട് പുലർത്തിയിരുന്ന ആദരവിന് അർഹമായ രീതിയിൽ ജീവിക്കാൻ അദ്ദേഹത്തെ നിശ്ശബ്ദമായി പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചു.

ജീവിതകാലം മുഴുവൻ നടത്തിയ പരീക്ഷണങ്ങളിലൂടെ ഗാന്ധിജി കണ്ടെത്തിയ ഏറ്റവും വിപ്ലവാത്മകമായ സത്യങ്ങളിൽ ഒന്നായിരുന്നു ഇത്:

മറ്റുള്ളവരെ മാറ്റണമെങ്കിൽ ആദ്യം നിങ്ങൾ സ്വയം മാറണം.

ക്രമേണ, താൻ സിദ്ധാന്തപരമായ ഒരു ആദർശമായി മാത്രം കണ്ടിരുന്ന കാര്യങ്ങൾ കസ്തൂർബ എല്ലാ ദിവസവും ജീവിതത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയാണെന്ന്

ഗാന്ധിജി തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അദ്ദേഹം കസ്തൂർബയുടെ ക്ഷമാശീലം പഠിച്ചു. പകരമായി, തന്റെ ജ്വലിക്കുന്ന ആവേശംകൊണ്ട് അവരെയും പ്രചോദിപ്പിച്ചു. കസ്തൂർബ തൊട്ടുകൂടാത്തവരായി കണക്കാക്കപ്പെട്ടിരുന്നവരോട് സ്നേഹത്തോടെയും ആദരവോടെയും പെരുമാറാൻ തുടങ്ങി. ഇരുവരും പരസ്പരം ഗുരുക്കന്മാരായി മാറി.

ഇതൊരു ദീർഘവും കഠിനവും സൂക്ഷ്മമായ ആത്മനിയന്ത്രണം ആവശ്യപ്പെടുന്നതുമായ പരിശീലനമായിരുന്നു. ഒരു കപ്പ് ഉപയോഗിച്ച് സമുദ്രം ഒഴുക്കിക്കളയാൻ ശ്രമിക്കുന്ന മനുഷ്യന്റെ ക്ഷമ ഇതിന് ആവശ്യമാണെന്ന് ഗാന്ധിജി പറയാറുണ്ടായിരുന്നു.

എന്നാൽ ഓരോ തവണയും അവർ പരസ്പരമുള്ള ഒരു തടസ്സം മറികടന്നപ്പോൾ, പരസ്പരം കൂടുതൽ സ്നേഹിക്കാൻ മാത്രമല്ല, മറ്റുള്ളവരോട് കൂടുതൽ സ്നേഹവും ക്ഷമയും പുലർത്താനും തങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നുവെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

സ്വന്തം എതിരാളികളോടുപോലും ഈ സ്നേഹം പ്രയോഗിക്കാൻ ഗാന്ധിജി പഠിച്ചപ്പോഴേക്കും കസ്തൂർബയും ജയിലിലായിരുന്നു. അവിടെ അവർ മറ്റു സ്ത്രീകളെ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടി നേതൃത്വമേറ്റെടുക്കുകയായിരുന്നു.

മാറ്റത്തിന്റെ പാതയിലെ വെല്ലുവിളികൾ

ഈ പുസ്തകത്തിലെ ആശയങ്ങൾ ജീവിതത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ തുടങ്ങിയാൽ, ചുറ്റുമുള്ള ആളുകളുമായുള്ള നിങ്ങളുടെ ഇടപെടലുകളിൽ മാറ്റങ്ങൾ അനുഭവപ്പെട്ടേക്കാം. നിങ്ങളുടെ ജീവിതത്തിലെ പ്രധാനപ്പെട്ട ചില ആളുകൾക്ക്—വീട്ടിനകത്തും പുറത്തുമുള്ളവർക്ക്—നിങ്ങളിലെ മാറ്റങ്ങൾ ഇഷ്ടപ്പെടുന്നില്ലെന്ന് നിങ്ങൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞേക്കാം. പഴയ നിങ്ങൾ പൂർണമായും പരാജയപ്പെട്ട ഒരാളായിരുന്നാലും അവർക്ക് ആ പഴയ രൂപമാണ് കൂടുതൽ ഇഷ്ടമായിരുന്നത്!

നിങ്ങളുടെ വളർച്ചയെ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് എല്ലാവരും ചുറ്റും നൃത്തം ചെയ്യുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്ന സമയത്ത്, നിങ്ങൾക്ക് നേരെ വെടിയുതിർക്കാൻ തയ്യാറായി നിൽക്കുന്നവരെപ്പോലെയായിരിക്കും ചിലർ പെരുമാറുന്നത്.

ഇതിന് കാരണം, നിങ്ങളുമായി ഒരു പ്രത്യേക രീതിയിൽ ഇടപഴകാൻ ചുറ്റുമുള്ളവർ ശീലിച്ചുപോയിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. ആ പരിചിതമായ ഇടപെടൽരീതി മാറുമ്പോൾ പലതരത്തിലുള്ള അസ്വസ്ഥതകൾ ഉണ്ടാകാം.

ഇതിന്റെ കാരണം മനസ്സിലാക്കിയാലും ആ അസ്വസ്ഥത നിങ്ങളെ വല്ലാതെ അലട്ടുകയും നിങ്ങളുടെ പുരോഗതിക്ക് തടസ്സമാകുകയും ചെയ്തേക്കാം.

മറ്റൊരു കാരണം, നിങ്ങളെ സ്നേഹിക്കുന്നവരും നിങ്ങളുടെ നന്മ ആഗ്രഹിക്കുന്നവരും നിങ്ങൾ സുരക്ഷിതരായിരിക്കണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നു എന്നതാണ്. പരിചിതമായ ലോകത്തുനിന്ന് അപരിചിതമായ ലോകത്തിലേക്ക് നിങ്ങൾ കടക്കുമ്പോൾ അവർ ഭയപ്പെടുന്നു. നിങ്ങളുടെ മാനസികാവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് അവർക്ക് ആത്മാർഥമായ ആശങ്കയുണ്ടാകാം.

കുടുംബാംഗങ്ങൾ നിങ്ങളെക്കുറിച്ച് ആശങ്കപ്പെടുന്നതിനുള്ള മറ്റൊരു കാരണം, നിങ്ങൾ കുടുംബ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ അവഗണിച്ചേക്കുമെന്ന അവരുടെ സ്വാഭാവികമായ ഭയമാണ്.

ഈ പുസ്തകത്തിലെ തത്ത്വങ്ങൾ പ്രയോഗിച്ചതിനുശേഷം നിങ്ങളുടെ സ്വഭാവത്തിൽ കാണാവുന്ന ചില മാറ്റങ്ങൾ ഇവയാണ്:

അറിവ് നേടാനുള്ള ആഗ്രഹത്തിൽ പെട്ടെന്നുള്ള വർധന.

സമയത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ശ്രദ്ധ കുറയുക, ചിലപ്പോൾ ചിന്തകളിൽ മുഴുകി ചുറ്റുപാടുകൾ മറന്നുപോകുക.

കൂടുതൽ ഉദാരമതിയും സ്നേഹസമ്പന്നനുമായി മാറുക.

പഴയ മാനദണ്ഡങ്ങളും പരിമിതികളും നിരാകരിക്കുക.

കുട്ടികളുടേതുപോലുള്ള അത്ഭുതബോധവും ആനന്ദവും അനുഭവിക്കുക.

ഇതുപോലുള്ള മറ്റു മാറ്റങ്ങൾ.

ഈ ലക്ഷണങ്ങൾക്ക് വലിയ പ്രാധാന്യം നൽകേണ്ടതില്ല; അവയെ ബോധപൂർവം പിന്തുടരാനും ശ്രമിക്കരുത്. പഴയ നിങ്ങളിൽനിന്ന് പുതിയ നിങ്ങളിലേക്കുള്ള പരിവർത്തനത്തിൽ ഇവയെല്ലാം സ്വാഭാവികമാണെന്നതിന്റെ സൂചനകൾ മാത്രമാണ് അവ.

ചില തത്ത്വങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ജീവിക്കണമെന്ന് നാം ദൃഢനിശ്ചയം ചെയ്യുമ്പോൾ, ജീവിതം പൂക്കൾ വിരിച്ച പാതയാകണമെന്നില്ല. പലപ്പോഴും അത് മുള്ളുകൾ നിറഞ്ഞ വഴിയായിരിക്കും.

നിങ്ങളുടെ അനുഭവങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കാനുള്ള പക്വത മറ്റുള്ളവർക്കും ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നില്ലെന്ന് ഓർക്കേണ്ടത് പ്രധാനമാണ്. മറ്റുള്ളവരെ മാറ്റാൻ ശ്രമിക്കുന്നത് പലപ്പോഴും അഭിപ്രായവ്യത്യാസങ്ങൾക്കും വഴക്കുകൾക്കും കാരണമാകും.

അതിനാൽ നിങ്ങളുടെ “കണ്ടെത്തലുകൾ” മറ്റുള്ളവരെ ബോധ്യപ്പെടുത്താനോ നിങ്ങളുടെ വിശ്വാസങ്ങൾ അവരുടെമേൽ അടിച്ചേൽപ്പിക്കാനോ ശ്രമിക്കുന്നതിനുപകരം, ഈ പുസ്തകം നിങ്ങളുടെ സുഹൃത്തുക്കളുമായും കുടുംബാംഗങ്ങളുമായും പങ്കുവെക്കാവുന്നതാണ്.

മറ്റുള്ളവരെ മെച്ചപ്പെടാൻ സഹായിക്കുന്നതിലൂടെ, നമുക്ക് ജീവിക്കാൻ കൂടുതൽ നല്ലൊരു ലോകം സൃഷ്ടിക്കാനും അതുവഴി സ്വയം മെച്ചപ്പെടാനും കഴിയും.

നിങ്ങളുടേതിന് സമാനമായ ലക്ഷ്യങ്ങളുള്ള ആത്മീയസാധകരുമായി സഹവസിക്കുന്നത് (സത്സംഗം) വളരെ പ്രധാനമാണ്. അങ്ങനെ ചെയ്താൽ പഴയ കൂട്ടുകാരുടെ സ്വാധീനത്താൽ നിങ്ങൾ നിരുത്സാഹപ്പെടാനുള്ള സാധ്യത കുറയും.

വിജയബോധത്തോടെ ജീവിക്കുന്നവരിലേക്കാണ് വിജയം എത്തുന്നത്. പരാജയബോധത്തിന് സ്വയം അടിമപ്പെടുന്നവരിലേക്കാണ് പരാജയം എത്തുന്നത്.

നിങ്ങൾ ഉണർന്നിരിക്കുമ്പോഴും ഉറങ്ങുമ്പോഴും നിങ്ങളുടെ ഉപബോധമനസ്സ് തുടർച്ചയായി പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ തത്ത്വങ്ങൾ വല്ലപ്പോഴും മാത്രം പ്രയോഗിക്കുന്നതുകൊണ്ട് നിങ്ങൾക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവുമുണ്ടാകില്ല. അവ നിങ്ങളുടെ സ്ഥിരമായ ശീലമായി മാറുന്നതുവരെ എല്ലാ തത്ത്വങ്ങളും തുടർച്ചയായി പ്രാവർത്തികമാക്കണം.

സ്ഥിരോത്സാഹമില്ലായ്മയുടെ ലക്ഷണങ്ങൾ

ഒരാൾക്ക് കൃത്യമായി എന്താണ് വേണ്ടതെന്ന് തിരിച്ചറിയാനും വ്യക്തമായി നിർവചിക്കാനും കഴിയാത്തത്.

കാരണമുണ്ടെങ്കിലും ഇല്ലെങ്കിലും കാര്യങ്ങൾ നീട്ടിവെക്കുന്ന ശീലം; സാധാരണയായി അതിന് ഒഴികഴിവുകൾ കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യും.

ആവശ്യമായ അറിവ് നേടുന്നതിൽ താൽപ്പര്യമില്ലായ്മ.

ന്യായമായ പ്രതിഫലം നൽകാതെ എന്തെങ്കിലും നേടാനുള്ള കുറുക്കുവഴികൾ തേടുക. ചൂതാട്ടം, ലോട്ടറി, മോഷണം തുടങ്ങിയവ ഇതിന് ഉദാഹരണങ്ങളാണ്.

മറ്റുള്ളവർ എന്തു ചിന്തിക്കുമെന്നോ എന്തു പറയുമെന്നോ ഉള്ള ഭയം കാരണം വിമർശനത്തെ പേടിക്കുകയും പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കി അവ നടപ്പിലാക്കാൻ മടിക്കുകയും ചെയ്യുക.

അനുകൂലമായ “ഭാഗ്യാവസരങ്ങൾ” ലഭിക്കുന്നതുകൊണ്ടാണ് വിജയം കൈവരിക്കുന്നതെന്ന് പലരും വിശ്വസിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഭാഗ്യത്തെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നവർ മിക്കവാറും നിരാശരാകുന്നു. കാരണം, “ഭാഗ്യം” എന്നത് “അവസരം” “തയ്യാറെടുപ്പിനെ” കണ്ടുമുട്ടുന്ന നിമിഷമാണെന്ന് അവർ തിരിച്ചറിയുന്നില്ല.

സ്ഥിരോത്സാഹം വളർത്തിയെടുക്കാം

നിരുത്സാഹപ്പെടരുത്! സ്ഥിരോത്സാഹം ഒരു മാനസികാവസ്ഥയാണ്. അത് പരിശീലനത്തിലൂടെ വളർത്തിയെടുക്കാൻ കഴിയും.

സ്ഥിരോത്സാഹം ഒരു ശീലമാക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന നാല് ലളിതമായ ഘട്ടങ്ങളുണ്ട്. അവയ്ക്ക് അസാധാരണമായ ബുദ്ധിശക്തി ആവശ്യമില്ല; കുറച്ച് സമയവും പരിശ്രമവും മാത്രം മതി.

നമുക്ക് എവറസ്റ്റ് കൊടുമുടി കീഴടക്കണമെങ്കിൽ, ഓരോ ചുവടും എവറസ്റ്റ് ലക്ഷ്യമാക്കിയുള്ളതായിരിക്കണം.

ആവശ്യമായ ഘട്ടങ്ങൾ ഇവയാണ്:

1. സൗഹൃദപരമായ കൂട്ടായ്മ: നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകാൻ നിങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന ഒന്നോ അതിലധികമോ വ്യക്തികളുമായി സൗഹൃദബന്ധം സ്ഥാപിക്കുക.

2. വ്യക്തമായ ലക്ഷ്യവും ജ്വലിക്കുന്ന ആഗ്രഹവും: നിങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം വ്യക്തമായി നിർവചിച്ച് എഴുതി വെക്കുക. അത് സാക്ഷാത്കരിക്കാനുള്ള ശക്തമായ ആഗ്രഹം അതിന് പിന്നിലുണ്ടാകണം.

3. വ്യക്തമായ പദ്ധതിയും തുടർച്ചയായ പ്രവർത്തനവും: ലക്ഷ്യത്തിലെത്താനുള്ള കൃത്യമായ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി, നിരന്തരമായ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ അത് നടപ്പിലാക്കുക.

4. നിഷേധാത്മക സ്വാധീനങ്ങൾക്കെതിരെ ഉറച്ച മനസ്സ്: സ്വന്തം മനസ്സിൽനിന്നും പുറത്തുനിന്നും ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ നിഷേധാത്മക സ്വാധീനങ്ങൾക്കും മുന്നിൽ മനസ്സിനെ ദൃഢമായി നിലനിർത്തുക.

ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു:

“ലോകത്തിൽ നിങ്ങൾ കാണാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന മാറ്റം ആദ്യം നിങ്ങളിൽത്തന്നെ കൊണ്ടുവരിക. ആദ്യം ആളുകൾ നിങ്ങളെ അവഗണിക്കും. പിന്നെ പരിഹസിക്കും. തുടർന്ന് നിങ്ങളോട് പോരാടും. ഒടുവിൽ നിങ്ങൾ വിജയിക്കും.”

ഭാഗം 2

ആത്മീയ വിജയം

അധ്യായം 12: ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം എന്താണ്?

പുരാതനകാലത്ത് ജനകൻ എന്ന രാജാവ് മിഥിലാ രാജ്യം ഭരിച്ചിരുന്നു. ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം എന്താണെന്ന് അറിയാൻ സുഖൻ എന്നൊരു വ്യക്തി ആഗ്രഹിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവായ മഹർഷി വ്യാസൻ, സുഖന്റെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം നൽകാനും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവാകാനും യോഗ്യൻ മിഥിലയിലെ രാജാവായ ജനകൻ മാത്രമാണെന്ന് പറഞ്ഞു. അങ്ങനെ സുഖൻ ജനകനെ കാണാൻ മിഥിലയിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു.

രാജകൊട്ടാരത്തിൽ പ്രവേശിച്ചപ്പോൾ, രാജകീയ വസ്ത്രങ്ങളും ആഭരണങ്ങളും ആയുധങ്ങളും ധരിച്ച, ഗാംഭീര്യമുള്ള ഒരു വ്യക്തിയെ സുഖൻ കണ്ടു. മുറിയിൽ എല്ലായിടത്തും തിരക്കായിരുന്നു. സന്ദർശകർ വന്നുപോകുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഒരു മൂലയിൽ കുട്ടികൾ കളിച്ചുകൊണ്ടിരുന്നു. ഒരു ചെറിയ സംഗീതസംഘം മൃദുവായ സംഗീതം ആലപിക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ഏറ്റവും രുചികരമെന്നു തോന്നിക്കുന്ന വിഭവങ്ങൾ നിറച്ച പാത്രങ്ങളുള്ള മേശകളും അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നു. രാജാവ് സന്ദർശകരുമായി സംഭാഷണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുകയായിരുന്നു. അതിനാൽ സുഖന്റെ ഊഴമെത്തി രാജാവിന്റെ ശ്രദ്ധ ലഭിക്കുന്നതുവരെ കുറച്ചുനേരം കാത്തിരിക്കേണ്ടിവന്നു.

സുഖന്റെ ചോദ്യം രാജാവ് ശ്രദ്ധയോടെ കേട്ടു. എന്നാൽ അപ്പോൾത്തന്നെ അതിന് ഉത്തരം നൽകാൻ തനിക്ക് സമയമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. കൊട്ടാരം മുഴുവൻ ചുറ്റിക്കണ്ട് മൂന്നുമണിക്കൂറിനുശേഷം മടങ്ങിവരാൻ അദ്ദേഹം സുഖനോട് നിർദേശിച്ചു.

“അതേസമയം, നീ എനിക്കുവേണ്ടി ഒരു കാര്യം ചെയ്യണം,” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് രാജാവ് സുഖന്റെ കൈയിൽ ഒരു വിളക്കു കൊടുത്തു. “കൊട്ടാരത്തിലൂടെ നടക്കുമ്പോൾ ഈ വിളക്കിലെ തീ അണയാതെ കൊണ്ടുപോകണം.”

വിളക്കിലെ തീയിൽ കണ്ണുകൾ ഉറപ്പിച്ചുകൊണ്ട് സുഖൻ കൊട്ടാരത്തിലെ അനേകം പടികൾ കയറിയും ഇറങ്ങിയും വിവിധ മുറികളിലൂടെ നടന്നു. മൂന്നുമണിക്കൂർ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ അദ്ദേഹം ആ ജ്ഞാനിയായ രാജാവിന്റെ അടുത്തേക്ക് മടങ്ങിയെത്തി.

“ശരി,” രാജാവ് ചോദിച്ചു, “എന്റെ സ്വീകരണമുറിയിലെ മനോഹരമായ പ്രതിമകൾ നീ കണ്ടോ? എന്റെ ഗ്രന്ഥശാലയിൽ എത്ര പുസ്തകങ്ങളുണ്ടെന്ന് ശ്രദ്ധിച്ചോ? ലോകത്തിന്റെ വിവിധ ഭാഗങ്ങളിൽനിന്ന് ഞാൻ ശേഖരിച്ച അപൂർവ സസ്യങ്ങളെയും വളർത്തുമൃഗങ്ങളെയും പൂന്തോട്ടത്തിൽ കണ്ടോ?”

സുഖൻ ലജ്ജിച്ചു. താൻ ഒന്നും ശ്രദ്ധിച്ചില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. വിളക്കിലെ തീ അണയാതെ സൂക്ഷിക്കുക എന്നതുമാത്രമായിരുന്നു തന്റെ ശ്രദ്ധയെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

“എങ്കിൽ വീണ്ടും പോയി എന്റെ കൊട്ടാരത്തിലെ അത്ഭുതങ്ങളെല്ലാം ശ്രദ്ധയോടെ കാണുക,” രാജാവ് പറഞ്ഞു. “ഒരു ആതിഥേയന്റെ അലങ്കാരങ്ങളിലെയും സർഗാത്മകതയിലെയും അഭിരുചികളെ അതിഥി ആസ്വദിക്കുകയും അഭിനന്ദിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത് ആതിഥേയന് ഒരു ബഹുമതിയാണ്.”

സുഖൻ വിളക്കുമെടുത്ത് വീണ്ടും കൊട്ടാരം ചുറ്റിക്കാണാൻ പോയി. ഇത്തവണ അദ്ദേഹം മേൽക്കൂരകളിലെയും തറകളിലെയും ചുമരുകളിലെയും കലാസൃഷ്ടികൾ, പൂന്തോട്ടങ്ങൾ, ജലധാരകൾ, സുന്ദരികളായ പരിചാരികമാർ, സേവകർ തുടങ്ങിയവയെല്ലാം ശ്രദ്ധയോടെ നിരീക്ഷിച്ചു.

പ്രധാന മുറിയിൽ തിരിച്ചെത്തിയ സുഖൻ രാജാവിന്റെ അഭിരുചിയെ പ്രശംസിക്കുകയും കൊട്ടാരത്തിന്റെ സൗന്ദര്യത്തിൽ അത്ഭുതം പ്രകടിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു.

“എന്നാൽ ഞാൻ നിന്നെ ഏൽപ്പിച്ച വിളക്കിലെ തീ എവിടെ?” രാജാവ് ചോദിച്ചു.

വിളക്കിലേക്ക് നോക്കിയ സുഖൻ അതിലെ തീ അണഞ്ഞുപോയതായി കണ്ടു.

“ശരി,” രാജാവ് പറഞ്ഞു, “ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം സൃഷ്ടിയിലെ എല്ലാ അത്ഭുതങ്ങളും ആസ്വദിക്കുക എന്നതാണ്. അതോടൊപ്പം, വിളക്കിലെ തീ ഒരിക്കലും അണയാൻ അനുവദിക്കരുത്.”

മുകളിൽ പറഞ്ഞ കഥ യോഗവാസിഷ്ഠം എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽനിന്നുള്ളതാണ്.

മനുഷ്യജീവിതം വളരെ ചലനാത്മകവും നിരന്തരം പരിണമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതുമാണ്. എങ്ങനെ ജീവിക്കണമെന്ന് മുൻകൂട്ടി ആസൂത്രണം ചെയ്തുകൊണ്ടുമാത്രമോ, യാതൊരു പദ്ധതിയുമില്ലാതെയോ ജീവിതം നയിക്കാൻ കഴിയില്ല. മറ്റു ജീവികൾ സഹജവാസനകളെ ആശ്രയിച്ചാണ് ജീവിക്കുന്നത്. ലോകത്തിലെ അപകടങ്ങളിൽനിന്ന് അവയ്ക്ക് പ്രകൃതിദത്തമായ സംരക്ഷണവും ലഭിക്കുന്നു. മനുഷ്യന് അത്തരം സഹജവാസനകളില്ല. അതിനാൽ യുക്തിപൂർവമായ ചിന്തയിലൂടെ അവൻ ജീവിക്കേണ്ടതുണ്ട്. മനുഷ്യന് പ്രകൃതിദത്തമായ സംരക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളും ഇല്ല. മറ്റുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കാതെ സമൂഹത്തിലെ ഒരു അംഗമായി ജീവിക്കേണ്ടതും അവന്റെ ഉത്തരവാദിത്വമാണ്.

കിഴക്കൻ യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളിലെ കമ്മ്യൂണിസ്റ്റ് പരീക്ഷണം പരാജയപ്പെട്ടത് മനുഷ്യന്റെ സ്വതന്ത്ര ഇച്ഛാശക്തിയെ, അതായത് തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ, മാനിക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ്. പൊതുനന്മയ്ക്കുവേണ്ടി വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യം അടിച്ചമർത്തുമ്പോൾ മനുഷ്യന്റെ കഴിവുകളും വളർച്ചയും നശിക്കുന്നു. മറുവശത്ത്, വ്യക്തിസ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് അതിരുകടന്ന പ്രാധാന്യം നൽകുമ്പോൾ ചില സമൂഹങ്ങളിൽ കുടുംബസംവിധാനങ്ങളുടെ തകർച്ച, തോക്കുപയോഗിച്ചുള്ള അക്രമസംസ്കാരം, മയക്കുമരുന്നുകളുടെ ഉപയോഗം, വിഷാദം തുടങ്ങിയ പ്രശ്നങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു.

മനുഷ്യൻ സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനൊപ്പം മറ്റുള്ളവരുടെ ആവശ്യങ്ങളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന സന്തുലിതമായ ജീവിതം നയിക്കണം. മറ്റുള്ളവരുടെ അവകാശങ്ങൾ ലംഘിക്കാതെ സ്വന്തം അവകാശങ്ങൾ വിനിയോഗിക്കണം എന്നതാണ് ഇതിന്റെ അർഥം. ഈ പ്രയാസം തിരിച്ചറിഞ്ഞ ഋഷിമാർ മനുഷ്യന്റെ ആവശ്യങ്ങൾ അടിച്ചമർത്തപ്പെടുകയോ വ്യക്തിത്വവികാസം തടയപ്പെടുകയോ ചെയ്യാതിരിക്കാനായി ജീവിതത്തിന് നാല് ലക്ഷ്യങ്ങൾ നിർദേശിച്ചു.

ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യത്തെ എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനായി താഴെപ്പറയുന്ന നാല് ഭാഗങ്ങളായി തിരിക്കാം:

ധർമ്മം (Dharma)

അർത്ഥം (Artha)

കാമം (Kama)

മോക്ഷം (Moksha)

മുൻ അധ്യായത്തിൽ വിശദീകരിച്ചതുപോലെ, ധർമ്മമാണ് പ്രപഞ്ചത്തെ മുഴുവൻ താങ്ങിനിർത്തുകയും നിലനിർത്തുകയും പിന്തുണയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. മനുസ്മൃതി (6:92) ധർമ്മത്തിന്റെ പത്ത് മൂല്യങ്ങൾ താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ വിവരിക്കുന്നു.

1. ധൃതി (Dhriti): ധർമ്മം പിന്തുടരുമ്പോൾ നേരിടുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകളും കഷ്ടപ്പാടുകളും സഹിച്ചുകൊണ്ട് ഉറച്ചുനിൽക്കാനുള്ള മനക്കരുത്ത്.

2. ക്ഷമ (Kshama): ക്ഷമിക്കാനും സഹിക്കാനുമുള്ള കഴിവ്. പ്രത്യേകിച്ച് മറ്റുള്ളവർ തെറ്റ് ചെയ്തപ്പോൾ അവരോട് ക്ഷമയോടെയും സഹാനുഭൂതിയോടെയും പെരുമാറാനുള്ള ഗുണം.

3. ദമം (Dama): മനസ്സിനെ നിയന്ത്രിക്കാനുള്ള കഴിവ് അഥവാ ആത്മസംയമനം.

4. അസ്തേയം (Asteya): മോഷ്ടിക്കാതിരിക്കുക; മറ്റുള്ളവരുടെ സ്വത്ത് അന്യായമായി കൈവശപ്പെടുത്താതിരിക്കുക.

5. ശൗചം (Shauca): മനസ്സിന്റെ ശുദ്ധിയും ശരീരത്തിന്റെയും വീടിന്റെയും ചുറ്റുപാടുകളുടെയും വൃത്തിയും.

6. ഇന്ദ്രിയനിഗ്രഹം (Indriyanigraha): ശാരീരിക ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുകയും അവയുടെ മേൽ ആധിപത്യം നേടുകയും ചെയ്യുക.

7. ധീ (Dhi): ജ്ഞാനം, ബുദ്ധിശക്തി, ശരിയും തെറ്റും തിരിച്ചറിയാനുള്ള വിവേകം.

8. വിദ്യ (Vidya): യഥാർഥ ആത്മീയജ്ഞാനം അഥവാ പഠനത്തിലൂടെ നേടുന്ന അറിവ്.

9. സത്യം (Satya): വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും സത്യസന്ധത പുലർത്തുക.

10. അക്രോധം (Akrodha): കോപത്തിൽനിന്ന് മുക്തനാകുക; പ്രതികാരം ചെയ്യാനുള്ള മനോഭാവം ഉപേക്ഷിക്കുക.

അർത്ഥം എന്നത് ഉപജീവനത്തിനായി പണം സമ്പാദിക്കുക, ഭക്ഷണം, പാർപ്പിടം, വസ്ത്രം തുടങ്ങിയ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുക എന്നിവയെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

കാമം എന്നത് ആഗ്രഹമാണ്. ഇത് ലൈംഗികാഭിലാഷം മാത്രമല്ല; കലകൾ, സംഗീതം, രുചികരമായ ഭക്ഷണം തുടങ്ങിയവ ആസ്വദിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹവും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. ശ്രീകൃഷ്ണൻ പറയുന്നു: "സകല ജീവികളിലുമുള്ള ധർമ്മാനുസൃതമായ ആഗ്രഹം ഞാനാണ്" (ഭഗവദ്ഗീത 7:11).

മോക്ഷം എന്നത് മോചനത്തെയോ വീണ്ടും ദൈവത്തിൽ ലയിക്കുന്നതിനെയോ സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ഈ നാല് ലക്ഷ്യങ്ങളെ പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ എന്നു വിളിക്കുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പ്രധാന ലക്ഷ്യങ്ങളായാണ് ഇവ കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. 'പുരുഷ' എന്നത് വ്യക്തിയെയും 'അർത്ഥം' എന്നത് ലക്ഷ്യത്തെയോ അർഥത്തെയോ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. അതിനാൽ ഇവ പുരുഷന്മാർക്കും സ്ത്രീകൾക്കും ഒരുപോലെ അനിവാര്യമാണ്.

നാല് ലക്ഷ്യങ്ങളും പ്രധാനപ്പെട്ടവയാണ്. എന്നാൽ ഇവ തമ്മിൽ സംഘർഷമുണ്ടാകുമ്പോൾ അർത്ഥത്തേക്കാളും കാമത്തേക്കാളും ധർമ്മത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാണ്. ധർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കാനും പണം സമ്പാദിക്കാനും ജീവിതം ആസ്വദിക്കാനും മോക്ഷം നേടാനുമുള്ള ഉപകരണമാണ് ശരീരം.

വിദ്യാഭ്യാസകാലത്തുതന്നെ ഒരാൾ ധർമ്മത്തെക്കുറിച്ച് പഠിക്കണം. ജീവിതത്തിലുടനീളം ധർമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുകയും വേണം. ഉദാഹരണത്തിന്, പരീക്ഷകളിൽ വഞ്ചന കാണിക്കരുത്. ജോലി നേടുന്നതിനായി കൈക്കൂലി നൽകുകയോ സ്വാധീനം ഉപയോഗിക്കുകയോ പോലുള്ള മാർഗങ്ങൾ സ്വീകരിക്കരുത്. കൈക്കൂലി വാങ്ങാതെ, ആത്മാർഥതയോടും പൂർണമായ പങ്കാളിത്തത്തോടും കൂടി കടമകൾ നിർവഹിക്കണം. അങ്ങനെ ധർമ്മമനുസരിച്ച് ജീവിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങൾക്കും കുടുംബത്തിനും സമൂഹത്തിനും ആവശ്യമായ പണം സമ്പാദിക്കണം.

ദൈവം രൂപപ്പെടുത്തിയ പ്രപഞ്ചവ്യവസ്ഥയുടെ വിശാലമായ കാഴ്ചപ്പാടിൽ, ധാർമികമായ ഒരു കടമ നിർവഹിക്കാതിരിക്കുന്നതുപോലും ധർമ്മലംഘനമാണ്. ഉപജീവനം നേടുക, സന്താനങ്ങളെ ലഭിക്കുക തുടങ്ങിയ ധാർമികമായ ആഗ്രഹങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനൊപ്പം മോക്ഷത്തിലേക്കുള്ള പാതയിലും ഒരാൾ മുന്നേറണം.

മോക്ഷം എന്നത് മരണശേഷം മാത്രം സംഭവിക്കാവുന്ന ഒന്നല്ല. ഈ ജീവിതത്തിൽത്തന്നെ നാം അത് നേടണം. യഥാർഥത്തിൽ നാം ഒരിക്കലും ദൈവത്തിൽനിന്ന് വേർപെട്ടവരല്ല. എന്നാൽ അഹങ്കാരമാണ് നമ്മെ

ശരീരത്തോടും മനസ്സോടും ബന്ധിപ്പിച്ച്, നാം വേറിട്ട വ്യക്തികളാണെന്ന തോന്നൽ സൃഷ്ടിക്കുന്നത്.

ഈ പുസ്തകത്തിന്റെ ഒന്നാം ഭാഗം ഭൗതികജീവിതത്തിലെ വിജയത്തിനും സാമ്പത്തിക ക്ഷേമത്തിനും ആവശ്യമായ തത്ത്വങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള വിജയം ആവശ്യമാണ്. കാരണം, ഉപജീവനത്തിനായി നിരന്തരം പോരാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് ഉയർന്ന ലക്ഷ്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കാൻ പ്രയാസമാണ്. എന്നാൽ ആത്മീയമായ അടിത്തറയില്ലാത്ത ഭൗതികനേട്ടങ്ങൾ ഉള്ളിൽ ശൂന്യതയും അസംതൃപ്തിയും ദുഃഖവും സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അതിനാൽ ആത്മീയമായ അടിത്തറയിൽനിന്നുകൊണ്ട് ഭൗതികലക്ഷ്യങ്ങൾ പിന്തുടരുമ്പോഴാണ് മനുഷ്യജീവിതം അർഥപൂർണമാകുന്നത്.

ദൗർഭാഗ്യവശാൽ, ആത്മീയത വയോധികർക്കു മാത്രം വേണ്ടിയുള്ളതാണെന്ന തെറ്റായ ധാരണ നിലവിലുണ്ട്. എന്നാൽ ചെറുപ്പത്തിൽത്തന്നെ ഒരാൾ തന്റെ ആത്മീയസത്ത തിരിച്ചറിയണം. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നത് അവന്റെ ആന്തരികശക്തികളെ ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും പ്രകടിപ്പിക്കാനും സഹായിക്കുന്നു.

ബാല്യകാലം അറിവില്ലായ്മയിലും കളികളിലുമായി ചെലവഴിക്കുന്നു. യൗവനം ഇന്ദ്രിയസുഖങ്ങൾ തേടുന്നതിലും പണത്തിനുവേണ്ടി ഓടുന്നതിലും ചെലവഴിക്കുന്നു. വാർധക്യം മക്കളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കകളിലും ഭൂതകാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പശ്ചാത്താപങ്ങളിലും അനാരോഗ്യത്തിലും മറ്റും ചെലവഴിക്കുന്നു.

ആത്മീയമായ അന്വേഷണങ്ങൾ ജീവിതത്തിന്റെ പിന്നീടുള്ള ഘട്ടത്തിലേക്ക് മാറ്റിവെക്കാമെന്നും ആദ്യം ഭൗതികനേട്ടങ്ങളിൽ മാത്രം ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കണമെന്നും പലരും കരുതുന്നു. ഈ സമീപനത്തിൽ മൂന്ന് പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങളുണ്ട്.

1. നാം എത്രകാലം ജീവിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പില്ല. ഏതു നിമിഷവും നമ്മുടെ ജീവിതത്തിലെ അവസാന നിമിഷമായേക്കാം.

2. ദീർഘകാലം ഭൗതികകാര്യങ്ങളിൽ മുഴുകിയ ഒരാൾക്ക് ആത്മീയജീവിതത്തിലേക്ക് മാറുന്നത് വളരെ പ്രയാസമാണ്. മനസ്സിൽ ആഴത്തിൽ പതിഞ്ഞ പ്രവണതകളെ മാറ്റുക എളുപ്പമല്ല.

3. വാർധക്യത്തിൽ മനസ്സും ശരീരവും വളരെ ദുർബലമാകുന്നു. പുതിയ അന്വേഷണങ്ങൾക്കും പരിശീലനങ്ങൾക്കും ഈ അവസ്ഥ അനുകൂലമല്ല.

പുരാതനകാലത്ത് ഏകദേശം എട്ട് മുതൽ പന്ത്രണ്ട് വയസ്സുവരെയുള്ള വിദ്യാർഥികൾക്ക് ആത്മീയവിദ്യാഭ്യാസം നൽകിയിരുന്നു. ആ പ്രായത്തിൽ കുടുംബ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളുടെ ഭാരം അവർക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. അവരുടെ മസ്തിഷ്കകോശങ്ങൾ സജീവമായിരുന്നതിനാൽ പഠിക്കാനും കാര്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളാനും ഏറ്റവും അനുയോജ്യമായ സമയവുമായിരുന്നു അത്.

എന്നിരുന്നാലും ആത്മീയാന്വേഷണം വൈകി ആരംഭിക്കുന്നവർ നിരാശപ്പെടേണ്ടതില്ല. വൈകിയെങ്കിലും ആരംഭിക്കുന്നത് ഒരിക്കലും

ആരംഭിക്കാതിരിക്കുന്നതിനെക്കാൾ നല്ലതാണ്. ആത്മീയാന്വേഷണം ആരംഭിക്കാനുള്ള ശരിയായ സമയം ഇപ്പോൾത്തന്നെയാണ്!

ആദ്യം ഭൗതികസമ്പത്തുകൾ തേടിയശേഷം അവസാനം ദൈവത്തെ അന്വേഷിക്കരുതെന്നാണ് ജ്ഞാനികൾ പറയുന്നത്. ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തിലൂടെ ആദ്യം ദൈവത്തെ അന്വേഷിച്ചാൽ സമ്പത്ത്, ജ്ഞാനം, ശക്തി തുടങ്ങിയ മറ്റെല്ലാം പിന്നീട് ലഭിക്കും.

ജലജീവികൾ, സസ്യങ്ങൾ, പക്ഷികൾ, മൃഗങ്ങൾ, പ്രാണികൾ, മനുഷ്യർ എന്നിവയുൾപ്പെടെ ഏകദേശം 84 ലക്ഷം ജീവിവർഗങ്ങളുണ്ടെന്ന് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. ഈ സകല ജീവികളിലും മനുഷ്യനായി ജനിക്കുക വളരെ അപൂർവമായ ഒരു അവസരമാണെന്ന് ജ്ഞാനികൾ പറയുന്നു.

ചിന്തിക്കാനും യുക്തിപൂർവം കാര്യങ്ങൾ വിലയിരുത്താനും നല്ലതും ചീത്തയും തമ്മിൽ വിവേചിച്ച് തിരഞ്ഞെടുക്കാനും കഴിയുന്നതാണ് മറ്റു ജീവികളിൽനിന്ന് മനുഷ്യനെ വേർതിരിക്കുന്ന പ്രധാന സവിശേഷതകളിൽ ഒന്ന്. മറ്റു ജീവികളെല്ലാം സഹജവാസനകളാൽ നയിക്കപ്പെടുകയും പ്രകൃതിയുടെ നിയമങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ജീവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. നല്ലതും ചീത്തയും എന്ന ആശയമോ മോശമായ പെരുമാറ്റത്തിനുള്ള ശിക്ഷ എന്ന സങ്കൽപ്പമോ അവയ്ക്കില്ല.

എന്നാൽ മനുഷ്യന് നല്ലതും ചീത്തയും തമ്മിൽ തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള വിവേചനശക്തിയുണ്ട്. തെറ്റു ചെയ്യുന്നവരെ ശിക്ഷിക്കാനും തിരുത്താനും ജയിലുകൾ പോലുള്ള സംവിധാനങ്ങളും നാം വികസിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. നല്ലവർക്ക് പ്രതിഫലമായി സ്വർഗവും ദുഷ്പ്രവൃത്തികൾ ചെയ്യുന്നവർക്ക് ശിക്ഷയായി നരകവും ലഭിക്കുമെന്ന സങ്കൽപ്പങ്ങളും നമുക്കുണ്ട്.

ഇത്തരമൊരു യുക്തിചിന്താശക്തിയുള്ളതിനാൽ, ജീവിതത്തിൽ എപ്പോഴെങ്കിലും നാം ചിന്തിച്ചേക്കാം: മനുഷ്യനായി ജനിച്ചതിന്റെ ലക്ഷ്യമെന്താണ്? മറ്റെല്ലാ ജീവികളെയും പോലെ ഭക്ഷിക്കുകയും ഉറങ്ങുകയും സുഖങ്ങൾ ആസ്വദിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുക മാത്രമാണോ ജീവിതം? അതോ ജീവിതത്തെ അർഥപൂർണമാക്കുന്ന മറ്റെന്തെങ്കിലും ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യമുണ്ടോ?

നമ്മിൽ മിക്കവരും പഞ്ചേന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ അനുഭവപ്പെടുന്ന പരിചിതമായ ലോകത്തിലാണ് ദിവസങ്ങൾ ചെലവഴിക്കുന്നത്. അതിനപ്പുറം എന്തെങ്കിലും ഉണ്ടോ, ഉണ്ടെങ്കിൽ അത് എന്താണോ എന്നതിനെക്കുറിച്ച് നമുക്ക് വലിയ ധാരണയുണ്ടാകണമെന്നില്ല. നമ്മളിൽ ഭൂരിഭാഗവും നിലവിലുള്ള അവസ്ഥയിൽ സംതൃപ്തരാണ്. അറിയാത്ത കാര്യങ്ങൾ അന്വേഷിക്കാൻ നമുക്ക് ചെറിയൊരു ഭയംപോലും തോന്നിയേക്കാം. പരിചിതമായ ലോകം വിട്ടുപോകേണ്ടതെന്തിനാണെന്ന് നാം ചോദിച്ചേക്കാം.

എന്നിരുന്നാലും ജീവിതം വീടിനുള്ളിൽത്തന്നെ ചെലവഴിക്കാൻ തൃപ്തിയില്ലാത്ത ചിലർ എല്ലായ്പ്പോഴും ഉണ്ടാകും. അറിയപ്പെടാത്ത എന്തോ ഒന്നുണ്ടെന്ന അറിവുതന്നെ അവരെ അസ്വസ്ഥരാക്കുന്നു. പുറത്തുള്ള ലോകത്തിൽ എന്താണുള്ളതെന്ന് അവർ നേരിട്ട് അറിയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എവറസ്റ്റ് കൊടുമുടിയെക്കുറിച്ച് ഒരാൾ പറഞ്ഞതുപോലെ, “അത് അവിടെ നിലകൊള്ളുന്നു എന്നതുകൊണ്ടുതന്നെ എനിക്ക് അതിൽ കയറണം.”

എല്ലാത്തരം സാഹസികർക്കും ഇത് ബാധകമാണ്. എന്നാൽ പർവതങ്ങളെയും കാടുകളെയും സമുദ്രങ്ങളെയും മാത്രമല്ല, സ്വന്തം ബോധത്തെയും അന്വേഷിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നവർക്കാണ് ഇത് പ്രത്യേകിച്ചും ബാധകമാകുന്നത്. മറ്റുള്ളവർ പരിചിതമായ ജീവിതത്തിൽത്തന്നെ തുടരുമ്പോൾ, അവർ നിശ്ശബ്ദമായി അതിനപ്പുറമുള്ള ലോകം കാണാൻ പുറപ്പെടുന്നു.

പിന്നീട്, നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുന്നിടത്തോളം, അവർ അപ്രത്യക്ഷരാകുന്നു. അവർ എവിടേക്കാണ് പോയതെന്ന് നമുക്ക് അറിയണമെന്നില്ല. എന്നാൽ നിഗൂഢമായ ദ്വീപുകളിലേക്ക് യാത്ര ചെയ്ത സുഹൃത്തുക്കളെപ്പോലെ, ഇടയ്ക്കിടെ അവർ അത്ഭുതകരമായ ചിത്രങ്ങളും വീഡിയോകളുമായി തിരിച്ചെത്തുന്നു. സാധാരണ അനുഭവങ്ങൾക്കപ്പുറമുള്ള ഒരു ലോകത്തെക്കുറിച്ച് അവർ ആവേശത്തോടെ വിവരിക്കുകയും നമ്മളെയും അവിടേക്ക് ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

“ഇതൊന്നു നോക്കൂ! എത്ര അത്ഭുതകരമാണിത്! നിങ്ങൾ ഇവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഇതെല്ലാം നേരിട്ട് കാണാമായിരുന്നല്ലോ!”

സാധാരണ ഇന്ദ്രിയാനുഭവങ്ങൾക്കപ്പുറം ജീവിതത്തിൽ മറ്റെന്തോ ഉണ്ടെന്ന് നമ്മെ അറിയിക്കുന്ന ആദ്യകാല വിവരണങ്ങളിൽ ഒന്നാണ് മഹർഷി വേദവ്യാസൻ നൽകിയ ഭഗവദ്ഗീത. ആ ലോകത്തിലേക്കുള്ള ഒരു ഭൂപടം അത് നമുക്ക് നൽകുന്നു. ഉന്നതമായ ലക്ഷ്യത്തിലെത്താനുള്ള വിവിധ മാർഗങ്ങളും അവയുടെ നേട്ടങ്ങളും അപകടങ്ങളും അത് വിശദീകരിക്കുന്നു. എന്തെല്ലാം കൂടെക്കൊണ്ടുപോകണം, എന്തെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കണം എന്നും അത് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

മഹത്തായ ഇതിഹാസമായ മഹാഭാരതം അനുസരിച്ച്, ദുഷ്ടനായ ദുര്യോധനനും സഹോദരന്മാരായ കൗരവരും അവരുടെ ബന്ധുക്കളായ പാണ്ഡവരുടെ രാജ്യത്തെ അന്യായമായി കൈവശപ്പെടുത്തി. സമാധാനശ്രമങ്ങളെല്ലാം പരാജയപ്പെട്ടപ്പോൾ, പിന്നീട് മഹാഭാരതയുദ്ധം എന്നറിയപ്പെട്ട മഹായുദ്ധത്തിൽ പോരാടുന്നതിനായി ഇരുവശത്തും വൻസൈന്യങ്ങൾ അണിനിരന്നു.

യുദ്ധം ആരംഭിക്കുന്നതിന് തൊട്ടുമുമ്പ് ദുര്യോധനനും പാണ്ഡവരിൽ ഒരാളായ അർജുനനും ശ്രീകൃഷ്ണന്റെ സഹായം തേടിയെത്തി. തന്റെ സൈന്യവും ആയുധസാമഗ്രികളും ഒരു വിഭാഗത്തിന് നൽകാമെന്നും താൻ നേരിട്ട് യുദ്ധം ചെയ്യാതെ മറ്റൊരു വിഭാഗത്തിന്റെ സാരഥിയും വഴികാട്ടിയുമായി മാത്രം പ്രവർത്തിക്കാമെന്നും കൃഷ്ണൻ പ്രഖ്യാപിച്ചു.

ദുര്യോധനൻ സൈന്യത്തെയും ആയുധങ്ങളെയും തിരഞ്ഞെടുത്തു. അർജുനൻ ശ്രീകൃഷ്ണനെയാണ് തിരഞ്ഞെടുത്തത്.

വലിയ സൈന്യങ്ങളെ കണ്ടപ്പോൾ അർജുനൻ നിരാശനായി. സ്വന്തം ബന്ധുക്കളോട് യുദ്ധം ചെയ്യാൻ കഴിയില്ലെന്നും അവർ തന്റെ രാജ്യവിഹിതം കൈവശം വെച്ചുകൊള്ളട്ടെയെന്നും പറഞ്ഞുകൊണ്ട് ആയുധങ്ങൾ ഉപേക്ഷിച്ചു.

അപ്പോൾ ശ്രീകൃഷ്ണൻ അർജുനന് ഭഗവദ്ഗീത ഉപദേശിക്കുകയും യുദ്ധം ചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. കൗരവർ പരാജയപ്പെടുകയും പാണ്ഡവർ വിജയിക്കുകയും ചെയ്തു.

സംസ്കൃതത്തിൽ ഭഗവദ്ഗീത എന്നതിന്റെ അർഥം “ദൈവത്തിന്റെ ഗീതം” എന്നാണ്. ആന്തരികലോകവും ബാഹ്യലോകവും തമ്മിലുള്ള ഏകോപനം വിശദീകരിക്കുന്നതിനാൽ ഇതിനെ ബ്രഹ്മവിദ്യോപനിഷത്ത് അഥവാ “പരമമായ ശാസ്ത്രം” എന്നും വിളിക്കുന്നു.

ശ്രീകൃഷ്ണൻ അർജുനനെ ധർമ്മത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾ പഠിപ്പിച്ചെങ്കിലും, യുദ്ധത്തിലെ പല സന്ദർഭങ്ങളിലും അദ്ദേഹംതന്നെ ആ നിയമങ്ങൾ പാലിച്ചില്ലെന്നു തോന്നാം. ഇത് മനസ്സിലാക്കാൻ ചിലപ്പോൾ പ്രയാസമുണ്ടാകുന്നു.

ചൂതാട്ടത്തിൽ പാണ്ഡവരിൽ മൂത്തവനായ ധർമ്മരാജൻ തന്റെ രാജ്യവും ഭാര്യയായ ദ്രൗപദിയെയും നഷ്ടപ്പെടുത്തി. കൗരവർ ദ്രൗപദിയെ അപമാനിക്കാൻ ശ്രമിച്ചപ്പോൾ, ചൂതാട്ടത്തിന്റെ നിയമങ്ങൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകിയ ധർമ്മരാജൻ അതിനെതിരെ പ്രതിഷേധിച്ചില്ല.

എന്നാൽ ധർമ്മത്തിന്റെ അന്തഃസത്ത കളികളുടെയും യുദ്ധങ്ങളുടെയും നിയമങ്ങളെക്കാൾ മഹത്തരമാണെന്ന് കൃഷ്ണൻ പഠിപ്പിക്കുന്നു. യുദ്ധനിയമങ്ങൾ ലംഘിച്ചുകൊണ്ടുപോലും അനേകം കൗരവയോദ്ധാക്കളെ വധിക്കാൻ അദ്ദേഹം അർജുനനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

നിയമങ്ങളെ തങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് അവഗണിക്കുകയും സൗകര്യപ്രദമായ സമയങ്ങളിൽ അവയുടെ സംരക്ഷണം ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന ദുഷ്ടരുടെ കൈകളിലെ ആയുധങ്ങളായി നിയമങ്ങൾ മാറാൻ അനുവദിക്കരുതെന്നാണ് കൃഷ്ണൻ പഠിപ്പിക്കുന്നത്. അധർമ്മം സ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി ധർമ്മത്തിന്റെ നിയമങ്ങളെ ഉപയോഗിച്ച് നീതിമാന്മാരുടെ കൈകൾ ബന്ധിക്കാൻ ദുഷ്ടരെ അനുവദിക്കാനാവില്ല.

മഹാഭാരതയുദ്ധത്തെ ഓരോ മനുഷ്യന്റെയും മനസ്സിൽ നിത്യമായി നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന നന്മയും തിന്മയും തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടത്തിന്റെ പ്രതീകമായി കാണാം. ഈ കാഴ്ചപ്പാടിൽ, ഭഗവദ്ഗീത അർജുനനും കൃഷ്ണനും തമ്മിലുള്ള ബാഹ്യസംഭാഷണം മാത്രമല്ല. ജീവിതത്തെക്കുറിച്ച് ചോദ്യങ്ങൾ ചോദിക്കുന്ന നമ്മുടെ മനസ്സും നമ്മുടെ ഉള്ളിലെ ദൈവികസ്വരൂപവും തമ്മിലുള്ള ആന്തരികമായ ദിവ്യസംഭാഷണമാണ് അത്. ഈ സംഭാഷണം ബോധത്തിന്റെ ആഴങ്ങളിൽ നടക്കുന്നു.

കൃഷ്ണന്റെ വാക്കുകൾ മനസ്സിലാക്കാൻ, അദ്ദേഹം ഒരു മർത്യനായ മനുഷ്യനെന്ന നിലയിലോ വ്യക്തിരൂപത്തിലുള്ള ദൈവമെന്ന നിലയിലോ സംസാരിക്കുന്നില്ലെന്ന് ഓർക്കണം. അർജുനന്റെ ഉന്നതമായ ദൈവികസ്വരൂപമായും സത്യമായും ബോധമായും നിന്നുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹം സംസാരിക്കുന്നത്. അതേസമയം, അർജുനന്റെ താഴ്ന്ന സ്വരൂപം അഹങ്കാരമാണ്.

ഉദാഹരണത്തിന്, “എന്നെ മാത്രം ആരാധിക്കുക, എന്നെ മാത്രം സ്നേഹിക്കുക, എന്നെ മാത്രം സേവിക്കുക” എന്ന് കൃഷ്ണൻ പറയുമ്പോൾ, വ്യക്തിരൂപത്തിലുള്ള ഒരു ദൈവമെന്ന നിലയിൽ തന്നെ ആരാധിക്കാനല്ല അർജുനനോട് നിർദേശിക്കുന്നത്.

സത്യത്തെയും ബോധത്തെയും ദൈവികസ്വരൂപത്തെയും മാത്രം ശ്രവിക്കണമെന്നും അഹങ്കാരത്തിന്റെ വാക്കുകൾ പിന്തുടരരുതെന്നുമാണ്

അദ്ദേഹം ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. പ്രപഞ്ചവുമായി നമുക്കുള്ള ഏകത്വം തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ട് മനുഷ്യരാശിയെ സ്നേഹിക്കുകയും സേവിക്കുകയും വേണം; നമ്മുടെ അഹങ്കാരത്തെ മാത്രം തൃപ്തിപ്പെടുത്തുന്നതിൽ ഒതുങ്ങരുത്.

“സകല ധർമ്മങ്ങളെയും ഉപേക്ഷിച്ച് എന്നിൽ മാത്രം ശരണം പ്രാപിക്കുക” എന്ന് കൃഷ്ണൻ പറയുമ്പോൾ, സത്യത്തെയും ബോധത്തെയുംക്കാൾ ഉയർന്ന മറ്റൊരു നിയമത്തിനോ ദൈവത്തിനോ മതത്തിനോ ആശ്രയത്തിനോ സ്ഥാനമില്ലെന്നാണ് അദ്ദേഹം അർഥമാക്കുന്നത്.

ഭഗവദ്ഗീതയിൽ “ഞാൻ”, “എന്നെ”, “എന്റെ” തുടങ്ങിയ പദങ്ങൾ വരുന്നിടത്തെല്ലാം അവയെ സത്യവും ബോധവും എന്ന അർഥത്തിൽ വ്യാഖ്യാനിക്കണം.

ഭഗവദ്ഗീത ശരിയായി മനസ്സിലാക്കാനുള്ള മറ്റൊരു സൂചനയുണ്ട്. ദൈവം സംസ്കൃതഭാഷയിൽ ഒരു മനുഷ്യനോട് പറഞ്ഞ വാക്കുകളല്ല അത്. ഭൗതിക ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെയും സാധാരണ ചിന്തയുടെയും പരിമിതികൾക്കപ്പുറം, അർജുനന്റെ ആന്തരികബോധത്തിൽ ഹൃദയത്തിൽനിന്ന് ഹൃദയത്തിലേക്ക് നടന്ന ആശയവിനിമയമായിരുന്നു അത്.

ആത്മീയതയും മതവും തമ്മിൽ വലിയ വ്യത്യാസമുണ്ട്.

ആത്മീയത ലക്ഷ്യമിടുന്നത് സ്വന്തം ആത്മാവിനുള്ളിൽ ദൈവത്തെ കണ്ടെത്തുന്നതിനെയാണ്. മതം ലക്ഷ്യമിടുന്നത് നമ്മിൽനിന്ന് പുറത്തുള്ള ഒരു സത്തയായി ദൈവത്തെ കണ്ടെത്തുന്നതിനെയാണ്.

ആത്മീയജീവിതം നയിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് തന്റെ ഉള്ളിലുള്ള ആത്മസ്വരൂപമാണ് പ്രവൃത്തികളിൽ മാർഗനിർദേശം നൽകുന്നത്. എന്നാൽ മതപരമായ ജീവിതം നയിക്കുന്ന ഒരാൾ സംഘടിതമതം നിർദേശിക്കുന്ന ആചാരങ്ങൾക്കും ധാർമികമൂല്യങ്ങൾക്കും വിധേയനായിരിക്കാം.

ആചാരങ്ങൾക്ക് അമിതപ്രാധാന്യം നൽകുന്ന മതപരമായ സമീപനം അഹങ്കാരത്തെ ഇല്ലാതാക്കുന്നതിനുപകരം പലപ്പോഴും അതിനെ ശക്തിപ്പെടുത്തുകയും ആത്മസാക്ഷാത്കാരവും മോക്ഷവും എന്ന ആത്യന്തികലക്ഷ്യത്തിൽനിന്ന് സാധകനെ അകറ്റുകയും ചെയ്യുന്നു.

അധ്യായം 13

മായ (ദിവ്യമായ മിഥ്യാബോധം)

ഒരിക്കൽ ഗാന്ധിജി ഇപ്രകാരം പറഞ്ഞു: “ഞാൻ നേടാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതും കഴിഞ്ഞ മുപ്പത് വർഷമായി നേടുന്നതിനായി പരിശ്രമിക്കുകയും ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും ആത്മസാക്ഷാത്കാരമാണ്; ദൈവത്തെ നേരിൽ കാണുക, മോക്ഷം പ്രാപിക്കുക എന്നിവയാണ് എന്റെ ലക്ഷ്യം. ദൈവത്തെ അന്വേഷിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി എത്ര വലിയ ത്യാഗവും ചെയ്യേണ്ടിവന്നാലും അത് എനിക്ക് വലുതായി തോന്നുന്നില്ല. എന്റെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും, അവയെ സാമൂഹികമെന്നോ രാഷ്ട്രീയമെന്നോ മാനവികമെന്നോ ധാർമികമെന്നോ വിളിച്ചാലും, അവയെല്ലാം ആ ലക്ഷ്യത്തിലേക്കാണ് നയിക്കപ്പെടുന്നത്.”

ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നതിനായി നമുക്ക് നാല് പുരുഷാർത്ഥങ്ങൾ നൽകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു — ധർമ്മം, അർത്ഥം, കാമം, മോക്ഷം. എന്നാൽ ഈ ലക്ഷ്യങ്ങൾ വ്യക്തമായി നിർവചിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെങ്കിലും അവ നേടിയെടുക്കാൻ നമുക്ക് ഇത്രയധികം ബുദ്ധിമുട്ടുണ്ടാകുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണ്?

ഈ സൃഷ്ടി ദൈവത്തിന്റെ മായയാണെന്ന് (ദിവ്യമായ മിഥ്യാബോധം) ഋഷിമാർ വിശദീകരിക്കുന്നു. തന്റെ മായയിലൂടെ ദൈവം തന്നിൽനിന്നുതന്നെ ഈ പ്രപഞ്ചത്തെ സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ദൈവം സർവവ്യാപിയായതിനാൽ, സ്രഷ്ടാവെന്ന നിലയിൽ സൃഷ്ടിയിൽനിന്ന് വേറിട്ടുനിന്നുകൊണ്ട് സൃഷ്ടിക്കുന്ന ഒരു സ്ഥലം ദൈവത്തിനില്ല. അവിടുന്ന് സ്രഷ്ടാവും സൃഷ്ടിയും ഒരുപോലെയാണ്.

പ്രപഞ്ചം രണ്ട് നിത്യ തത്ത്വങ്ങളാൽ നിർമ്മിതമാണ് — പുരുഷൻ (ചൈതന്യ തത്ത്വം), പ്രകൃതി അഥവാ മായ (ഭൗതിക തത്ത്വം). പ്രകൃതിയിൽ സത്ത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്നീ മൂന്ന് ഗുണങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു (ഭഗവദ്ഗീത 13:20).

പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ വസ്തുക്കളെയും ജീവികളെയും മിഥ്യയെന്ന് വിളിക്കുന്നു. കാരണം അവ നിരന്തരം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതും നശ്വരവും സ്ഥിരമായ യാഥാർഥ്യമില്ലാത്തവയുമാണ്. എന്നാൽ സത്യം മാത്രമാണ് യഥാർഥമായിട്ടുള്ളത്.

ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരു സിനിമയിൽ വെളുത്ത തിരശ്ശീലയാണ് യഥാർഥമായിട്ടുള്ളത്; അതിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ദൃശ്യങ്ങൾ യഥാർഥമല്ല. ഇരുട്ടിൽ കയറിനെ പാമ്പായി തെറ്റിദ്ധരിക്കുന്നു. വെളിച്ചത്തിൽ നോക്കുമ്പോൾ അവിടെ പാമ്പില്ലെന്നും കയർ മാത്രമേയുള്ളൂവെന്നും മനസ്സിലാകുന്നു. മായയുടെ കാര്യവും ഇതുപോലെയാണ്.

ഏകം സത് വിപ്രാ ബഹുധാ വദന്തി — സത്യം അഥവാ ബ്രഹ്മം ഒന്നാണ്; എന്നാൽ പണ്ഡിതന്മാർ അതിനെ വ്യത്യസ്ത നാമങ്ങളിൽ വിളിക്കുന്നു. ആകാശത്തുനിന്ന് പെയ്യുന്ന മഴവെള്ളം ഒടുവിൽ സമുദ്രത്തിലെത്തുന്നതുപോലെ, ഒരു ഭക്തൻ ഏതു രൂപത്തിൽ ദൈവത്തെ ആരാധിച്ചാലും അവയെല്ലാം കേശവനിൽ (ബ്രഹ്മത്തിൽ) എത്തിച്ചേരുന്നു.

ബ്രഹ്മത്തിന് മൂന്ന് ഗുണങ്ങളുണ്ട്: സത് (നിത്യമായ അസ്തിത്വം), ചിത് (പരമചൈതന്യം), ആനന്ദം (പരമാനന്ദം).

“സത് ത്രികാലാഭാസിതം” എന്നതിന്റെ അർഥം, സത്യം അഥവാ യാഥാർഥ്യം ഭൂതകാലം, വർത്തമാനകാലം, ഭാവികാലം എന്നീ മൂന്ന് കാലങ്ങളിലും പ്രകാശിച്ചുനിൽക്കുന്നു എന്നതാണ്.

ആത്മാവിനെയും ബ്രഹ്മത്തെയും സത്യമായി വിവരിക്കുന്നതിനുള്ള ഞങ്ങളുടെ ചിത്രീകരണത്തിൽ, സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ഗ്രാഹ്യത വിശദീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പരിമിതികൾ കാരണം ദ്വിമാനരൂപമാണ് ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത്. എന്നാൽ ഈ സത്യത്തെ ഒരു വൃത്തമായോ ഗോളമായോ മറ്റേതെങ്കിലും രൂപമായോ യഥാർഥത്തിൽ വിവരിക്കാനാവില്ല. നേരിട്ടുള്ള അനുഭവത്തിലൂടെ മാത്രമേ അതിനെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയൂ.

സ്ഥലവും (ദേശം) കാലവും (കാലം) മൂലമാണ് ലോകം മായയായിരുന്നിട്ടും നമുക്ക് യാഥാർഥ്യമായി അനുഭവപ്പെടുന്നത്. പഞ്ചഭൂതങ്ങളിൽ ഏറ്റവും സൂക്ഷ്മമായത് ആകാശമാണ്. അതിൽനിന്ന് വായു, അഗ്നി, ജലം, ഭൂമി തുടങ്ങിയ കൂടുതൽ സ്ഥൂലമായ രൂപങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അങ്ങനെ ആകാശഗോളങ്ങളും നമ്മുടെ ഭൗതികശരീരങ്ങളും നിലവിൽ വരുന്നു. എന്നാൽ ഈ ശരീരങ്ങൾ ശാശ്വതമല്ല. അവ ഒരു മൂലകത്തിൽനിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്കു മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

കാലം നിത്യമാണ്; എന്നാൽ നാം അതിനെ ആപേക്ഷികമായാണ് അനുഭവിക്കുന്നത്. ഉദാഹരണത്തിന്, ഭൂമി സ്വന്തം അച്ചുതണ്ടിൽ ഒരു പ്രാവശ്യം കറങ്ങുന്നതിനെ 24 മണിക്കൂർ ദൈർഘ്യമുള്ള ഒരു ദിവസമായി കണക്കാക്കുന്നു. അതിനെ വീണ്ടും മണിക്കൂറുകൾ, മിനിറ്റുകൾ, സെക്കൻഡുകൾ എന്നിങ്ങനെ വിഭജിക്കുന്നു.

ഭൂമി സൂര്യനെ ചുറ്റുന്നതുമൂലം ഋതുക്കൾ ഉണ്ടാകുന്നു. അതിനെ 365 ദിവസമുള്ള ഒരു വർഷമായി നാം കണക്കാക്കുന്നു. ചന്ദ്രന്റെ ചലനത്തിൽനിന്ന് പക്ഷങ്ങളും മാസങ്ങളും കടന്നുപോകുന്നതായി നാം മനസ്സിലാക്കുന്നു.

ഭൂമി ചാക്രികമായി സഞ്ചരിക്കുന്നതിനുപകരം നേർരേഖയിൽ സഞ്ചരിച്ചിരുന്നുവെങ്കിൽ, കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ ധാരണ വ്യത്യസ്തമായേനെ. മറ്റൊരു ആകാശഗോളത്തിലെ സമയമാപനവും തികച്ചും വ്യത്യസ്തമായിരിക്കാം. അതിനാൽ കാലത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ അനുഭവം ആപേക്ഷികമാണ്.

സ്ഥലവും (ദേശം അഥവാ രൂപം) പരമമായ ഒന്നല്ല; കാരണം കാലം കടന്നുപോകുന്നതിനനുസരിച്ച് അതും മാറുന്നു. മനുഷ്യശരീരങ്ങളും ഭൂഖണ്ഡങ്ങളും ആകാശഗോളങ്ങളും ജനിക്കുകയും മാറ്റങ്ങൾക്ക് വിധേയമാവുകയും ഒടുവിൽ നശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ സ്ഥലകാലങ്ങളുടെ പരിമിതികൾക്കതീതമായി, എല്ലാ അസ്തിത്വത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനമായി ബ്രഹ്മം നിലകൊള്ളുന്നു.

മായയുടെ സ്വഭാവം മനുഷ്യനെ മനസ്സിലാക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന നിരവധി തെളിവുകൾ പ്രകൃതിയിൽ തന്നെയുണ്ടെന്ന് നമുക്കറിയാം. നാം ഈ ലോകത്തിലേക്ക് വെറും കൈകളോടെയാണ് വരുന്നത്; തിരികെ പോകുന്നതും വെറും കൈകളോടെയാണ്. അതിനാൽ ഭൂമിയിലെ വസ്തുക്കളൊന്നും യഥാർഥത്തിൽ നമ്മുടേതല്ല.

ആയിരം തൊഴിലാളികൾ സമ്പാദിക്കുന്നത്ര പണം ഒരാൾ സമ്പാദിച്ചാലും, അയാൾക്ക് ഒരു മനുഷ്യന് കഴിക്കാൻ കഴിയുന്ന അളവിലുള്ള ഭക്ഷണം മാത്രമേ കഴിക്കാനാകൂ. അതിലധികം ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് അനാരോഗ്യത്തിനും ഒടുവിൽ മരണത്തിനും കാരണമാകാം.

മായ യഥാർഥമല്ലെങ്കിൽ അതിനെ എങ്ങനെ കൈകാര്യം ചെയ്യണമെന്ന ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം കണ്ടെത്താൻ നിരവധി തത്ത്വചിന്താപരമായ ചർച്ചകൾ നടന്നിട്ടുണ്ട്.

ഒരിക്കൽ ഒരു ഋഷി നടന്നുപോകുമ്പോൾ എതിർദിശയിൽനിന്ന് ഒരു ആന വരുന്നത് കണ്ടു. ഋഷി അടുത്തുള്ള മരത്തിൽ കയറി. ആനയിൽനിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ തന്റെ ശിഷ്യനോടും മരത്തിൽ കയറാൻ അദ്ദേഹം ഉപദേശിച്ചു.

ശിഷ്യൻ ചോദിച്ചു: “നമ്മൾ എന്തിനാണ് ഓടിയൊളിക്കുന്നത്? ഈ ആന ഒരു മായയല്ലേ?”

ഋഷി മറുപടി പറഞ്ഞു: “ഗജം മിഥ്യാ, പലായനം മിഥ്യാ” — ആന മിഥ്യയാണ്; അതിൽനിന്ന് ഓടിരക്ഷപ്പെടുന്നതും മിഥ്യയാണ്. ആന പോയതിനുശേഷം അദ്ദേഹം മരത്തിൽനിന്ന് താഴെയിറങ്ങി.

ഈ ലോകം മായ മാത്രമാണെന്ന് തിരിച്ചറിയുന്നതുകൊണ്ട് ഭൗതികവസ്തുക്കളെയും ഭൗതിക പ്രതിഭാസങ്ങളെയും നിഷേധിച്ച് അവയിൽനിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറണമെന്നില്ല. അവ യഥാർഥ ലക്ഷ്യമായ പരമസത്യത്തിലേക്കെത്താനുള്ള ഉപാധികൾ മാത്രമാണെന്നാണ് അതിന്റെ അർഥം.

മറ്റുള്ളവരുമായും വസ്തുക്കളുമായും നമുക്കുള്ള ബന്ധങ്ങളെല്ലാം നമ്മുടെ കർമത്തിന്റെ ഫലമാണ്. കർമത്തിന്റെ കടം തീരുമ്പോൾ അവയുമായുള്ള ബന്ധവും അവസാനിക്കുന്നു.

ചെളിവെള്ളത്തിൽ ജനിക്കുന്ന താമര ചെളിയിൽനിന്ന് അകന്നുനിന്നുകൊണ്ട് സൗന്ദര്യവും സുഗന്ധവും നിലനിർത്തുന്നു. അതുപോലെ, ലോകത്തിൽ ജീവിക്കുമ്പോഴും അതിലെ മാലിന്യങ്ങളിൽനിന്നും ബന്ധനങ്ങളിൽനിന്നും നാം അകന്നുനിൽക്കണം.

സൃഷ്ടിയിൽ ഇത്രയധികം വൈവിധ്യം എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ചിലപ്പോൾ നാം ചിന്തിച്ചേക്കാം. ‘ഉപബോധമനസ്സ്’ എന്ന അധ്യായത്തിൽ വിശദീകരിച്ചതുപോലെ, പ്രപഞ്ചം ഊർജവും ദ്രവ്യവും ചേർന്നതാണ്. ഇവ പരസ്പരം രൂപാന്തരപ്പെടാം. ഓരോ ചിന്താരൂപത്തിലുള്ള ഊർജവും (മനസ്സ്) ഓരോ ഭൗതികവസ്തുവും താഴെ പറയുന്ന മൂന്ന് ഗുണങ്ങളുടെ സംയോജനമാണ്. ഈ മൂന്ന് സംസ്കൃതപദങ്ങൾക്കും കൃത്യമായ അർഥം നൽകുന്ന ഒരൊറ്റ ഇംഗ്ലീഷ് പദമില്ലെങ്കിലും താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വിശദീകരണം അവയുടെ സ്വഭാവം മനസ്സിലാക്കാൻ സഹായിക്കും.

1. സത്ത്വം — നന്മ, പരിശുദ്ധി, പ്രകാശം, ഐക്യം അഥവാ സന്തുലിതാവസ്ഥ. പരിണാമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന അവസ്ഥയാണിത്.

2. രജസ്സ് — പ്രവർത്തനക്ഷമതയും വികാരതീവ്രതയും. ഇവ നന്മയിലേക്കോ തിന്മയിലേക്കോ നയിക്കാം. രജസ്സ് അഭിലാഷങ്ങളും പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള പ്രേരണയും ഇച്ഛാശക്തിയും നൽകുന്നു. എന്നാൽ അത് കോപം, വിദ്വേഷം, അത്യാഗ്രഹം എന്നിവയായും പ്രകടമാകാം.

3. തമസ്സ് — ഇരുട്ട്, അജ്ഞാനം, മന്ദത, നിഷ്ക്രിയത. പരിണാമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും താഴ്ന്ന അവസ്ഥയാണിത്. ഇവിടെ നന്മയ്ക്കായാലും തിന്മയ്ക്കായാലും കാര്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങളൊന്നും നടക്കുന്നില്ല.

മൂന്ന് ഗുണങ്ങളെ ദ്രവ്യത്തിന്റെ മൂന്ന് അവസ്ഥകളുമായി താരതമ്യം ചെയ്യാം

1. തമസ്സ്: ഒരു മഞ്ഞുകട്ടയെപ്പോലെ തമസ്സ് ഉറഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഊർജമാണ്; അതായത് നിഷ്ക്രിയത. മഞ്ഞുകട്ടയെ ഒന്നിച്ചുനിർത്തുന്ന രാസബന്ധങ്ങളിൽ ഗണ്യമായ ഊർജമുണ്ടെങ്കിലും ആ ഊർജം ഉള്ളിൽ ബന്ധിക്കപ്പെട്ട് കാഠിന്യത്തോടെ നിലകൊള്ളുന്നു.

2. രജസ്സ്: മഞ്ഞ് ഉരുകുമ്പോൾ വെള്ളം ഒഴുകുന്നതിലൂടെ കുറച്ച് ഊർജം പുറത്തുവരുന്നു. നിയന്ത്രണമില്ലാത്ത ശക്തിയോടെ ഒഴുകുന്ന പ്രളയനദിയെപ്പോലെയാണ് രജസ്സ് അഥവാ പ്രവർത്തനക്ഷമത.

3. സത്ത്വം: നീരാവിയുടെ ശക്തിയെ നിയന്ത്രിച്ച് തീവണ്ടികളും യന്ത്രങ്ങളും പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നതുപോലെ, സത്ത്വം അഥവാ ഐക്യവും സന്തുലിതാവസ്ഥയും നിയന്ത്രിതമായ ഊർജത്തിന്റെ അവസ്ഥയാണ്.

ഈ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളാണ് പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനഘടന. വൈവിധ്യത്തിന്റെ മറയ്ക്കുള്ളിൽ ഏകത്വത്തെ മറച്ചുവയ്ക്കുന്ന ആവരണമാണ് അവ.

തമസ്സ് മായയുടെ മറച്ചുവയ്ക്കുന്ന ശക്തിയാണ്. അത് ഏകത്വത്തിന്റെ യാഥാർഥ്യത്തെ മറയ്ക്കുന്ന ഇരുട്ടും അജ്ഞാനവുമാണ്. രജസ്സ് നമ്മുടെ ശ്രദ്ധയെ ചിതറിക്കുകയും യാഥാർഥ്യത്തിൽനിന്ന് അകറ്റി ബാഹ്യലോകത്തിലെ വൈവിധ്യത്തിലേക്ക് തിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ, ഈ ഗുണങ്ങൾ പ്രധാനമായും മനസ്സുമായി ബന്ധപ്പെട്ടവയാണ്. മനസ്സിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശാന്തമാകുമ്പോൾ ജീവിതത്തെ അതിന്റെ യഥാർഥ സ്വഭാവത്തിൽ കാണാൻ നമുക്കു കഴിയുന്നു.

ഈ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളെ ബോധത്തിന്റെ വ്യത്യസ്ത തലങ്ങളായും നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം.

1. തമസ്സ്: ഇവിടെ വിവേചനശേഷിയോ ബോധപൂർവമായ തിരഞ്ഞെടുപ്പോ ഇല്ല. ജീവിതത്തിന്റെ ഏകത്വത്തെക്കുറിച്ചും സ്വന്തം അടിസ്ഥാനപ്രവണതകൾക്കപ്പുറമുള്ള കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും പൂർണമായ അജ്ഞത നിലനിൽക്കുന്നു.

2. രജസ്സ്: സാധാരണയായി മനസ്സ് എന്നു പറയുമ്പോൾ നാം ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഈ അവസ്ഥയെയാണ്. ആഗ്രഹിക്കുകയും ഉത്കണ്ഠപ്പെടുകയും അസംതൃപ്തി പ്രകടിപ്പിക്കുകയും പദ്ധതികൾ മെനയുകയും മത്സരിക്കുകയും നിരാശപ്പെടുകയും

ചെയ്യുന്ന ചിന്തകളുടെ നിരന്തരപ്രവാഹമാണ് ഇത്. രജസ്സ് പുറത്തുവിടപ്പെട്ട ശക്തിയാണ്; എന്നാൽ അത് നിയന്ത്രണമില്ലാത്തതും അഹംകേന്ദ്രിതവുമാണ്.

3. സത്ത്വം: ഇത് ഉയർന്ന മനസ്സിന്റെ അവസ്ഥയാണ് — ശാന്തവും ആത്മനിയന്ത്രണമുള്ളതും സ്ഥിരതയുള്ളതും.

രജോഗുണമുള്ള വ്യക്തി ഊർജസ്വലനായിരിക്കും. തമോഗുണമുള്ള വ്യക്തി മന്ദനും നിസ്സംഗനും മറ്റുള്ളവരുടെ വികാരങ്ങളോട് സംവേദനക്ഷമത കുറഞ്ഞവനുമായിരിക്കും. സത്ത്വഗുണമുള്ള വ്യക്തി ശാന്തനും വിഭവശേഷിയുള്ളവനും കരുണയുള്ളവനും നിസ്വാർഥനുമായിരിക്കും.

എന്നിരുന്നാലും, ഈ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളും ഓരോ വ്യക്തിയിലും വ്യത്യസ്ത അനുപാതങ്ങളിൽ എപ്പോഴും നിലനിൽക്കുന്നു. അവ തമ്മിലുള്ള പരസ്പരപ്രവർത്തനമാണ് നമ്മുടെ വ്യക്തിത്വത്തിന്റെ ചലനാത്മകത നിർണയിക്കുന്നത്.

ചില സമയങ്ങളിൽ നാം ചിന്താപരമായ ഊർജത്തോടെ സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നു. മറ്റു ചിലപ്പോൾ ശാന്തരായിരിക്കുന്നു. വേറെ ചില സമയങ്ങളിൽ ഒന്നും ചെയ്യാൻ തോന്നാത്ത മന്ദത അനുഭവപ്പെടുന്നു. വ്യക്തി അതേ വ്യക്തി തന്നെയാണ്; ഗുണങ്ങളുടെ കളി മാത്രമാണ് മാറുന്നത്.

മനസ്സിനോടും ശരീരത്തോടും നാം നമ്മെത്തന്നെ താദാത്മ്യപ്പെടുത്തുന്നിടത്തോളം ഈ ഗുണങ്ങളുടെ കളിക്ക് നാം വിധേയരായിരിക്കും.

എന്നാൽ നമ്മുടെ യഥാർഥ ആത്മാവ് ഈ ഗുണങ്ങളുടെ പരസ്പരപ്രവർത്തനത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ല. അത് പ്രവർത്തനത്തിൽ പങ്കാളിയാകുന്നില്ല; പകരം സാക്ഷിയായി നിലകൊള്ളുന്നു.

നമ്മുടെ യഥാർഥ ആത്മാവിനെ തിരിച്ചറിയാൻ തമസ്സിൽനിന്ന് രജസ്സിലേക്കും അവിടെനിന്ന് സത്ത്വത്തിലേക്കും ഉയരുകയും ഒടുവിൽ സത്ത്വഗുണത്തെയും അതിജീവിക്കുകയും വേണം.

സത്ത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്നീ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളാണ് അമരനായ ആത്മാവിനെ ശരീരത്തോട് ബന്ധിപ്പിക്കുന്നത്. (ഭഗവദ്ഗീത 14:5)

സത്ത്വം പരിശുദ്ധവും പ്രകാശപൂർണവുമാണെങ്കിലും ജ്ഞാനത്തോടും സന്തോഷത്തോടുമുള്ള ആസക്തിയിലൂടെ നമ്മെ ബന്ധിക്കുന്നു. നമ്മുടെ അറിവിനെക്കുറിച്ച് നമുക്ക് അഹങ്കാരം തോന്നാം (ഭഗവദ്ഗീത 14:6).

രജസ്സ് വികാരതീവ്രതയുള്ളതാണ്. അത് സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങളോടും സുഖഭോഗങ്ങളോടും നമ്മെ ബന്ധിക്കുന്നു (ഭഗവദ്ഗീത 14:7).

അജ്ഞാനത്തിൽനിന്ന് ജനിക്കുന്ന തമസ്സ് മടിയിലൂടെയും ഉറക്കത്തിലൂടെയും നിഷ്ക്രിയതയിലൂടെയും നമ്മെ ബന്ധിക്കുന്നു (ഭഗവദ്ഗീത 14:8).

ഈ ജ്ഞാനത്തെ ആശ്രയിക്കുന്നവർ ബ്രഹ്മവുമായി ഏകത്വം പ്രാപിക്കും. അവർക്ക് പുനർജന്മമില്ല; മരണഭയവുമില്ല (ഭഗവദ്ഗീത 14:2).

ദൃഢമായ സ്നേഹത്തോടെ ബ്രഹ്മത്തെ, അതായത് പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ ജീവികളെയും സേവിക്കുന്ന വ്യക്തി മൂന്ന് ഗുണങ്ങളെയും അതിജീവിക്കുന്നു. അത്തരമൊരു വ്യക്തി ബ്രഹ്മവുമായി ഐക്യം പ്രാപിക്കാൻ യോഗ്യനാകുന്നു (ഭഗവദ്ഗീത 14:26).

പരിശുദ്ധമായ സത്ത്വസ്വഭാവം ആത്മീയ പുരോഗതിക്ക് സഹായിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ അവസ്ഥയിലും ഒരു പ്രശ്നമുണ്ടാകാം. ഒരാൾ വിശുദ്ധമായ ജ്ഞാനത്തിൽ ആനന്ദം കണ്ടെത്തുകയും അതിനെക്കുറിച്ച് അഹങ്കരിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം. ഇതിനെ സാത്ത്വിക അഹങ്കാരം എന്നു വിളിക്കുന്നു.

നല്ലതായ ആനന്ദം പോലും ആസക്തി സൃഷ്ടിക്കുന്നു. അവ സ്വർണച്ചങ്ങലകളെപ്പോലെയാണ്; ഭൗതികലോകത്തിലെ വേദനയോടും ദുരിതത്തോടും ആത്മാവിനെ ബന്ധിക്കുന്നു.

രജോഗുണമുള്ള വ്യക്തിയിൽ ആഗ്രഹങ്ങൾ പ്രവർത്തിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുകയും മനസ്സിൽ കർത്തൃത്വബോധം സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ലോകത്തിലെ വസ്തുക്കളും വ്യക്തികളും ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്ന സുഖങ്ങളും സ്വന്തമാക്കാനും അവയോട് പറ്റിച്ചേരാനുമുള്ള തൃഷ്ണ അത് വളർത്തുന്നു.

ഈ ആസക്തികൾക്ക് തടസ്സം നേരിടുമ്പോൾ കോപം ഉണ്ടാകുന്നു. കോപം വ്യക്തിയുടെ വികാരനിയന്ത്രണം നഷ്ടപ്പെടുത്തുകയും ശരിയായി ചിന്തിക്കാനുള്ള കഴിവിനെ തടസ്സപ്പെടുത്തുകയും ശരിയും തെറ്റും തിരിച്ചറിയാനുള്ള വിവേചനശേഷിയെ മൂടുകയും ചെയ്യുന്നു. താമസിയാതെ അയാൾ സ്വന്തം തകർച്ചയിലേക്കു നീങ്ങുന്നു.

പ്രകൃതിയിലെ എല്ലാ വസ്തുക്കളും ഈ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളുടെ സംയോജനങ്ങളാണ്. മനസ്സ്, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ, ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ ആകർഷിക്കുന്ന വസ്തുക്കൾ എന്നിവയും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഈ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളെയും അതിജീവിക്കുന്ന വ്യക്തി പ്രകൃതിയുടെ ബന്ധനങ്ങളെയും അതിജീവിക്കുന്നു. അത്തരമൊരു വ്യക്തി ദൈവവുമായി ഐക്യം പ്രാപിക്കുകയും ജനനമരണചക്രത്തിൽനിന്ന് മോചനം നേടുകയും ചെയ്യുന്നു.

മായ ആനന്ദകരവും അതേസമയം വഞ്ചനാപരവുമാകാം. മൂന്ന് ഗുണങ്ങളടങ്ങിയ മായയെ അതിജീവിച്ച് മോക്ഷം നേടുന്നതിനായി സനാതനധർമ്മം നാല് മാർഗങ്ങളും ഒരേസമയം പരിശീലിക്കാൻ നിർദേശിക്കുന്നു: കർമയോഗം, ഭക്തിയോഗം, രാജയോഗം, ജ്ഞാനയോഗം.

ഈ നാല് മാർഗങ്ങളും പരസ്പരം വിരുദ്ധമോ ഒഴിവാക്കാനാവാത്തവിധം വേറിട്ടുനിൽക്കുന്നതോ അല്ല. ഓരോ വ്യക്തിയുടെയും സ്വഭാവത്തിനും മാനസിക പക്വതയ്ക്കും അനുസരിച്ച് അവയുടെ പ്രയോജനം വ്യത്യാസപ്പെടുന്നു.

ജ്ഞാനയോഗം: ബൗദ്ധികമായി ചിന്തിക്കുന്ന സ്വഭാവമുള്ളവർക്ക് കൂടുതൽ അനുയോജ്യമാണ്.

ഭക്തിയോഗം: വികാരപ്രധാനമായ സ്വഭാവമുള്ളവർക്ക് കൂടുതൽ അനുയോജ്യമാണ്.

രാജയോഗം: ആഴത്തിൽ ധ്യാനിക്കുകയും ചിന്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവർക്ക് കൂടുതൽ അനുയോജ്യമാണ്.

കർമയോഗം: സജീവമായി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്വഭാവമുള്ളവർക്ക് കൂടുതൽ അനുയോജ്യമാണ്.

നമുക്ക് ഒരു പ്രധാന മാർഗം തിരഞ്ഞെടുക്കാമെങ്കിലും മറ്റു മാർഗങ്ങളും പരിശീലിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

തമോഗുണം മൂലമുള്ള അജ്ഞാനത്തിന് പരിഹാരമാണ് ജ്ഞാനയോഗം. ധർമ്മത്തിനും കർമനിയമത്തിനും അനുസൃതമായി ജീവിക്കാൻ അത് നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു.

സത്ത്വഗുണത്തിൽനിന്നുണ്ടാകുന്ന ശാന്തതയും സന്തോഷവും നിഷ്ക്രിയതയിലേക്കു നയിക്കുമ്പോൾ അതിനുള്ള പരിഹാരമാണ് കർമയോഗം.

രജോഗുണമുള്ള ആഗ്രഹങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്ന അസ്വസ്ഥതയ്ക്കും സ്വാർഥതയ്ക്കും രാജയോഗവും ഭക്തിയോഗവും പരിഹാരങ്ങളാണ്.

ദൈവം യഥാർഥത്തിൽ എല്ലായിടത്തും സന്നിഹിതനാണ്. അഴുക്കില്ലാത്ത ശുദ്ധജലത്തിൽ സൂര്യപ്രകാശം വ്യക്തമായി പ്രതിഫലിക്കുന്നതുപോലെ, മാലിന്യങ്ങളാൽ മൂടപ്പെട്ട വെള്ളത്തിൽ അങ്ങനെ പ്രതിഫലിക്കില്ല. അതുപോലെ, പരിശുദ്ധനായ വ്യക്തിയിൽ ദൈവസാന്നിധ്യം കൂടുതൽ വ്യക്തമായി അനുഭവിക്കാനാകും.

ഓരോ ജലത്തുള്ളിയും മഹാസമുദ്രത്തിന്റെ മഹത്വത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. അതുപോലെ, ആത്മീയസാധന എന്നത് നമ്മെത്തന്നെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും മറ്റുള്ളവരിൽ വസിക്കുന്ന ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ്.

അതിനാൽ മനുഷ്യസേവനം ദൈവസേവനമാണ്.

മിക്ക ആളുകൾക്കും ധർമ്മം, കർമം, ശരി, തെറ്റ് എന്നിവയെക്കുറിച്ച് അറിവുണ്ട്. അവർ ശരിയായ കാര്യം ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. എന്നിട്ടും അവർ പലപ്പോഴും തെറ്റായ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്തുപോകുന്നു.

ഈ അവസ്ഥ അർജുനന്റേതിന് തുല്യമാണ്. നമുക്കും ചോദിക്കാവുന്ന അതേ ചോദ്യം അദ്ദേഹം ചോദിച്ചു:

“ശരിയായ കാര്യം ചെയ്യാൻ തീരുമാനിച്ചിട്ടും ഒരു വ്യക്തിയെ തെറ്റായ കാര്യം ചെയ്യാൻ പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ഈ അദൃശ്യശക്തി അഥവാ പ്രേരണ എന്താണ്?” (ഭഗവദ്ഗീത 3:36)

ഈ ചോദ്യത്തിന് ഉത്തരം നൽകാൻ വിവിധ വിശ്വാസവ്യവസ്ഥകൾ 'പിശാച്', 'സാത്താൻ' തുടങ്ങിയ ആശയങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവച്ചു. മനുഷ്യർക്കു പുറത്തു വസിക്കുന്ന പൈശാചികരൂപമുള്ള ഒരു ദുഷ്ടശക്തിയുടെ പ്രവർത്തനമായാണ് അവർ ഇതിനെ വിശദീകരിച്ചത്.

ദൈവം സർവവ്യാപിയായതിനാൽ പിശാചിന് യഥാർഥത്തിൽ നിലനിൽക്കാൻ ദൈവസാന്നിധ്യമില്ലാത്ത ഒരു സ്ഥലം ഉണ്ടാകില്ല. തിന്മയുടെ യഥാർഥ കാരണക്കാരൻ രജോഗുണസ്വഭാവമാണെന്ന് ശ്രീകൃഷ്ണൻ വിശദീകരിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിൽ അന്തർലീനമായിരിക്കുന്ന രജോഗുണത്തിന്റെ അപകടങ്ങളെക്കുറിച്ച് അർജുനനോട് ജാഗ്രത പാലിക്കാൻ അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുന്നു.

ഇന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളുടെ എണ്ണമറ്റ ആകർഷണങ്ങളിലേക്കു നീങ്ങാൻ രജോഗുണം മനുഷ്യനെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. രജസ്സിന് പ്രധാനമായും രണ്ട് വശങ്ങളുണ്ട്.

1. കാമം — അഭിനിവേശം, കാമന, ആസക്തി: ആകർഷണവും സ്നേഹവും വിവിധതരം ഇഷ്ടങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്ന ശക്തി.

2. ക്രോധം — കോപം, വിദ്വേഷം: വികർഷണവും വിവിധതരം അനിഷ്ടങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്ന ശക്തി.

രജോഗുണത്തിൽനിന്ന് ഉത്ഭവിക്കുന്ന സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങളും കോപവുമാണ് ഒരിക്കലും പൂർണമായി തൃപ്തിപ്പെടുത്താനാവാത്ത മനുഷ്യന്റെ ആർത്തികൾ (ഭഗവദ്ഗീത 3:37).

പുകയാൽ തീ മൂടപ്പെടുന്നതുപോലെയും പൊടിയാൽ കണ്ണാടി മറയ്ക്കപ്പെടുന്നതുപോലെയും ഗർഭപാത്രത്തിനുള്ളിൽ ഭ്രൂണം മറഞ്ഞിരിക്കുന്നതുപോലെയും ജ്ഞാനം സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങളാൽ മറയ്ക്കപ്പെടുന്നു (ഭഗവദ്ഗീത 3:38).

സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങൾക്ക് അവസാനമില്ല. ഒരു ആഗ്രഹം സാധിച്ചുതീരുമ്പോൾ മറ്റൊന്ന് ഉടലെടുക്കുന്നു. ഒരു സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹം നിറവേറാതെ വരുമ്പോൾ കോപം ഉണ്ടാകുന്നു. ശരിയും തെറ്റും തിരിച്ചറിയാനുള്ള വിവേചനശേഷിയെ കോപം നശിപ്പിക്കുന്നു. തുടർന്ന് മനുഷ്യൻ ദുഷിച്ച ചിന്തകളിലേക്കും പ്രവൃത്തികളിലേക്കും വഴുതിവീഴുന്നു.

രജോഗുണസ്വഭാവത്തെ എങ്ങനെ അതിജീവിക്കാം?

ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലും മനസ്സിലും ബുദ്ധിയിലുമാണ് സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങൾ നിലകൊള്ളുന്നത്. അവയെ തെറ്റായ ദിശയിലേക്ക് നയിക്കുകയും വിവേകത്തെ മായയിൽ മുക്കുകയും ചെയ്യുന്നു (ഭഗവദ്ഗീത 3:40).

"അർജുനാ, നിന്റെ മുഴുവൻ ശക്തിയും ഉപയോഗിച്ച് പോരാടുക. ഇന്ദ്രിയങ്ങളെ നിയന്ത്രിച്ച് ജ്ഞാനത്തെയും ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തെയും നശിപ്പിക്കുന്ന നിന്റെ ശത്രുവിനെ കീഴടക്കുക" (ഭഗവദ്ഗീത 3:41).

ഇന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളെക്കാൾ ഉയർന്നതാണ് ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ; ഇന്ദ്രിയങ്ങളെക്കാൾ ഉയർന്നതാണ് മനസ്സ്; മനസ്സിനെക്കാൾ ഉയർന്നതാണ് ബുദ്ധി; ബുദ്ധിയെക്കാൾ ഉയർന്നതാണ് ആത്മാവ് (ഭഗവദ്ഗീത 3:42).

അതിനാൽ പരമോന്നതമായ ആത്മതത്ത്വത്തെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ്, ഉന്നതമായ ആത്മാവിനെ താഴ്ന്ന അഹങ്കാരത്തിനുമേൽ ആധിപത്യം പുലർത്താൻ അനുവദിക്കുക. നിന്റെ ശക്തമായ കരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹമെന്ന ഭയങ്കര ശത്രുവിനെ വധിക്കുക (ഭഗവദ്ഗീത 3:43).

സ്ഫടികവിളക്കിനുള്ളിലെ ജ്വാല പുകയാൽ മറയ്ക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ, സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങൾ ജ്ഞാനത്തെ മറയ്ക്കുന്നു. മനുഷ്യനിലെ ആത്മാവ് അഗ്നിപോലെയാണ്. സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങളുടെ പുക അതിനെ ചുറ്റിവരിഞ്ഞേക്കാം.

സ്ഫടികവിളക്കിനുള്ളിൽ പുക കൂടിക്കൂടി വന്നാൽ അഗ്നി അണഞ്ഞുപോകും. അതുപോലെ, ഒരാളിൽ സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങളും അഭിനിവേശങ്ങളും ശക്തമാകുമ്പോൾ അയാൾ ആത്മീയമായി അധഃപതിക്കുന്നു.

അതിനാൽ നമ്മുടെ വ്യക്തിപരമായ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങളാകുന്ന പുക വർധിച്ച് ആത്മാഗ്നിയെ പൂർണമായി മൂടാൻ അനുവദിക്കരുത്. നമ്മുടെ ആഗ്രഹങ്ങളെ നിയന്ത്രണത്തിൽ നിർത്തുകയും അവയുടെ ഒഴുക്കിൽപ്പെട്ട് ഒഴുകിപ്പോകാതിരിക്കുകയും വേണം.

നമ്മുടെ പരിണാമചരിത്രത്തിൽനിന്ന് പാരമ്പര്യമായി ലഭിച്ച മൃഗീയപ്രവണതകൾ നമ്മെ താഴേക്കു വലിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ ദിവ്യമായ ഉത്ഭവത്തിലേക്കുയരാനുള്ള ആന്തരികശക്തി നമ്മെ മുകളിലേക്ക് ആകർഷിക്കുന്നു. ഈ രണ്ട് ശക്തികളുടെയും സംയോജനമാണ് ജീവിതം.

ദൃശ്യമായ ലോകത്തെ വാഹനമാക്കി അദൃശ്യനായ ബ്രഹ്മത്തിലെത്തുന്നതിനായി ഋഷിമാർ താഴെ പറയുന്ന നാല് ജീവിതഘട്ടങ്ങൾ നിർദേശിച്ചിരിക്കുന്നു.

1. ബ്രഹ്മചര്യം

ഈ ഘട്ടത്തിൽ വിദ്യാർഥി മതഗ്രന്ഥങ്ങളും ആത്മീയജ്ഞാനവും പഠിക്കുന്നതിനൊപ്പം ഉപജീവനം നേടാൻ സഹായിക്കുന്ന അറിവും നൈപുണ്യങ്ങളും നേടണം.

2. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമം

ഈ ഘട്ടത്തിൽ വ്യക്തി ഉപജീവനം കണ്ടെത്തുകയും കുടുംബത്തെ പരിപാലിക്കുകയും വേണം. ബ്രഹ്മചര്യത്തിലും സന്യാസാശ്രമത്തിലും കഴിയുന്നവരെ പിന്തുണയ്ക്കേണ്ട ഉത്തരവാദിത്വവും ഗൃഹസ്ഥനുണ്ട്.

3. വാനപ്രസ്ഥം

ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിനും സന്യാസാശ്രമത്തിനും ഇടയിലുള്ള പരിവർത്തനഘട്ടമാണിത്. ഈ ഘട്ടത്തിൽ വ്യക്തി തന്റെ സ്വത്തുക്കളും അറിവും അനുഭവങ്ങളും ക്രമേണ അടുത്ത തലമുറയ്ക്ക് കൈമാറുന്നു.

4. സന്യാസം

ഈ ഘട്ടത്തിൽ വ്യക്തി സ്വന്തം ചെറിയ കുടുംബത്തോടുള്ള പരിമിതമായ ബന്ധബോധം അതിജീവിച്ച് സമൂഹത്തെയും ലോകത്തെയും വിശാലമായ കുടുംബമായി സ്വീകരിക്കുന്നു.

സന്യാസം എന്നത് കാവിവസ്ത്രം ധരിച്ച് ജനങ്ങളിൽനിന്ന് അകന്ന് കാട്ടിൽ ജീവിക്കുക എന്നതല്ല. യഥാർഥ സന്യാസി ലോകത്തിൽ ജീവിക്കുകയും ലോകത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു; എന്നാൽ ലോകത്തോട് ആസക്തനാകുകയോ അതിന്റെ ബന്ധനങ്ങളിൽ കുടുങ്ങുകയോ ചെയ്യുന്നില്ല.

ഈ നാല് ഘട്ടങ്ങളിലൂടെ പുരോഗമിക്കാൻ രണ്ട് മാർഗങ്ങളുണ്ട്

1. വിഹംഗമാർഗം (പക്ഷിയുടെ മാർഗം)

ഈ മാർഗത്തിൽ ആത്മീയസാധകൻ ഗൃഹസ്ഥാശ്രമത്തിലൂടെയും വാനപ്രസ്ഥാശ്രമത്തിലൂടെയും കടന്നുപോകാതെ ബ്രഹ്മചര്യത്തിൽനിന്ന് സന്യാസത്തിലേക്ക് വേഗത്തിൽ പുരോഗമിക്കുന്നു.

ആദിശങ്കരാചാര്യർ, സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ തുടങ്ങിയ മഹാന്മാർ ഈ മാർഗം സ്വീകരിച്ചു. നിരവധി ജന്മങ്ങളിലൂടെ നേടിയ ഉയർന്ന ആത്മീയപക്വതയാണ് ഇതിന് അവരെ പ്രാപ്തരാക്കിയത്.

2. പിപീലികാമാർഗം (ഉറുമ്പിന്റെ മാർഗം)

ഭൂരിഭാഗം മനുഷ്യർക്കും ഋഷിമാർ നിർദേശിക്കുന്ന മാർഗമാണിത്. ഈ മാർഗത്തിൽ ആത്മീയസാധകൻ ഓരോ ആശ്രമത്തിലൂടെയും ക്രമേണ ഒന്നിനുപിന്നാലെ മറ്റൊന്നായി പുരോഗമിക്കുന്നു.

മായയുടെ ശക്തിയിൽ വിസ്മയിച്ചുനിൽക്കുമ്പോൾ, ദൈവം മനുഷ്യനെ മത്സരബുദ്ധിയുള്ള അഹങ്കാരത്തോടും ഭൗതികവസ്തുക്കളോടുള്ള ആകർഷണത്തോടും കൂടി സൃഷ്ടിക്കുകയും പിന്നീട് അവയിൽ മുഴുകിയതിന് ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതുപോലെ തോന്നാം.

എന്നാൽ നാം ഇതിനെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ ആഴത്തിൽ ചിന്തിക്കണം. മനുഷ്യന് രണ്ട് ദിശകളിലേക്കും തിരിയാൻ കഴിയും — പുറത്തേക്ക് ഭൗതികലോകത്തിലേക്കോ അകത്തേക്ക് സ്വന്തം ആത്മാവിലേക്കോ ഉള്ളിലുള്ള ദൈവത്തിലേക്കോ.

ഒരു അമ്മ തന്റെ കുഞ്ഞിനൊപ്പം ഒളിച്ചുകളി കളിക്കുന്നു. എന്നാൽ കുഞ്ഞിന് തന്നെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്ന വിധത്തിൽ അവൾ കളി എളുപ്പമാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അമ്മയെ വീണ്ടും കണ്ടെത്തുമ്പോൾ കുഞ്ഞിന്റെ കണ്ണുകളിൽ തെളിയുന്ന സന്തോഷത്തിന് വിലമതിക്കാനാവില്ല.

അതുപോലെ, ഉള്ളിലുള്ള വഴികാട്ടിയായ ദൈവം തന്നെ കണ്ടെത്താൻ മനുഷ്യന് എളുപ്പമാർഗം ഒരുക്കുന്നു. യഥാർഥത്തിൽ ദൈവം ഒരിക്കലും മനുഷ്യനിൽനിന്ന് വേർപെട്ടുനിൽക്കുന്നില്ല; അവിടുന്ന് എപ്പോഴും അവന്റെ ഉള്ളിൽ തന്നെയുണ്ട്.

ഈ അർഥത്തിൽ, ജീവിതം പ്രപഞ്ചവ്യാപകമായ ഒരു ഒളിച്ചുകളിയാണ്.

അധ്യായം 14

രാജയോഗം (ആത്മനിയന്ത്രണത്തിന്റെ പാത)

“ഒരു വ്യക്തി അജയ്യനായി മാറുകയും അയാളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ സ്വാധീനം സർവവ്യാപകമാവുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു കാലം വരുന്നു. അയാൾ സ്വയം പൂജ്യമായി ചുരുക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഇത് സംഭവിക്കുന്നത്. സത്യാന്വേഷിക്ക് അഹംഭാവിയാകാൻ കഴിയില്ല. ഒരാൾ സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം സഹജീവികൾക്കിടയിൽ സ്വയം അവസാന സ്ഥാനത്ത് നിർത്താത്തിടത്തോളം കാലം അയാൾക്ക് മോക്ഷമില്ല.” — ഗാന്ധിജി

നാം നവജാത ശിശുക്കളായിരുന്നപ്പോൾ നമ്മുടെ ഉയരം ഏകദേശം ഒരടി മാത്രമായിരുന്നു. വളർന്ന് പ്രായപൂർത്തിയാകുമ്പോൾ നമ്മുടെ ഉയരം അഞ്ചോ ആറോ അടിയായേക്കാം. ശരീരം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ മാറ്റങ്ങൾക്കെല്ലാം സാക്ഷിയായിരിക്കുന്ന “ഞാൻ” അതേപടി നിലനിൽക്കുന്നു. ഈ “ഞാൻ” ഒട്ടും മാറുന്നില്ലെങ്കിൽ, ഈ “ഞാൻ” യഥാർത്ഥത്തിൽ ജനിക്കുകയും മരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുണ്ടോ? ഭൗതികശരീരത്തിന്റെ മരണശേഷം ഈ “ഞാൻ” എന്നതിന് എന്ത് സംഭവിക്കുന്നു?

ജീവിതം യഥാർത്ഥത്തിൽ എങ്ങനെയാണോ അങ്ങനെ കാണാൻ കഴിയുന്നവർ നമ്മിൽ വളരെ കുറച്ചുപേർ മാത്രമാണ്. നമ്മിൽ ഭൂരിഭാഗവും കാര്യങ്ങളെ കാണുന്നത് നമ്മുടെ സ്വന്തം സ്വഭാവത്തിനനുസരിച്ചാണ്. നമ്മുടെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങൾ, താൽപ്പര്യങ്ങൾ, ഭയങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെ മറ്റുള്ളവരെ വിലയിരുത്തുന്നു. ഈ വേർതിരിവിന്റെ കാഴ്ചപ്പാടാണ് ജീവിതത്തിലെ ഐക്യത്തെ ശിഥിലമാക്കുന്നത് — വ്യക്തി വ്യക്തിക്കെതിരെയും, സമൂഹം സമൂഹത്തിനെതിരെയും, രാഷ്ട്രം രാഷ്ട്രത്തിനെതിരെയും നിലകൊള്ളുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ, ഒരു മനുഷ്യനും ഒറ്റപ്പെട്ട ഒരു ദ്വീപല്ല. ഗർഭാവസ്ഥ മുതൽ ശവകുടീരം വരെയുള്ള ജീവിതയാത്രയിൽ അവൻ മറ്റു മനുഷ്യരുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു കിടക്കുന്നു.

ജീവിതത്തെ വിഭജനമില്ലാത്ത ഒരൊറ്റ സമഗ്രതയായി കാണണമെങ്കിൽ വ്യക്തിപരമായ നേട്ടം, അധികാരം, പ്രശസ്തി, അഹങ്കാരം എന്നിവയോടുള്ള എല്ലാ ആസക്തികളും നാം ഉപേക്ഷിക്കണം. അല്ലാത്തപക്ഷം, നമ്മുടെ വ്യക്തിപരമായ ചിന്താഗതികളുടെയും മുൻവിധികളുടെയും കണ്ണാടിയിലൂടെ മാത്രമേ നാം ജീവിതത്തെ കാണുകയുള്ളൂ. അപ്പോൾ ലോകത്തെ യഥാർത്ഥത്തിൽ എങ്ങനെയാണോ അങ്ങനെ കാണുന്നതിനുപകരം, നമ്മുടെ ഇഷ്ടാനിഷ്ടങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തിയ രീതിയിലായിരിക്കും കാണുന്നത്.

വർഷങ്ങളോളം ഇത്തരത്തിലുള്ള ചിന്താഗതികൾക്ക് അടിമപ്പെട്ടും നമ്മുടെ അഹങ്കാരത്തെ തൃപ്തിപ്പെടുത്താൻ വീണ്ടും വീണ്ടും ശ്രമിച്ചും, ഇതാണ് നമ്മുടെ യഥാർത്ഥ വ്യക്തിത്വമെന്ന് നാം വിശ്വസിച്ചുതുടങ്ങി. യഥാർത്ഥത്തിൽ, അത് അഹങ്കാരത്തിന്റെ ഒരു മുഖംമൂടി മാത്രമാണ്. അത് എങ്ങനെ അഴിച്ചുമാറ്റണമെന്ന് നാം മറന്നുപോയിരിക്കുന്നു. ആ മുഖംമൂടിക്കു പിന്നിൽ നമ്മുടെ യഥാർത്ഥ ആത്മസ്വരൂപത്തിന്റെ മഹത്വം മുഴുവനുമുണ്ട് — സമ്പൂർണ നിർഭയത്വം, നിബന്ധനകളില്ലാത്ത സ്നേഹം, നിലനിൽക്കുന്ന ആനന്ദം.

വർഷങ്ങളോളം സ്വന്തം സുഖത്തിനുപകരം മറ്റുള്ളവരുടെ നന്മയ്ക്കായി ജീവിച്ചുകൊണ്ട് ഗാന്ധിജി തന്റെ മുഖംമൂടി അഴിച്ചുമാറ്റാനും സ്വയം "പൂജ്യനായി" മാറാനും വിജയിച്ചപ്പോൾ, തന്റെ വ്യക്തിത്വത്തിൽനിന്ന് ഇല്ലാതാക്കിയതെല്ലാം വേർതിരിവും സ്വാർത്ഥതയും ഭയങ്ങളും മാത്രമാണെന്ന് അദ്ദേഹം തിരിച്ചറിഞ്ഞു. അത്രയും കാലം ഉള്ളിൽ മറഞ്ഞുകിടന്നിരുന്ന സ്നേഹവും നിർഭയത്വവുമാണ് അപ്പോൾ അവശേഷിച്ചത്.

മനുഷ്യൻ എപ്പോഴും നിലകൊള്ളുന്ന മൂന്ന് അവസ്ഥകൾ

ഒരു വ്യക്തി എപ്പോഴും താഴെപ്പറയുന്ന മൂന്ന് അവസ്ഥകളിലൊന്നിലാണ് നിലകൊള്ളുന്നത്.

1. ജാഗ്രത് അവസ്ഥ (ഉണർന്നിരിക്കുന്ന അവസ്ഥ): ഈ അവസ്ഥയിൽ വ്യക്തിക്ക് തന്റെ ശരീരത്തെക്കുറിച്ചും മനസ്സിനെക്കുറിച്ചും ബോധമുണ്ടായിരിക്കും.

2. സ്വപ്നാവസ്ഥ: ഈ അവസ്ഥയിൽ വ്യക്തിക്ക് മനസ്സിനെക്കുറിച്ച് ബോധമുണ്ടായിരിക്കും; എന്നാൽ ശരീരത്തെക്കുറിച്ച് ബോധമുണ്ടാകില്ല.

3. സുഷുപ്തി (ഗാഢനിദ്ര): ഈ അവസ്ഥയിൽ വ്യക്തിക്ക് ശരീരത്തെക്കുറിച്ചോ മനസ്സിനെക്കുറിച്ചോ ബോധമുണ്ടാകില്ല. ഈ അവസ്ഥയിൽ ഒരാൾ ധനികനോ ദരിദ്രനോ അല്ല; അജ്ഞാനിയോ ജ്ഞാനിയോ അല്ല; പുരുഷനോ സ്ത്രീയോ അല്ല. അയാൾ ഹിന്ദുവോ ക്രിസ്ത്യാനിയോ അമേരിക്കക്കാരനോ ചൈനക്കാരനോ അല്ല. യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയിൽ അയാൾ വെറുതെ നിലകൊള്ളുന്നു — തന്റെ യഥാർത്ഥ ആത്മസ്വരൂപമായി.

എന്നാൽ ഗാഢനിദ്രയിൽ മനുഷ്യന് ഈ യഥാർത്ഥ അവസ്ഥയെക്കുറിച്ച് ബോധപൂർവം അറിയാൻ കഴിയില്ല. ഗാഢധ്യാനത്തിലൂടെ മാത്രമേ ഈ അവസ്ഥയെ ബോധപൂർവം അനുഭവിക്കാൻ കഴിയൂ. ധ്യാനത്തിൽ വ്യക്തി ലിംഗം, മതം, ഭാഷ, ദേശീയത തുടങ്ങിയ സ്വത്വപരമായ തിരിച്ചറിയലുകൾക്കതീതമായി ഉയരുകയും പ്രപഞ്ചത്തെ വ്യക്തമായ കാഴ്ചപ്പാടോടെ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. ധ്യാനാനുഭവം ഉപനിഷത്തുകളിലെ ഉപദേശങ്ങൾ എളുപ്പത്തിൽ മനസ്സിലാക്കാനും സാധകനെ സഹായിക്കുന്നു.

ധ്യാനത്തിന് പല രീതികളുണ്ട്. ശ്വാസത്തിലോ ഏതെങ്കിലും വസ്തുവിലോ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുക, ഒരു മന്ത്രം തുടർച്ചയായോ ഇടവിട്ടോ ജപിക്കുക തുടങ്ങിയവ അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ടവയാണ്. ഈ പുസ്തകത്തിലെ നമ്മുടെ പരിശീലനത്തിന് അവസാനത്തെ രീതിയാണ് നാം സ്വീകരിക്കുന്നത്. കഴിവും പരിചയവുമുള്ള ഒരു ഗുരുവിന്റെ മേൽനോട്ടത്തിൽ ധ്യാനം അഭ്യസിക്കുന്നതാണ് ഉചിതം. അത്തരമൊരു ഗുരുവിന്റെ സഹായം ലഭ്യമല്ലെങ്കിൽ താഴെപ്പറയുന്ന രീതി പിന്തുടരാം.

നിങ്ങൾക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളതും ഓർത്തിരിക്കാനും ഉച്ചരിക്കാനും എളുപ്പമുള്ളതുമായ ഒരു ചെറിയ വാക്ക് തിരഞ്ഞെടുക്കുക. അത് "ഓം" എന്നോ "രാം" എന്നോ നിങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്ന ദൈവത്തിന്റെ പേരെന്നോ ആകാം.

ഈ വാക്ക് മനസ്സിനെ ശാന്തമാക്കുകയും ധ്യാനത്തിന് തയ്യാറാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. സ്വഭാവത്തിലും ബോധത്തിലും പരിവർത്തനം വരുത്തുന്നതിനുള്ള പ്രധാന താക്കോലാണ് ധ്യാനം. ധ്യാനം മതപരമായ ഒരു പ്രവൃത്തിയല്ല. ഏതെങ്കിലും

വിശ്വാസത്തെ ആശ്രയിക്കാതെ ചെയ്യാവുന്ന സജീവമായ ഒരു പരിശീലനമാണത്. നമ്മുടെ ഏകാഗ്രതാശക്തികളെല്ലാം ഒരൊറ്റ പരമപ്രധാനമായ ആദർശത്തിൽ കേന്ദ്രീകരിച്ച്, ആ ആദർശത്തെ മനസ്സിന്റെ ഓരോ കോശത്തിലും ആഴത്തിൽ പതിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം. ക്രമേണ, ചെറുതും പ്രാധാന്യം കുറഞ്ഞതുമായ മറ്റെല്ലാ ആദർശങ്ങളെയും ലക്ഷ്യങ്ങളെയും അത് ഇല്ലാതാക്കുന്നു.

ഈ പരിശീലനത്തിലൂടെ വ്യക്തി ബോധത്തിന്റെ ഏറ്റവും ആഴത്തിലുള്ള തലങ്ങളിലേക്ക് പ്രവേശിക്കുന്നു. അവിടെ ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയ സംഘർഷങ്ങളുടെ കൊടുങ്കാറ്റുകൾ രാവും പകലും തുടർച്ചയായി ആഞ്ഞടിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞതുപോലെ, ഈ വിസ്മയകരമായ ആഴങ്ങളിലാണ് സ്നേഹം കോപത്തോടും ഭയത്തോടും മല്ലിടുന്നത്; ഒടുവിൽ അവയെല്ലാം ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റു വികാരങ്ങളുടെ മേൽ ആധിപത്യം നേടുകയും ചെയ്യുന്നത്.

ധ്യാനത്തിന് മുമ്പ് അമിതമായോ വളരെ കുറച്ചോ ഭക്ഷണം കഴിക്കരുത്. ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങൾ ധ്യാനത്തിന് അനുയോജ്യമല്ല. നിങ്ങൾക്ക് അമിതമായ വിശപ്പോ അമിതമായ ഉറക്കമോ ഉണ്ടാകരുത്. അതുപോലെ വയറുനിറയെ ഭക്ഷണം കഴിച്ച അവസ്ഥയിലും ധ്യാനിക്കരുത്.

നിങ്ങളുടെ മൊബൈൽ ഫോൺ ഓഫ് ചെയ്യുക. കാരണം, ആഴത്തിലുള്ള ധ്യാനാവസ്ഥയിൽ വളരെ ചെറിയ ശബ്ദംപോലും വലിയ അസ്വസ്ഥതയുണ്ടാക്കാം. കുറഞ്ഞത് 15–30 മിനിറ്റെങ്കിലും നിങ്ങളെ ശല്യപ്പെടുത്തരുതെന്ന് മറ്റുള്ളവരോട് അഭ്യർത്ഥിക്കുക. ഏകാന്തമായ ഒരു മുറിയോ സ്ഥലമോ തിരഞ്ഞെടുക്കുക.

വളരെ ഉയരത്തിലോ വളരെ താഴ്ന്നോ അല്ലാത്ത ഒരു കസേരയിൽ ഇരിക്കുക. നിങ്ങളുടെ പാദങ്ങൾ നിലത്ത് സ്പർശിക്കുന്നതും ശരീരത്തിന് സുഖകരമായി ഇരിക്കാൻ കഴിയുന്നതുമായ സ്ഥാനം തിരഞ്ഞെടുക്കുക.

ശരീരം, തല, കഴുത്ത് എന്നിവ ഒരേ നേർരേഖയിൽ ഉറപ്പോടെ നിലനിർത്തുക. കൂനിക്കൂടിയിരിക്കാതിരിക്കുക. കണ്ണുകൾ അടയ്ക്കുക.

നിങ്ങളുടെ മനസ്സ് താഴെപ്പറയുന്ന മൂന്ന് അവസ്ഥകൾക്കിടയിൽ നിരന്തരം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നതായി നിങ്ങൾ ശ്രദ്ധിക്കും.

1. ഒന്നാമത്തെ അവസ്ഥ: ഒരു വസ്തുവിനെക്കുറിച്ചോ ആശയത്തെക്കുറിച്ചോ ഉള്ള പുതിയ ചിന്ത മനസ്സിൽ ഉദിക്കുന്നു.

2. രണ്ടാമത്തെ അവസ്ഥ: മേൽപ്പറഞ്ഞ ചിന്ത കുറച്ചുസമയം തുടരുന്നു.

3. മൂന്നാമത്തെ അവസ്ഥ: ആ ചിന്ത പെട്ടെന്ന് അവസാനിക്കുന്നു.

പിന്നീട് മറ്റൊരു പുതിയ ചിന്ത മനസ്സിൽ ഉദിക്കുന്നു. അത് കുറച്ചുസമയം തുടരുകയും തുടർന്ന് അവസാനിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇങ്ങനെ മനസ്സ് ഈ മൂന്ന് ചിന്താവസ്ഥകൾക്കിടയിൽ നിരന്തരം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ചിന്തയുടെ തിരമാലകൾ ഒന്നിനു പിന്നാലെ ഒന്നായി ഒഴുകിവരുന്നു.

നിലവിലുള്ള ചിന്തയെ തടയാനോ പുതിയ ചിന്ത ആരംഭിക്കാനോ നിലവിലുള്ള ചിന്തയെ മനഃപൂർവം തുടരാനോ ശ്രമിക്കരുത്. നിശ്ചിത ഇടവേളകളിൽ (ഉദാഹരണത്തിന്, ഓരോ 15 സെക്കൻഡിലും) ചുണ്ടുകൾ തുറക്കാതെ മനസ്സിൽ നിങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുത്ത വാക്ക് ജപിക്കുക. അധികം പ്രയാസപ്പെടാതെയും ബലപ്രയോഗം നടത്താതെയും ഈ ധ്യാനം ചെയ്യാൻ നിങ്ങൾക്ക് കഴിയണം.

ധ്യാനത്തിനായി 15–30 മിനിറ്റ് മാറ്റിവയ്ക്കുക. ആ സമയം അവസാനിക്കുമ്പോൾ ധ്യാനാവസ്ഥയിൽനിന്ന് പുറത്തുവരാനും മുൻകൂട്ടി തീരുമാനിക്കുക.

ധ്യാനാനുഭവത്തിൽ “ഉണർന്നിരിക്കൽ, ഉറക്കം, സ്വപ്നം എന്നിവയിൽനിന്നെല്ലാം വ്യത്യസ്തമായ ഒരു അവസ്ഥയിൽ നിലകൊള്ളുക”, “ഭൗതിക ശരീരത്തോടുള്ള താദാത്മ്യം വിട്ടുമാറുക” എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു. ധ്യാനം മാനസിക സമ്മർദം കുറയ്ക്കുകയും നമ്മുടെ ചിന്തകളെയും ഊർജത്തെയും കൂടുതൽ നന്നായി കേന്ദ്രീകരിക്കാൻ സഹായിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

“എല്ലാ ജീവികളിലും ആത്മാവിനെ കാണുകയും സകല സൃഷ്ടിയെയും ആത്മാവിൽ കാണുകയും ചെയ്യുന്നു. ധ്യാനത്തിലൂടെ ബോധം ഏകീഭവിച്ചവർ എല്ലാറ്റിനെയും പക്ഷപാതമില്ലാതെ കാണുന്നു.” — ഭഗവദ്ഗീത 6:29

“എല്ലാ ജീവികളിലും ബ്രഹ്മനെ ദർശിച്ചവർക്ക് അവിടുന്ന് സദാ സന്നിഹിതനാണ്. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും അവിടുത്തെ പ്രകടനങ്ങളായി കാണുന്നവർ ഒരിക്കലും അവിടുത്തിൽനിന്ന് വേർപെട്ടവരല്ല.” — ഭഗവദ്ഗീത 6:30

ലോകവുമായുള്ള നമ്മുടെ ബന്ധം താൽക്കാലികമാണെങ്കിലും ദൈവവുമായുള്ള നമ്മുടെ ബന്ധം നിത്യമാണ്. ദൈവം, സത്യം, ബോധം എന്നിവയുമായുള്ള നമ്മുടെ ബന്ധം വിശദീകരിക്കുന്നതിനായി ഋഷിമാർ രണ്ട് പദങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചു — ആത്മൻ, ബ്രഹ്മൻ.

ധ്യാനത്തിലൂടെ കാലത്തിനും സ്ഥലത്തിനും അതീതമായ ഒരു ബോധസത്തയെ ഋഷിമാർ കണ്ടെത്തി. മനുഷ്യന്റെ ശരീരവും മനസ്സും കാലത്തിനനുസരിച്ച് ശൈശവം, യൗവനം, വാർധക്യം തുടങ്ങിയ മാറ്റങ്ങൾ അനുഭവിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, മാറ്റമില്ലാതെ നിലകൊള്ളുകയും ശരീരത്തിലും മനസ്സിലും സംഭവിക്കുന്ന മാറ്റങ്ങൾക്ക് സാക്ഷിയായിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു സ്വത്വമുണ്ട്.

ഈ ബോധസത്ത സ്ഥലപരിധികൾക്കും അതീതമാണ്. അതായത്, അത് ഏതെങ്കിലും പ്രത്യേക അവയവത്തിലോ ശരീരഭാഗത്തിലോ ഒതുങ്ങിനിൽക്കുന്നില്ല. അതിന് തുടക്കമോ മധ്യമോ അവസാനമോ ഇല്ല. ഈ ബോധസത്തയെ ഋഷിമാർ വ്യക്തിഗത ആത്മാവ് അഥവാ ആത്മൻ, അന്തർസാക്ഷി, ദിവ്യാത്മാവ് എന്നിങ്ങനെ വിശേഷിപ്പിച്ചു. ഓരോ വ്യക്തിയിലും ഉള്ളിൽ വസിക്കുന്ന ദൈവത്തെ സൂചിപ്പിക്കാനാണ് ദിവ്യാത്മാവ് എന്ന പദം ഉപയോഗിക്കുന്നത്.

ആഴത്തിലുള്ള ധ്യാനത്തിൽ, പ്രപഞ്ചം മുഴുവൻ വ്യാപിച്ചുകിടക്കുന്ന വിഭജനമില്ലാത്ത ഏകത്വമായ സത്യത്തെയും ബോധത്തെയും ഋഷിമാർ കണ്ടെത്തി. അതിനെ അവർ ബ്രഹ്മൻ എന്നു വിളിച്ചു. സൃഷ്ടി, സ്ഥിതി, സംഹാരം എന്നിവയ്ക്ക് കാരണമായ പരമദൈവിക സത്തയാണ് ബ്രഹ്മൻ. നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കും ചിന്താശക്തിക്കും അതീതമായി, അനന്തമായ പ്രപഞ്ചത്തിൽ

അതിവർത്തിയായി നിലകൊള്ളുന്ന ദൈവത്തെയും ബ്രഹ്മൻ എന്ന പദം സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

ബ്രഹ്മൻ ഏകവും അനന്തവുമാണ്. രണ്ടോ അതിലധികമോ അനന്തസത്തകൾ ഉണ്ടാകാൻ കഴിയില്ല. കാരണം, അവ പരസ്പരം പരിമിതപ്പെടുത്തേണ്ടിവരും.

ബ്രഹ്മനെ "സത്-ചിത്-ആനന്ദം" എന്ന പദത്തിലൂടെയും വിശേഷിപ്പിക്കുന്നു. അതിന്റെ അർത്ഥം സത് (എന്നും നിലനിൽക്കുന്നത്), ചിത് (ബോധം), ആനന്ദം (പരമാനന്ദം) എന്നിങ്ങനെയാണ്. "സത്യം" എന്നർത്ഥമുള്ള "സത്യ" എന്ന പദം, "നിലനിൽപ്പ്" എന്നർത്ഥമുള്ള "സത്" എന്ന പദത്തിൽനിന്നാണ് ഉരുത്തിരിഞ്ഞത്.

എന്നാൽ ആത്മനും ബ്രഹ്മനും തമ്മിൽ യഥാർത്ഥമായ വേർതിരിവില്ല. ബ്രഹ്മൻ വിശാലമായ മഹാസമുദ്രമാണെങ്കിൽ വ്യക്തിഗത ആത്മൻ അതിലെ ഒരു ചെറിയ ജലത്തുള്ളിയാണ്. സത്യമായ ദൈവികസത്ത ആത്മനിലും ബ്രഹ്മനിലും അന്തർലീനമാണ്.

"നാം ദൈവമായിരിക്കണമെന്നില്ല," എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു. "എന്നാൽ ഒരു ചെറിയ ജലത്തുള്ളി സമുദ്രത്തിന്റെ ഭാഗമായിരിക്കുന്നതുപോലെ നാമും ദൈവത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ആ ജലത്തുള്ളിയെ സമുദ്രത്തിൽനിന്ന് വേർപെടുത്തി ദശലക്ഷക്കണക്കിന് മൈലുകൾ അകലെ എറിഞ്ഞതായി സങ്കൽപ്പിക്കുക. അത് നിസ്സഹായമായിത്തീരുകയും സമുദ്രത്തിന്റെ ശക്തിയും മഹത്വവും അനുഭവിക്കാൻ കഴിയാതെ വരികയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ആരെങ്കിലും അതിനോട്, 'നീ തന്നെയാണ് സമുദ്രം' എന്ന് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കുകയും ആ സത്യം തിരിച്ചറിയാൻ പഠിപ്പിക്കുകയും ചെയ്താൽ, അതിന്റെ വിശ്വാസം വീണ്ടും ഉണരും. അത് ആനന്ദത്തോടെ നൃത്തം ചെയ്യും; സമുദ്രത്തിന്റെ മുഴുവൻ ശക്തിയും മഹത്വവും അതിൽ പ്രതിഫലിക്കുകയും ചെയ്യും."

മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, സത്യം നമ്മിൽ ഓരോരുത്തരിലും ആത്മനായും അന്തർസാക്ഷിയായും ദിവ്യാത്മാവായും നിലകൊള്ളുന്നു. അതേസമയം, അനന്തമായ പ്രപഞ്ചത്തിലാകെ വ്യാപിച്ചുനിൽക്കുന്ന ബ്രഹ്മനായും അത് നിലകൊള്ളുന്നു. സത്യം ഏറ്റവും സൂക്ഷ്മമായതിനേക്കാൾ സൂക്ഷ്മവും ഏറ്റവും സ്ഥൂലമായതിനേക്കാൾ സ്ഥൂലവുമാണ്.

തമസ്സിന്റെ അജ്ഞാനത്താലും രജസ്സിന്റെ അഹങ്കാരത്താലും വഴിതെറ്റിയ നിരീശ്വരവാദിക്ക് എവിടെയും ദൈവത്തെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയില്ല. എന്നാൽ ഈശ്വരവിശ്വാസിക്ക് എല്ലായിടത്തും ദൈവത്തെ കാണാൻ കഴിയും. നാം ദുഷ്ടതയുടെ പാതയിലാണ് സഞ്ചരിക്കുന്നതെങ്കിൽ, സത്യത്തിൽനിന്ന് ഓടിയൊളിക്കാനോ അതിനെ കീഴടക്കാനോ നമുക്ക് നമ്മുടെയുള്ളിലോ പുറത്തോ ഒരിടവും കണ്ടെത്താനാവില്ല. സത്യം സർവവ്യാപിയും സർവജ്ഞനും സർവശക്തനും നിത്യനുമാണ്.

ഈ ലോകത്തിലോ അനന്തമായ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ മറ്റേതെങ്കിലും ഭാഗത്തോ, നമ്മുടെ ഉള്ളിലോ പുറത്തോ, സത്യത്തെ ഒളിപ്പിച്ചുവയ്ക്കാനോ ഒരു പരിധിക്കുള്ളിൽ അടച്ചിടാനോ കഴിയുന്ന സ്ഥലമില്ല. ഇന്ത്യൻ ദേശീയചിഹ്നത്തിലെ നാല് സിംഹങ്ങളും പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതുപോലെ, "സത്യമേവ ജയതേ" — സത്യം മാത്രമേ വിജയിക്കൂ.

ആഴത്തിലുള്ള ധ്യാനത്തിൽ “ഞാൻ”, “എന്റെ”, “എനിക്കുള്ളത്” തുടങ്ങിയ വേർതിരിവിന്റെ എല്ലാ അടയാളങ്ങളും അപ്രത്യക്ഷമാകുകയും ജീവിതം വിഭജനമില്ലാത്ത ഒരു സമഗ്രതയായി അനുഭവപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉണർന്നിരിക്കൽ, സ്വപ്നം, ഗാഢനിദ്ര എന്നീ സാധാരണ മൂന്ന് അവസ്ഥകൾക്കും അതീതമായ ഒരു അവസ്ഥ മനുഷ്യൻ അനുഭവിക്കുന്നു. ഇതിനെ തുരീയാവസ്ഥ, അഥവാ നാലാമത്തെ അവസ്ഥ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

ഈ വിശാലവും വ്യക്തവുമായ ഏകാത്മാനുഭവം ഒരിക്കൽ ഉദിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ചുറ്റുമുള്ള ലോകത്തോടാകെ വ്യക്തിയിൽ യഥാർത്ഥ സ്നേഹത്തിന്റെ വലിയൊരു പ്രവാഹം ഉയർന്നുവരും. ഓരോ രൂപത്തിലും അതേ ദിവ്യത്വത്തെ തിരിച്ചറിയുന്നതിലാണ് അയാൾ തന്റെ പൂർണത കണ്ടെത്തുന്നത്. എല്ലാ നാമരൂപങ്ങളെയും ദൈവത്തിന്റെ സ്വന്തം രൂപങ്ങളായി കണ്ട് അവയെ സേവിക്കുന്നതിലാണ് അയാളുടെ സംതൃപ്തി. അയാളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം നാമരൂപങ്ങളുടെ ലോകം അത്ഭുതകരമായ ഒരു ദിവ്യലീലയാണ്.

ഇതുതന്നെയാണ് “വിശ്വരൂപസന്ദർശനം” എന്നറിയപ്പെടുന്ന സന്ദർഭം. തുരീയാവസ്ഥയായ നാലാമത്തെ ബോധതലത്തിൽ ആഴത്തിലുള്ള ധ്യാനത്തിലൂടെ അർജുനൻ, സർവവ്യാപിയും അനേകം രൂപങ്ങളും നാമങ്ങളുമുള്ള സത്യവും ബോധവുമായ കൃഷ്ണനിൽനിന്ന് താൻ വേറിട്ടവനല്ലെന്ന് തിരിച്ചറിഞ്ഞു.

എന്നാൽ ഒരാൾക്ക് ദീർഘനേരം തുരീയാവസ്ഥയിൽ തുടരാൻ കഴിയില്ല. കുറച്ചുസമയത്തിനുശേഷം ശരീരത്തെയും മനസ്സിനെയും കുറിച്ചുള്ള ബോധം തിരിച്ചുവരുന്നു. തുടർന്ന് നാനാത്വം നിറഞ്ഞ സാധാരണ ലോകം വീണ്ടും മുന്നിലെത്തുന്നു.

സത്യത്തെ വ്യത്യസ്തവും നശ്വരവുമായ വസ്തുക്കൾ നിറഞ്ഞ ലോകമായി തോന്നിപ്പിക്കുന്നത് എന്താണ്?

സത്ത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്നീ മൂന്ന് ഗുണങ്ങൾ ചേർന്ന മായയാണ് ഇതിന് കാരണം. നാം ആത്മനാണെന്നതിനുപകരം ശരീരമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കാനും ലോകത്തെ പല ഭാഗങ്ങളായി വേർതിരിച്ചു കാണാനും ഈ മായ നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. മായയെ അതിജീവിക്കാനുള്ള ഒരു മാർഗമാണ് രാജയോഗം അഭ്യസിക്കുന്നത്.

പൊതുവെ ആളുകൾ യോഗം എന്നു പറയുമ്പോൾ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത് ഹഠയോഗത്തെയാണ്. ശരീരത്തിന് ശക്തിയും ആരോഗ്യവും നൽകുന്ന വിവിധ ശാരീരിക ആസനങ്ങളുടെ സംയോജനമാണത്. എന്നാൽ “യോഗ” എന്ന പദത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥം “സംയോജനം” അഥവാ “ഐക്യം” എന്നാണ്. ദൈവവുമായുള്ള ഐക്യത്തെയാണ് അത് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്.

തന്ത്രയോഗത്തിൽ ജീവശക്തി സംരക്ഷിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പുരുഷനും സ്ത്രീയും തമ്മിലുള്ള സംയോജനത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. ഈ പാതയിൽ നിരവധി അപകടസാധ്യതകളുണ്ട്. അതിനാൽ സാധാരണക്കാർക്ക് ഇത് അനുയോജ്യമല്ല. അതുകൊണ്ടാണ് ഈ പുസ്തകത്തിൽ കർമയോഗം, ഭക്തിയോഗം, രാജയോഗം, ജ്ഞാനയോഗം എന്നിവയെക്കുറിച്ച് മാത്രം വിശദീകരിക്കുന്നത്.

അക്ഷാംശം, രേഖാംശം, ഭൂമധ്യരേഖ, ഉത്തരായനരേഖയ്ക്കു സമീപമുള്ള കടകരേഖ, ദക്ഷിണായനരേഖയ്ക്കു സമീപമുള്ള മകരരേഖ തുടങ്ങിയ സാങ്കൽപ്പിക രേഖകളിലൂടെ ഭൂഗോളത്തെ വിഭജിച്ച് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയുമെന്ന് നമുക്കറിയാം. അതുപോലെ, ഒരു വ്യക്തിയുടെ ആത്മീയശരീരത്തെ താഴെയുള്ള മൂലാധാരചക്രം മുതൽ മുകളിലുള്ള സഹസ്രാരചക്രം വരെ ഏഴ് ചക്രങ്ങളായി വിഭജിച്ചു കാണുന്നു.

അയാളുടെ ആത്മീയശക്തി മൂലാധാരചക്രത്തിന് സമീപം ചുരുണ്ടുകിടക്കുന്ന സർപ്പത്തെപ്പോലെ വിശ്രമിക്കുന്നു എന്നു സങ്കൽപ്പിക്കപ്പെടുന്നു. ആത്മീയസാധനകളിലൂടെ ഉണർത്തപ്പെടുമ്പോൾ ഈ ശക്തി സഹസ്രാരത്തിലെത്തുന്നു. ഈ ശക്തിയുടെ ഉയർച്ചയെ “കുണ്ഡലിനി ജാഗരണം” അഥവാ “ആത്മസാക്ഷാത്കാരം” എന്നു വിളിക്കുന്നു.

തീവ്രമായ ആത്മീയസാധനകളിലൂടെ സാധകന് അസാധാരണമായ ശക്തികൾ നേടാൻ കഴിയുമെന്ന് പറയപ്പെടുന്നു. ഇവയെ സിദ്ധികൾ എന്നു വിളിക്കുന്നു. എന്നാൽ ഈ പ്രക്രിയ കഠിനമായ തപസ്സിന്റെ വഴിയായി മാറിയേക്കാം. ധ്യാനി ദൈവത്തെ പ്രാപിക്കാൻ ആഗ്രഹിച്ചുതുടങ്ങുകയും, എന്നാൽ സ്വാർത്ഥമായ ആഗ്രഹങ്ങൾക്ക് അടിമപ്പെട്ട് സ്വയം ദൈവമാകാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യാം. ഒടുവിൽ അത് അയാളുടെ തന്നെ പതനത്തിന് കാരണമാകുകയും ചെയ്യാം.

ധ്യാനത്തിലൂടെ ദൈവം, സത്യം, ബോധം എന്നിവയുമായുള്ള നമ്മുടെ ബന്ധം തിരിച്ചറിയുക എന്നതാണ് നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം. അതിനാൽ സിദ്ധികൾക്കോ അമാനുഷിക ശക്തികൾക്കോ പിന്നാലെ നാം ഓടരുത്. മോക്ഷം എന്ന നമ്മുടെ പ്രധാന ലക്ഷ്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കണം. അതുകൊണ്ട് രാജയോഗത്തിൽ അമിതമായി മുഴുകുന്നതിനുപകരം ജ്ഞാനയോഗം, ഭക്തിയോഗം, കർമയോഗം എന്നിവയ്ക്ക് നാം പ്രാധാന്യം നൽകണം.

രാജയോഗം അഥവാ അഷ്ടാംഗയോഗം

മനസ്സിനെ പൂർണമായി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിലേക്ക് നയിക്കുന്ന എട്ട് ഘട്ടങ്ങളുള്ളതിനാൽ രാജയോഗത്തെ അഷ്ടാംഗയോഗം എന്നും വിളിക്കുന്നു. പതഞ്ജലി മഹർഷി യോഗസൂത്രങ്ങളിൽ ഈ എട്ട് ഘട്ടങ്ങൾ ക്രമാനുഗതമായ സാധനകളായി ക്രോഡീകരിച്ചു. ഇവ ശരീരത്തെയും മനസ്സിനെയും ശുദ്ധീകരിച്ച് ഒടുവിൽ സാധകനെ ആത്മജ്ഞാനത്തിലേക്കും ആത്മീയ ഉണർവിലേക്കും നയിക്കുന്നു.

1. യമങ്ങൾ (Yamas)

ചിന്തയിലും വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും പാലിക്കേണ്ട അഞ്ച് ധാർമിക നിയന്ത്രണങ്ങളാണ് യമങ്ങൾ. ചെയ്യരുതാത്ത കാര്യങ്ങൾ എന്തൊക്കെയാണെന്ന് ഇവ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

a. അഹിംസ (Ahimsa): അക്രമം ചെയ്യാതിരിക്കുക; മറ്റു ജീവികൾക്ക് ദ്രോഹമോ ഉപദ്രവമോ വരുത്താതിരിക്കുക.

b. സത്യം (Satya): സത്യസന്ധത പാലിക്കുക; അസത്യം പറയാതിരിക്കുക.

c. അസ്തേയം (Asteya): മോഷ്ടിക്കാതിരിക്കുക; മറ്റുള്ളവരുടേതായ വസ്തുക്കൾ അനധികൃതമായി കൈവശപ്പെടുത്താതിരിക്കുക.

d. ബ്രഹ്മചര്യം (Brahmacharya): ഇന്ദ്രിയനിയന്ത്രണം, ലൈംഗികസംയമനം, ദാമ്പത്യനിഷ്ഠ എന്നിവ പാലിക്കുക.

സാധാരണയായി വിശ്വസിക്കപ്പെടുന്നതുപോലെ ബ്രഹ്മചര്യം എന്നത് ലൈംഗികബന്ധങ്ങൾ പൂർണമായി ഉപേക്ഷിക്കുകയോ അവിവാഹിതനായി തുടരുകയോ ചെയ്യുക എന്നല്ല. കൃഷ്ണനും അർജുനനും ഭാര്യമാരുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും സന്താനങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നും ശ്രദ്ധിക്കണം. ജീവൻ പുനരുത്പാദിപ്പിക്കുകയും വർധിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നത് പ്രകൃതിയുടെ സംവിധാനമാണ്.

യഥാർത്ഥ ബ്രഹ്മചര്യം എന്നത് താൻ ബ്രഹ്മനിൽനിന്ന് വേറിട്ടവനല്ലാത്ത ആത്മനാണെന്ന ബോധത്തോടെ ജീവിക്കുന്നതാണ്. മഹത്തായ നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്നവർ അർത്ഥശൂന്യമായ ഇന്ദ്രിയസുഖങ്ങളിൽ മുഴുകുന്നില്ല. പകരം, തങ്ങളുടെ ലൈംഗികോർജത്തെ ഉയർന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കായി വഴിതിരിച്ചുവിടുന്നു.

e. അപരിഗ്രഹം (Aparigraha): അനാവശ്യമായി വസ്തുക്കൾ ശേഖരിക്കാതിരിക്കുക; കൈവശമുള്ളവയോടുള്ള അമിതാസക്തി ഉപേക്ഷിക്കുക.

2. നിയമങ്ങൾ (Niyamas)

വ്യക്തി ജീവിതത്തിൽ വളർത്തിയെടുക്കേണ്ട സദ്ഗുണങ്ങളും നല്ല ശീലങ്ങളുമാണ് നിയമങ്ങൾ. ചെയ്യേണ്ട കാര്യങ്ങളെ ഇവ വ്യക്തമാക്കുന്നു.

a. ശൗചം (Saucha): ശരീരത്തിന്റെയും മനസ്സിന്റെയും ശുദ്ധിയും വൃത്തിയും പാലിക്കുക.

b. സന്തോഷം (Santosha): സംതൃപ്തി, ശുഭാപ്തിവിശ്വാസം, മറ്റുള്ളവരെ അംഗീകരിക്കൽ, സ്വന്തം സാഹചര്യങ്ങളെ അവ അതേപടി മനസ്സിലാക്കി സ്വീകരിക്കൽ എന്നിവ. സാഹചര്യങ്ങളെ അതിജീവിക്കാനോ മാറ്റാനോ ആവശ്യമായ മനോഭാവം വളർത്തുന്നതിനും ഇത് സഹായിക്കുന്നു.

c. തപസ്സ് (Tapas): തപസ്സും ആത്മനിയന്ത്രണവും ലാളിത്യപൂർണമായ ജീവിതശൈലിയും അഭ്യസിക്കുക.

d. സ്വാധ്യായം (Swadhyaya): പവിത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ പഠിക്കുകയും ആത്മപരിശോധന നടത്തുകയും ചെയ്യുക.

e. ഈശ്വരപ്രണിധാനം (Ishvara Pranidhana): ഈശ്വരനെ ധ്യാനിക്കുകയും ദൈവേച്ഛയ്ക്ക് സ്വയം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുക.

3. ആസനങ്ങൾ (Asanas)

ഒരു നിശ്ചിത കാലയളവിൽ ശരീരത്തെ വിശ്രമത്തോടെയും സ്ഥിരതയോടെയും സുഖകരമായും ചലനമില്ലാതെയും നിലനിർത്താൻ കഴിയുന്ന ഇരിപ്പിനെയോ ശരീരനിലയെയോ ആസനം എന്നു വിളിക്കുന്നു.

പതഞ്ജലി മഹർഷി പ്രത്യേക ആസനങ്ങളുടെ പട്ടിക നൽകിയിട്ടില്ല. പകരം, "സ്ഥിരസുഖാസനം" എന്ന തത്ത്വമാണ് അദ്ദേഹം മുന്നോട്ടുവച്ചത്. അതായത്, സ്ഥിരതയോടെയും സുഖത്തോടെയും ചലനമില്ലാതെയും നിലനിർത്താൻ കഴിയുന്ന ശരീരനില.

വേദനയോ അസ്വസ്ഥതയോ ഉണ്ടാക്കുന്ന ശരീരനില യോഗാസനമല്ല. പിൽക്കാല യോഗപണ്ഡിതർ പത്മാസനം (താമരയാസനം), ശവാസനം (മൃതശരീരത്തിന്റെ ഭാവത്തിലുള്ള ആസനം), വജ്രാസനം, ഭുജംഗാസനം (സർപ്പാസനം) തുടങ്ങിയ നിരവധി ആസനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കുകയും ശുപാർശ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. ശരീരക്ഷമത നിലനിർത്താൻ ആസനങ്ങൾ സാധകനെ സഹായിക്കുന്നു.

4. പ്രാണായാമം (Pranayama)

"പ്രാണ" (ശ്വാസം അഥവാ ജീവശക്തി), "ആയാമ" (നിയന്ത്രണം അഥവാ ക്രമീകരണം) എന്നീ രണ്ട് സംസ്കൃതപദങ്ങൾ ചേർന്നതാണ് പ്രാണായാമം.

ശ്വാസം ഉള്ളിലേക്ക് എടുക്കുന്നതും പുറത്തേക്ക് വിടുന്നതും ബോധപൂർവം നിയന്ത്രിക്കുന്ന പരിശീലനമാണിത്. ഉദാഹരണത്തിന്, ശ്വാസം ഉള്ളിലേക്ക് എടുത്തശേഷം കുറച്ചുസമയം പിടിച്ചുനിർത്തുന്നത് കുംഭകം എന്നു വിളിക്കുന്നു. ശ്വാസം പുറത്തേക്ക് വിട്ടശേഷം കുറച്ചുസമയം പിടിച്ചുനിർത്തുന്നതും ശ്വാസനിയന്ത്രണത്തിന്റെ ഭാഗമാണ്. ഇങ്ങനെ ശ്വാസം എടുക്കുകയും പിടിച്ചുനിർത്തുകയും പുറത്തുവിടുകയും ചെയ്യുന്ന ചക്രങ്ങൾ ആവർത്തിക്കുന്നു.

ശരീരത്തിലെ വിവിധ അവയവങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ ഓക്സിജൻ ലഭിക്കാൻ സഹായിക്കുന്നതിലൂടെ പ്രാണായാമം ആരോഗ്യസംരക്ഷണത്തിന് ഉപകരിക്കുന്നു.

5. പ്രത്യാഹാരം (Pratyahara)

"പ്രതി" (അകത്തേക്ക് അഥവാ തിരിച്ചുള്ള ദിശയിൽ) എന്നും "ആഹാര" (സ്വീകരിക്കൽ അഥവാ കൊണ്ടുവരൽ) എന്നും അർത്ഥമുള്ള രണ്ട് സംസ്കൃതപദങ്ങൾ ചേർന്നതാണ് പ്രത്യാഹാരം.

സ്വന്തം ബോധത്തെയും ചിന്തകളെയും ബാഹ്യലോകത്തിൽനിന്ന് പിൻവലിച്ച് ഉള്ളിലേക്ക് കൊണ്ടുവരുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്. ബാഹ്യവസ്തുക്കൾ, വ്യക്തികൾ, സാഹചര്യങ്ങൾ എന്നിവയിൽനിന്ന് ചിന്തകളെ പിൻവലിച്ച് സ്വന്തം യഥാർത്ഥ ആത്മസ്വരൂപത്തിലേക്ക് ശ്രദ്ധ തിരിക്കുന്നതാണ് പ്രത്യാഹാരം. സ്വന്തം ആന്തരികലോകത്തെ അനുഭവിക്കുകയും സ്വയം പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതും ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

പ്രത്യാഹാരം എന്നത് ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെ അനുഭവപ്പെടുന്ന ലോകത്തെ കാണാതിരിക്കാൻ ബോധപൂർവം കണ്ണുകൾ അടയ്ക്കുന്നതു മാത്രമല്ല. ഇന്ദ്രിയവിഷയങ്ങളിലേക്കുള്ള മനസ്സിന്റെ ഒഴുക്കിനെ ബോധപൂർവം നിയന്ത്രിക്കുന്നതാണ് അതിന്റെ യഥാർത്ഥ സാരം.

6. ധാരണ (Dharana)

മനസ്സിന്റെ ഏകാഗ്രതയെയും ഏകബിന്ദുവിലുള്ള ശ്രദ്ധയെയും ധാരണ എന്നു പറയുന്നു. ഒരു മന്ത്രത്തിലോ വസ്തുവിലോ സ്വന്തം ശ്വാസത്തിലോ മനസ്സിനെ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്തുകയും ഒരു ചിന്തയിൽനിന്ന് മറ്റൊന്നിലേക്ക് ചാടിപ്പോകാതെ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് ധാരണ.

7. ധ്യാനം (Dhyana)

“ധ്യാനം” എന്നത് ആഴത്തിലുള്ള ചിന്ത, മനനം, അല്ലെങ്കിൽ ഏകാഗ്രമായ നിരീക്ഷണം എന്നർത്ഥം നൽകുന്നു. തിരഞ്ഞെടുത്ത വിഷയത്തിൽ മനസ്സ് തുടർച്ചയായി ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന അവസ്ഥയാണിത്.

8. സമാധി (Samadhi)

മനസ്സ് ധ്യാനിക്കുന്ന വിഷയത്തിൽ പൂർണമായി ലയിച്ച് സ്വന്തം വ്യക്തിത്വബോധംപോലും നഷ്ടപ്പെടുന്ന പരമാനന്ദാവസ്ഥയാണ് സമാധി.

ഈ അവസ്ഥയിൽ ധ്യാനം ചെയ്യുന്ന വ്യക്തി, ധ്യാനപ്രക്രിയ, ധ്യാനവിഷയം എന്നിവ തമ്മിൽ യാതൊരു വേർതിരിവുമില്ല. അവിടെ നിലനിൽക്കുന്നത് ഏകത്വം മാത്രമാണ്.

അധ്യായം 15

ഭക്തിയോഗം (സ്നേഹത്തിന്റെ പാത)

ഗാന്ധിജി പരിണാമപ്രക്രിയയെ താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ വിശദീകരിച്ചു:

“ചരിത്രത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള കാലം മുതൽ ഇന്നുവരെയുള്ള മനുഷ്യന്റെ വളർച്ചയിലേക്ക് നാം കണ്ണോടിച്ചാൽ, മനുഷ്യൻ ക്രമേണ അഹിംസയിലേക്ക് പുരോഗമിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയാണെന്ന് കാണാം. നമ്മുടെ വിദൂര പൂർവികർ നരഭോജികളായിരുന്നു. ശക്തർ ദുർബലരെ ഭക്ഷിച്ചിരുന്ന കാലമായിരുന്നു അത്. പിന്നീട് നരഭോജനം മടുത്ത അവർ വേട്ടയാടി ജീവിക്കാൻ തുടങ്ങി.

അതിനുശേഷം മനുഷ്യൻ കൃഷിയിലേക്ക് തിരിയുകയും ഭക്ഷണത്തിനായി മാതൃഭൂമിയെ ആശ്രയിക്കുകയും ചെയ്തു. അങ്ങനെ നാടോടിജീവിതത്തിൽനിന്ന് മാറി, പരിഷ്കൃതവും സ്ഥിരവുമായ ജീവിതം നയിക്കാൻ തുടങ്ങി. ഗ്രാമങ്ങളും നഗരങ്ങളും സ്ഥാപിച്ചു. കുടുംബത്തിലെ ഒരംഗം എന്ന നിലയിൽനിന്ന് സമൂഹത്തിലെയും രാഷ്ട്രത്തിലെയും അംഗമായി അവൻ വളർന്നു.

ഇവയെല്ലാം അഹിംസയുടെ വളർച്ചയുടെയും ഹിംസയുടെ കുറവിന്റെയും അടയാളങ്ങളാണ്. മറിച്ചായിരുന്നെങ്കിൽ, താഴ്ന്ന ജീവിവർഗങ്ങളിൽ പലതും അപ്രത്യക്ഷമായതുപോലെ മനുഷ്യവർഗവും ഇന്നേക്കും നാമാവശേഷമായേനെ. ഒരു മൃഗമെന്ന നിലയിൽ മനുഷ്യൻ ഹിംസാത്മകനാണ്; എന്നാൽ ആത്മാവെന്ന നിലയിൽ അവൻ അഹിംസാത്മകനാണ്. തന്റെ ഉള്ളിലുള്ള ആത്മാവിനെക്കുറിച്ച് അവൻ ബോധവാനാകുന്ന നിമിഷം മുതൽ ഹിംസാത്മകനായി തുടരാൻ അവനു കഴിയില്ല. ഒന്നുകിൽ അവൻ അഹിംസയിലേക്ക് പുരോഗമിക്കും, അല്ലെങ്കിൽ സ്വന്തം നാശത്തിലേക്ക് കുതിക്കും.”

എല്ലാ ജീവികളിലും ആത്മാവായി (ആത്മൻ) കുടികൊള്ളുന്ന ദൈവത്തോടുള്ള തീവ്രമായ സ്നേഹമാണ് ഭക്തി. കരുതലുള്ള പിതാവിലും സ്നേഹനിധിയായ മാതാവിലും അധ്യാപകനിലും കരുണയുള്ള സുഹൃത്തിലുമെല്ലാം ദൈവത്തെ കണ്ടെത്താൻ കഴിയും. അതുപോലെ സ്നേഹനിധിയായ ജീവിതപങ്കാളിയിലും ഉപഭോക്താവിലും, എന്തിന്, ബാലകൃഷ്ണനെപ്പോലെയുള്ള കുസൃതിക്കാരനായ ശിശുവിൽപ്പോലും ദൈവത്തെ കാണാം. അയൽക്കാരനെ സ്നേഹിക്കുന്നതും ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നതുപോലെതന്നെ പ്രധാനമാണ്. തൊട്ടടുത്തുള്ള അയൽക്കാരനെ വെറുക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് ദൂരെയുള്ള ദൈവത്തെ സ്നേഹിക്കുന്നുവെന്ന് എങ്ങനെ അവകാശപ്പെടാൻ കഴിയും?

എല്ലാ ജീവികളിലും എന്നെ സാക്ഷാത്കരിച്ചവർക്കായി ഞാൻ എപ്പോഴും സന്നിഹിതനാണ്. എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളെയും എന്റെ പ്രകടനമായി കാണുന്നവർ ഒരിക്കലും എന്നിൽനിന്ന് വേർപെട്ടവരല്ല. (ഭഗവദ്ഗീത 6:30)

എല്ലാ ജീവികളിലും വിഭജനമില്ലാത്ത ഏകാത്മാവായി എന്നെ സേവിക്കുന്നവൻ, ധ്യാനത്തിലായാലും കർമങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുമ്പോഴായാലും എന്നിൽത്തന്നെ വസിക്കുന്നു. (ഭഗവദ്ഗീത 6:31)

മറ്റുള്ളവരുടെ സന്തോഷങ്ങളോടും ദുഃഖങ്ങളോടും സ്വന്തം സന്തോഷങ്ങളും ദുഃഖങ്ങളും എന്നതുപോലെ പ്രതികരിക്കുന്ന ഒരാൾ ആത്മീയമായ ഐക്യത്തിന്റെ പരമോന്നതാവസ്ഥ കൈവരിച്ചിരിക്കുന്നു. (ഭഗവദ്ഗീത 6:32)

“ആരോടും വിദ്വേഷമില്ലാത്തവനും എല്ലാവരോടും സൗഹൃദവും കരുണയും പുലർത്തുന്നവനും ‘ഞാൻ’, ‘എനിക്ക്’, ‘എന്റെ’ എന്നീ സ്വാർത്ഥചിന്തകളിൽനിന്നും സുഖദുഃഖങ്ങളുടെ ബന്ധനങ്ങളിൽനിന്നും മുക്തനുമായ വ്യക്തിയെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നു!” (ഭഗവദ്ഗീത 12:13)

“ക്ഷമാശീലരും സംതൃപ്തരും ആത്മനിയന്ത്രണമുള്ളവരും വിശ്വാസത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നവരുമായ ഭക്തരെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നു.” (ഭഗവദ്ഗീത 12:14)

എല്ലാ ജീവികളിലും ഒരുപോലെ ബ്രഹ്മത്തെ ദർശിക്കുന്നവരും മാറ്റങ്ങൾക്കു വിധേയമായ എല്ലാറ്റിന്റെയും ഹൃദയത്തിൽ മാറ്റമില്ലാത്ത പരമസത്യത്തെ കാണുന്നവരുമാണ് യഥാർഥത്തിൽ സത്യത്തെ ദർശിക്കുന്നത്. (ഭഗവദ്ഗീത 13:27)

എല്ലായിടത്തും ഒരേ ബ്രഹ്മത്തെ ദർശിക്കുന്നവർ തങ്ങളെത്തന്നെയോ മറ്റുള്ളവരെയോ ഉപദ്രവിക്കുന്നില്ല. അങ്ങനെ അവർ പരമമായ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കുന്നു. (ഭഗവദ്ഗീത 13:28)

ഭക്തിയോഗം താഴെപ്പറയുന്ന മാർഗങ്ങളിലൂടെ അഭ്യസിക്കാം.

1. അഹിംസയുടെയും സ്നേഹത്തിന്റെയും പാത

അഹിംസയുടെ (ഹിംസയില്ലായ്മയുടെ) അല്ലെങ്കിൽ സ്നേഹത്തിന്റെ പാതയിലെ ആദ്യപടി, എല്ലാത്തരത്തിലുള്ള വിദ്വേഷവും ഉപേക്ഷിക്കുകയും ചിന്തയിലൂടെയോ വാക്കിലൂടെയോ പ്രവൃത്തിയിലൂടെയോ ഒരു ജീവിയെയും വേദനിപ്പിക്കാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്.

“നമ്മെ സ്നേഹിക്കുന്നവരെ മാത്രം നാം സ്നേഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ അതിനെ യഥാർഥ സ്നേഹമെന്നു പറയാനാവില്ല. നമ്മെ വെറുക്കുന്നവരെയും നാം സ്നേഹിക്കുമ്പോഴാണ് അത് യഥാർഥ സ്നേഹമാകുന്നത്. സ്നേഹത്തിന്റെ ഈ മഹത്തായ നിയമം പിന്തുടരുന്നത് എത്ര പ്രയാസകരമാണെന്ന് എനിക്കറിയാം. എന്നാൽ മഹത്തായതും ഉത്തമവുമായ എല്ലാ കാര്യങ്ങളും ചെയ്യാൻ പ്രയാസമുള്ളവയല്ലേ? നമ്മെ വെറുക്കുന്നവരെ സ്നേഹിക്കുക എന്നതാണ് ഏറ്റവും പ്രയാസകരമായ കാര്യം. എങ്കിലും അത് ചെയ്യാൻ നാം ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, ദൈവകൃപയാൽ ഏറ്റവും പ്രയാസമുള്ള ഈ കാര്യവും എളുപ്പത്തിൽ സാധ്യമാകും.”

എന്നാൽ സ്നേഹം എങ്ങനെ വളർത്തിയെടുക്കാനും നിലനിർത്താനും കഴിയും? അഴിമതിക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും അപമാനിക്കുന്നവരെയും അസൂയയുള്ള സഹപ്രവർത്തകരെയും പിന്നിൽനിന്ന് വഞ്ചിക്കുന്ന സുഹൃത്തുക്കളെയും നമുക്ക് എങ്ങനെ സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയും? സ്നേഹത്തിന്റെ വലയം വികസിപ്പിക്കുന്നതിലൂടെ മാത്രമേ ഇത് സാധ്യമാകൂ.

തന്റെ അടുക്കൽ വരുന്നവർ ഉടനടി ഈ മാറ്റം കൈവരിക്കണമെന്നും, വർഷങ്ങളായി രൂപപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മനോഭാവങ്ങളെ ഒറ്റരാത്രികൊണ്ട് മാറ്റി, സ്വന്തം

ജീവനേക്കാൾ കൂടുതൽ ശത്രുക്കളെ സ്നേഹിക്കണമെന്നും ഗാന്ധിജി പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല. ഈ പരമോന്നതാവസ്ഥയിലെത്താനുള്ള തന്റെ ശ്രമങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം തന്നെ എണ്ണമറ്റ തവണ പരാജയപ്പെട്ടിരുന്നു.

“നിങ്ങൾ ഇപ്പോൾ എവിടെയാണോ അവിടെനിന്ന് ആരംഭിക്കുക. വൈസ്രോയിയെയോ പ്രധാനമന്ത്രിയെയോ സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയുന്നില്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ ഭാര്യയിലൂടെയോ ഭർത്താവിലൂടെയോ മക്കളിലൂടെയോ തുടങ്ങുക. ദിവസത്തിലെ ഓരോ നിമിഷവും അവരുടെ ക്ഷേമത്തിന് മുൻഗണന നൽകാനും സ്വന്തം ക്ഷേമത്തെ അവസാന സ്ഥാനത്ത് നിർത്താനും ശ്രമിക്കുക. അവിടെനിന്ന് നിങ്ങളുടെ സ്നേഹത്തിന്റെ വലയം വികസിപ്പിക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് കഴിയുന്നത്ര മികച്ച രീതിയിൽ പരിശ്രമിക്കുന്നിടത്തോളം പരാജയത്തെക്കുറിച്ച് ആശങ്കപ്പെടേണ്ടതില്ല.

സത്യത്തിന്റെ പാത ഇടുങ്ങിയതും നേരായതുമാണ്. അഹിംസയുടെ പാതയും അങ്ങനെതന്നെ. വാളിന്റെ മുനയിൽ സ്വയം സന്തുലിതനായി നിൽക്കുന്നതുപോലെയാണത്. ഏകാഗ്രതയിലൂടെ ഒരു അഭ്യാസിക്ക് കയറിന്മേൽ നടക്കാൻ കഴിയും. എന്നാൽ സത്യത്തിന്റെയും അഹിംസയുടെയും പാതയിലൂടെ സഞ്ചരിക്കാൻ ആവശ്യമായ ഏകാഗ്രത അതിലും എത്രയോ വലുതാണ്! ചെറിയൊരു അശ്രദ്ധപോലും നമ്മെ നിലത്തേക്ക് വീഴ്ത്തും.

നിരന്തരമായ പരിശ്രമത്തിലൂടെ മാത്രമേ സത്യവും അഹിംസയും സാക്ഷാത്കരിക്കാൻ കഴിയൂ. അഹിംസയെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതുപോലെ അത് കേവലം ഒരു ലളിതമായ കാര്യമല്ല. ഒരു ജീവിയെയും വേദനിപ്പിക്കാതിരിക്കുക എന്നത് അഹിംസയുടെ ഒരു ഭാഗമാണെന്നതിൽ സംശയമില്ല. എന്നാൽ അത് അഹിംസയുടെ ഏറ്റവും ചെറിയ പ്രകടനം മാത്രമാണ്. എല്ലാ ദുഷ്ചിന്തകളും അനാവശ്യമായ തിടുക്കവും നുണയും വിദ്വേഷവും മറ്റാർക്കെങ്കിലും ദോഷം വരണമെന്ന് ആഗ്രഹിക്കുന്നതും അഹിംസയെ മുറിവേൽപ്പിക്കുന്നു. ലോകത്തിന് ആവശ്യമായ വസ്തുക്കൾ നാം നമ്മുടെ കൈവശം സൂക്ഷിച്ചുവയ്ക്കുന്നതും അഹിംസയുടെ ലംഘനമാണ്.

എന്നാൽ നാം ദിവസവും ഭക്ഷിക്കുന്ന ആഹാരവും ലോകത്തിന് ആവശ്യമായ ഒരു വിഭവമാണ്. നാം നിൽക്കുന്ന സ്ഥലത്തുപോലും ആ സ്ഥലത്തിന് അവകാശമുള്ള ദശലക്ഷക്കണക്കിന് സൂക്ഷ്മജീവികളുണ്ട്. നമ്മുടെ സാന്നിധ്യം അവയ്ക്ക് ദോഷം വരുത്തുന്നു. അപ്പോൾ നാം എന്തുചെയ്യണം? ആത്മഹത്യ ചെയ്യണോ? അതും ഒരു പരിഹാരമല്ല. കാരണം, ആത്മാവ് ശരീരത്തോട് ബന്ധപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്നിടത്തോളം കാലം, ഓരോ ശരീരനാശത്തിനുശേഷവും അത് മറ്റൊരു ശരീരം സ്വീകരിക്കുമെന്ന് നാം വിശ്വസിക്കുന്നു.

ശരീരത്തോടുള്ള എല്ലാ മമതകളും ഉപേക്ഷിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ശരീരം എന്ന ബന്ധനത്തിൽനിന്ന് നമുക്ക് മുക്തരാകാൻ കഴിയൂ. എല്ലാ മമതകളിൽനിന്നുമുള്ള ഈ മോചനമാണ് സത്യസ്വരൂപനായ ദൈവത്തെ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നത്. ഈ സാക്ഷാത്കാരം തിടുക്കത്തിൽ നേടാനാവില്ല.

ഈ ശരീരം നമ്മുടേതല്ല. അത് നിലനിൽക്കുന്നിടത്തോളം കാലം, നമ്മുടെ ചുമതലയിൽ ഏൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന ഒരു വിശ്വസ്ത നിക്ഷേപമായി അതിനെ ഉപയോഗിക്കണം. ശരീരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കാര്യങ്ങളെ ഈ രീതിയിൽ സമീപിച്ചാൽ, ഒരുനാൾ ശരീരത്തിന്റെ ഭാരത്തിൽനിന്ന് മുക്തരാകുമെന്ന് നമുക്ക്

പ്രതീക്ഷിക്കാം. ശരീരത്തിന്റെ പരിമിതികൾ തിരിച്ചറിഞ്ഞുകൊണ്ട്, നമ്മുടെ ഉള്ളിലുള്ള ശക്തി മുഴുവൻ ഉപയോഗിച്ച് ഓരോ ദിവസവും ആദർശത്തിലേക്ക് മുന്നേറാൻ നാം പരിശ്രമിക്കണം.

മുകളിൽ പറഞ്ഞതിൽനിന്ന് അഹിംസയില്ലാതെ സത്യത്തെ അന്വേഷിക്കാനും കണ്ടെത്താനും കഴിയില്ലെന്ന് വ്യക്തമാണ്. അഹിംസയും സത്യവും പരസ്പരം അത്രയധികം ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു; അവയെ വേർതിരിക്കുക പ്രായോഗികമായി അസാധ്യമാണ്. അവ ഒരു നാണയത്തിന്റെ ഇരുവശങ്ങൾ പോലെയാണ്."

2. സേവനമാണ് ആരാധന

സ്നേഹത്തിന്റെ ആത്മാവ് പ്രവൃത്തി തന്നെ ആരാധനയാണെന്ന ആശയവും ഉൾക്കൊള്ളുന്നു. അഹങ്കാരം വളർത്താനോ അതിലൂടെ എന്തെങ്കിലും പ്രതിഫലം നേടാനോ വേണ്ടിയല്ല പ്രവൃത്തി ചെയ്യേണ്ടത്. നിസ്വാർഥ സേവനമനോഭാവത്തോടെയാണ് പ്രവർത്തിക്കേണ്ടത്. കാരണം, ദൈവത്തെ കണ്ടെത്താനുള്ള ഏകമാർഗം അവന്റെ സൃഷ്ടികളിൽ അവനെ ദർശിക്കുകയും അവയുമായി ഐക്യപ്പെടുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്.

തന്റെ കഴിവുകളും ശേഷികളും ദൈവം നൽകിയ സമ്മാനങ്ങളാണെന്നും അവ പിന്നാക്കാവസ്ഥയിലുള്ളവരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണെന്നും ഒരു സാധകൻ മനസ്സിലാക്കുന്നു. ദൈവത്തിന്റെ സേവകനെന്ന നിലയിൽ മറ്റുള്ളവരെ സേവിക്കാനുള്ള അവസരം നൽകിയതിന് അവൻ അവരോട് നന്ദിയുള്ളവനായിരിക്കുന്നു.

ഗാന്ധിജി പ്രത്യേകിച്ചും 'ദരിദ്രനാരായണ' സേവനത്തിന് പ്രാധാന്യം നൽകി. ദരിദ്രരുടെയും അവശത അനുഭവിക്കുന്നവരുടെയും മർദിതരുടെയും രൂപത്തിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്ന ദൈവത്തെയാണ് ദരിദ്രനാരായണൻ എന്നു വിശേഷിപ്പിക്കുന്നത്.

"ദരിദ്രരെ നിസ്വാർഥമായി സേവിക്കുന്നതിനേക്കാൾ ശുദ്ധവും ദൈവത്തിന് പ്രിയങ്കരവുമായ ആരാധനയില്ല. സമ്പന്നർ തങ്ങളുടെ അഹങ്കാരത്തിലും ബൗദ്ധികമായ അഭിമാനത്തിലും പലപ്പോഴും ദൈവത്തെ മറക്കുകയോ ദൈവത്തിന്റെ അസ്തിത്വത്തെപ്പോലും ചോദ്യം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ദരിദ്രർ ദൈവത്തെ തങ്ങളുടെ ഏക അഭയവും ആശ്രയവുമായി കാണുന്നതിനാൽ ദൈവം അവർക്കിടയിൽ വസിക്കുന്നു.

അതിനാൽ ദരിദ്രരെ സേവിക്കുക എന്നത് ദൈവത്തെ സേവിക്കലാണ്. ഞാൻ രാഷ്ട്രീയത്തിൽ പങ്കാളിയാകുന്നതായി തോന്നുന്നുവെങ്കിൽ, അതിനു കാരണം ഇന്ന് രാഷ്ട്രീയം ഒരു പാമ്പിനെപ്പോലെ നമ്മെ ചുറ്റിപ്പിണഞ്ഞിരിക്കുന്നു എന്നതാണ്. എത്ര ശ്രമിച്ചാലും അതിന്റെ പിടിയിൽനിന്ന് നമുക്ക് പുറത്തുകടക്കാനാവില്ല. ആ പാമ്പിനോട് മല്ലിടാനാണ് ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നത്."

3. അസ്തേയവും അപരിഗ്രഹവും

സഹജീവികളുടെ ദുരിതങ്ങളോടുള്ള നിസ്സംഗതയും സ്നേഹവും ഒരുമിച്ചുപോകുന്നില്ല. മോഷ്ടിക്കാതിരിക്കൽ (അസ്തേയ), അമിതമായി സമ്പാദിച്ചുവയ്ക്കാതിരിക്കൽ (അപരിഗ്രഹ) എന്നീ തത്ത്വങ്ങൾ, എല്ലാറ്റിന്റെയും

സ്രഷ്ടാവ് ദൈവമാണെന്നും അതിനാൽ എല്ലാം ദൈവത്തിന്റേതാണെന്നുമുള്ള സമഗ്രമായ കാഴ്ചപ്പാടിൽനിന്നാണ് ഉരുത്തിരിയുന്നത്. (ഈശാവാസ്യോപനിഷത്ത്, മന്ത്രം 1)

എല്ലാ മനുഷ്യരും ഒരേ ദൈവത്തിന്റെ പ്രകടനങ്ങളായതിനാൽ, ഈ പ്രപഞ്ചത്തിലെ വിഭവങ്ങൾ എല്ലാവരും തുല്യമായി പങ്കുവെക്കേണ്ടതാണ്. ഒരാൾക്കും തനിക്കു ന്യായമായി ലഭിക്കേണ്ട വിഹിതത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ ഉപയോഗിക്കാനോ കൈവശം വയ്ക്കാനോ അവകാശമില്ല. അതിനാൽ, തനിക്ക് അർഹമായതിലും കൂടുതൽ കൈക്കലാക്കുന്ന ഒരാൾ 'മോഷണം' നടത്തുന്ന കുറ്റത്തിന് ഉത്തരവാദിയാണ്.

ദൈവത്തെ അന്വേഷിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് മോഷണം നടത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ ദൈവത്തെ പിന്തുടരുകയാണെന്നോ സ്നേഹത്തെ ആദരിക്കുകയാണെന്നോ അവകാശപ്പെടാനാവില്ല. അതുകൊണ്ടാണ്, 'ഒട്ടകത്തിന് സൂചിക്കുഴയിലൂടെ കടന്നുപോകാൻ കഴിഞ്ഞേക്കാം; എന്നാൽ ധനികന് ദൈവരാജ്യത്തിൽ പ്രവേശിക്കാൻ കഴിയില്ല' എന്ന ചൊല്ലുള്ളത്.

ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു: "ഓരോരുത്തരുടെയും ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ ലോകത്ത് ആവശ്യത്തിന് വിഭവങ്ങളുണ്ട്; എന്നാൽ എല്ലാവരുടെയും അത്യാഗ്രഹം നിറവേറ്റാൻ മതിയായ വിഭവങ്ങളില്ല."

ഈ പ്രസ്താവന ലളിതമായ ജീവിതത്തിന്റെയും ഉപഭോഗത്തിന്റെ ധാർമികമായ പരിധികളുടെയും മിച്ചവിഭവങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരുമായി പങ്കിടേണ്ടതിന്റെയും പ്രാധാന്യം വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ആവശ്യങ്ങളെ ബോധപൂർവവും സ്വമേധയാ പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നത് നിർബന്ധിത ദാരിദ്ര്യത്തിൽനിന്നോ ബജറ്റ് തയ്യാറാക്കുന്നതിലൂടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിൽനിന്നോ തികച്ചും വ്യത്യസ്തമാണ്. ആവശ്യങ്ങളെ സ്വമേധയാ പരിമിതപ്പെടുത്തുന്നത് നിഷേധാത്മകമായ പ്രവൃത്തിയല്ല; മറിച്ച് സഹജീവികളോടുള്ള സ്നേഹത്തിന്റെ ക്രിയാത്മകമായ പ്രകടനമാണ്.

സ്വമേധയാ ലളിതജീവിതം നയിക്കുക അല്ലെങ്കിൽ അമിതസമ്പാദ്യം ഒഴിവാക്കുക എന്നതിന്റെ അർഥം മനുഷ്യന്റെ അധ്വാനവും കഴിവുകളും ശേഷികളും വേണ്ടത്ര ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുകയോ പാഴാക്കുകയോ ചെയ്യുക എന്നല്ല. അവ ശരിയായ ദിശയിൽ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തണം.

ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ സ്വാഭാവികമായ കഴിവുകളും ശേഷികളും പരമാവധി വിനിയോഗിച്ച് പ്രവർത്തിക്കണം; എന്നാൽ യഥാർഥ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് ഏറ്റവും കുറഞ്ഞത് മാത്രം സ്വീകരിക്കണം. ഒരാളുടെ കൈവശം അധികസമ്പത്ത് ഉണ്ടെങ്കിൽ, അതിന്റെ ഉടമസ്ഥനെന്ന നിലയിൽ സ്വാർത്ഥമായി പെരുമാറാതെ ഒരു ട്രസ്റ്റി അഥവാ വിശ്വസ്ത സംരക്ഷകൻ എന്ന നിലയിൽ അതിനെ കൈകാര്യം ചെയ്യുകയും സമൂഹത്തിന്റെ പരമാവധി ക്ഷേമത്തിനായി ഉപയോഗിക്കുകയും വേണം.

4. ഭക്തിയോഗവും ധർമസംരക്ഷണവും

ഭക്തിയോഗം എന്നത് പ്രതിരോധശേഷിയില്ലാത്ത നിഷ്ക്രിയാവസ്ഥയിൽ കഴിയുകയോ പോരാട്ടം ഉപേക്ഷിക്കുകയോ അനീതികൾ സഹിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുകയോ ചെയ്യുക എന്നല്ല.

ഗാന്ധിജി ഒരിക്കൽ പറഞ്ഞു: "ഒരു പാമ്പിനെ ഞാൻ സ്നേഹിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അത് നിങ്ങളെ കടിക്കാൻ വന്നാൽ ഞാൻ അതിനെ കൊല്ലണം."

അതുകൊണ്ടുതന്നെ, ഭഗവദ്ഗീതയിൽ വൈരുദ്ധ്യമൊന്നുമില്ല. ഭക്തിയോഗം അർജുനനെ എല്ലാവരെയും സ്നേഹിക്കാൻ പഠിപ്പിക്കുമ്പോൾ, കർമയോഗം തിന്മയോട് പോരാടാനും ധർമം സംരക്ഷിക്കാനും അവനോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

ആത്മഹത്യ ചെയ്യുന്നതും മറ്റൊരാളെ കൊല്ലുന്നതും ഏറ്റവും വലിയ പാപങ്ങളിലൊന്നാണെന്ന് ശാസ്ത്രങ്ങൾ പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. ഇതിനെ ബ്രഹ്മഹത്യാ പാതകം എന്നു വിളിക്കുന്നു; അതായത്, എല്ലാ ജീവികളുടെയും ഉള്ളിൽ കുടികൊള്ളുന്ന ദൈവത്തെ കൊല്ലുന്നതിനു തുല്യമായ പാപം.

എന്നാൽ ജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുക എന്നത് ഒരു സൈനികനെന്ന നിലയിൽ അർജുനന്റെ കടമയായിരുന്നു. ധർമം ലംഘിക്കാതെയും കർമനിയമത്തിന്റെ ബന്ധനങ്ങളിൽ കുടുങ്ങാതെയും തന്റെ കടമ എങ്ങനെ നിർവഹിക്കാമെന്ന് ശ്രീകൃഷ്ണൻ അവന് വിശദീകരിച്ചുകൊടുത്തു.

അഹിംസ അതിന്റെ ഏറ്റവും സജീവമായ രൂപത്തിലെത്തുമ്പോൾ സത്യാഗ്രഹമായി മാറുന്നു. ഗാന്ധിജിയുടെ ബ്രഹ്മാസ്ത്രം, അഥവാ 'ബ്രഹ്മത്തിന്റെ ആയുധം', അതായിരുന്നു.

'സത്യം' എന്നത് നുണയുടെ വിപരീതമായ സത്യം പറയുക എന്ന അർഥത്തിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങുന്നില്ല. 'സത്യം' എന്നത് പരമസത്യമായ ബ്രഹ്മമാണ്. ഇവിടെ 'ആഗ്രഹം' എന്നത് കോപത്തെയല്ല, മറിച്ച് ദൃഢനിശ്ചയത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. സത്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നതാണ് സത്യാഗ്രഹം. അത് പ്രവർത്തനരൂപം പ്രാപിച്ച ആത്മശക്തിയാണ്.

ഗാന്ധിജിയുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ, മരണത്തെപ്പോലും ഭയപ്പെടാതെ സത്യത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുകയും തിന്മ ചെയ്യുന്നവരോട് യാതൊരു വിദ്വേഷവും പുലർത്താതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് സത്യാഗ്രഹം. പ്രേരണയിലൂടെയും ആത്മത്യാഗത്തിലൂടെയും സ്വയം സഹിക്കുന്ന കഷ്ടപ്പാടുകളിലൂടെയും തെറ്റു ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയുടെ ഹൃദയത്തിലുള്ള സത്യബോധത്തെ ഉണർത്താനുള്ള ശ്രമമാണത്.

സത്യാഗ്രഹി ഏതെങ്കിലും തരത്തിലുള്ള ബലപ്രയോഗത്തിലൂടെ എതിരാളിയെ അടിച്ചമർത്താനോ ഉപദ്രവിക്കാനോ ശ്രമിക്കുന്നില്ല. തിന്മ ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയെ സ്വന്തം ആത്മാവിന്റെ തന്നെ ഒരു വിപുലീകരണമായി കാണുന്നു. ആത്മത്യാഗത്തിലൂടെ അയാളുടെ ഉള്ളിലുള്ള സത്യത്തെ ഉണർത്താനുള്ള ആത്മാർഥവും നിർഭയവുമായ ശ്രമമല്ലാതെ, മറ്റേതെങ്കിലും വിധത്തിൽ അയാളെ ഉപദ്രവിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നില്ല.

അതിനാൽ, സത്യാഗ്രഹം സത്യാഗ്രഹിക്കും തെറ്റു ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിക്കും ഒരുപോലെ ആത്മീയമായ ഉയർച്ച നൽകുന്നു.

തെറ്റു ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിയെ അപമാനിക്കുക എന്നത് ഒരിക്കലും സത്യാഗ്രഹിയുടെ ഉദ്ദേശ്യമല്ല. അയാളുടെ ബുദ്ധിയോടല്ല, ഹൃദയത്തോടാണ് സത്യാഗ്രഹി എപ്പോഴും അഭ്യർഥിക്കേണ്ടത്.

തെറ്റു ചെയ്യുന്നവരെ സ്വന്തം വഴിയിലേക്ക് മാറ്റുക എന്നതല്ല സത്യാഗ്രഹിയുടെ ലക്ഷ്യം; മറിച്ച്, അവരെ കൂടുതൽ നല്ല മനുഷ്യരാകാൻ സഹായിക്കുക എന്നതാണ്. കുടുംബത്തിലും സമൂഹത്തിലും രാഷ്ട്രത്തിലും മറ്റും ആവശ്യമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനായി ഏതൊരു വ്യക്തിക്കും വ്യക്തികളുടെ കൂട്ടായ്മകൾക്കും സത്യാഗ്രഹം അഭ്യസിക്കാം.

ഗാന്ധിജി എഴുതി:

“മനുഷ്യരാശി സ്നേഹത്തിന്റെ നിയമം ബോധപൂർവം പിന്തുടരുമോ എന്നെനിക്കറിയില്ല. എന്നാൽ അതിനെക്കുറിച്ച് ഞാൻ അസ്വസ്ഥനാകേണ്ടതില്ല. ഗുരുത്വാകർഷണനിയമം നാം അംഗീകരിച്ചാലും ഇല്ലെങ്കിലും പ്രവർത്തിക്കുന്നതുപോലെ സ്നേഹത്തിന്റെ നിയമവും പ്രവർത്തിക്കും.

സ്നേഹത്തിന്റെ നിയമം കണ്ടെത്തിയ വ്യക്തി നമ്മുടെ ആധുനിക ശാസ്ത്രജ്ഞരിൽ ആരെക്കാളും വലിയ ശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു. എന്നാൽ നമ്മുടെ അന്വേഷണങ്ങൾ വേണ്ടത്ര ആഴത്തിൽ എത്തിയിട്ടില്ല. അതിനാൽ ആ നിയമത്തിന്റെ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും എല്ലാവർക്കും കാണാൻ കഴിയുന്നില്ല.”

ഭക്തിയോഗത്തിൽ ദൈവത്തിന് പൂർണമായ സമർപ്പണം അനിവാര്യമാണ്. ദൈവം പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടാലും അപ്രത്യക്ഷനായാലും നാം അവന് സ്വയം സമർപ്പിക്കുകയും അവന്റെ ഇഷ്ടത്തിന് അനുസൃതമായി ജീവിക്കുകയും വേണം.

നമ്മുടെ ഇഷ്ടപ്രകാരം പ്രവർത്തിക്കാൻ ദൈവത്തോട് ആവശ്യപ്പെടുന്നുവെങ്കിൽ, അത് സമർപ്പണമല്ല; മറിച്ച് ദൈവത്തോടുള്ള കൽപ്പനയാണ്. ദൈവം നമ്മുടെ ആജ്ഞകൾ അനുസരിക്കണമെന്നും അതേസമയം നാം അവന് പൂർണമായി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നുവെന്നും ഒരേസമയം പറയാനാവില്ല.

ഏതാണ് ഏറ്റവും ഉചിതമെന്നും എപ്പോൾ, എങ്ങനെ അത് ചെയ്യണമെന്നും ദൈവത്തിന് അറിയാം. അതിനാൽ എല്ലാം പൂർണമായി അവനിൽ ഏൽപ്പിക്കണം. അതാണ് യഥാർഥ സമർപ്പണവും ഭക്തിയും.

ഭക്തൻ തന്റെ ഇഷ്ടദേവതയെ മുറുകെപ്പിടിക്കുന്നു. എല്ലായ്പ്പോഴും ദൈവസാന്നിധ്യം അനുഭവിക്കുക എന്നതാണ് ഭക്തന്റെ ആനന്ദം. ക്രമേണ അവൻ തന്റെ താഴ്ന്ന സ്വത്വത്തെയും അഹങ്കാരത്തെയും അതിജീവിക്കുന്നു.

അവശേഷിക്കുന്നത് സ്നേഹം മാത്രമാണ്. അതുകൊണ്ടാണ് “ദൈവം സ്നേഹമാണ്” എന്നു പറയുന്നത്.

ഭക്തന്റെ മനസ്സ് പിന്നീട് സാധാരണ അർഥത്തിലുള്ള ‘മനസ്സ്’ ആയിരിക്കുകയില്ല; അത് സ്നേഹമായി മാറുന്നു. ആ സ്നേഹമാണ് സത്-ചിത്-ആനന്ദം — നിത്യമായ അസ്തിത്വം, ശുദ്ധബോധം, പരമാനന്ദം.

അധ്യായം 16

കർമ്മയോഗം (കർമ്മത്തിന്റെയും നിസ്വാർത്ഥ സേവനത്തിന്റെയും മാർഗം)

“അല്ലയോ ഭാരതാ, പരമാത്മാവിനെക്കുറിച്ച് നിന്റെ ഹൃദയത്തിലുള്ള സംശയങ്ങളെ ജ്ഞാനമാകുന്ന വാൾകൊണ്ട് മുറിച്ചുമാറ്റുക. എഴുന്നേൽക്കുക, യോഗമാർഗത്തിലൂടെ കർമ്മം ചെയ്യാൻ തയ്യാറാകുക!” (ഭഗവദ്ഗീത 4:42)

ഭഗവദ്ഗീത അർജുനനുവേണ്ടി മാത്രമല്ല, നമ്മിൽ ഓരോരുത്തർക്കും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. കൃഷ്ണൻ അർജുനനെ ‘ഭാരത’ എന്നാണ് അഭിസംബോധന ചെയ്തത്. സംസ്കൃതത്തിൽ ‘ഭാ’ എന്നതിന് ‘പ്രകാശം, ജ്ഞാനം’ എന്നും ‘രത’ എന്നതിന് ‘അതിൽ സമർപ്പിതനായവൻ’ എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. അതിനാൽ ഭാരതൻ എന്നത് ജ്ഞാനത്തിന്റെ പ്രകാശത്തിൽ സമർപ്പിതനായ വ്യക്തിയാണ്. ജ്ഞാനികളായ എല്ലാവരെയും ഋഷിമാർ ‘ഭാരതർ’ എന്നു വിളിച്ചിരുന്നു. അവർ ജീവിച്ചിരുന്ന ഭൂമി പിന്നീട് ‘ഭാരതം’ എന്നറിയപ്പെട്ടു.

ആത്മീയ ഭാരതമായ ഭാരതത്തിന് അതിരുകളില്ല. ലോകം മുഴുവൻ ജ്ഞാനത്തിന്റെ ദിവ്യപ്രകാശം പകരുന്ന നാടാണത്. സിന്ധുനദിക്കപ്പുറം ജീവിച്ചിരുന്ന ജനങ്ങളെ പേർഷ്യക്കാർ ‘ഹിന്ദുക്കൾ’ എന്നു വിളിച്ചു. അങ്ങനെ ‘ഹിന്ദു’ എന്ന പദം മതപരമായ സ്വത്വത്തേക്കാൾ ഭൂമിശാസ്ത്രപരമായ ഒരു തിരിച്ചറിയലായാണ് ആദ്യം ഉപയോഗിക്കപ്പെട്ടത്.

അനാദികാലം മുതൽ ഈ നാട് ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക ദൈവത്തിലുള്ള വിശ്വാസത്താലോ ഒരു പ്രത്യേക ഗ്രന്ഥത്തിന്റെ അനുയായികളായിരിക്കുന്നതിനാലോ മാത്രം നിർവചിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. സനാതനധർമ്മത്തിന്റെ (ശാശ്വതസത്യത്തിന്റെ) അനുയായികളുടെയും ആത്മീയജ്ഞാനം, സത്യം, മോക്ഷം എന്നിവ അന്വേഷിക്കുന്നവരുടെയും നാടാണിത്. അതിനാൽ മറ്റേതെങ്കിലും മതവിശ്വാസം പിന്തുടരുന്നവർക്കും മതംമാറ്റച്ചടങ്ങുകളിൽ പങ്കെടുക്കുകയോ ഹിന്ദുസാമൂഹിക ഘടനയിൽ ലയിക്കുകയോ ചെയ്യാതെതന്നെ സനാതനധർമ്മം ആചരിക്കാനാകും.

സാധാരണ അർത്ഥത്തിലുള്ള ഒരു മതമല്ല സനാതനധർമ്മം. കാരണം, അതിന് ഒരു സ്ഥാപകനോ പ്രവാചകനോ ഇല്ല. എത്രത്തോളം ആത്മീയമായി ഉയർന്ന വ്യക്തിയായിരുന്നാലും, സത്യത്തിന്റെ മേൽ പൂർണമായ ഏകാധിപത്യം തനിക്കാണെന്ന അവകാശവാദം സനാതനധർമ്മം അംഗീകരിക്കുന്നില്ല. അത് എല്ലാവരും ഒരേ മതരീതികൾ അനുസരിക്കണമെന്ന നിർബന്ധമല്ല; മറിച്ച്, ദ്വൈതം അല്ലെങ്കിൽ അദ്വൈതം, ശൈവം അല്ലെങ്കിൽ വൈഷ്ണവം, ഏകത്വവാദം അല്ലെങ്കിൽ സർവേശ്വരവാദം തുടങ്ങിയ വിവിധ ആശയങ്ങളുടെ സംയോജനവും വൈവിധ്യവും ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ആത്മീയജീവിതമാർഗമാണ്. അതിനാൽ സനാതനധർമ്മം പല നിറങ്ങളുള്ള ഒരു മനോഹരവസ്ത്രം പോലെയാണ്. അതിലെ എല്ലാ നിറങ്ങളെയും ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന പൊതുനൂൽ വൈവിധ്യത്തിനുള്ളിലെ ഏകത്വമായ പരമസത്തയെ അന്വേഷിക്കലാണ്.

ആത്മീയജീവിതം എന്നത് സജീവമായ ജീവിതത്തിൽനിന്ന് പിന്മാറി, ഏകാന്തവാസം സ്വീകരിച്ച് ഭിക്ഷയെടുത്ത് ജീവിക്കുന്നതല്ല. പ്രശ്നങ്ങളിൽനിന്ന് ഓടിയൊളിക്കാതെ അവയെ നേരിട്ട് അഭിമുഖീകരിക്കാനും തിന്മയ്ക്കെതിരെ പോരാടാനും നന്മയ്ക്കുവേണ്ടി നിലകൊള്ളാനുമാണ് ഭഗവദ്ഗീത നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നത്. ഗാന്ധിജിയെപ്പോലുള്ള ആത്മസാക്ഷാത്കാരം നേടിയ വ്യക്തികൾ സമൂഹത്തെ ചേർത്തുപിടിക്കുകയും ലോകത്തെ കൂടുതൽ നല്ലൊരു സ്ഥലമാക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ, അത്തരം മഹാന്മാരിൽനിന്ന് പഠിച്ച് അവരുടെ പാത പിന്തുടരുന്നതിനുപകരം, അവരെ ഉന്നതപീഠത്തിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ച് ആരാധിക്കുന്ന പ്രവണത നമുക്കുണ്ട്. നിർഭാഗ്യവശാൽ, ഇത് അവരുടെ ജീവിതത്തിൽനിന്ന് നമുക്ക് ലഭിക്കേണ്ട പാഠങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെടുത്തുന്നു.

ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം ലഭിച്ച ഉടൻതന്നെ രാജ്യം വർഗീയകലാപങ്ങളുടെ പിടിയിലായി. അന്ന് 78 വയസ്സുണ്ടായിരുന്ന ഗാന്ധിജി വധിക്കപ്പെടുന്നതിന്റെ തലേദിവസംവരെ യഥാർത്ഥ കർമ്മയോഗിയെപ്പോലെ വിശ്രമമില്ലാതെ പ്രവർത്തിച്ചു. കലാപസാധ്യതയുള്ള നിരവധി പ്രദേശങ്ങൾ അദ്ദേഹം സന്ദർശിക്കുകയും പരസ്പരം പോരാടിയിരുന്ന സമുദായങ്ങൾക്കിടയിൽ സമാധാനം സ്ഥാപിക്കാൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. മനുഷ്യർ മൃഗങ്ങളെപ്പോലെ പെരുമാറി; കൊലപാതകങ്ങൾ, ബലാത്സംഗങ്ങൾ, കൊള്ളയടിക്കൽ, വീടുകൾ കത്തിക്കൽ തുടങ്ങിയ ക്രൂരകൃത്യങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടു.

മനുഷ്യർ മൃഗങ്ങളായി അധഃപതിക്കാതെ, മനുഷ്യരായി ജീവിക്കാനും ആവശ്യമെങ്കിൽ മനുഷ്യരുടെ അന്തസ്സോടെ മരിക്കാനും ഗാന്ധിജി ജനങ്ങളെ ഉപദേശിച്ചു. രാജ്യത്ത് സമാധാനവും ക്രമസമാധാനവും പുനഃസ്ഥാപിക്കുന്നതിനായി പ്രധാനമന്ത്രിയുമായും ആഭ്യന്തരമന്ത്രിയുമായും മറ്റു നേതാക്കളുമായും ഏകോപനം നടത്തുന്നതിലും അദ്ദേഹം വ്യാപൃതനായിരുന്നു.

ഈ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ ഗാന്ധിജിക്ക് വ്യക്തിപരമായി ഒന്നും നേടാനുണ്ടായിരുന്നില്ല. സഹജീവികളോടുള്ള സ്നേഹവും അവരെ സേവിക്കാനുള്ള ആഗ്രഹവുമാണ് അദ്ദേഹത്തെ നയിച്ചത്. ഭഗവദ്ഗീതയുടെ സന്ദേശത്തെ അദ്ദേഹം ഒരു വാക്യത്തിൽ സംഗ്രഹിച്ചു: 'നിഷ്കാമകർമ്മം'. അതിന്റെ അക്ഷരാർഥം 'കാമമോ സ്വാർത്ഥമായ ആഗ്രഹമോ ഇല്ലാത്ത കർമ്മം' എന്നാണ്. ഇവിടെ 'കാമം' എന്നത് വെറും 'ആഗ്രഹം' മാത്രമല്ല, 'സ്വാർത്ഥമായ ആഗ്രഹം' കൂടിയാണ്.

ആഗ്രഹമാണ് ജീവിതത്തിന്റെ ഇന്ധനം എന്ന കാര്യം ശ്രദ്ധിക്കേണ്ടതാണ്. ആഗ്രഹമില്ലാതെ ഒന്നും നേടാനാവില്ല. മോക്ഷം പോലുള്ള മഹത്തായ ലക്ഷ്യം നേടുന്നതുപോലും, സന്താനോൽപ്പാദനവും ജീവന്റെ തുടർച്ചയും പോലുള്ള സ്വാഭാവിക പ്രക്രിയകൾ സാധ്യമാക്കുന്നതുപോലും ആഗ്രഹമില്ലാതെ സാധ്യമല്ല.

നിഷ്കാമകർമ്മം വെറും പരോപകാരപ്രവർത്തനമല്ല. മറ്റുള്ളവർക്ക് പ്രയോജനം ചെയ്യുന്ന നല്ല പ്രവൃത്തികളിൽപ്പോലും അഹങ്കാരത്തിന്റെ സ്വാധീനം ഗണ്യമായ അളവിൽ നിലനിൽക്കാം. സ്വാർത്ഥലക്ഷ്യമില്ലാതെ പ്രവർത്തിക്കുന്നത് മനസ്സിനെ ശുദ്ധീകരിക്കുന്നു. കാരണം, അത്തരം പ്രവർത്തനം ചെയ്യുന്ന വ്യക്തി പിന്നീട് അഹങ്കാരത്തിന്റെ പ്രേരണയാൽ പ്രവർത്തിക്കാനുള്ള സാധ്യത കുറവാണ്.

കർമ്മത്തിന്റെ ഫലത്തെക്കുറിച്ച് ആകുലപ്പെടേണ്ടതില്ലെന്ന് ഗീത നമ്മോടു പറയുന്നു. രണ്ടാം അധ്യായത്തിലെ 48-ാം ശ്ലോകത്തിൽ 'യോഗസ്ഥഃ കുരു കർമ്മാണി' എന്നും പറയുന്നു. ആദ്യം യോഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുക; തുടർന്ന് ചെയ്യേണ്ട കർമ്മം ചെയ്യുക. അപ്പോൾ അത് ശരിയായ രീതിയിൽ നടക്കും.

യോഗത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുക എന്നതിനർത്ഥം ഏകത്വത്തിൽ അധിഷ്ഠിതനാകുക എന്നാണ്. നിനക്കു ചുറ്റുമുള്ള എല്ലാറ്റിനോടും നീ ഏകത്വം അനുഭവിക്കുന്നു. ഭഗവദ്ഗീതയുടെ 2:50-ാം ശ്ലോകത്തിൽ 'യോഗഃ കർമ്മസു കൗശലം' എന്നും പറയുന്നു. അതായത്, യോഗം എന്നത് കർമ്മത്തിലുള്ള മികവാണ്.

ചെയ്യേണ്ട പ്രവൃത്തി ചെയ്തശേഷം, 'ഞാൻ മറ്റൊരാൾക്കുവേണ്ടി എത്രമാത്രം ചെയ്തു' എന്ന് കണക്കുപറയുന്ന ഒരാൾ മനസ്സിന്റെ ഏറ്റവും താഴ്ന്ന തലത്തിലാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. തന്റെ പ്രവൃത്തികൾക്ക് പകരമായി മറ്റുള്ളവർ തന്നോട് നന്നായി പെരുമാറുമെന്ന് അയാൾ പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു. അവർ അയാളെ പ്രശംസിച്ചാൽ അഹങ്കാരം വളരുകയും ശരിയായ പാതയിൽനിന്ന് വ്യതിചലിക്കുകയും ചെയ്യാം. അവർ പ്രതീക്ഷിച്ചതുപോലെ പെരുമാറിയില്ലെങ്കിൽ അയാൾ നിരാശനായി, നല്ല പ്രവൃത്തികൾ പൂർണമായും ഉപേക്ഷിച്ചേക്കാം.

മറ്റൊരു ഉത്തമ കർമ്മയോഗിയായിരുന്നു എ.പി.ജെ. അബ്ദുൾ കലാം. സ്വന്തമായി കുടുംബമോ എടുത്തുപറയത്തക്ക സ്വത്തുക്കളോ ഇല്ലാതിരുന്ന അദ്ദേഹം രാജ്യസേവനത്തിനായി തന്റെ ജീവിതം സമർപ്പിച്ചു. വിരമിച്ചതിനുശേഷവും യുവാക്കളെ പ്രചോദിപ്പിക്കുന്ന പുസ്തകങ്ങൾ എഴുതുന്നതിലും അധ്യാപനത്തിലും അദ്ദേഹം സജീവമായി തുടർന്നു. തന്റെ അവസാന ശ്വാസംവരെ അദ്ദേഹം മറ്റുള്ളവർക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിച്ചു.

"ലോകത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിനായി നിരന്തരം പരിശ്രമിക്കുക. നിസ്വാർത്ഥകർമ്മത്തോടുള്ള സമർപ്പണത്തിലൂടെ ജീവിതത്തിന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യം കൈവരിക്കാനാകും." (ഭഗവദ്ഗീത 3:19)

"മറ്റുള്ളവരുടെ ക്ഷേമം എപ്പോഴും മനസ്സിൽവെച്ചുകൊണ്ട് നിന്റെ കർമ്മം ചെയ്യുക. ഇത്തരത്തിലുള്ള കർമ്മത്തിലൂടെയാണ് ജനകമഹാരാജാവ് പൂർണത കൈവരിച്ചത്. മറ്റുള്ളവരും ഈ പാത പിന്തുടർന്നിട്ടുണ്ട്." (ഭഗവദ്ഗീത 3:20)

"ഒരു മഹാൻ എന്തു ചെയ്യുന്നുവോ, മറ്റുള്ളവർ അതുതന്നെ ചെയ്യാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. മഹാന്മാർ സ്ഥാപിക്കുന്ന മാനദണ്ഡങ്ങളെയാണ് ലോകം മുഴുവൻ പിന്തുടരുന്നത്." (ഭഗവദ്ഗീത 3:21)

"മൂന്നു ലോകങ്ങളിലും എനിക്ക് നേടാനായി ഒന്നുമില്ല. എനിക്ക് ലഭിക്കാത്തതായും ഒന്നുമില്ല. എന്നിട്ടും സ്വന്തം ആവശ്യങ്ങളാൽ പ്രേരിതനാകാതെ ഞാൻ കർമ്മം തുടർന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു." (ഭഗവദ്ഗീത 3:22)

"അജ്ഞാനികൾ കർമ്മം ചെയ്യുന്നത് ആസക്തിയോടെയാണ്. എന്നാൽ ജ്ഞാനിയായ വ്യക്തി സമൂഹത്തിന്റെ ക്ഷേമം ലക്ഷ്യമാക്കി ആസക്തിയില്ലാതെ കർമ്മം ചെയ്യണം." (ഭഗവദ്ഗീത 3:25)

“ജ്ഞാനിയായ വ്യക്തി അജ്ഞാനികളെ അവരുടെ പ്രവൃത്തികളിൽനിന്ന് പിന്തിരിപ്പിക്കരുത്. സ്വയം മാതൃകയായി ജീവിക്കുകയും മറ്റുള്ളവർ പിന്തുടരത്തക്കവിധം കർമ്മം ചെയ്യുകയും വേണം.” (ഭഗവദ്ഗീത 3:26)

ഒരു വ്യക്തിയുടെ ക്ഷേമം സമൂഹത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു സമൂഹം ശരിയായി പ്രവർത്തിക്കാൻ ജനങ്ങളെ നയിക്കുന്ന ആചാര്യന്മാരും ആഭ്യന്തര-ബാഹ്യ ശത്രുക്കളിൽനിന്ന് ജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുന്ന നേതാക്കളും സമ്പത്ത് സൃഷ്ടിക്കുന്ന സംരംഭകരും കർഷകരും സമൂഹത്തെ സേവിക്കുന്ന തൊഴിലാളികളും പ്രൊഫഷണലുകളും ജീവനക്കാരും ആവശ്യമാണ്. ഈ നാല് വിഭാഗങ്ങളെയും തൊഴിൽവിഭജനത്തിന്റെ വിവിധ രൂപങ്ങളായി കണക്കാക്കാം.

“ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഗുണത്തിന്റെയും (സ്വഭാവഗുണം) കർമ്മത്തിന്റെയും (പ്രവൃത്തി) അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഞാൻ നാലു സാമൂഹിക വിഭാഗങ്ങളെ സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുന്നു. എങ്കിലും ഞാൻ മാറ്റമില്ലാത്തവനും കർമ്മം ചെയ്യാത്തവനുമാണ്.” (ഭഗവദ്ഗീത 4:13)

ഭഗവദ്ഗീതയിലെ മറ്റൊരു ശ്ലോകവും ഇത്രയധികം തെറ്റായി വ്യാഖ്യാനിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല. ഈ ശ്ലോകത്തിൽ പറയുന്ന സാമൂഹികവിഭജനം ജന്മത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ല, മറിച്ച് ഗുണത്തിന്റെയും കർമ്മത്തിന്റെയും അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. ഏതു സാമൂഹികവിഭാഗത്തിൽ ജനിച്ച വ്യക്തിക്കും സ്വന്തം താൽപ്പര്യത്തിനും കഴിവിനും യോഗ്യതയ്ക്കും അനുസരിച്ച് കർമ്മമേഖല തിരഞ്ഞെടുക്കാം.

‘മായ’ എന്ന അധ്യായത്തിൽ സത്ത്വം, രജസ്സ്, തമസ്സ് എന്നീ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ച് വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ മൂന്ന് ഗുണങ്ങളിൽ ഒന്നോ അവയുടെ വിവിധ സംയോജനങ്ങളോ ഒരു വ്യക്തിയിൽ എത്രത്തോളം പ്രബലമാണെന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ നാല് വിഭാഗങ്ങളെ ഇങ്ങനെ വിശദീകരിക്കാം.

സത്ത്വഗുണം ഒരാളിൽ പ്രബലമാണെങ്കിൽ അയാൾ ബുദ്ധിശാലിയും സമചിത്തനുമായിരിക്കും. അത്തരം വ്യക്തികൾ സ്വാഭാവികമായി ശാസ്ത്രപഠനത്തിലും ആ അറിവ് മറ്റുള്ളവർക്ക് പകർന്നുകൊടുക്കുന്നതിലും താൽപ്പര്യം കാണിക്കുന്നു. ഇവരെ ബ്രാഹ്മണർ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

രജോഗുണം പ്രബലമായിരിക്കുകയും അതോടൊപ്പം കുറച്ചൊക്കെ സത്ത്വഗുണം നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തി ശക്തനും സജീവമായ മനസ്സുള്ളവനുമായിരിക്കും. അത്തരം വ്യക്തികൾ ജനങ്ങളെ നയിക്കുന്നതിലും സംരക്ഷിക്കുന്നതിലും സ്വാഭാവികമായി താൽപ്പര്യം കാണിക്കുന്നു. ഇവർ ക്ഷാത്രധർമ്മം പിന്തുടരുന്നവരും ക്ഷത്രിയർ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നവരുമാണ്.

മൂന്ന് ഗുണങ്ങളും ഏതാണ്ട് തുല്യമായ അളവിൽ നിലനിൽക്കുന്നവർ സമ്പാദിക്കുന്നതിലും സമ്പത്ത് ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിലും താൽപ്പര്യം കാണിക്കുന്നു. ഇവരെ വൈശ്യർ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

തമോഗുണം പ്രബലമായിരിക്കുകയും അതോടൊപ്പം കുറച്ചൊക്കെ സത്ത്വവും രജസ്സും നിലനിൽക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തികൾ കഠിനാധ്വാനികളായിരിക്കും. ഇവരെ ശൂദ്രർ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

വ്യാസൻ മത്സ്യത്തൊഴിലാളി സമൂഹത്തിൽപ്പെട്ടയാളായിരുന്നെങ്കിലും മഹർഷിയും ഗ്രന്ഥകാരനുമായി. വാല്മീകി വേട്ടക്കാരുടെ സമൂഹത്തിൽപ്പെട്ടയാളായിരുന്നെങ്കിലും മഹർഷിയും ഗ്രന്ഥകാരനുമായി. ക്ഷത്രിയവർണത്തിൽ ജനിക്കാത്ത നിരവധി യോദ്ധാക്കൾ മഹാന്മാരായ ഭരണാധികാരികളായി. അതിനാൽ സമൂഹത്തിൽ ഒരാളുടെ പങ്ക് തീരുമാനിക്കുന്നത് ജന്മമല്ല, മറിച്ച് അയാളുടെ കർമ്മമേഖലയും കഴിവുമാണ്.

1. ബ്രാഹ്മണർ

ഒരു യഥാർത്ഥ ബ്രാഹ്മണൻ ആത്മസാക്ഷാത്കാരം നേടിയവനും മറ്റുള്ളവർക്കും ആ ജ്ഞാനം നേടാൻ വഴികാട്ടുന്നവനുമാണ്. 'ആചാര്യ' എന്ന സംസ്കൃതപദത്തിന്റെ അർത്ഥം 'സ്വന്തം പെരുമാറ്റത്തിലൂടെ പഠിപ്പിക്കുന്നവൻ' എന്നാണ്.

അധ്യാപകൻ എന്നതുകൊണ്ട് ശാസ്ത്രവിഷയങ്ങളോ ഭാഷകളോ പഠിപ്പിക്കുന്ന വ്യക്തിയെ മാത്രം ഉദ്ദേശിക്കുന്നില്ല. 'ഗുരു സാക്ഷാത് പരബ്രഹ്മ' എന്നൊരു സംസ്കൃതവാക്യമുണ്ട്. ആചാര്യനാകുക എന്നത് അധികാരമുള്ള ഒരു പദവി വഹിക്കുക മാത്രമല്ല, വലിയ ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുക കൂടിയാണ്.

നിർഭാഗ്യവശാൽ, ഇന്നത്തെ കാലത്ത് പല അധ്യാപകരും ഉയർന്ന ശമ്പളം വാങ്ങുന്നുണ്ടെങ്കിലും ആത്മാർഥമായി പഠിപ്പിക്കുന്നത് അപൂർവമാണ്. സ്വകാര്യ ട്യൂഷൻ, പണം കടംകൊടുക്കൽ, റിയൽ എസ്റ്റേറ്റ് ഇടപാടുകൾ, ലൈഫ് ഇൻഷുറൻസ് ബിസിനസ് തുടങ്ങിയവയിലൂടെ അധികവരുമാനം നേടുന്നതിലാണ് പലരും ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്നത്. മാതാപിതാക്കൾക്കും അധ്യാപകർക്കും യുവമനസ്സുകളിൽ വലിയ സ്വാധീനമുള്ളതിനാൽ, അവരുടെ ഇത്തരം പെരുമാറ്റം ഭാവിതലമുറയ്ക്ക് തെറ്റായ മാതൃകകളാകുന്നു.

ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിലെ ഒരു സംഭവമാണ് താഴെ കൊടുക്കുന്നത്.

ഒരു സ്ത്രീ തന്റെ മകൻ അമിതമായി പഞ്ചസാര കഴിക്കുന്നതിൽ വിഷമിച്ചു. എത്ര ശാസിച്ചിട്ടും അവൻ ആ ശീലം ഉപേക്ഷിച്ചില്ല. ഒടുവിൽ നിരാശയായ അവൾ മകന്റെ ആരാധനാപാത്രമായ ഗാന്ധിജിയെ കാണാൻ തീരുമാനിച്ചു.

അവൾ വളരെ ആദരവോടെ ഗാന്ധിജിയെ സമീപിച്ച് പറഞ്ഞു: "സർ, എന്റെ മകൻ വളരെ അധികം പഞ്ചസാര കഴിക്കുന്നു. അത് അവന്റെ ആരോഗ്യത്തിന് നല്ലതല്ല. ദയവായി അത് കഴിക്കുന്നത് നിർത്താൻ അവനോട് ഉപദേശിക്കാമോ?"

ഗാന്ധിജി അവളുടെ വാക്കുകൾ ശ്രദ്ധാപൂർവം കേട്ടു. എന്നിട്ട് പറഞ്ഞു: "ദയവായി വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങുക. രണ്ടാഴ്ച കഴിഞ്ഞ് വീണ്ടും വരിക."

മകനെ പഞ്ചസാര കഴിക്കുന്നത് നിർത്താൻ അപ്പോൾത്തന്നെ ഉപദേശിക്കാതിരുന്നത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് ആ സ്ത്രീക്ക് മനസ്സിലായില്ല. എങ്കിലും അവൾ മകന്റെ കൈപിടിച്ച് വീട്ടിലേക്കു മടങ്ങി.

രണ്ടാഴ്ചയ്ക്കുശേഷം അവൾ മകനോടൊപ്പം വീണ്ടും വന്നു. ഗാന്ധിജി ആ ബാലനെ നോക്കി പറഞ്ഞു: "മകനേ, നീ പഞ്ചസാര കഴിക്കുന്നത് നിർത്തണം. അത് നിന്റെ ആരോഗ്യത്തിന് നല്ലതല്ല."

ബാലൻ തലയാട്ടി. ഇനി ആ ശീലം തുടരില്ലെന്ന് അവൻ വാഗ്ദാനം ചെയ്തു.

അപ്പോൾ ബാലന്റെ അമ്മ ഗാന്ധിജിയോട് ചോദിച്ചു: “സർ, രണ്ടാഴ്ച മുമ്പുതന്നെ അങ്ങേക്ക് അവനോട് ഇത് പറയാമായിരുന്നില്ലേ?”

ഗാന്ധിജി പുഞ്ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പറഞ്ഞു: “രണ്ടാഴ്ച മുമ്പ് ഞാനും പഞ്ചസാര കഴിക്കുന്ന ശീലം ഉപേക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല.”

ഗാന്ധിജി അത്രത്തോളം സത്യസന്ധതയോടെയും ധാർമികനിഷ്ഠയോടെയും ജീവിച്ചിരുന്നു. താൻ സ്വയം അനുഷ്ഠിക്കാത്ത കാര്യങ്ങൾ മറ്റുള്ളവരോട് ഉപദേശിക്കാൻ അദ്ദേഹം തയ്യാറായിരുന്നില്ല.

“ദൂരെയിരിക്കുന്ന ഒരു അധ്യാപകനുപോലും തന്റെ ജീവിതരീതിയിലൂടെ വിദ്യാർഥികളുടെ മനസ്സിനെ സ്വാധീനിക്കാൻ കഴിയും,” എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു. “ഭീരുവായ ഒരു അധ്യാപകന് തന്റെ വിദ്യാർഥികളെ ധീരരാക്കാൻ ഒരിക്കലും കഴിയില്ല. ആത്മനിയന്ത്രണം എന്താണെന്ന് അറിയാത്ത ഒരാൾക്ക് വിദ്യാർഥികളെ ആത്മനിയന്ത്രണത്തിന്റെ മൂല്യം പഠിപ്പിക്കാനും കഴിയില്ല. ഞാൻ തന്നെ നുണയനായിരിക്കെ മറ്റുള്ളവരോട് സത്യം പറയാൻ പഠിപ്പിച്ചാൽ എന്റെ സമയം പാഴാകുകയേ ഉള്ളൂ. അതിനാൽ എന്റെ കൂടെ ജീവിക്കുന്ന വിദ്യാർഥികൾക്ക് ഞാൻ എന്നും മാതൃകയായിരിക്കണമെന്ന് ഞാൻ മനസ്സിലാക്കി. അങ്ങനെ അവർ എന്റെ അധ്യാപകരായി മാറി. അവരുടെ നന്മയ്ക്കുവേണ്ടിയെങ്കിലും ഞാൻ നല്ലവനായും നേരായ മാർഗത്തിൽ ജീവിക്കുന്നവനായും ഇരിക്കണമെന്ന് ഞാൻ പഠിച്ചു.”

2. നേതാക്കൾ

ആരെങ്കിലും സ്വാർത്ഥമായോ വഞ്ചനാപരമായോ പ്രവർത്തിക്കുമ്പോൾ ആളുകൾ പറയാറുണ്ട്:

“നോക്കൂ, അവൻ രാഷ്ട്രീയം കളിക്കുകയാണ്!”

എന്നാൽ രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ യഥാർത്ഥ അർത്ഥം അതല്ല. രാഷ്ട്രീയമെന്നത് ദുഷിച്ച ഒരു തൊഴിലും അല്ല. സാധാരണയായി ഒരു തദ്ദേശസ്ഥാപനത്തെയോ സംസ്ഥാനത്തെയോ രാജ്യത്തെയോ പോലുള്ള ഒരു ജനവിഭാഗത്തിന്റെ ഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പ്രവർത്തനങ്ങളെയാണ് രാഷ്ട്രീയം എന്നു പറയുന്നത്. അതിൽ ഏർപ്പെടുന്ന വ്യക്തിയെ ആശ്രയിച്ച് രാഷ്ട്രീയം മഹത്തായതോ അധഃപതിച്ചതോ ആകാം.

“മതത്തിന് രാഷ്ട്രീയവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്ന് പറയുന്നവർ മതം എന്താണെന്ന് അറിയാത്തവരാണ്,” എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു. “ദൈനംദിന ജീവിതവുമായി ബന്ധമില്ലാത്തതും അതിൽ യാതൊരു സ്വാധീനവും ചെലുത്താത്തതുമായ ആത്മീയത വെറും പൊള്ളയായ ഒന്നാണ്.”

രാഷ്ട്രീയത്തെ ആത്മീയവൽക്കരിക്കണമെന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആഹ്വാനം രാഷ്ട്രീയത്തെയും മതത്തെയും കൂട്ടിക്കലർത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയായിരുന്നില്ല. മറിച്ച്, രാഷ്ട്രീയത്തിന്റെ സംസ്കാരത്തെയും

പ്രവർത്തനരീതികളെയും ധാർമികമാക്കാനുള്ള ശക്തമായ ആഹ്വാനമായിരുന്നു അത്.

ഗാന്ധിജിയുടെ മതസങ്കൽപ്പം ഒരു പ്രത്യേക മതവിഭാഗത്തിന്റെ കർക്കശമായ ചട്ടക്കൂടുകളെ മറികടക്കുന്നതായിരുന്നു. മതം മനുഷ്യനെ അവന്റെ ഉള്ളിലുള്ള സത്യവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുകയും അവന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങളെ ശുദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. പ്രായോഗികചിന്തയുള്ള വ്യക്തിയായിരുന്ന അദ്ദേഹം രാഷ്ട്രീയരംഗത്തെ യാഥാർഥ്യങ്ങളും തന്റെ ധാർമിക-ആദർശപരമായ ലക്ഷ്യങ്ങളും തമ്മിൽ എപ്പോഴും സന്തുലിതാവസ്ഥ നിലനിർത്താൻ ശ്രമിച്ചു.

രാഷ്ട്രീയരംഗത്ത് പുതിയ നേതാക്കൾക്കായുള്ള ആവശ്യം ഇന്ന് അതീവ ഗുരുതരമാണ്. ഈ ആവശ്യം ഒരു അടിയന്തരാവസ്ഥയെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ഇന്ന് നിരവധി രാഷ്ട്രീയക്കാർ അഴിമതിക്കാരും അധികാരദല്ലാളന്മാരുമായി മാറിയിരിക്കുന്നു. അഴിമതിക്കാരായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ സംരക്ഷിക്കുകയും പണം, മദ്യം തുടങ്ങിയവ നൽകി വോട്ടർമാരുടെ ദൗർബല്യങ്ങൾ ചൂഷണം ചെയ്യുകയും ജാതിവിഭജനങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നവരും അവരിലുണ്ട്.

ഒരു യഥാർത്ഥ നേതാവ് ജനങ്ങളെ പൊതുനന്മയിലേക്ക് നയിക്കുന്നു. ജനങ്ങളെ സേവിക്കാനും സംരക്ഷിക്കാനും വേണ്ടി സ്വന്തം ജീവൻപോലും ത്യജിക്കാൻ അയാൾ തയ്യാറായിരിക്കും. ഗാന്ധിജി ശരിയായി പറഞ്ഞതുപോലെ, മോശം രാഷ്ട്രീയത്തിനുള്ള മറുപടി 'രാഷ്ട്രീയം വേണ്ട' എന്നതല്ല; മറിച്ച് 'നല്ല രാഷ്ട്രീയം' എന്നതാണ്.

അതുകൊണ്ട്, അധികാരം നേടുകയോ തിരഞ്ഞെടുപ്പിൽ വിജയിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നതിനെക്കാൾ ജനങ്ങളെ സേവിക്കുന്നതിന് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന ഉന്നതമായ ആദർശങ്ങളുള്ള ആളുകൾ രാഷ്ട്രീയത്തിലേക്ക് കടന്നുവരേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. ജനാധിപത്യം കാഴ്ചക്കാരുടെ കളിയല്ല; പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ കളിയാണ്. അതിനാൽ അഞ്ചു വർഷത്തിലൊരിക്കൽ വോട്ട് ചെയ്യുന്നതിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങാതെ ഓരോ പൗരനും ജനാധിപത്യപ്രക്രിയയിൽ സജീവമായി പങ്കെടുക്കണം.

ഒറ്റയ്ക്കോ സമാനചിന്താഗതിക്കാരുമായി ചേർന്ന് രാഷ്ട്രീയപാർട്ടിയോ സർക്കാരിതര സംഘടനയോ (NGO) രൂപീകരിച്ചോ ജനങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾക്കായി പോരാടാം. വിവരാവകാശ നിയമം (RTI), പൊതുതാൽപ്പര്യ ഹർജി (PIL), സത്യാഗ്രഹം തുടങ്ങിയ മാർഗങ്ങൾ ഇതിനായി ഉപയോഗിക്കാം.

3. സംരംഭകർ

"ഓരോ മനുഷ്യന്റെയും ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ ഭൂമിയിൽ ആവശ്യത്തിന് വിഭവങ്ങളുണ്ട്. എന്നാൽ ഓരോ മനുഷ്യന്റെയും അത്യാഗ്രഹം നിറവേറ്റാൻ അത്രയും വിഭവങ്ങളില്ല," എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു.

അത്യാഗ്രഹികളായ വ്യാപാരികൾ മനുഷ്യബന്ധങ്ങളും സാമൂഹികക്ഷേമവും പരിഗണിക്കുന്നതിനുപകരം ലാഭത്തെ മാത്രം മുൻനിർത്തിയാണ് ചിന്തിക്കുകയും പ്രവർത്തിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്.

ഒരു യഥാർത്ഥ വ്യവസായി സ്വയം ഒരു ട്രസ്റ്റിയായി കണക്കാക്കണം. തന്റെ ബിസിനസ് ഒരു വ്യക്തിക്കോ സമൂഹത്തിനോ അനാവശ്യമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ സൃഷ്ടിക്കാത്ത വിധത്തിൽ നടത്തുക എന്നതാണ് അയാളുടെ കടമ. ഉപഭോക്താക്കൾക്ക് ന്യായമായ വിലയ്ക്ക് ഉൽപ്പന്നങ്ങളും സേവനങ്ങളും ലഭ്യമാക്കുക, തൊഴിലാളികൾക്ക് ന്യായമായ വേതനം നൽകുക, സർക്കാരിന് കൃത്യസമയത്ത് നികുതി അടയ്ക്കുക തുടങ്ങിയവ ബോധമുള്ള ഒരു വ്യവസായിയുടെ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളാണ്.

സമൂഹത്തിന്റെ ക്ഷേമത്തിന് സംരംഭകത്വവും പ്രധാനമാണ്. കാരണം, തൊഴിൽ തേടുന്ന വ്യക്തിയാകുന്നതിനെക്കാൾ മറ്റുള്ളവർക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്ന വ്യക്തിയാകുന്നതാണ് സമൂഹത്തിന് കൂടുതൽ പ്രയോജനകരം.

തന്നിലുള്ള അതേ ആത്മാവ് മറ്റെല്ലാ ജീവികളിലും വസിക്കുന്നുവെന്ന് മനസ്സിലാക്കുന്ന ഒരു വ്യവസായിക്ക് തന്റെ ഉപഭോക്താക്കളെയോ സർക്കാരിനെയോ വഞ്ചിക്കാൻ കഴിയില്ല. എന്നാൽ ഇന്നത്തെ പ്രായോഗിക സാഹചര്യങ്ങളിൽ സത്യസന്ധത പാലിക്കുന്നത് വളരെ ബുദ്ധിമുട്ടാണെന്ന് പല വ്യവസായികളും ചിന്തിച്ചേക്കാം. അത്തരം ആളുകൾക്ക് തുടക്കത്തിൽ ഉദാരമനസ്കത വളർത്തുകയും ധാർമികവും പരോപകാരപരവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് സംഭാവന നൽകുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് ആത്മീയമായി മുന്നേറാം.

4. സേവകർ

ഗാന്ധിജി തന്റെ ആശ്രമത്തിൽ നൂൽനൂൽക്കൽ, അടിച്ചുവാരൽ, ശൗചാലയങ്ങൾ വൃത്തിയാക്കൽ തുടങ്ങിയ ജോലികൾ ചെയ്തിരുന്നു. അധ്വാനത്തിന് അന്തസ്സുണ്ടെന്നും സേവകനായി ജോലി ചെയ്യുന്നതിൽ യാതൊരു അപമാനവുമില്ലെന്നും അദ്ദേഹം സ്വന്തം ജീവിതത്തിലൂടെ തെളിയിച്ചു.

നാം ഏതു തൊഴിൽമേഖലയിലായിരുന്നാലും ഗാന്ധിജി തന്റെ അഭിഭാഷകജീവിതം നയിച്ചതുപോലെ ധാർമികതയോടെ നമ്മുടെ തൊഴിൽ നിർവഹിക്കാനാകും.

“എനിക്ക് ഓർമയുള്ളിടത്തോളം, എന്റെ തൊഴിൽജീവിതത്തിൽ ഞാൻ ഒരിക്കലും അസത്യം ആശ്രയിച്ചിട്ടില്ലെന്ന് ഞാൻ ഇതിനകം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എന്റെ നിയമപരമായ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ വലിയൊരു ഭാഗവും പൊതുസേവനത്തിനുവേണ്ടിയായിരുന്നു. അതിനായി യഥാർത്ഥത്തിൽ ചെലവായ തുകയിലധികം ഞാൻ പ്രതിഫലം വാങ്ങിയിരുന്നില്ല. ചിലപ്പോൾ ആ ചെലവുകൾപോലും ഞാൻ സ്വയം വഹിച്ചിരുന്നു. എന്റെ നിയമവൃത്തിയെക്കുറിച്ച് ആവശ്യമായതെല്ലാം ഇതിലൂടെ പറഞ്ഞുവെന്ന് ഞാൻ കരുതിയിരുന്നു. എന്നാൽ സുഹൃത്തുക്കൾ എന്നോട് കൂടുതൽ കാര്യങ്ങൾ പറയാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നു. സത്യത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിക്കാൻ ഞാൻ വിസമ്മതിച്ച ചില സന്ദർഭങ്ങളെക്കുറിച്ചെങ്കിലും വിവരിച്ചാൽ നിയമവൃത്തിക്ക് അതിൽനിന്ന് പ്രയോജനം ലഭിക്കുമെന്ന് അവർ കരുതുന്നു.

വിദ്യാർഥിയായിരിക്കുമ്പോൾ അഭിഭാഷകവൃത്തി നുണയന്മാരുടെ തൊഴിലാണെന്ന് ഞാൻ കേട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അത് എന്നെ സ്വാധീനിച്ചില്ല. നുണ പറഞ്ഞ് സ്ഥാനമാനങ്ങളോ പണമോ നേടാൻ എനിക്ക് ഉദ്ദേശ്യമുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിൽ പലപ്പോഴും എന്റെ തത്ത്വം പരീക്ഷിക്കപ്പെട്ടു. എന്റെ എതിരാളികൾ അവരുടെ സാക്ഷികളെ കള്ളം പറയാൻ പരിശീലിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് എനിക്ക് അറിയാമായിരുന്നു. എന്റെ കക്ഷിയെയോ സാക്ഷികളെയോ നുണ പറയാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചിരുന്നെങ്കിൽ കേസ് ജയിക്കാമായിരുന്നു. എന്നാൽ ഞാൻ എല്ലായ്പ്പോഴും ആ പ്രലോഭനത്തെ ചെറുത്തു. ഒരു കേസ് ജയിച്ചശേഷം എന്റെ കക്ഷി എന്നെ വഞ്ചിച്ചിരിക്കാമെന്ന് സംശയിച്ച ഒരു സന്ദർഭം മാത്രമാണ് എനിക്ക് ഓർമയുള്ളത്.

എന്റെ കക്ഷിയുടെ വാദം ശരിയായിരിക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ഞാൻ വിജയിക്കാവൂ എന്ന് ഞാൻ ഹൃദയത്തിന്റെ ഉള്ളിൽ എപ്പോഴും ആഗ്രഹിച്ചിരുന്നു. പ്രതിഫലം നിശ്ചയിക്കുമ്പോൾ കേസ് ജയിക്കുന്നതിനെ ആശ്രയിച്ച് ഒരിക്കലും ഫീസ് നിശ്ചയിച്ചതായി എനിക്ക് ഓർമയില്ല. എന്റെ കക്ഷി ജയിച്ചാലും തോറ്റാലും, നിശ്ചയിച്ച ഫീസിൽ കൂടുതലോ കുറവോ ഒന്നും ഞാൻ പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നില്ല.

ഓരോ പുതിയ കക്ഷിയോടും തുടക്കത്തിൽത്തന്നെ ഞാൻ ഒരു കാര്യം വ്യക്തമാക്കുമായിരുന്നു: വ്യാജമായ കേസ് ഏറ്റെടുക്കാനോ സാക്ഷികളെ കള്ളം പറയാൻ പരിശീലിപ്പിക്കാനോ എന്നോട് പ്രതീക്ഷിക്കരുത്. ഇതിന്റെ ഫലമായി, വ്യാജമായ കേസുകളൊന്നും എന്നെ തേടിവരാത്തവിധം ഞാൻ നല്ലൊരു പേര് നേടിയെടുത്തു. ചില കക്ഷികൾ അവരുടെ വ്യക്തമായും സത്യസന്ധമായും നിലനിൽക്കുന്ന കേസുകൾ എനിക്കായി സൂക്ഷിക്കുകയും സംശയാസ്പദമായ കേസുകൾ മറ്റുള്ളവരെ ഏൽപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു.”

ജീവിതത്തിന്റെ ആദ്യഘട്ടത്തിൽത്തന്നെ സമൂഹത്തിന് സംഭാവന നൽകാൻ തുടങ്ങുന്നത് നല്ലൊരു തുടക്കമായിരിക്കും. വിദ്യാർഥിജീവിതത്തിൽ എൻ.എസ്.എസ്. (ദേശീയ സേവന പദ്ധതി), എൻ.സി.സി. (ദേശീയ കേഡറ്റ് കോർപ്സ്), രക്തദാന ക്യാമ്പുകൾ, പ്രകൃതിദുരന്തസമയത്തെ ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകൾ, വൃക്ഷത്തൈ നടൽ, മറ്റു സന്നദ്ധസേവന പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവയിൽ പങ്കെടുക്കാം.

ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആശയവിനിമയശേഷി, നേതൃത്വപാടവം, വ്യക്തിത്വവികസനം എന്നിവയ്ക്കാവശ്യമായ വിലപ്പെട്ട അനുഭവങ്ങൾ നൽകുകയും ആത്മാഭിമാനം വളർത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഒരിക്കൽ ഒരാൾ ഗാന്ധിജിയോട് ചോദിച്ചു: “ദൈവത്തെ നമുക്ക് അറിയില്ലെങ്കിൽ നമുക്ക് എങ്ങനെ ദൈവത്തെ സേവിക്കാൻ കഴിയും?”

ഗാന്ധിജി ഇങ്ങനെ മറുപടി നൽകി:

“ദൈവത്തെ നമുക്ക് അറിയില്ലായിരിക്കാം. എന്നാൽ അവിടുത്തെ സൃഷ്ടികളെ നമുക്കറിയാം. അവിടുത്തെ സൃഷ്ടികളെ സേവിക്കുന്നത് ദൈവത്തെ സേവിക്കുന്നതിന് തുല്യമാണ്. നമുക്ക് ഏറ്റവും അടുത്തതും ഏറ്റവും നന്നായി അറിയാവുന്നതുമായ ദൈവസൃഷ്ടികളെ സേവിച്ചുകൊണ്ട് തുടങ്ങാം. നമ്മുടെ അയൽക്കാരനിൽനിന്ന് നമുക്ക് തുടക്കം കുറിക്കാം.

നമ്മുടെ മുറ്റം വൃത്തിയായി സൂക്ഷിക്കുന്നതിൽ മാത്രം നാം തൃപ്തിപ്പെടരുത്. അയൽക്കാരന്റെ മുറ്റവും വൃത്തിയായിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കണം. നമ്മുടെ കുടുംബത്തെ നമുക്ക് സേവിക്കാം. എന്നാൽ കുടുംബത്തിനുവേണ്ടി ഗ്രാമത്തെ

ബലികൊടുക്കരുത്. നമ്മുടെ ഗ്രാമത്തിന്റെ അന്തസ്സ് സംരക്ഷിക്കുന്നതിലാണ് നമ്മുടെ സ്വന്തം അന്തസ്സും നിലകൊള്ളുന്നത്.

എന്നാൽ ഓരോരുത്തരും സ്വന്തം പരിമിതികൾ മനസ്സിലാക്കണം. നാം ജീവിക്കുന്ന ലോകത്തെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ അറിവ് എത്രത്തോളമാണോ, അതനുസരിച്ച് നമ്മുടെ സേവനശേഷിയും പരിമിതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു.

ഇക്കാര്യം ഏറ്റവും ലളിതമായി പറയാം. നമ്മെക്കുറിച്ച് കുറച്ചുകൂടി കുറച്ചും നമ്മുടെ അയൽക്കാരനെക്കുറിച്ച് കുറച്ചുകൂടി കൂടുതലും ചിന്തിക്കാം. നമ്മുടെ മുറ്റത്തെ മാലിന്യം അയൽക്കാരന്റെ മുറ്റത്തേക്ക് വലിച്ചെറിയുന്നത് മനുഷ്യസേവനമല്ല; മനുഷ്യസമൂഹത്തോടുള്ള ദ്രോഹമാണ്. അതിനാൽ നമ്മുടെ അയൽക്കാരെ സേവിച്ചുകൊണ്ട് നമുക്ക് തുടങ്ങാം."

'അന്നദാനം' പോലുള്ള ചെറിയ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്നതിലൂടെ കർമ്മയോഗം ആരംഭിക്കാം. ഭക്ഷണം വിളമ്പുന്ന പരിപാടികളിൽ ആദ്യം മറ്റുള്ളവരുടെ ഇലകളിൽ ഭക്ഷണം വിളമ്പാനും അവസാനം മാത്രം സ്വന്തം ഭക്ഷണം കഴിക്കാനും സന്നദ്ധനാകുക. ബസ്സിൽ യാത്ര ചെയ്യുമ്പോൾ മറ്റൊരു യാത്രക്കാരന് ഇരിപ്പിടം നൽകുക. ഇത്തരം ചെറിയ പ്രവൃത്തികളാണ് വലിയ സേവനങ്ങളിലേക്ക് നമ്മെ നയിക്കുന്നത്.

നിങ്ങൾക്ക് കഴിവുണ്ടെന്ന് തോന്നുന്ന നിരവധി കാര്യങ്ങൾ പരീക്ഷിച്ചുനോക്കുക. നിങ്ങൾക്ക് ഒരു മേഖലയിൽ പൂർണമായ കഴിവ് ഇനിയും വികസിപ്പിക്കാനുണ്ടെന്ന് അറിയാതെ ചിലർ നിങ്ങളെ നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തിയേക്കാം. ചിലർ നിങ്ങളെ വിലയിരുത്തുകയും പരിഹസിക്കുകയും ചെയ്തേക്കാം. എന്നിരുന്നാലും നിങ്ങളുടെ ഉള്ളിലെ ശബ്ദം ശ്രദ്ധിക്കുക.

ഓരോ വ്യക്തിക്കും തനതായ ശക്തികളും കഴിവുകളും പ്രതിഭകളും ഉണ്ട്. ചിലപ്പോൾ പരിശീലനം നേടാൻ വിദ്യാലയത്തിൽ പോകേണ്ടിവരും. സ്വന്തം കഴിവുകൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ സമയമെടുക്കേണ്ടിവരും. തൽക്കാലം നിങ്ങൾക്ക് നന്നായി ചെയ്യാൻ കഴിയാത്ത കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് അധികം ചിന്തിക്കേണ്ടതില്ല. നിങ്ങളുടെ ശക്തികളും പ്രതിഭകളും കണ്ടെത്തി അവ വികസിപ്പിക്കുക!

നിങ്ങളുടെ കർമ്മമേഖല കണ്ടെത്തിക്കഴിഞ്ഞാൽ ജീവിതത്തിന് പുതിയൊരു അർത്ഥം ലഭിക്കും. ഓരോ ദിവസവും ഉണർന്ന് പ്രവർത്തിക്കാൻ നിങ്ങൾ ആകാംക്ഷയോടെ കാത്തിരിക്കും. നിങ്ങളുടെ കഴിവുകൾ സമൂഹത്തിന്റെ നന്മയ്ക്കായി ഉപയോഗിക്കുമ്പോൾ, നിങ്ങളുടെ ജീവിതം നിങ്ങൾക്കു മാത്രമല്ല മറ്റുള്ളവർക്കും പ്രയോജനകരമാകും.

അധ്യായം 17

ജ്ഞാനയോഗം (ജ്ഞാനത്തിന്റെ മാർഗം)

ഈ മാർഗത്തിൽ സാധകൻ 'ഞാൻ ആരാണ്?' എന്ന ചോദ്യത്തെക്കുറിച്ച് ആത്മവിചാരം നടത്തുന്നു. ഈ അന്വേഷണത്തിൽ പവിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളുടെ പഠനം സഹായകരമായേക്കാം. അവയിൽ പ്രധാനപ്പെട്ട ചില ഗ്രന്ഥങ്ങളെക്കുറിച്ചാണ് ഈ അധ്യായത്തിൽ പരാമർശിക്കുന്നത്. ഗ്രന്ഥങ്ങളെ പ്രധാനമായും രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി തിരിക്കാം — ശ്രുതി (കേട്ടറിയപ്പെട്ടത്), സ്മൃതി (ഓർത്തുവെക്കപ്പെട്ടത്).

A. ശ്രുതി

ശ്രുതി എന്നത് ഏതെങ്കിലും മനുഷ്യൻ രചിച്ചതല്ലാത്തതിനാൽ അപൗരുഷേയങ്ങൾ എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്ന, ഏറ്റവും ആധികാരികമായ ഗ്രന്ഥസമുച്ചയത്തെയാണ് സൂചിപ്പിക്കുന്നത്. ആഴത്തിലുള്ള ധ്യാനാവസ്ഥയിൽ ഋഷിമാർക്ക് വെളിപ്പെട്ടുകിട്ടിയ ജ്ഞാനമായാണ് ഇവ കണക്കാക്കപ്പെടുന്നത്. നാല് വേദങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു: ഋഗ്വേദം, യജുർവേദം, സാമവേദം, അഥർവവേദം.

ഓരോ വേദത്തെയും പ്രധാനമായും നാല് വിഭാഗങ്ങളായി തിരിച്ചിട്ടുണ്ട് — സംഹിതകൾ (മന്ത്രങ്ങൾ), ആരണ്യകങ്ങൾ (കർമാനുഷ്ഠാനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഗ്രന്ഥങ്ങൾ), ബ്രാഹ്മണങ്ങൾ (കർമാനുഷ്ഠാനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള വ്യാഖ്യാനങ്ങൾ), ഉപനിഷത്തുകൾ (തത്ത്വചിന്തയും ആത്മീയജ്ഞാനവും).

'വേദം' എന്ന വാക്കിന് ജ്ഞാനം എന്നും 'അന്തം' എന്ന വാക്കിന് അവസാനം എന്നും അർത്ഥമുണ്ട്. ഉപനിഷത്തുകൾ വേദങ്ങളുടെ അവസാന ഭാഗമായതിനാൽ അവയെ വേദാന്തം എന്നു വിളിക്കുന്നു. ഒരു ഉപനിഷത്തിനും ഒരു പ്രത്യേക രചയിതാവിന്റെ പേര് പറയപ്പെട്ടിട്ടില്ല. പ്രധാനപ്പെട്ട 108 ഉപനിഷത്തുകളിൽ താഴെപ്പറയുന്ന പത്ത് ഉപനിഷത്തുകളാണ് ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടവ.

ഈശാവാസ്യോപനിഷത്ത് (ഈശ)

കേനോപനിഷത്ത്

കഠോപനിഷത്ത്

പ്രശ്നോപനിഷത്ത്

മുണ്ഡകോപനിഷത്ത്

മാണ്ഡൂക്യോപനിഷത്ത്

തൈത്തിരീയോപനിഷത്ത്

ഐതരേയോപനിഷത്ത്

ഛാന്ദോഗ്യോപനിഷത്ത്

ബൃഹദാരണ്യകോപനിഷത്ത്

B. സ്മൃതി

സ്മൃതി എന്നത് ഒരു രചയിതാവിനോട് ബന്ധപ്പെടുത്തി പറയപ്പെടുന്ന ഗ്രന്ഥങ്ങളാണ്. ശ്രുതിയിൽനിന്ന് വ്യുത്പന്നമായ കൃതികളായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നതിനാൽ ഇവയ്ക്ക് ശ്രുതിയേക്കാൾ കുറഞ്ഞ ആധികാരികതയാണ് നൽകപ്പെടുന്നത്.

രാമായണം, മഹാഭാരതം തുടങ്ങിയ ഇതിഹാസങ്ങൾ, ഭഗവദ്ഗീത, സൂത്രങ്ങൾ, ശാസ്ത്രങ്ങൾ, പുരാണങ്ങൾ, ഷഡ്ദർശനങ്ങൾ അഥവാ ആറ് തത്ത്വചിന്താപദ്ധതികൾ (ന്യായം, വൈശേഷികം, സാംഖ്യം, യോഗം, മീമാംസ, വേദാന്തം) തുടങ്ങിയവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഒരിക്കൽ ഒരാൾ ഗാന്ധിജിയോട്, പവിത്രഗ്രന്ഥങ്ങൾ തെറ്റുപറ്റാത്ത മാർഗദർശികളാണോ എന്ന് ചോദിച്ചു. അതിന് അദ്ദേഹം ഇപ്രകാരം മറുപടി നൽകി:

“ഹിന്ദുമതത്തിൽ നൂറുകണക്കിനും ആയിരക്കണക്കിനും ഗ്രന്ഥങ്ങളുണ്ട്. അവയുടെ പേരുപോലും നമുക്കറിയില്ല. അവയെല്ലാം പൊതുവായി ശാസ്ത്രങ്ങൾ എന്ന പേരിലാണ് അറിയപ്പെടുന്നത്. ഒരു കാര്യം നല്ലതാണോ ചീത്തയാണോ എന്നു കണ്ടെത്തേണ്ടിവരുമ്പോൾ ഞാൻ ഏതെങ്കിലും ഒരു പ്രത്യേക ഗ്രന്ഥത്തെ ആശ്രയിക്കാറില്ല. പകരം, ഹിന്ദുമതത്തിന്റെ ആകെത്തുകയിൽനിന്ന് ലഭിക്കുന്ന ഫലത്തെയാണ് ഞാൻ പരിഗണിക്കുന്നത്.

ഹിന്ദുമതത്തിൽ ഓരോ ശാസ്ത്രത്തെയും ഓരോ പെരുമാറ്റച്ചട്ടത്തെയും വിലയിരുത്താൻ കഴിയുന്ന അത്യുത്തമമായ ഒരു അളവുകോലുണ്ട്. അതാണ് സത്യം. സത്യത്തിൽനിന്ന് വ്യതിചലിക്കുന്നതെന്തും എവിടെനിന്നു വന്നതാണെങ്കിലും തള്ളിക്കളയണം. അതിനാൽ സത്യവുമായി പൊരുത്തപ്പെടാത്ത ഒരു ആചാരത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന വ്യക്തിയുടെ ചുമലിലാണ് അതിനെ ന്യായീകരിക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം.

ഉദാഹരണത്തിന്, ഒരാൾ തൊട്ടുകൂടായ്മയെ ന്യായീകരിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നുവെങ്കിൽ, അത് സത്യവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്നതാണെന്ന് അയാൾ തെളിയിക്കണം. അങ്ങനെ തെളിയിക്കുന്നതുവരെ, അതിനെ പിന്തുണയ്ക്കാൻ അയാൾ ഉദ്ധരിക്കുന്ന എല്ലാ പ്രമാണങ്ങളും എന്നെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അപ്രസക്തമാണ്.”

സംശയങ്ങളും നിരാശകളും തന്നെ ദുഃഖത്തിലാഴ്ത്തിയിരുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ ഉത്തരങ്ങൾക്കായി താൻ ഭഗവദ്ഗീതയെ ആശ്രയിച്ചിരുന്നുവെന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു. രാമരാജ്യത്തെ അദ്ദേഹം ഒരു ഹിന്ദുമതാധിഷ്ഠിത രാഷ്ട്രമായി കണ്ടില്ല. മറിച്ച്, ദൈവരാജ്യമായോ ഏറ്റവും ദരിദ്രനും ദുർബലനുമായ പൗരനുപോലും വേഗത്തിലും തുല്യമായും നീതി ലഭിക്കുന്ന യഥാർഥ ജനാധിപത്യമായോ ആണ് അദ്ദേഹം അതിനെ കണ്ടത്. ആത്മീയസത്യം, ഏകത്വബോധം, ധാർമികശക്തി എന്നിവയുടെ ആഴമേറിയ ഉറവിടമായി അദ്ദേഹം ഉപനിഷത്തുകളെ കണക്കാക്കി.

ജ്ഞാനയോഗം അഭ്യസിക്കുന്നവർ വിവേകം ഉപയോഗിച്ച് തങ്ങളെ ശരീരം, മനസ്സ്, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾ, ബുദ്ധി എന്നിവയിൽനിന്ന് വേർതിരിച്ചറിയുന്നു. ഒടുവിൽ തങ്ങൾ ആത്മാവ് മാത്രമാണെന്ന അറിവിൽ അവർ എത്തിച്ചേരുന്നു.

ഇതിനെ 'നേതി നേതി' (ഇതല്ല, ഇതല്ല) എന്ന സമീപനം എന്നു വിളിക്കുന്നു. ബ്രഹ്മമല്ലാത്തത് എന്താണെന്ന് ആദ്യം മനസ്സിലാക്കിക്കൊണ്ട് ബ്രഹ്മത്തെ അറിയുന്നതിനുള്ള മാർഗമാണിത്. ക്രമാനുഗതമായ ഒരു പ്രക്രിയയിലൂടെ സാധകൻ മനസ്സിനെ നിഷേധിക്കുകയും ലൗകികാനുഭവങ്ങളെ അതിജീവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ ഒന്നിനുപുറകെ ഒന്നായി എല്ലാം നിഷേധിക്കപ്പെടുമ്പോൾ അവസാനം ആത്മാവ് മാത്രം അവശേഷിക്കുന്നു.

മൂന്ന് ശരീരങ്ങളും (ശരീരങ്ങൾ) അഞ്ച് കോശങ്ങളും (ആവരണങ്ങൾ)

തൈത്തിരീയോപനിഷത്ത് അനുസരിച്ച്, നമ്മിൽ ഓരോരുത്തർക്കും അഞ്ച് കോശങ്ങൾ അഥവാ ആവരണങ്ങളുണ്ട്. ഇവയെ മൂന്ന് ശരീരങ്ങളായി തരംതിരിക്കാം.

ആദ്യത്തെ രണ്ടെണ്ണം — ഭൗതികശരീരവും ജീവശക്തിയും — സ്ഥൂലശരീരം എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നു. അടുത്ത രണ്ടെണ്ണം — മാനസികശരീരവും ബുദ്ധിയും — സൂക്ഷ്മശരീരം അഥവാ ആസ്ട്രൽ ശരീരം എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നു. അവസാനത്തേത് — ആനന്ദത്തിന്റെ ആവരണം — കാരണശരീരം എന്നു വിളിക്കപ്പെടുന്നു.

A. സ്ഥൂലശരീരം (സ്ഥൂലശരീര)

1. അന്നമയകോശം (ഭക്ഷണത്തിന്റെ ആവരണം)

ഈ ആവരണം നമ്മുടെ ഭൗതികശരീരമാണ്. അഞ്ച് കോശങ്ങളിൽവെച്ച് ഏറ്റവും സ്ഥൂലമായതും ഇതാണ്. മാംസം, അസ്ഥികൾ, പേശികളും അവയവങ്ങളും രൂപപ്പെടുത്തുന്ന കലകൾ എന്നിവ ഇതിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

ഇവിടെ ഊർജം ദ്രവ്യമായി ഘനീഭവിക്കുന്നു. പഞ്ചഭൂതങ്ങളാൽ നിർമിതമായ ഈ ശരീരത്തിൽ ഭൂമിതത്ത്വത്തിനാണ് പ്രാധാന്യം. നാം കഴിക്കുന്ന ആഹാരത്തിലൂടെ ഈ ശരീരം രൂപപ്പെടുന്നതിനാൽ ഇതിനെ അന്നമയകോശം എന്നു വിളിക്കുന്നു.

2. പ്രാണമയകോശം (ഊർജത്തിന്റെ ആവരണം)

ശരീരത്തിലൂടെ സഞ്ചരിക്കുന്ന ജീവന്റെ അടിസ്ഥാനശക്തിയാണ് ഈ കോശം. ഇത് ശ്വാസവും അഞ്ച് പ്രാണങ്ങളും ചേർന്നതാണ്. അവയാണ് പ്രാണൻ, അപാനൻ, ഉദാനൻ, സമാനൻ, വ്യാനൻ.

പ്രാണന്റെ ഈ വിവിധ രൂപങ്ങൾ ഭൗതികശരീരത്തിലെ പല പ്രവർത്തനങ്ങളെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നു. പ്രാണനില്ലെങ്കിൽ ശരീരം നിർജീവമാവുകയും ചലിക്കാനോ ചിന്തിക്കാനോ കഴിയാതിരിക്കുകയും ചെയ്യും.

രക്തചംക്രമണം നടക്കുന്നതിനും ശരീരത്തിൽനിന്ന് മസ്തിഷ്കത്തിലേക്കും തിരിച്ചും നാഡികളിലൂടെ സന്ദേശങ്ങൾ കൈമാറുന്നതിനും പ്രാണശക്തിയാണ് സഹായിക്കുന്നത്.

B. സൂക്ഷ്മശരീരം (സൂക്ഷ്മശരീര)

3. മനോമയകോശം (മനസ്സിന്റെ ആവരണം)

നമ്മുടെ ചിന്തകൾ, വികാരങ്ങൾ, അനുഭൂതികൾ എന്നിവകൊണ്ടാണ് ഈ കോശം രൂപപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്. ഈ തലത്തിലൂടെയാണ് നാം ലോകത്തെ കാണുകയും അനുഭവിക്കുകയും ചെയ്യുന്നത്. അഞ്ച് ഇന്ദ്രിയങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ നമുക്ക് ഇഷ്ടമുള്ളതും ഇഷ്ടമില്ലാത്തതുമായ കാര്യങ്ങളെ തിരിച്ചറിയുന്നു. ഇവയെ രാഗം, ദ്വേഷം എന്നു വിളിക്കുന്നു.

4. വിജ്ഞാനമയകോശം (വിവേകജ്ഞാനത്തിന്റെ ആവരണം)

ഈ കോശത്തിൽ നാം അന്തർജ്ഞാനത്തിലേക്കും ഉയർന്ന ബോധാവസ്ഥകളിലേക്കും എത്തിച്ചേരുന്നു. ഈ ആവരണത്തിൽ ശരീരത്തെയും സാധാരണ മനസ്സിനെയും കുറിച്ചുള്ള ബോധം പിന്നിലാകുകയും 'ഉയർന്ന' മനസ്സിൽ ബോധം സ്ഥാപിതമാവുകയും ചെയ്യുന്നു.

നമ്മുടെ ഉള്ളിലെ ജ്ഞാനഭാഗമായ ഉയർന്ന ബോധത്തിന്റെ സഹായത്തോടെ നാം അറിയുകയും തീരുമാനിക്കുകയും വിലയിരുത്തുകയും വിവേചിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. തൽഫലമായി, ഉയർന്ന മനസ്സ് അകത്തേക്ക് തിരിഞ്ഞ് ആത്മാവിനെ അന്വേഷിക്കുന്നു. അത് സത്യത്തെ തേടുകയും ബോധത്തിന്റെ ശാശ്വതകേന്ദ്രത്തെ കണ്ടെത്താൻ ശ്രമിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

C. കാരണശരീരം (കാരണശരീര)

5. ആനന്ദമയകോശം (ആനന്ദത്തിന്റെ ആവരണം)

ഇതാണ് ആത്മീയശരീരം അഥവാ കാരണശരീരം. ഇവിടെ ഒടുവിൽ നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ ആത്മാവായ 'ദിവ്യജ്വാല'യുമായി ഏകീഭവിക്കുന്നു.

ആനന്ദമയകോശം അതിബോധമനസ്സുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഉയർന്ന മനസ്സ് അതിബോധമനസ്സുമായി (അല്ലെങ്കിൽ അബോധമനസ്സുമായി) ലയിക്കുമ്പോൾ മാത്രമാണ് ഒരാൾക്ക് സർവവുമായുള്ള ഏകത്വബന്ധം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ട് ദൈവികസാന്നിധ്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ബോധം ഉണരുന്നത്.

ഒരു വ്യക്തി താൻ ആത്മാവല്ല, ശരീരമാണെന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ കാരണം മനസ്സാണ്. മരണസമയത്ത് സ്ഥൂലശരീരം ശിഥിലമാകുന്നു. പുനർജന്മസമയത്ത് സൂക്ഷ്മശരീരം ശിഥിലമാകുകയും അടുത്ത ജന്മത്തിൽ വ്യക്തിക്ക് പുതിയൊരു വ്യക്തിത്വം വികസിപ്പിക്കാൻ അവസരം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കാരണശരീരം കർമത്തെ ഒരു ഭാണ്ഡംപോലെ വഹിച്ചുകൊണ്ട് വീണ്ടും വീണ്ടും പുനർജനിക്കുന്നു.

ഒടുവിൽ, ജനനമരണചക്രത്തിൽനിന്ന് ആത്മാവ് മുക്തമാകുന്ന മോക്ഷസമയത്ത് കാരണശരീരവും ശിഥിലമാകുന്നു.

ഒരു ക്ലാസിൽനിന്ന് വിജയകരമായി അടുത്ത ക്ലാസിലേക്ക് ഉയർന്ന വിദ്യാർഥിക്ക് വീണ്ടും അതേ ക്ലാസിൽ ഇരിക്കാൻ താൽപര്യമുണ്ടാകില്ല. അതുപോലെ, ജീവിതത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം വീണ്ടും വീണ്ടും ജനിക്കുക എന്നതല്ല, മറിച്ച് അന്തിമമോക്ഷം നേടുക എന്നതാണെന്ന് ജ്ഞാനോദയം നേടിയവർ മനസ്സിലാക്കുന്നു.

ബ്രഹ്മവും ലോകവും സംബന്ധിച്ച മൂന്ന് തത്ത്വചിന്താപദ്ധതികൾ

ബ്രഹ്മവും ലോകവും (വ്യക്തിഗത ആത്മാവ് ഉൾപ്പെടെ) തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വിശദീകരിക്കുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട മൂന്ന് തത്ത്വചിന്താപദ്ധതികളുണ്ട്.

1. ദ്വൈതം (ദ്വൈതവാദം)

ഈ തത്ത്വചിന്താപദ്ധതിയുടെ ഏറ്റവും പ്രശസ്തനായ പ്രചാരകൻ മധ്വാചാര്യരാണ്.

ഇതനുസരിച്ച് ബ്രഹ്മവും ലോകവും (വ്യക്തിഗത ആത്മാവ് ഉൾപ്പെടെ) പരസ്പരം വ്യത്യസ്തമായ രണ്ട് അസ്തിത്വങ്ങളാണ്. അവ തമ്മിൽ യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്നാണ് ഈ സിദ്ധാന്തം കരുതുന്നത്.

ഇവിടെ ബ്രഹ്മം വ്യക്തിപരമായ ദൈവമാണ്. സാധാരണയായി വിഷ്ണുവിന്റെ രൂപത്തിലോ രാമൻ, കൃഷ്ണൻ തുടങ്ങിയ അവതാരങ്ങളുടെ രൂപത്തിലോ ദൈവത്തെ ആരാധിക്കുന്നു.

ആരാധിക്കാനും സേവിക്കാനും ഒരു ദൈവം വേണമെന്ന മനുഷ്യരുടെ ഹൃദയാഭിലാഷത്തെ നേരിട്ട് സ്പർശിക്കുന്നതിനാൽ ഈ തത്ത്വചിന്താപദ്ധതി പലരെയും ആകർഷിക്കുന്നു.

2. അദ്വൈതം (അദ്വൈതവാദം അഥവാ അദ്വൈതം)

ഈ തത്ത്വചിന്താപദ്ധതിയുടെ ഏറ്റവും പ്രശസ്തനായ പ്രചാരകൻ ശങ്കരാചാര്യരാണ്. തന്റെ തത്ത്വചിന്തയുടെ സാരം അദ്ദേഹം മൂന്ന് സംക്ഷിപ്ത വാക്യങ്ങളിൽ അവതരിപ്പിച്ചു.

“ബ്രഹ്മ സത്യം, ജഗന്മിഥ്യാ, ജീവോ ബ്രൈവ നാപരഃ.”

ഇതിന്റെ അർത്ഥം ഇപ്രകാരമാണ്:

ദൈവം മാത്രമാണ് പരമമായ യാഥാർഥ്യം.

ലോകം മിഥ്യയാണ്.

വ്യക്തിഗത ആത്മാവ് ദൈവത്തിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമല്ല.

അദ്വൈതം വിശദീകരിക്കാൻ കയറിന്റെയും പാമ്പിന്റെയും ഉദാഹരണം നൽകാറുണ്ട്.

ഇരുട്ടിൽ ഒരു കയറിനെ പാമ്പായി തെറ്റിദ്ധരിക്കുകയും കുറച്ചുനേരത്തേക്ക് അതിനെ യഥാർഥ പാമ്പായി കരുതുകയും ചെയ്തേക്കാം. എന്നാൽ അധികം വൈകാതെ അത് പാമ്പല്ല, കയർ മാത്രമാണെന്ന് നാം തിരിച്ചറിയുന്നു. അത് കയറാണെന്ന് അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞാൽ പിന്നെ അവിടെ പാമ്പിനെ കാണുന്നില്ല.

ആ പാമ്പ് യഥാർഥത്തിൽ ഒരിക്കലും ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. നമ്മുടെ മനസ്സ് സൃഷ്ടിച്ച ഒരു മിഥ്യാഭ്രമം മാത്രമായിരുന്നു അത്.

അതുപോലെ, നമുക്കുചുറ്റും യഥാർഥത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്നത് ബ്രഹ്മം മാത്രമാണെങ്കിലും, നമ്മുടെ മനസ്സ് ബ്രഹ്മത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്ന രീതിയിലൂടെ നാം ലോകത്തെ കാണുന്നു. എന്നാൽ ആത്മസാക്ഷാത്കാരം നേടുകയും എല്ലായ്പ്പോഴും ബ്രഹ്മം മാത്രമായിരുന്നു നിലനിന്നിരുന്നതെന്ന് തിരിച്ചറിയുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ലോകത്തെ മുമ്പ് കണ്ടിരുന്നതുപോലെ നാം കാണുകയില്ല.

3. വിശിഷ്ടാദ്വൈതം (വിശിഷ്ട ഏകത്വവാദം അഥവാ വിശിഷ്ട അദ്വൈതം)

ഈ തത്ത്വചിന്തയുടെ ഏറ്റവും പ്രശസ്തനായ പ്രചാരകൻ രാമാനുജാചാര്യരാണ്.

ഈ തത്ത്വചിന്തയിലും ദ്വൈതവാദത്തിലെന്നപോലെ ലോകവും ബ്രഹ്മവും യഥാർഥ അസ്തിത്വങ്ങളായി കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ ഇവിടെ ലോകം ബ്രഹ്മത്തിൽനിന്ന് വേറിട്ടതല്ല; മറിച്ച്, ലോകം ബ്രഹ്മത്തിൽനിന്ന് രൂപപ്പെട്ടതാണ്.

ഈ തത്ത്വചിന്ത വിശദീകരിക്കാൻ സമുദ്രത്തിന്റെയും തിരമാലയുടെയും ഉദാഹരണം നൽകാറുണ്ട്. ബ്രഹ്മം സമുദ്രമാണ്. ജീവനുള്ള ആത്മാക്കളും ജീവനില്ലാത്ത വസ്തുക്കളും ഉൾപ്പെടുന്ന ലോകത്തിലെ എല്ലാ വസ്തുക്കളും ആ സമുദ്രത്തിലെ തിരമാലകളെപ്പോലെയാണ്.

എല്ലാ തിരമാലകളും അടിസ്ഥാനപരമായി സമുദ്രം തന്നെയാണ്. എന്നാൽ തിരമാലയെ കാണുമ്പോൾ നാം അതിനെ സമുദ്രത്തിൽനിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി കരുതുന്നു. തിരമാലയ്ക്ക് ഒരു പേരും രൂപവും മാത്രമേയുള്ളൂ.

ഇതേ ആശയം വിശദീകരിക്കാൻ സ്വർണവും സ്വർണാഭരണങ്ങളും, കളിമണ്ണും കളിമൺപാത്രങ്ങളും തുടങ്ങിയ ഉദാഹരണങ്ങളും നൽകാറുണ്ട്.

വേദാന്തത്തിന്റെ മൂന്ന് തലങ്ങൾ: ഹനുമാന്റെ വിശദീകരണം

വേദാന്തത്തിന്റെ ഈ മൂന്ന് തലങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഹനുമാൻ നൽകിയതായി പറയപ്പെടുന്ന താഴെക്കൊടുത്തിരിക്കുന്ന വിശദീകരണത്തിലൂടെ കൂടുതൽ വ്യക്തമായി മനസ്സിലാക്കാം.

“അല്ലയോ രാമാ, ഞാൻ എന്നെ ശരീരമായി തിരിച്ചറിയുമ്പോൾ ഞാൻ അങ്ങയുടെ ദാസനാണ്.

ഞാൻ എന്നെ മനസ്സായി തിരിച്ചറിയുമ്പോൾ ഞാൻ അങ്ങയുടെ ഒരു അംശമാണ്.

ഞാൻ എന്നെ ആത്മാവായി തിരിച്ചറിയുമ്പോൾ ഞാൻ അങ്ങുതന്നെയാണ്.”

ഇവിടെ ആദ്യത്തേത് ദ്വൈതത്തെയും രണ്ടാമത്തേത് വിശിഷ്ടാദ്വൈതത്തെയും മൂന്നാമത്തേത് അദ്വൈതത്തെയും സൂചിപ്പിക്കുന്നു.

അതുകൊണ്ട്, നാം നമ്മെത്തന്നെ ഏത് തലത്തിലാണ് തിരിച്ചറിയുന്നത് — ശരീരം, മനസ്സ്, ആത്മാവ് — എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ച് ഈ മൂന്ന് ആശയങ്ങളും ശരിയാണ്.

സ്വാമി വിവേകാനന്ദൻ പറഞ്ഞു:

“വാസ്തവത്തിൽ, ദൈവത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ഓരോ സങ്കൽപ്പവും അതിനാൽതന്നെ ഓരോ മതവും സത്യമാണ്. കാരണം, അവ ഓരോന്നും വേദങ്ങളുടെ പൂർണമായ ആശയത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്ന യാത്രയിലെ വ്യത്യസ്ത ഘട്ടങ്ങൾ മാത്രമാണ്.

അതുകൊണ്ടുതന്നെ, നാം മറ്റുമതങ്ങളെ സഹിക്കുക മാത്രമല്ല, ഹിന്ദുക്കളായ നാം എല്ലാ മതങ്ങളെയും അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. മുസ്‌ലിംകളുടെ പള്ളികളിൽ പ്രാർഥിക്കുകയും സൊറോസ്ട്രിയൻമാരുടെ അഗ്നിക്കു മുമ്പിൽ ആരാധിക്കുകയും ക്രിസ്ത്യാനികളുടെ കുരിശിനു മുമ്പിൽ മുട്ടുകുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഏറ്റവും താഴ്ന്ന തലത്തിലുള്ള പ്രകൃതിശക്തിയാരാധന മുതൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന തലത്തിലുള്ള പരമമായ ഏകത്വസങ്കൽപ്പം വരെയുള്ള എല്ലാ മതങ്ങളും മനുഷ്യാത്മാവ് അനന്തതയെ ഗ്രഹിക്കാനും സാക്ഷാത്കരിക്കാനും നടത്തുന്ന ശ്രമങ്ങളാണെന്ന് നമുക്കറിയാം. ഓരോ മതത്തിന്റെയും രൂപം അതിന്റെ ഉത്ഭവസാഹചര്യങ്ങളും സാമൂഹികബന്ധങ്ങളും അനുസരിച്ച് നിർണയിക്കപ്പെടുന്നു. ഓരോന്നും പുരോഗതിയുടെ ഓരോ ഘട്ടത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നു.

ഈ പൂക്കളെല്ലാം നാം ശേഖരിച്ച് സ്നേഹമാകുന്ന നൂലുകൊണ്ട് കെട്ടി ആരാധനയുടെ അതിമനോഹരമായ ഒരു പുഷ്പസ്തബകം സൃഷ്ടിക്കുന്നു.”

ദൈവം അഥവാ സത്യം അടിസ്ഥാനപരമായി ഒന്നാണ്. അതിനെ ഏതെങ്കിലും രൂപത്തിലോ നാമത്തിലോ പരിമിതപ്പെടുത്താനാവില്ല. എന്നാൽ സാധാരണ മനസ്സിന് രൂപവും നാമവുമില്ലാത്ത പരമസത്യത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുക പ്രയാസമാണ്.

അതുകൊണ്ടാണ് ഭക്തർ ദൈവത്തെ പല രൂപങ്ങളിലും നാമങ്ങളിലും ആരാധിക്കുന്നത്. ഒരേ വ്യക്തി വ്യത്യസ്തരായ ആളുകൾക്ക് പിതാവായോ അധ്യാപകനായോ ഉദ്യോഗസ്ഥനായോ സുഹൃത്തായോ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നതുപോലെയാണിത്.

ഉദാഹരണത്തിന്, ദൈവത്തിന്റെ സൃഷ്ടിപരമായ ഭാവത്തെ ബ്രഹ്മാവ് എന്നു വിളിക്കുന്നു. അതിനോടു ബന്ധപ്പെട്ട സ്ത്രീഭാവത്തെ സരസ്വതീദേവി എന്നു വിളിക്കുന്നു. സൃഷ്ടിക്ക് ജ്ഞാനം അനിവാര്യമായതിനാലാണിത്.

ദൈവത്തിന്റെ പരിപാലനഭാവത്തെ വിഷ്ണു എന്നു വിളിക്കുന്നു. അതിനോടു ബന്ധപ്പെട്ട സ്ത്രീഭാവമാണ് ലക്ഷ്മീദേവി. പരിപാലനത്തിന് സമ്പത്ത് അനിവാര്യമായതിനാലാണിത്.

ദൈവത്തിന്റെ സംഹാരഭാവത്തെ ശിവൻ എന്നു വിളിക്കുന്നു. അതിനോടു ബന്ധപ്പെട്ട സ്ത്രീഭാവമാണ് പാർവതീദേവി. സംഹാരത്തിന് ശക്തിയോ ഊർജമോ അനിവാര്യമായതിനാലാണിത്.

മഹത്തായ കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യാനുള്ള ദൈവത്തിന്റെ കഴിവിനെ പ്രതീകാത്മകമായി ചിത്രീകരിക്കാൻ ഒന്നിലധികം തലകളും കൈകളും ആയുധങ്ങളും മറ്റും ഉപയോഗിക്കുന്നു.

അഗ്നിദേവൻ, വരുണദേവൻ, വായുദേവൻ എന്നിങ്ങനെ അഗ്നി, ജലം, വായു എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ദേവതകളും ഉണ്ട്.

ചിത്രങ്ങളും വിഗ്രഹങ്ങളും രൂപരഹിതനായ ദൈവത്തിൽ മനസ്സിനെ ഏകാഗ്രമാക്കാനുള്ള ഉപാധികൾ മാത്രമാണ്. അവ സ്വയം ദൈവമല്ല.

എല്ലാ ജീവജാലങ്ങളിലും പൂർണമായും പരിശുദ്ധമായ ദൈവികത നിലനിൽക്കുന്നു. നമ്മുടെ ഏറ്റവും ആഴത്തിലുള്ള ആത്മീയസ്വരൂപത്തിൽ നാം ദൈവവുമായും സത്യവുമായും ബോധവുമായും പൂർണമായും ഒന്നാണ്.

നാമെല്ലാവരും ദിവ്യാഗ്നിയിൽനിന്നുള്ള തീപ്പൊരികളാണ്. നമ്മിൽ ഓരോരുത്തരും ഈ ദിവ്യജ്വാലയുടെ ഒരു തീപ്പൊരിയാണ്. ജനനം, മരണം, പുനർജന്മം എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന അവതാരചക്രത്തിലൂടെ നാം സങ്കൽപ്പിക്കാനാവാത്തത്ര ദീർഘമായ ഒരു യാത്രയിലാണ്.

സ്വയം സൃഷ്ടിക്കുന്ന വിധിയുടെ നിയമമായ കർമനിയമമാണ് ഈ ജനനമരണചക്രത്തെയും യാത്രയെയും നിയന്ത്രിക്കുന്നത്.

ഒരിക്കൽ ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു:

“ഞാൻ ഇത്രയും ദൂരം യാത്ര ചെയ്തു. എന്നിട്ടും ഞാൻ ചെയ്തത് വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തുക മാത്രമാണ്.”

ഇരുട്ടില്ലെങ്കിൽ നമുക്ക് വെളിച്ചത്തെ തിരിച്ചറിയാൻ കഴിയില്ല. നമ്മുടെ ഇന്ദ്രിയാനുഭവങ്ങളെയും ഒരു കാര്യത്തെ മറ്റൊന്നുമായി താരതമ്യം ചെയ്യുന്നതിനെയും ആശ്രയിച്ചാണ് കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള നമ്മുടെ അറിവ് രൂപപ്പെടുന്നത്.

അതുപോലെ, രാത്രിയില്ലാതെ പകലില്ല; ആഴമില്ലാതെ ഉയരമില്ല; വേദനയില്ലാതെ സുഖമില്ല; തിന്മയില്ലാതെ നന്മയില്ല.

സത്യത്തിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ ഏകത്വം നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, സൃഷ്ടിയിൽ വൈവിധ്യവും വ്യത്യാസങ്ങളും ഉണ്ടാകുന്നതിനായി പ്രകൃതിയിൽ ദ്വൈതവും ബഹുത്വവും നിലനിൽക്കുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, വൈവിധ്യത്തിനുള്ളിൽ എല്ലായ്പ്പോഴും ഏകത്വമുണ്ട്.

ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തിലേക്കുള്ള മൂന്ന് ഘട്ടങ്ങൾ

ആത്മീയസാധനയുടെ ആരംഭഘട്ടത്തിലുള്ള ഒരാൾക്ക് താൻ ആത്മാവാണെന്ന ബോധത്തിൽ ഉറച്ചുനിൽക്കുന്നത് വളരെ പ്രയാസകരമായിരിക്കും. ഇതിന് കാരണം അജ്ഞതയുടെ മൂന്ന് പാളികളാണ്.

1. ശ്രവണം (കേൾക്കൽ അല്ലെങ്കിൽ പഠിക്കൽ)

ഉദാഹരണത്തിന്, 'തത് ത്വം അസി' (നീ അതാകുന്നു) എന്ന മഹാവാക്യം ഒരാൾ കേൾക്കുകയോ വായിക്കുകയോ ചെയ്യുമ്പോൾ അജ്ഞതയുടെ ആദ്യത്തെ പാളി നീങ്ങുന്നു. അപ്പോൾ അയാൾ അത് 'അറിയുന്നു'.

2. മനനം (ചിന്തിച്ച് മനസ്സിലാക്കൽ)

ആ മഹാവാക്യത്തിന്റെ അർഥത്തെക്കുറിച്ച് അയാൾ ചിന്തിക്കുന്നു. 'അത്' എന്ന വാക്ക് ദൈവത്തെയോ ബ്രഹ്മത്തെയോ സൂചിപ്പിക്കുന്നു; 'നീ' എന്ന വാക്ക് വ്യക്തിയെയോ ജീവനെയോ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ ചിന്തിക്കുമ്പോൾ അജ്ഞതയുടെ രണ്ടാമത്തെ പാളി നീങ്ങുന്നു. അപ്പോൾ അയാൾ അതിനെ 'മനസ്സിലാക്കുന്നു'.

3. നിദിധ്യാസനം (ധ്യാനിക്കുകയും ജീവിതത്തിൽ പ്രയോഗിക്കുകയും ചെയ്യൽ)

ആ ഉപദേശങ്ങളെക്കുറിച്ച് ധ്യാനിക്കുകയും ജീവിതത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ അജ്ഞതയുടെ മൂന്നാമത്തെ പാളിയും നീങ്ങുന്നു. അപ്പോൾ അയാൾ അത് നേരിട്ട് 'അനുഭവിക്കുന്നു'. ഇതാണ് ആത്മസാക്ഷാത്കാരം.

അതിനാൽ, ആത്മീയസാധനയിൽ ശ്രവണം, മനനം, നിദിധ്യാസനം എന്നിവയ്ക്ക് വളരെ വലിയ പ്രാധാന്യമുണ്ട്.

നചികേതാവും യമധർമനും

പുരാതനകാലത്ത് വാജശ്രവസ്സ് എന്നു പേരുള്ള ഒരാൾ ജീവിച്ചിരുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന് നചികേതസ്സ് എന്നു പേരുള്ള ഒരു മകനുണ്ടായിരുന്നു.

ഒരിക്കൽ വാജശ്രവസ്സ് 'വിശ്വജിത്' എന്ന യജ്ഞം നടത്താൻ തീരുമാനിച്ചു. മന്ത്രങ്ങളാലും യാഗാർപ്പണങ്ങളാലും പ്രസാദിക്കുന്ന ദേവത ആഗ്രഹിച്ച വരം നൽകുമെന്നാണ് വിശ്വാസം.

വിശ്വജിത് യജ്ഞത്തിന്റെ പ്രത്യേകത പ്രപഞ്ചത്തിനുമേൽ ആധിപത്യം നേടാൻ സഹായിക്കുന്നു എന്നതാണ്. എന്നാൽ ഇതിന് ഒരു പ്രത്യേക നിബന്ധനയുണ്ട്. യജ്ഞം നടത്തുന്നയാൾ തന്റെ കൈവശമുള്ളതെല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കണം.

അതിന്റെ അർഥം, എല്ലാം ഉപേക്ഷിക്കുന്നവനു മാത്രമേ എല്ലാം സ്വന്തമാക്കാൻ യോഗ്യതയുള്ളൂ എന്നതാണ്.

അക്കാലത്ത് ഒരാളുടെ സമ്പത്ത് അയാളുടെ കൈവശമുള്ള കന്നുകാലികളുടെ എണ്ണത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് കണക്കാക്കിയിരുന്നത്. വാജശ്രവസ്സ് തനിക്കു പ്രയോജനമില്ലാത്ത പശുക്കളെ മാത്രമാണ് ദാനം ചെയ്തത്. പ്രായമായതും

അനാരോഗ്യമുള്ളതും മരിക്കാറായതുമായ പശുക്കളെയായിരുന്നു അദ്ദേഹം നൽകിയത്. ആരോഗ്യമുള്ളതും പാൽ നൽകാൻ കഴിവുള്ളതുമായ പശുക്കളെല്ലാം അദ്ദേഹം തനിക്കുവേണ്ടി നിലനിർത്തി.

ഇതെല്ലാം നിരീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന നചികേതസ്സ് വളരെ ദുഃഖിതനായി. യജ്ഞത്തിന്റെ നിബന്ധന യഥാർഥമായ അർഥത്തിൽ പാലിക്കാത്തതിനാൽ തന്റെ പിതാവിന് നരകത്തിൽ പോകേണ്ടിവരുമെന്ന് അവൻ ചിന്തിച്ചു.

അതിനാൽ അവൻ പിതാവിന്റെ അടുത്തുചെന്ന് ചോദിച്ചു:

“പിതാവേ, അങ്ങ് എന്നെ ആർക്കാണ് ദാനം ചെയ്യാൻ പോകുന്നത്?”

ഒരു വ്യക്തിക്ക് സ്വന്തം മകനേക്കാൾ വലിയ സമ്പത്ത് മറ്റൊന്നില്ലെന്നായിരുന്നു നചികേതസ്സിന്റെ ചിന്ത. എന്നാൽ മകൻ അറിവില്ലാതെ എന്തൊക്കെയോ വിളിച്ചുപറയുകയാണെന്നാണ് വാജശ്രവസ്സ് കരുതിയത്. അതിനാൽ അദ്ദേഹം മകന്റെ ചോദ്യത്തിന് മറുപടി നൽകിയില്ല.

നചികേതസ്സ് രണ്ടാമതും ഇതേ ചോദ്യം ചോദിച്ചപ്പോൾ വാജശ്രവസ്സ് മറുപടി പറഞ്ഞില്ല. എന്നാൽ മൂന്നാമതും ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം വളരെ അസ്വസ്ഥനായി ഇങ്ങനെ മറുപടി നൽകി:

“മകനേ, ഞാൻ നിന്നെ യമധർമന് നൽകാൻ പോകുന്നു.”

അങ്ങനെ നചികേതസ്സ് യമധർമന്റെ രാജ്യത്തെത്തി അദ്ദേഹത്തെ കണ്ടുമുട്ടി. നചികേതസ്സിന്റെ ആത്മാർഥതയിൽ പ്രസാദിച്ച യമധർമൻ അവന് ഒരു വരം നൽകാമെന്ന് വാഗ്ദാനം ചെയ്തു.

നചികേതസ്സിന് സത്യത്തെക്കുറിച്ച് അറിയണമെന്നായിരുന്നു ആഗ്രഹം. എന്നാൽ സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് ഒഴികെ ലോകത്തിലെ എല്ലാ സമ്പത്തുകളും സുഖങ്ങളും നൽകാമെന്ന് പറഞ്ഞ് യമധർമൻ അവനെ പ്രലോഭിപ്പിച്ചു.

എന്നാൽ നചികേതസ്സ് അവയിലൊന്നിലും ആകൃഷ്ടനായില്ല. സത്യത്തെക്കുറിച്ച് മാത്രം അറിയണമെന്ന തന്റെ ആഗ്രഹത്തിൽ അവൻ ഉറച്ചുനിന്നു.

നചികേതസ്സിന്റെ ദൃഢനിശ്ചയത്തിൽ സന്തുഷ്ടനായ യമധർമൻ അവന് സത്യത്തെക്കുറിച്ചുള്ള ജ്ഞാനം ഉപദേശിച്ചു.

മനുഷ്യർക്ക് രണ്ട് മാർഗങ്ങളുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ശ്രേയോമാർഗം, പ്രേയോമാർഗം.

ശ്രേയോമാർഗം സത്യത്തിലേക്കും മോക്ഷത്തിലേക്കും നയിക്കുന്നു. പ്രേയോമാർഗം ബന്ധനത്തിലേക്കാണ് നയിക്കുന്നത്.

മുകളിൽ വിവരിച്ച കഥ കഠോപനിഷത്തിൽനിന്നുള്ളതാണ്. നമ്മുടെ ജീവിതത്തിലും ശ്രേയോമാർഗത്തിനും പ്രേയോമാർഗത്തിനും ഇടയിൽ തിരഞ്ഞെടുപ്പ് നടത്തേണ്ടിവരുന്നു.

ഉപനിഷത്തുകളിലെ നാല് മഹാവാക്യങ്ങൾ

ഉപനിഷത്തുകളിലെ നാല് മഹാവാക്യങ്ങൾ മനുഷ്യന്റെ യഥാർഥ സ്വത്വത്തെ ഇപ്രകാരം വിശദീകരിക്കുന്നു.

ഐതരേയോപനിഷത്ത്: ‘പ്രജ്ഞാനം ബ്രഹ്മ’ — ബോധമാണ് ബ്രഹ്മം.

ബൃഹദാരണ്യകോപനിഷത്ത്: ‘അഹം ബ്രഹ്മാസ്മി’ — ഞാൻ ബ്രഹ്മമാണ്.

ഛാന്ദോഗ്യോപനിഷത്ത്: ‘തത് ത്വം അസി’ — നീ അതാകുന്നു.

മാണ്ഡൂക്യോപനിഷത്ത്: ‘അയമാത്മാ ബ്രഹ്മ’ — ഈ ആത്മാവ് ബ്രഹ്മമാണ്.

“നിങ്ങൾ ദരിദ്രനായി ജനിച്ചിരിക്കാം. നിങ്ങൾക്ക് ശാരീരികമായി ബലഹീനതയുണ്ടായിരിക്കാം. എന്നാൽ നിങ്ങൾ ബ്രഹ്മമാണ്. നിങ്ങൾ ആഗ്രഹിക്കുന്ന എന്തും നേടാനുള്ള കഴിവ് നിങ്ങളിലുണ്ട്.”

ഇതാണ് ഉപനിഷത്തുകളുടെയും ഭഗവദ്ഗീതയുടെയും സാരം.

അധ്യായം 18

മരണത്തിൽനിന്ന് അമരത്വത്തിലേക്ക്

ബൃഹദാരണ്യക ഉപനിഷത്തിലെ ശാന്തിമന്ത്രം മനുഷ്യന്റെ യാത്രയെ താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ വിശദീകരിക്കുന്നു.

അസതോ മാ സദ്ഗമയ
തമസോ മാ ജ്യോതിർഗമയ
മൃത്യോർ മാ അമൃതം ഗമയ
ഓം ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ ശാന്തിഃ

അസത്യത്തിൽനിന്ന് എന്നെ സത്യത്തിലേക്ക് നയിക്കണമേ.
അന്ധകാരത്തിൽനിന്ന് എന്നെ പ്രകാശത്തിലേക്ക് നയിക്കണമേ.
മരണത്തിൽനിന്ന് എന്നെ അമരത്വത്തിലേക്ക് നയിക്കണമേ.
ഓം, ശാന്തി, ശാന്തി, ശാന്തി.

“എല്ലാവരും മരിക്കുന്നവരല്ലേ? അപ്പോൾ എന്താണ് വ്യത്യാസം?” എന്ന് ഒരാൾ ചോദിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ വലിയ വ്യത്യാസമുണ്ട്. പൂച്ച തന്റെ കുഞ്ഞുങ്ങളെ സുരക്ഷിതമായ മറ്റൊരു സ്ഥലത്തേക്ക് മാറ്റാൻ വായിൽ കടിച്ചെടുത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നു. അതുപോലെതന്നെ, അത് ഒരു എലിയെ പിടിച്ചാലും വായിൽ കടിച്ചുകൊണ്ടുപോകുന്നു. വായ് ഒന്നുതന്നെയാണെങ്കിലും, പൂച്ചക്കുഞ്ഞുങ്ങൾ അതിൽ സുഖമായും സുരക്ഷിതമായും ഇരിക്കുമ്പോൾ എലി മരണത്തിന്റെ താടികൾക്കുള്ളിൽ കിടന്ന് വേദനിക്കുന്നു. അതുപോലെ, മരണസമയത്ത് ജ്ഞാനോദയം നേടിയവർ തങ്ങളുടെ അന്തിമഭവനത്തിലെത്തുന്നു. എന്നാൽ സാധാരണക്കാർ ജനനമരണങ്ങളുടെ ചാക്രികപ്രവാഹത്തിലൂടെ കഷ്ടപ്പെടുന്നു.

യഥാർഥത്തിൽ മരണം ഒരു വലിയ അനുഗ്രഹമാണ്. അത് ജീവിതത്തിന്റെ മൂല്യം മനസ്സിലാക്കാനും ഓരോ നിമിഷവും ഏറ്റവും മികച്ച രീതിയിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും നമ്മെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു.

ഗാന്ധിജിയുടെയും മറ്റു സ്വാതന്ത്ര്യസമരസേനാനികളുടെയും പതിറ്റാണ്ടുകൾ നീണ്ട നിരന്തരമായ പരിശ്രമങ്ങൾ ഫലം കണ്ടു. 1947 ഓഗസ്റ്റ് 15-ന് ഇന്ത്യയ്ക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകാൻ ബ്രിട്ടീഷുകാർ സമ്മതിച്ചു. എന്നാൽ മതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവർ രാജ്യത്തെ വിഭജിച്ചു. രാജ്യമെങ്ങും സ്വാതന്ത്ര്യദിനം ആഘോഷിച്ചു. എല്ലായിടത്തും ഘോഷയാത്രകളും പരേഡുകളും ഗാനാലാപനവും നൃത്തവും നടന്നു. സ്വതന്ത്ര ഇന്ത്യയുടെ ത്രിവർണപതാക ഡൽഹിയിലെ ചരിത്രപ്രസിദ്ധമായ ചെങ്കോട്ടയിൽ അഭിമാനത്തോടെ പാറിപ്പറന്നു.

എന്നാൽ ഗാന്ധിജി അകലെ കൽക്കത്തയിലായിരുന്നു. ഹിന്ദുക്കൾക്കും മുസ്ലിംകൾക്കും ഇടയിൽ സമാധാനം സ്ഥാപിക്കാനുള്ള ശ്രമത്തിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. അവിടെ വീണ്ടും കലാപങ്ങൾ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടിരുന്നു. ആ തീയുടെ നടുവിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം. ദരിദ്രർ താമസിക്കുന്ന പ്രദേശത്തെ ഒരു സാധാരണ കുടിലിലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ താമസം. ജനങ്ങൾ ശാന്തരായിരിക്കണമെന്ന് അഭ്യർഥിച്ചുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം തെരുവുതോറും വീടുതോറും സഞ്ചരിച്ചു. ഒടുവിൽ

അദ്ദേഹം നിരാഹാരസമരം ആരംഭിച്ചു. അത് ജനങ്ങളുടെ മനസ്സിൽ പ്രതീക്ഷിച്ച ഫലമുണ്ടാക്കി. ഇരു സമുദായങ്ങളിലെയും നേതാക്കൾ തങ്ങളുടെ ആളുകളെ നിയന്ത്രിക്കുമെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് ഉറപ്പുനൽകി. ആ ഉറപ്പ് അംഗീകരിച്ച ഗാന്ധിജി നിരാഹാരം അവസാനിപ്പിച്ചു.

ചില മതഭ്രാന്തന്മാർ മുസ്ലിംകളെ പ്രീണിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഹിന്ദുക്കളുടെ താൽപ്പര്യങ്ങൾ ബലികഴിച്ച രാജ്യദ്രോഹിയാണ് അദ്ദേഹമെന്ന് ആരോപിച്ചു. അദ്ദേഹത്തെ വധിക്കാനുള്ള ഒരു ശ്രമത്തിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം പരിക്കേൽക്കാതെ രക്ഷപ്പെട്ടു. അതിനുശേഷവും അദ്ദേഹം തന്റെ ദൗത്യം തുടർന്നു.

1948 ജനുവരി 30-ന് വൈകുന്നേരം ഗാന്ധിജി ബിർളാ ഹൗസിലെ താൽക്കാലിക വസതിയിൽനിന്ന് പ്രാർഥനാമന്ദിരത്തിലേക്ക് നടന്നു. നിരാഹാരസമരങ്ങളും യാത്രകളും കാരണം ക്ഷീണിതനായിരുന്ന അദ്ദേഹം തന്റെ രണ്ട് കൊച്ചുമക്കളുടെ പിന്തുണയോടെ പതുക്കെ നടന്നു. നൂറുകണക്കിന് അനുയായികൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങൾ തൊടാനും അനുഗ്രഹം നേടാനും പ്രാർഥനയിൽ പങ്കുചേരാനും അവിടെ തടിച്ചുകൂടിയിരുന്നു. ഗാന്ധിജി ഒരു നിമിഷം നിന്നിട്ട് പരമ്പരാഗതമായ നമസ്കാരരീതിയിൽ കൈകൾ കൂപ്പി.

കൂട്ടത്തിൽനിന്ന് ഒരാൾ കൈകൾ കൂപ്പിക്കൊണ്ട് ഗാന്ധിജിയുടെ അടുത്തേക്ക് വന്നു. പിന്നീട് അയാൾ ഒരു പിസ്റ്റൾ പുറത്തെടുത്ത് വളരെ അടുത്തുനിന്ന് ഗാന്ധിജിക്കുനേരെ മൂന്ന് തവണ വെടിയുതിർത്തു. നെഞ്ചിലും വയറിലും വെടിയേറ്റ ഗാന്ധിജി “ഹേ റാം” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് തൽക്ഷണം മരിച്ചു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശവസംസ്കാരച്ചടങ്ങിൽ പത്തുലക്ഷം ആളുകളും നിരവധി രാജ്യങ്ങളിൽനിന്നുള്ള പ്രമുഖ വ്യക്തികളും പങ്കെടുത്തു. ഇന്ന് ഇന്ത്യയിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രതിമയോ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിലുള്ള ഒരു റോഡോ ഇല്ലാത്ത പട്ടണങ്ങൾ വിരളമാണ്.

“സത്യാഗ്രഹസമരം ആത്മബലമുള്ളവർക്കുള്ളതാണ്; സംശയിക്കുന്നവർക്കോ ഭീരുക്കൾക്കോ ഉള്ളതല്ല,” എന്ന് ഗാന്ധിജി പറഞ്ഞു. “സത്യാഗ്രഹം ജീവിക്കാനുള്ള കലയോടൊപ്പം മരിക്കാനുള്ള കലയും നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നു. മനുഷ്യർക്കിടയിൽ ജനനവും മരണവും അനിവാര്യമാണ്. മനുഷ്യനെ മൃഗത്തിൽനിന്ന് വേർതിരിക്കുന്നത്, തന്റെ ഉള്ളിലുള്ള ആത്മാവിനെ തിരിച്ചറിയാനുള്ള അവന്റെ ബോധപൂർവമായ പരിശ്രമമാണ്.

പ്രാർഥനാവേളയിൽ ചൊല്ലുന്ന ഭഗവദ്ഗീതയുടെ രണ്ടാം അധ്യായത്തിലെ അവസാനത്തെ പതിനെട്ട് ശ്ലോകങ്ങൾ ജീവിക്കാനുള്ള കലയുടെ രഹസ്യം സംക്ഷിപ്തമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു. സ്ഥിരമായ ജ്ഞാനമുള്ള മനുഷ്യനായ സ്ഥിതപ്രജ്ഞന്റെ വിവരണരൂപത്തിലാണ് അവിടെ ഇത് അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നത്. ഭഗവാൻ കൃഷ്ണനോട് അർജുനൻ ചോദിച്ച ചോദ്യത്തിനുള്ള മറുപടിയായിട്ടാണ് ഈ വിവരണം വരുന്നത്. സത്യാഗ്രഹിയുടെ സ്വഭാവവും ഇതുതന്നെയാണ്.

ജീവിക്കാനുള്ള കലയുടെ സ്വാഭാവികമായ തുടർച്ചയാണ് മരിക്കാനുള്ള കല. എല്ലാവർക്കും മരണം സംഭവിക്കേണ്ടതാണ്. ഒരാൾ മിന്നലേറ്റോ ഹൃദയസ്തംഭനം മൂലമോ ശ്വാസം നിലയ്ക്കുന്നതുകൊണ്ടോ മരിച്ചേക്കാം. എന്നാൽ സത്യാഗ്രഹി തനിക്കുവേണ്ടി ആഗ്രഹിക്കുകയോ പ്രാർഥിക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന മരണം അതല്ല. തന്റെ കടമ നിർവഹിക്കുന്നതിനിടയിൽ സന്തോഷപൂർവം മരണത്തെ

അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിലാണ് സത്യാഗ്രഹിയുടെ മരിക്കാനുള്ള കല അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്...”

“ഞാൻ ആത്മാവിന്റെ അമരത്വത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നു. ഇതു വിശദീകരിക്കാൻ സമുദ്രത്തിന്റെ ഉദാഹരണം നൽകാൻ ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. സമുദ്രം ജലത്തുള്ളികളാൽ നിർമ്മിതമാണ്. ഓരോ തുള്ളിയും സ്വതന്ത്രമായ ഒരു അസ്തിത്വമാണെങ്കിലും അത് സമഗ്രതയുടെ ഭാഗവുമാണ്. ‘ഒന്നും അനേകവും’ എന്ന സത്യം അതിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ഈ ജീവിതസമുദ്രത്തിൽ നാം ചെറിയ ജലത്തുള്ളികളാണ്.

എന്റെ സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ അർഥം, ഞാൻ ജീവിതവുമായും ജീവിക്കുന്ന എല്ലാറ്റുമായും എന്നെത്തന്നെ താദാത്മ്യപ്പെടുത്തണം എന്നതാണ്. ദൈവസാന്നിധ്യത്തിൽ ജീവിതത്തിന്റെ മഹത്വത്തിൽ പങ്കുചേരണം. ഈ ജീവിതത്തിന്റെ ആകെത്തുകയാണ് ദൈവം. നാം ദൈവമല്ലായിരിക്കാം, എന്നാൽ നാം ദൈവത്തിൽനിന്നുള്ളവരാണ്.

ഒരു വിശുദ്ധനായി നാം കരുതുന്ന വ്യക്തിയുടെ മരണത്തിൽ നാം ഒട്ടും ദുഃഖിക്കരുതെന്ന് ഞാൻ ശക്തമായി പറയാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ യഥാർഥ പ്രവർത്തനം മരണത്തിനുശേഷമാണ് ആരംഭിക്കുന്നതെന്നും, അല്ലെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ യഥാർഥ ഫലം നൽകിത്തുടങ്ങുന്നത് അപ്പോഴാണെന്നും നാം ഉറച്ചുവിശ്വസിക്കണം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലത്തെ മഹത്തായ നേട്ടങ്ങളായി കരുതിയിരുന്നവയെല്ലാം ഭാവിയിൽ ഉണ്ടാകുന്ന നേട്ടങ്ങൾക്കു മുന്നിൽ നിസ്സാരമായി മാറും. തീർച്ചയായും, വിശുദ്ധന്മാരായി നാം ആദരിക്കുന്നവരുടെ നല്ല മാതൃകകൾ നമ്മുടെ കഴിവിനനുസരിച്ച് പിന്തുടരേണ്ടത് നമ്മുടെ കടമയാണ്.”

പ്രശസ്ത ശാസ്ത്രജ്ഞനായ ആൽബർട്ട് ഐൻസ്റ്റൈൻ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: “വരുംതലമുറകൾ, രക്തവും മാംസവുമുള്ള അത്തരമൊരു മനുഷ്യൻ ഒരിക്കൽ ഈ ഭൂമിയിലൂടെ നടന്നുപോയി എന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ പോലും പ്രയാസപ്പെടും.”

ഗാന്ധിജിയുടെ നേട്ടങ്ങൾ അനവധിയായിരുന്നു. അവ ഓരോന്നും നടപ്പാക്കിയ രീതിയിലൂടെയോ അതിന്റെ ഫലങ്ങളിലൂടെയോ വിലയിരുത്തിയാൽ, ലോകത്തിലെവിടെയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് ആദരിക്കപ്പെടാൻ മതിയാകുമായിരുന്നു.

മനുഷ്യരാശിയുടെ അഞ്ചിലൊരുഭാഗത്തിന് വിദേശഭരണത്തിൽനിന്ന് ഗാന്ധിജി മോചനം നേടിക്കൊടുത്തു. ഒരു അർഥത്തിൽ, ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യം ആഫ്രിക്കയിലെയും ഏഷ്യയിലെയും നിരവധി രാജ്യങ്ങളുടെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിന് വഴികാട്ടിയായി. ദക്ഷിണാഫ്രിക്കയിലെ നെൽസൺ മണ്ടേല, മ്യാൻമറിലെ ആങ് സാൻ സൂചി, അമേരിക്കയിലെ ജൂനിയർ മാർട്ടിൻ ലൂഥർ കിംഗ് തുടങ്ങിയ ലോകപ്രശസ്ത നേതാക്കളും എണ്ണമറ്റ മറ്റു വ്യക്തികളും ഗാന്ധിജിയിൽനിന്ന് പ്രചോദനം ഉൾക്കൊണ്ടു.

ഒരുകാലത്ത് ‘തൊട്ടുകൂടാത്തവർ’ എന്നു വിളിച്ച് അവഹേളിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങൾക്കുവേണ്ടി അദ്ദേഹം ചെയ്ത കാര്യങ്ങളും അത്രതന്നെ പ്രാധാന്യമുള്ളവയായിരുന്നു. നൂറ്റാണ്ടുകളായി അവരെ ബന്ധിച്ചിരുന്ന ജാതീയമായ അടിച്ചമർത്തലിന്റെയും സാമൂഹിക അപമാനത്തിന്റെയും

ചങ്ങലകൾ അദ്ദേഹം പൊട്ടിച്ചെറിഞ്ഞു. ഗ്രാമങ്ങളിൽ ജീവിക്കുന്ന ദശലക്ഷക്കണക്കിന് ജനങ്ങളുടെ സമഗ്രമായ സാമൂഹികവും ധാർമികവും സാമ്പത്തികവുമായ ക്ഷേമത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അളക്കേണ്ടതെന്ന് അദ്ദേഹം ഉറച്ചുപറഞ്ഞു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ മരണംതന്നെ ഒരു നേട്ടമായിരുന്നു. രക്തസാക്ഷിത്വം വിദ്വേഷത്തിന്റെയും സഹോദരഹത്യയുടെയും ഉന്മാദത്തിൽനിന്ന് ജനങ്ങളെ ഉണർത്തി ലജ്ജിപ്പിച്ചു. മതേതരവും ജനാധിപത്യപരവുമായ തത്ത്വങ്ങളിൽ പുതിയതായി പിറന്ന രാഷ്ട്രത്തെ ഉറപ്പിച്ചുനിർത്താനും അത് സഹായിച്ചു.

ദൈവികവും അസുരികവുമായ സ്വഭാവങ്ങൾ

ദേവന്മാരും അസുരന്മാരും തമ്മിലുള്ള യുദ്ധങ്ങളുടെ കഥകൾ തിരുവെഴുത്തുകളിൽ കാണാം. എന്നാൽ ഈ വാക്കുകളെ അക്ഷരാർഥത്തിൽ മാത്രം വ്യാഖ്യാനിക്കരുത്. ലോകത്തിലെ നന്മയുടെയും തിന്മയുടെയും ശക്തികൾ തമ്മിലുള്ള പോരാട്ടത്തെ തിരുവെഴുത്തുകൾ കലാപരമായ രീതിയിൽ നാടകീയമായി അവതരിപ്പിക്കുന്നു.

മനുഷ്യരാശിക്ക് രണ്ട് പാതകളുണ്ടെന്ന് ഭഗവദ്ഗീത പറയുന്നു — ദൈവികമായ പാതയും അസുരികമായ പാതയും. ദൈവികഗുണങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിലൂടെ അസുരികഗുണങ്ങളുടെ സാന്നിധ്യം കുറയ്ക്കാൻ കഴിയും. അസുരികഗുണങ്ങളെക്കുറിച്ച് നാം ശ്രദ്ധാലുക്കളായിരിക്കണം. അതിനർഥം നിഷേധാത്മകതയിൽ മുഴുകുക എന്നല്ല, മറിച്ച് അത്തരം ഗുണങ്ങളിൽനിന്ന് സ്വയം സംരക്ഷിക്കുക എന്നതാണ്.

ദൈവികപ്രവണതകളുള്ള വ്യക്തിയുടെ ഗുണങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും: സ്നേഹം, നിഷേധാത്മക വികാരങ്ങളുടെയും ഭയങ്ങളുടെയും അഭാവം, ആത്മനിയന്ത്രണം, നിസ്വാർഥസേവനം, സത്യസന്ധത, വിനയം, ക്ഷമ, മനസ്സിന്റെ സമചിത്തത തുടങ്ങിയവ.

ഒരു വ്യക്തിയെ അസുരികനാക്കുന്ന ഗുണങ്ങളും പ്രവർത്തനങ്ങളും: വിദ്വേഷം, കോപം, ആധിപത്യം സ്ഥാപിക്കുന്ന അഹങ്കാരം, അസൂയ, ഗർവം, ക്രൂരത, കാപട്യം (സ്വന്തം കാര്യത്തിലും മറ്റുള്ളവരുടെ കാര്യത്തിലും ഇരട്ടത്താപ്പ്), ഭയങ്ങളും നിഷേധാത്മക വികാരങ്ങളും, ശരിയും തെറ്റും തിരിച്ചറിയാനുള്ള വിവേചനശക്തിയുടെ അഭാവം തുടങ്ങിയവ.

അസുരികപ്രവണതകളുള്ളവർ തിരുവെഴുത്തുകൾ കള്ളമാണെന്നും ധാർമികമായ അടിത്തറയില്ലാത്ത ഈ ലോകത്ത് ശക്തൻ ദുർബലനെ വിഴുങ്ങുകയാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നും വാദിക്കുന്നു. ഇത്തരത്തിലുള്ള വികലമായ കാഴ്ചപ്പാടുകളിൽ ഉറച്ചുനിന്നുകൊണ്ട് അവർ മറ്റുള്ളവർക്കും ഒടുവിൽ തങ്ങൾക്കുതന്നെയും ദുരിതം സൃഷ്ടിക്കുന്നു. ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിനായി ഏത് മാർഗവും സ്വീകരിക്കാൻ അവർ മടിക്കുകയില്ല. സ്വന്തം ഇഷ്ടാനുസരണം പ്രവർത്തിക്കാൻ അവരെ സ്വതന്ത്രരായി വിട്ടാൽ, അഡോൾഫ് ഹിറ്റ്ലർ ചെയ്തതുപോലെ അവർ ലോകത്തെ അശ്രദ്ധമായി നശിപ്പിച്ചേക്കാം. കുറച്ചുകാലത്തേക്ക് അവർ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയേക്കാം. എന്നാൽ ഒടുവിൽ അവർ എത്തിച്ചേരുന്നത് സ്വന്തം പ്രവൃത്തികളാൽ സൃഷ്ടിച്ച നരകത്തിലാണ് — പലപ്പോഴും ഈ ജീവിതത്തിൽത്തന്നെ.

പുരാണങ്ങളിൽ അസുരന്മാരെ ഭയാനകമായ രൂപങ്ങളുള്ളവരായി ചിത്രീകരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അവർ ബ്രഹ്മാവിൽനിന്നോ ശിവനിൽനിന്നോ വരങ്ങൾ നേടാൻ തപസ്സുചെയ്യുന്നവരാണെന്നും സാധാരണയായി വിഷ്ണുവിനെ ശത്രുവായി കരുതുന്നവരാണെന്നും കഥകൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. തങ്ങളുടെ ഉള്ളിലെ ദൈവികസാന്നിധ്യത്തെക്കുറിച്ച് അജ്ഞരായവരും അരിഷഡ്വർഗങ്ങളുടെ — കാമം, ക്രോധം, ലോഭം, മോഹം, മദം, മാത്സര്യം — സ്വാധീനത്തിൽ കഴിയുന്നവരുമാണ് അവർ.

ശിവന്റെ പ്രപഞ്ചനൃത്തമായ നടരാജരൂപത്തിൽ, അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാദങ്ങൾക്കു താഴെ അപസ്മാരം എന്ന കുള്ളനായ അസുരനെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു. പൂർണമായി നശിപ്പിക്കാനാവാത്ത, എന്നാൽ ദൈവത്താൽ നിയന്ത്രണവിധേയമാക്കപ്പെടുന്ന താമസികമായ അജ്ഞതയുടെ പ്രതീകമാണ് അപസ്മാരം.

സനാതനധർമം അവിശ്വാസികളെയോ തിന്മ ചെയ്യുന്നവരെയോ നിത്യനരകശിക്ഷയ്ക്ക് വിധിക്കേണ്ടവരായി കാണുന്നില്ല. കാരണം, ദൈവം സന്നിഹിതനല്ലാത്ത ഒരു സ്ഥലമുണ്ടായിരിക്കണം നരകം നിലനിൽക്കാൻ. അസുരികസ്വഭാവമുള്ളവരിൽപ്പോലും ആത്മനായി ദൈവം വസിക്കുന്നതിനാൽ അവരെ നിത്യമായ ശിക്ഷയ്ക്ക് വിധേയരാക്കുന്നില്ല. ശരിയായ പാത തിരഞ്ഞെടുക്കാനുള്ള അവസരം അവർക്കായി എപ്പോഴും തുറന്നുകിടക്കുന്നു.

ആത്മീയസാധനയിൽ പരാജയപ്പെട്ടാൽ എന്തു സംഭവിക്കും?

അർജുനൻ കൃഷ്ണനോട് വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ട ഒരു ചോദ്യം ചോദിച്ചു:

“ആത്മീയമായ ഒരു ലക്ഷ്യത്തിൽ വിശ്വസിക്കുന്നുവെങ്കിലും ആത്മനിയന്ത്രണമില്ലാത്തതിനാൽ വഴിതെറ്റുകയും ലക്ഷ്യത്തിലെത്തുന്നതിൽ പരാജയപ്പെടുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിക്ക് എന്തു സംഭവിക്കും? അയാൾ പരാജയപ്പെട്ടാൽ എല്ലാം നഷ്ടപ്പെടുമോ? ലൗകികജീവിതത്തിൽ അയാൾ ഉപേക്ഷിച്ച കാര്യങ്ങളും ആത്മസാക്ഷാത്കാരമെന്ന ലക്ഷ്യവും ഒരുപോലെ നഷ്ടപ്പെടുമോ?”

ആത്മീയമായ പുരോഗതിക്കുവേണ്ടി നടത്തുന്ന ഒരു ശ്രമവും പാഴാകുകയില്ലെന്ന് കൃഷ്ണൻ അദ്ദേഹത്തിന് ഉറപ്പുനൽകി. അടുത്ത ജന്മത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിച്ചാലും അയാൾക്ക് നഷ്ടപ്പെടാനുള്ളത് ഒന്നുമില്ല; നേടാനുള്ളത് ധാരാളമുണ്ട്. മുമ്പ് ഉപേക്ഷിച്ച ആത്മീയസാധന തുടരാൻ അനുയോജ്യമായ ഒരു കുടുംബത്തിൽ അയാൾ വീണ്ടും ജനിക്കും. അടുത്ത ജന്മത്തിൽ അയാൾ വീണ്ടും ആത്മീയാന്വേഷണത്തിലേക്ക് ആകർഷിക്കപ്പെടുകയും നേരത്തേതന്നെ സാധന ആരംഭിക്കാൻ അവസരം ലഭിക്കുകയും ചെയ്യും.

ദൈവികമായ പാത നമ്മെ മോക്ഷത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുന്നു. അസുരികമായ പാത നമ്മെ ബന്ധനത്തിലേക്ക് തള്ളിവിടുന്നു. തിന്മയുള്ള പ്രവൃത്തികളുടെ ഫലമായി ഒരു മൃഗത്തെപ്പോലെ അന്ധകാരത്തിലേക്ക് എറിയപ്പെടുന്നത് ഇതിന് ഉദാഹരണമാണ്. സമ്മിശ്രമായ കർമഫലങ്ങളുടെ ഉദാഹരണമാണ് മനുഷ്യജന്മം.

ഉത്തമമായ പ്രവൃത്തികളുടെ ഫലമായി ഉന്നതമായ ജന്മം ലഭിക്കുന്നതും ഒരു ഉദാഹരണമാണ്. എന്നാൽ സമ്പത്തും സുഖഭോഗങ്ങളും പ്രകൃതിയുടെ ഭാഗമാണെന്നും അവ ഒടുവിൽ നശിച്ചുപോകുമെന്നും ജ്ഞാനികൾക്കറിയാം. ഈ

ജീവിതത്തിൽ സമ്പാദിച്ച പുണ്യഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചുതീർന്നാൽ, അവർ വീണ്ടും സാധാരണമായ ജനനമരണചക്രത്തിലേക്ക് മടങ്ങേണ്ടിവരും. ഇതാണ് ബന്ധനത്തിലേക്കുള്ള പാത. അതിനാൽ, മോക്ഷം നേടുകയും സത്യത്തിലും ബ്രഹ്മത്തിലും നശിക്കാത്ത ശുദ്ധചൈതന്യത്തിലും ലയിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതായിരിക്കണം നമ്മുടെ ലക്ഷ്യം.

“എന്നെ എപ്പോഴും സ്മരിക്കുകയും മറ്റൊന്നിനോടും ആസക്തിയില്ലാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിക്ക് എന്നെ എളുപ്പത്തിൽ പ്രാപിക്കാനാകും. അത്തരമൊരു വ്യക്തിയാണ് യഥാർഥ യോഗി.” (ഭഗവദ്ഗീത 8:14)

“മഹാത്മാക്കൾ തങ്ങളുടെ ജീവിതത്തെ പൂർണതയിലെത്തിക്കുകയും എന്നെ പ്രാപിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അവർ മൃത്യുബന്ധനത്തിൽനിന്നും ജനനമരണങ്ങളുടെ ദുഃഖത്തിൽനിന്നും മോചിതരാകുന്നു.” (ഭഗവദ്ഗീത 8:15)

“എന്നോടൊന്നായിത്തീർന്നവനൊഴികെ പ്രപഞ്ചത്തിലെ എല്ലാ ജീവികളും പുനർജന്മത്തിന് വിധേയരാണ്.” (ഭഗവദ്ഗീത 8:16)

“ജീവിതത്തിന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യം തിരിച്ചറിയുന്നവർ, ഇന്ദ്രിയങ്ങൾക്കതീതനും നിത്യനും പരമോന്നതനുമായ ഞാനാണ് പരമസത്യമെന്ന് അറിയുന്നു. എന്നിൽ വന്ന് ലയിച്ചവർ വേർപെട്ട അസ്തിത്വത്തിലേക്ക് ഒരിക്കലും മടങ്ങിവരുന്നില്ല.” (ഭഗവദ്ഗീത 8:21)

“സകല അസ്തിത്വത്തിലും വ്യാപിച്ചുനിൽക്കുന്ന ഈ പരമേശ്വരനെയും എല്ലാ ജീവികളുടെയും യഥാർഥ ആത്മാവിനെയും അവിഭക്തമായ സ്നേഹത്തിലൂടെ സാക്ഷാത്കരിക്കാനാകും.” (ഭഗവദ്ഗീത 8:22)

ആയിരങ്ങളിൽ ഒരാൾ മാത്രമാണ് യഥാർഥത്തിൽ ദൈവത്തെ അന്വേഷിക്കുന്നത്. അവരിൽത്തന്നെ ആയിരങ്ങളിൽ ഒരാൾ മാത്രമാണ് ദൈവത്തെ യഥാർഥത്തിൽ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നത്. ഈ സാധ്യതകൾ വളരെ കുറവാണെങ്കിലും, കാലക്രമേണയും പരിണാമപ്രക്രിയയിലൂടെയും എല്ലാ ജീവികളും ഈ പരിപൂർണതയിലെത്താൻ വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ആളുകൾ ആരാധിക്കാൻ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന ദേവതാരൂപം ഏതായാലും, ഘട്ടംഘട്ടമായി പരിണമിച്ച് ഒടുവിൽ ദൈവത്തിലെത്താനാണ് അവർ വിധിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്.

ദൈവം കാലമാണ് — മരണവും അമരത്വവും; അസ്തിത്വവും അനസ്തിത്വവും. ദൈവത്തിന്റെ ദിവ്യപ്രകടനങ്ങൾക്ക് അവസാനമില്ല. കാരണം, അവിടുന്ന് സർവവ്യാപിയാണ്; അവിടുത്തെ പുറത്തായി ഒന്നും നിലനിൽക്കുന്നില്ല.

“ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് ജ്ഞാനവും വിജ്ഞാനവും ഒരുപോലെ നൽകുന്നു. ഇവ രണ്ടും സാക്ഷാത്കരിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, നിങ്ങൾക്ക് അറിയേണ്ടതായി മറ്റൊന്നും അവശേഷിക്കുകയില്ല.” (ഭഗവദ്ഗീത 7:2)

ആനയും ആറു അന്ധന്മാരും

കാഴ്ചയില്ലാത്ത ആറു പേർ ഒരു വിചിത്രമൃഗത്തെക്കുറിച്ച് കേട്ടു. അതിനെ ആന എന്നാണ് വിളിക്കുന്നതെന്നും ആനയെ പട്ടണത്തിലേക്ക് കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ടെന്നും

അവർ അറിഞ്ഞു. എന്നാൽ അവരിൽ ആർക്കും ആനയുടെ രൂപത്തെക്കുറിച്ചോ ആകൃതിയെക്കുറിച്ചോ അറിവുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ആകാംക്ഷയോടെ അവർ പറഞ്ഞു: “നമുക്ക് അതിനെ സ്പർശിച്ച് പരിശോധിച്ച് മനസ്സിലാക്കണം.” അങ്ങനെ അവർ ആനയെ അന്വേഷിച്ചുചെന്നു. അതിനെ കണ്ടെത്തിയപ്പോൾ കൈകൾകൊണ്ട് തപ്പിനോക്കി.

ആദ്യത്തെ ആൾ ആനയുടെ തുമ്പിക്കൈയിൽ തൊട്ടിട്ട് പറഞ്ഞു: “ഈ മൃഗം കട്ടിയുള്ള ഒരു പാമ്പിനെപ്പോലെയാണ്.”

രണ്ടാമത്തെ ആൾ അതിന്റെ ചെവിയിൽ തൊട്ടിട്ട് പറഞ്ഞു: “ഇത് ഒരു വിശറി പോലെയാണ്.”

മൂന്നാമത്തെ ആൾ ആനയുടെ കാലുകളിലൊന്നിൽ തൊട്ടിട്ട് പറഞ്ഞു: “ആന ഒരു തൂണിനെപ്പോലെയാണ്.”

നാലാമത്തെ ആൾ ആനയുടെ വശത്ത് കൈവെച്ചിട്ട് പറഞ്ഞു: “ആന ഒരു മതിൽ പോലെയാണ്.”

അഞ്ചാമത്തെ ആൾ അതിന്റെ വാലിൽ തൊട്ടിട്ട് പറഞ്ഞു: “ഇത് ഒരു കയറുപോലെയാണ്.”

ആറാമത്തെ ആൾ അതിന്റെ കൊമ്പിൽ തൊട്ടിട്ട് പറഞ്ഞു: “ആന ഒരു കുന്തം പോലെയാണ്.”

ഈ കഥയെക്കുറിച്ച് ഗാന്ധിജി ഇങ്ങനെ അഭിപ്രായപ്പെട്ടു:

“ആനയെക്കുറിച്ച് ഏഴ് വ്യത്യസ്ത വിവരണങ്ങൾ നൽകിയ ഏഴ് അന്ധന്മാരും അവരവരുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ ശരിയായിരുന്നു. എന്നാൽ പരസ്പരം നോക്കുമ്പോൾ അവർ തെറ്റായിരുന്നു. ആനയെ യഥാർഥത്തിൽ അറിയുന്ന ഒരാളുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽ അവർ ഒരേസമയം ശരിയും തെറ്റുമായിരുന്നു.

യാഥാർഥ്യത്തിന് അനേകം വശങ്ങളുണ്ടെന്ന ഈ സിദ്ധാന്തം എനിക്ക് വളരെ ഇഷ്ടമാണ്. ഒരു മുസ്‌ലിമിനെ അയാളുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽനിന്നും ഒരു ക്രിസ്ത്യാനിയെ അയാളുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽനിന്നും മനസ്സിലാക്കാൻ ഈ സിദ്ധാന്തമാണ് എന്നെ പഠിപ്പിച്ചത്. മുമ്പ് എന്റെ എതിരാളികളുടെ അജ്ഞത എന്നെ പ്രകോപിപ്പിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. ഇന്ന് എനിക്ക് അവരെ സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയുന്നു. കാരണം, മറ്റുള്ളവർ എന്നെ എങ്ങനെ കാണുന്നുവെന്ന് തിരിച്ചറിയാനും അതുപോലെ മറ്റുള്ളവരെ അവരുടെ കാഴ്ചപ്പാടിൽനിന്ന് മനസ്സിലാക്കാനും കഴിയുന്ന കാഴ്ചപ്പാട് എനിക്ക് ലഭിച്ചിരിക്കുന്നു.”

ദൈവത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു നേരിയ അനുഭവമെങ്കിലും നേടാൻ നമുക്ക് ജ്ഞാനവും വിജ്ഞാനവും രണ്ടും ആവശ്യമാണ്. ഇവ തമ്മിലുള്ള വ്യത്യാസം ഇതാണ്: ഇന്ദ്രിയങ്ങളിലൂടെയും മനസ്സിലൂടെയും — നിരീക്ഷണത്തിലൂടെയും ചിന്തയിലൂടെയും — നാം അറിവ് നേടുന്നു. നേരിട്ടുള്ള അനുഭവത്തിലൂടെയും അന്തർജ്ഞാനത്തിലൂടെയും നാം വിജ്ഞാനം നേടുന്നു.

അറിവ് സൈദ്ധാന്തികമായി ദൈവത്തെ 'അറിയുന്നു'. എന്നാൽ വിജ്ഞാനം ദൈവത്തെ 'സാക്ഷാത്കരിക്കുന്നു'. കൂടാതെ, ആ അറിവ് ജീവിതത്തിലെ ഓരോ നിമിഷത്തിലും പ്രയോഗിക്കാൻ നമ്മെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നു.

ജ്ഞാനോദയം നേടിയവർ പൂർണഹൃദയത്തോടെ ഈ 'സത്യ'ത്തിനായി തങ്ങളെത്തന്നെ സമർപ്പിക്കുന്നു. ദൈവത്തെ സാക്ഷാത്കരിക്കുന്ന എല്ലാവരും ഈ അന്തിമ 'ഭവന'ത്തിലെത്തുന്നു. അവിടെനിന്ന് അവർ വീണ്ടും വേർപെട്ട് ജനിക്കുകയില്ല. അവരുടെ വർഷങ്ങളായുള്ള പരിണാമയാത്രയുടെ ലക്ഷ്യം സാക്ഷാത്കരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കും. അമരനായ ആത്മൻ തന്റെ മർത്യമായ യാത്ര പൂർത്തിയാക്കി വീണ്ടും ബ്രഹ്മത്തിൽ ലയിക്കുന്നു.

"എന്റെ ജീവിതമാണ് എന്റെ സന്ദേശം"

തന്റെ ആശയങ്ങൾ പ്രചരിപ്പിക്കാനായി തന്റെ പേരിൽ ഒരു സംഘടന രൂപീകരിച്ച ചില സഹപ്രവർത്തകർക്ക് ഗാന്ധിജി ഒരിക്കൽ മുന്നറിയിപ്പ് നൽകി.

"എന്റെ ജീവിതമാണ് എന്റെ സന്ദേശം. 'ഗാന്ധിസം' എന്നൊന്നില്ല; എന്റെ പിന്നാലെ ഒരു വിഭാഗത്തെയോ സമ്പ്രദായത്തെയോ അവശേഷിപ്പിക്കാനും ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നില്ല. പുതിയൊരു തത്ത്വമോ സിദ്ധാന്തമോ ഞാൻ ആവിഷ്കരിച്ചുവെന്ന് അവകാശപ്പെടുന്നില്ല. നിത്യസത്യങ്ങളെ എന്റെ ദൈനംദിന ജീവിതത്തിലും പ്രശ്നങ്ങളിലും പ്രയോഗിക്കാൻ എന്റെ സ്വന്തം രീതിയിൽ ഞാൻ ശ്രമിക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്തത്.

ഞാൻ രൂപപ്പെടുത്തിയ അഭിപ്രായങ്ങളും എത്തിച്ചേർന്ന നിഗമനങ്ങളും ഒരു തരത്തിലും അന്തിമമല്ല. അതിലും മെച്ചപ്പെട്ടവ കണ്ടെത്തിയാൽ നാളെ അവ മാറ്റാൻ ഞാൻ തയ്യാറാണ്. ലോകത്തിന് പുതിയതായി പഠിപ്പിക്കാൻ എനിക്ക് ഒന്നുമില്ല. സത്യവും അഹിംസയും കുന്നുകളോളം പഴക്കമുള്ളവയാണ്. കഴിയുന്നത്ര വിശാലമായ തലത്തിൽ, എനിക്ക് സാധ്യമായ ഏറ്റവും മികച്ച രീതിയിൽ ഈ രണ്ടിലും പരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്താൻ ഞാൻ ശ്രമിച്ചുവെന്നത് മാത്രമാണ് എന്റെ സംഭാവന. അങ്ങനെ ചെയ്യുന്നതിനിടയിൽ എനിക്ക് ചില തെറ്റുകൾ സംഭവിച്ചു; അവയിൽനിന്ന് ഞാൻ പഠിക്കുകയും ചെയ്തു.

എന്റെ എല്ലാ അനുഭവങ്ങളും എന്നെ ബോധ്യപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നത് സത്യത്തിനപ്പുറം മറ്റൊരു ദൈവമില്ലെന്നാണ്. ഈ അധ്യായങ്ങളിലെ ഓരോ പേജും സാക്ഷാത്കാരത്തിലേക്കുള്ള ഏകമാർഗം അഹിംസയാണെന്ന് വായനക്കാരനോട് പ്രഖ്യാപിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ, ഈ അധ്യായങ്ങൾ എഴുതാൻ ഞാൻ നടത്തിയ എല്ലാ പരിശ്രമങ്ങളും വ്യർഥമായെന്ന് ഞാൻ കരുതും. ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്റെ ശ്രമങ്ങൾ ഫലമില്ലാത്തവയായി തെളിഞ്ഞാലും, തെറ്റ് വാഹനത്തിനാണ്, മഹത്തായ തത്ത്വത്തിനല്ലെന്ന് വായനക്കാർ മനസ്സിലാക്കട്ടെ.

എന്റെ അഹിംസാന്വേഷണം എത്ര ആത്മാർഥമായിരുന്നാലും അത് ഇപ്പോഴും അപൂർണവും അപര്യാപ്തവുമാണ്. അതിനാൽ, സത്യത്തിന്റെ മഹത്ത്വത്തിന്റെ ചെറിയ മിന്നലാട്ടങ്ങൾ മാത്രമേ എനിക്ക് അനുഭവിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ. നാം ദിവസേന കണ്ണുകൊണ്ട് കാണുന്ന സൂര്യനേക്കാൾ ദശലക്ഷക്കണക്കിന് മടങ്ങ് തീവ്രമായ പ്രകാശമാണ് സത്യത്തിനുള്ളത്. ആ വിവരണാതീതമായ പ്രകാശത്തിന്റെ ഏറ്റവും നേരിയ തിളക്കം മാത്രമാണ് എനിക്ക് ലഭിച്ചിട്ടുള്ളത്.

എങ്കിലും എന്റെ എല്ലാ പരീക്ഷണങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഒരു കാര്യം ഉറപ്പോടെ പറയാൻ കഴിയും: അഹിംസയുടെ പൂർണമായ സാക്ഷാത്കാരത്തിനുശേഷം മാത്രമേ സത്യത്തിന്റെ പൂർണദർശനം സാധ്യമാകൂ.

സർവവ്യാപിയും സാർവത്രികവുമായ സത്യാത്മാവിനെ മുഖാമുഖം ദർശിക്കണമെങ്കിൽ, സൃഷ്ടിയിലെ ഏറ്റവും നിസ്സാരമായ ജീവിയെപ്പോലും സ്വന്തം ആത്മാവിനെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കാൻ കഴിയണം. അതിനായി ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഒരാൾക്ക് ജീവിതത്തിന്റെ ഒരു മേഖലയെയും മാറ്റിനിർത്താൻ കഴിയില്ല. അതുകൊണ്ടാണ് സത്യത്തോടുള്ള എന്റെ ഭക്തി എന്നെ രാഷ്ട്രീയരംഗത്തേക്ക് നയിച്ചത്. മതത്തിന് രാഷ്ട്രീയവുമായി യാതൊരു ബന്ധവുമില്ലെന്ന് പറയുന്നവർക്ക് മതത്തിന്റെ യഥാർഥ അർഥം അറിയില്ലെന്ന് ഞാൻ ഒട്ടും മടിക്കാതെ, അതേസമയം പൂർണവിനയത്തോടെ പറയാൻ കഴിയും.

ആത്മശുദ്ധിയില്ലാതെ സകല ജീവജാലങ്ങളുമായും താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കുക അസാധ്യമാണ്. ആത്മശുദ്ധിയില്ലെങ്കിൽ അഹിംസാനിയമം പാലിക്കുന്നത് പൊള്ളയായ ഒരു സ്വപ്നമായി തുടരും. ഹൃദയശുദ്ധിയില്ലാത്ത ഒരാൾക്ക് ദൈവത്തെ സാക്ഷാത്കരിക്കാനാവില്ല. അതിനാൽ ആത്മശുദ്ധി എന്നത് ജീവിതത്തിന്റെ എല്ലാ മേഖലകളിലുമുള്ള ശുദ്ധീകരണമാണ്. ശുദ്ധി മറ്റുള്ളവരിലേക്കും പകരുന്നതിനാൽ, ഒരാൾ സ്വയം ശുദ്ധീകരിക്കുമ്പോൾ അയാളുടെ ചുറ്റുപാടുകളും അനിവാര്യമായും ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടുന്നു.

എന്നാൽ ആത്മശുദ്ധിയുടെ പാത കഠിനവും ദുർഘടവുമാണ്. പൂർണമായ ശുദ്ധി നേടണമെങ്കിൽ ചിന്തയിലും വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും ഒരാൾ വികാരവികാരങ്ങളുടെയും ആസക്തികളുടെയും അടിമത്തത്തിൽനിന്ന് പൂർണമായി മോചിതനാകണം. സ്നേഹവും വിദ്വേഷവും, ആസക്തിയും വിരക്തിയും തമ്മിലുള്ള വിരുദ്ധപ്രവാഹങ്ങളെ അതിജീവിക്കണം. അതിനായി നിരന്തരം പരിശ്രമിച്ചിട്ടും ഈ മൂന്നുതലങ്ങളിലുമുള്ള പൂർണശുദ്ധി എനിക്കിതുവരെ കൈവരിക്കാനായിട്ടില്ലെന്ന് എനിക്കറിയാം. അതുകൊണ്ടാണ് ലോകത്തിന്റെ പ്രശംസ എന്നെ സ്വാധീനിക്കാത്തത്; പലപ്പോഴും അത് എന്നെ വേദനിപ്പിക്കുകപോലും ചെയ്യുന്നു.

സൂക്ഷ്മമായ ആസക്തികളെ കീഴടക്കുക എന്നത് ആയുധബലത്തിലൂടെ ലോകത്തെ കീഴടക്കുന്നതിനേക്കാൾ വളരെ പ്രയാസകരമാണ്. ഇന്ത്യയിലേക്ക് തിരിച്ചുവന്നതുമുതൽ എന്റെ ഉള്ളിൽ ഉറങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ആസക്തികളെ ഞാൻ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അവയെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവ് എന്നെ അപമാനിതനാക്കിയെങ്കിലും പരാജിതനാക്കിയില്ല. എന്റെ അനുഭവങ്ങളും പരീക്ഷണങ്ങളും എനിക്ക് താങ്ങായി; അവ എനിക്ക് വലിയ സന്തോഷവും നൽകി.

എന്നാൽ ഇനിയും ദുഷ്കരമായ ഒരു പാത താണ്ടാനുണ്ടെന്ന് എനിക്കറിയാം. ഞാൻ എന്നെത്തന്നെ പൂജ്യത്തിലേക്ക് ചുരുക്കണം. സ്വന്തം ഇഷ്ടപ്രകാരം സഹജീവികൾക്കിടയിൽ ഏറ്റവും അവസാനത്തെ സ്ഥാനം സ്വീകരിക്കുന്നതുവരെ ഒരാൾക്ക് മോക്ഷമില്ല. അഹിംസ വിനയത്തിന്റെ പരമമായ അതിരാണ്.”

ആത്മസാക്ഷാത്കാരവും മനസ്സിന്റെ മോചനവും

‘ആത്മനോ മോക്ഷാർത്ഥം ജഗത് ഹിതായ ച’ എന്നൊരു സംസ്കൃതസൂക്തിയുണ്ട്. അതിന്റെ അർഥം, സമൂഹത്തെ സേവിക്കുന്നതിലൂടെ ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തിലേക്കുള്ള നമ്മുടെ യാത്രയിൽ നാം സ്വയം ശുദ്ധീകരിക്കപ്പെടുകയും അതോടൊപ്പം ചുറ്റുമുള്ളവരുടെ ജീവിതസാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു എന്നതാണ്.

അമൃതബിന്ദു ഉപനിഷത്തിലെ ‘മന ഏവ മനുഷ്യാണാം കാരണം ബന്ധമോക്ഷയോഃ’ എന്ന വാക്യത്തിന്റെ അർഥം, മനുഷ്യനെ ബന്ധനത്തിലാക്കുന്നതും മോചിപ്പിക്കുന്നതും മനസ്സുതന്നെയാണ് എന്നതാണ്.

ശരീരത്തോടും മനസ്സിനോടും താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കുന്ന സാധാരണ വ്യക്തിയെ ‘ജീവൻ’ എന്നു വിളിക്കുന്നു. ഇവ രണ്ടിനും അതീതനാണ് താനെന്നും തന്റെ യഥാർഥ സ്വരൂപം ആത്മാവാണെന്നും തിരിച്ചറിയുന്ന വ്യക്തിയെ ‘ജീവന്മുക്തൻ’ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

കർമങ്ങൾ ശരീരത്തിലൂടെയാണ് ചെയ്യപ്പെടുന്നത്. അതിനാൽ അവയുടെ ഫലങ്ങൾ അനുഭവിക്കാൻ പുനർജന്മം ആവശ്യമായി വരുന്നു. ആത്മസാക്ഷാത്കാരം നേടിയ വ്യക്തിക്കുപോലും അനുഭവിച്ചുതീർക്കാനുള്ള ശേഷിച്ച കർമങ്ങൾ അഥവാ ‘കർമശേഷം’ ഉണ്ടായേക്കാം.

കർമഫലങ്ങളെ കുശവന്റെ ചക്രത്തിൽ നിർമ്മിക്കുന്ന മൺപാത്രങ്ങളോട് ഉപമിക്കാം. ചക്രം കറങ്ങിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നിടത്തോളം മൺപാത്രങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നു. ചക്രത്തിന്റെ കറക്കം ക്രമേണ മന്ദഗതിയിലായി പൂർണമായി നിലയ്ക്കുമ്പോൾ പുതിയ പാത്രങ്ങൾ ഉണ്ടാകുന്നതും അവസാനിക്കുന്നു.

ആത്മസാക്ഷാത്കാരത്തിനുശേഷവും ശേഷിച്ച കർമങ്ങളെല്ലാം തീരുന്നതുവരെ ഒരാൾക്ക് ശരീരത്തിൽ തുടരേണ്ടിവരും. തുടർന്ന് ശരീരം ഉപേക്ഷിക്കുമ്പോൾ വീണ്ടും ജനിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ലാതാകുകയും അയാൾ പരമാത്മാവിൽ ലയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അത്തരമൊരു വ്യക്തിയെ ‘വിദേഹമുക്തൻ’ എന്നു വിളിക്കുന്നു.

നാല് പുരുഷാർഥങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ പരമമായ ലക്ഷ്യം മോക്ഷമാണ്. എന്നാൽ ദൈവത്തെയും അവിടുത്തെ സൃഷ്ടിയെയും സേവിക്കുന്നതിനായി വീണ്ടും വീണ്ടും ജനിക്കാനും നാം ആഗ്രഹിക്കണം. അതാണ് യഥാർഥ ദൈവികതയുടെ അടയാളം.

ഉപസംഹാരം (Epilogue)

ഗാന്ധിജി നമ്മുടെ സമൂഹത്തിലെ ഏഴ് മാരകമായ തിന്മകളെ താഴെപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ വർഗീകരിച്ചു.

1. സ്വഭാവശുദ്ധിയില്ലാത്ത വിദ്യാഭ്യാസം (Education without character): വിദ്യാർത്ഥികൾ വ്യക്തിത്വവികസനത്തിനും സഹജീവികൾക്ക് ഉപകാരപ്പെടുന്നതിനും പകരം മാർക്കിനും റാങ്കിനും വേണ്ടി മാത്രം മത്സരിക്കാൻ പ്രേരിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന വിദ്യാഭ്യാസരീതി.

2. മാനവികതയില്ലാത്ത ശാസ്ത്രം (Science without humanity): ശാസ്ത്രം ബാഹ്യലോകത്തെക്കുറിച്ച് മാത്രം പഠിപ്പിക്കുകയും, അതിനെ നമ്മുടെ ആന്തരിക ബോധവുമായി എങ്ങനെ സമന്വയിപ്പിക്കാമെന്നതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു സൂചനയും നൽകാതിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

3. ധാർമികതയില്ലാത്ത വാണിജ്യം (Commerce without morals): സുവർണ്ണനിയമം അഥവാ എല്ലാവർക്കും പ്രയോജനകരമായ വിജയസാഹചര്യം (Win-win situation) എന്നത് ധാർമികതയുടെയും നീതിയുടെയും അടിസ്ഥാനമാണ്. ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാവരോടും നീതിപൂർവം പെരുമാറുക എന്നതായിരിക്കണം വിവേകമുള്ള വ്യവസായികളുടെ മാർഗദർശകതത്ത്വം. ഉപഭോക്താക്കളെ ചൂഷണം ചെയ്യാതെ ന്യായമായ വിലയ്ക്ക് സാധനങ്ങളും സേവനങ്ങളും അവർ നൽകുന്നു.

4. അധ്വാനമില്ലാത്ത സമ്പത്ത് (Wealth without work): ഒന്നും നൽകാതെ എന്തെങ്കിലും നേടാനുള്ള പ്രവണതയാണിത്. പ്രതിഫലമായി യാതൊരു മൂല്യവും സൃഷ്ടിക്കാതെ ആളുകളെയും വിപണികളെയും കബളിപ്പിച്ച് സമ്പന്നരാകാനുള്ള പദ്ധതികളും അതിവേഗം പണമുണ്ടാക്കാനുള്ള തന്ത്രങ്ങളും ഇതിൽപ്പെടുന്നു.

5. തത്ത്വചിന്തയില്ലാത്ത രാഷ്ട്രീയം (Politics without philosophy): പൊതുനന്മയിലേക്ക് ജനങ്ങളെ നയിക്കുന്നതിനുപകരം സ്വാർഥതാൽപര്യങ്ങൾക്കായി ജനങ്ങളെ ഭിന്നിപ്പിച്ച് ഭരിക്കുന്ന രാഷ്ട്രീയരീതിയാണിത്. ഒരു യഥാർഥ നേതാവ് ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ ജനങ്ങൾക്ക് പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കുന്ന രാഷ്ട്രതന്ത്രജ്ഞനെപ്പോലെയായിരിക്കണം. ഹ്രസ്വകാല നേട്ടങ്ങൾക്കുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുകയോ ജനങ്ങളുടെ ബലഹീനതകളെ ചൂഷണം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യരുത്.

6. ഹൃദയസ്പർശമില്ലാത്ത ആരാധന (Worship without heart): സഹജീവികളുടെ ദുരിതങ്ങൾ അവഗണിച്ചുകൊണ്ട് വിഗ്രഹങ്ങളിലും ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളിലും മാത്രം മുറുകെപ്പിടിക്കുന്ന പ്രവണതയാണിത്. പ്രപഞ്ചത്തിലെ ഏറ്റവും നിസ്സാരനായ ജീവിയെപ്പോലും സ്നേഹിക്കുകയും സേവിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന വ്യക്തിക്കാണ് യഥാർഥത്തിൽ ദൈവദർശനം ലഭിക്കുന്നത്.

7. മനസ്സാക്ഷിയില്ലാത്ത സുഖഭോഗം (Pleasure without conscience): മനസ്സാക്ഷിയില്ലാത്ത സുഖഭോഗങ്ങളുടെ വില വളരെ വലുതാണ്. സമയത്തിന്റെയും പണത്തിന്റെയും നഷ്ടം, സൽപ്പേരിനുണ്ടാകുന്ന കളങ്കം,

അതുപോലെതന്നെ സ്വന്തം താൽക്കാലിക സുഖത്തിനും സംതൃപ്തിക്കും വേണ്ടി മാത്രം പ്രവർത്തിക്കുന്നവരുടെ പ്രവൃത്തികൾ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്ന മറ്റുള്ളവരുടെ ഹൃദയങ്ങൾക്കും മനസ്സുകൾക്കും ഏൽപ്പിക്കുന്ന മുറിവുകൾ എന്നിവയിലൂടെയാണ് ഈ വില അളക്കപ്പെടുന്നത്.

മിക്കവരും ഭൗതികവാദം (Materialism) എന്നത് പണം, സ്വത്തുക്കൾ, ഭൗതികസമ്പത്ത്, ലൗകികവിജയം എന്നിവ നേടിയെടുക്കുന്നതിൽ പ്രധാനമായും താൽപര്യമുള്ള ഒരു സംസ്കാരമാണെന്ന് കരുതുന്നു. എന്നാൽ ഭൗതികവാദത്തിന്റെ യഥാർഥ അർഥം ഭൗതികജീവിതത്തിനപ്പുറം മറ്റൊന്നുമില്ലെന്ന വിശ്വാസമാണ്. ദ്രവ്യം മാത്രമാണ് യാഥാർഥ്യം, എല്ലാം അടിസ്ഥാനപരമായി ഭൗതികവും ജൈവികവുമാണ്, ആത്മൻ (Atman), ബ്രഹ്മം (Brahman) എന്നീ ആശയങ്ങൾ അജ്ഞാനത്തിൽനിന്നുണ്ടായ വ്യാമോഹങ്ങൾ മാത്രമാണ് എന്ന നിലപാടാണത്.

ഭൗതികവാദത്തിന്റെ വിപരീതമാണ് ആത്മീയവാദം (Spiritualism). എന്നാൽ ഭൗതികവാദത്തേക്കാൾ പോലും ദുരുപയോഗം ചെയ്യപ്പെട്ട മറ്റൊരു പദമാണിത്. ആധുനികമനസ്സിന് ഈ വാക്ക് കേൾക്കുമ്പോൾ ഭിക്ഷയാചിച്ചു നടക്കുന്ന സന്യാസിമാരുടെയോ കൊട്ടാരസമാനമായ മാളികകളിൽ താമസിച്ച് വിലകുറഞ്ഞ വിദ്യകൾ കാട്ടി ഉപജീവനം നടത്തുന്ന കാവിവസ്ത്രധാരികളായ ആൾദൈവങ്ങളുടെയോ ചിത്രങ്ങൾ മനസ്സിൽ തെളിഞ്ഞേക്കാം.

ആത്മീയവാദം യഥാർഥത്തിൽ അർഥമാക്കുന്നത് പരമമായ യാഥാർഥ്യം ഭൗതികമോ ശാരീരികമോ ആയ ഒന്നല്ല, മറിച്ച് തികച്ചും ആത്മീയവും അതീന്ദ്രിയവുമായ ഒന്നാണെന്ന വിശ്വാസമാണ്. എല്ലാറ്റിന്റെയും എല്ലാവരുടെയും ഉറവിടവും അന്തിമ ലക്ഷ്യവും അതുതന്നെയാണ്. അത് ഭൗതികതയെയും ശാരീരിക പ്രതിഭാസങ്ങളെയും നിഷേധിക്കുന്നില്ല. എന്നാൽ അവയെല്ലാം അനിത്യമാണെന്നും ആത്മീയാനുഭവത്തിനും ആത്മീയപരിണാമത്തിനും ഉപകരണങ്ങളായി മാത്രമേ അവയെ ഉപയോഗിക്കാവൂ എന്നും അത് വ്യക്തമാക്കുന്നു.

ഭൗതികവാദി വസ്തുക്കളെ സ്നേഹിക്കുകയും മനുഷ്യരെ ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുമ്പോൾ, ആത്മീയവാദി മനുഷ്യരെ സ്നേഹിക്കുകയും വസ്തുക്കളെ ഉപകരണങ്ങളായി മാത്രം ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

അർജുനന് ഭഗവദ്ഗീത ഉപദേശിക്കുന്നതിനായി കൃഷ്ണൻ തിരഞ്ഞെടുത്തത് ഒരു ആശ്രമമോ വനത്തിലെ ഏകാന്തവാസകേന്ദ്രമോ ആയിരുന്നില്ല; മറിച്ച് ഒരു യുദ്ധഭൂമിയായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ ഭഗവദ്ഗീത പൂട്ടിവെച്ച പെട്ടിയിൽ സൂക്ഷിച്ച് ആരാധിക്കേണ്ടതും സജീവജീവിതത്തിൽനിന്ന് വിരമിച്ചശേഷം മാത്രം തുറന്നുനോക്കേണ്ടതുമായ ഒരു ഗ്രന്ഥമല്ല. ജീവിതത്തിന്റെ ഏതു ഘട്ടത്തിലും പ്രയോഗിക്കാവുന്ന മാർഗദർശകമാണത്.

ജീവിതം ഉപേക്ഷിച്ച് പ്രശ്നങ്ങളിൽനിന്ന് ഓടിപ്പോകാനല്ല ഭഗവദ്ഗീത നമ്മെ ഉപദേശിക്കുന്നത്. മറിച്ച് വിശ്വാസത്തോടും നിർഭയത്വത്തോടും കൂടി ജീവിതത്തിലെ പോരാട്ടങ്ങളെ നേരിട്ട് അഭിമുഖീകരിക്കാനാണ് അത് നമ്മെ നയിക്കുന്നത്.

ഭഗവദ്ഗീതയുടെ ഉപദേശത്തിന്റെ സാരം, യുദ്ധത്തിന്റെ കർമഫലങ്ങളിൽ ബന്ധിതനാകാതെ അർജുനൻ ഒരു സൈനികനെന്ന നിലയിൽ തന്റെ കർത്തവ്യം നിർവഹിച്ചു എന്നതാണ്. ഗാന്ധിജിയുടെ ജീവിതത്തിന്റെ മഹത്വവും ഇതുതന്നെയാണ്. തന്റെ പ്രശസ്തിയും അധികാരവും സ്വാർഥമായ ആഗ്രഹങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാതെ അദ്ദേഹം രാജ്യത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനുവേണ്ടി പോരാടി.

മധ്യകാലഘട്ടത്തിൽ കടൽയാത്രകളും ശാസ്ത്രീയ പര്യവേക്ഷണങ്ങളും വാണിജ്യവും സമ്പത്തുസൃഷ്ടിയും ദുർബലരെ സംരക്ഷിക്കാൻ ശക്തി ആർജിക്കുന്നതുമെല്ലാം നിരുത്സാഹപ്പെടുത്തപ്പെട്ടിരുന്നു. ക്രമേണ സമൂഹം തമോഗുണപ്രധാനമായ അജ്ഞാനത്തിലേക്കും മന്ദതയിലേക്കും അടിമത്തത്തിലേക്കും അധഃപതിച്ചു.

ആഗ്രഹം ജീവിതത്തിന്റെ അഗ്നിയും ഊർജവുമാണ്. സ്വാതന്ത്ര്യം നേടുക, ഔഷധങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുക, സാങ്കേതികവിദ്യകൾ വികസിപ്പിക്കുക, സമ്പത്തും തൊഴിലവസരങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുക, സൃഷ്ടിപ്രപഞ്ചത്തിലെ അത്ഭുതങ്ങൾ പര്യവേക്ഷണം ചെയ്യുക തുടങ്ങിയ സൃഷ്ടിപരമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കായി ഈ ഊർജത്തെ ഉപയോഗിക്കാം. എന്നാൽ ആഗ്രഹങ്ങളെ വിനാശകരമായ ലക്ഷ്യങ്ങൾക്കോ സ്വാർഥനേട്ടങ്ങൾക്കോ വേണ്ടി ഉപയോഗിച്ചാൽ അവ വ്യക്തിയെ സ്വയം വരുത്തിവെക്കുന്ന പതനത്തിലേക്ക് നയിച്ചേക്കാം. കാരണം, അന്തിമമായി ധർമം വിജയിക്കുന്നു; സത്യം മാത്രമേ വിജയിക്കുകയുള്ളൂ — “സത്യമേവ ജയതേ”.

നമ്മുടെ ശരീരവും മനസ്സും മോക്ഷം നേടുന്നതിനും ധർമം അനുഷ്ഠിക്കുന്നതിനും അർഥം സമ്പാദിക്കുന്നതിനും കാമം പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിനും മറ്റു ജീവികൾക്ക് സേവനം ചെയ്യുന്നതിനുമുള്ള ഉപകരണങ്ങളാണ്. അതിനാൽ ഭൗതികവിഭവങ്ങൾ ശരിയായി വിനിയോഗിക്കുന്നതിലും ആത്മീയമായി പരിണമിക്കുന്നതിലും നമുക്ക് വിജയം ആവശ്യമാണ്.

എന്നാൽ അസൂയ, അത്യാഗ്രഹം, വിദ്വേഷം, ദുഷ്ടത, അസത്യസന്ധത തുടങ്ങിയ ആഴത്തിൽ വേരൂന്നിയ പ്രവണതകളെ അത്ര വേഗത്തിലും എളുപ്പത്തിലും നീക്കം ചെയ്യാനാവില്ല. അവയെ മറ്റുള്ളവരിൽനിന്ന് നീക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നതിനുമുമ്പ്, ആദ്യം നമ്മിൽനിന്നുതന്നെ അവയെ നീക്കുകയും മറ്റുള്ളവർക്ക് മാതൃകയാകുകയും വേണം. വിശ്വാസം, സ്നേഹം, നിർഭയത്വം, കരുണ, അപരിഗ്രഹം എന്നിവപോലുള്ള സദ്ഗുണങ്ങൾ വളർത്തിയെടുക്കണം. അങ്ങനെ ദുർഗുണങ്ങളുടെ സ്വാധീനം കുറയ്ക്കാൻ നമുക്ക് കഴിയും.

ഗാന്ധിജിയുടെ സമകാലികരായ നിരവധി അഭിഭാഷകർ അദ്ദേഹത്തേക്കാൾ കൂടുതൽ വരുമാനം നേടുകയും വലിയ സമ്പത്ത് സ്വരൂപിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. എന്നാൽ അവരെല്ലാം കാലത്തിന്റെ ഗർഭത്തിൽ മറഞ്ഞുപോയി; ഇന്ന് അവരെ ആരും ഓർക്കുന്നില്ല.

ഗാന്ധിജി പൂർണതയുള്ള വ്യക്തിയായിട്ടല്ല ജനിച്ചത്. മറ്റേതൊരു സാധാരണ മനുഷ്യനെയുംപോലെ തന്നെയാണ് അദ്ദേഹം ജനിച്ചത്. എന്നാൽ ആത്മപരിശോധനയിലൂടെയും നിരന്തരമായ പരിശ്രമങ്ങളിലൂടെയും അദ്ദേഹം മഹാത്മാവായി വളർന്നു. പഠിക്കാനും ജീവിതത്തിൽ പിന്തുടരാനും കഴിയുന്ന മഹത്തായ മാതൃകയായി അദ്ദേഹത്തെ മാറ്റുന്നത് ഈ സവിശേഷതയാണ്.

ഗാന്ധിജി തന്റെ ആത്മകഥയ്ക്ക് എന്റെ സത്യാന്വേഷണ പരീക്ഷണങ്ങൾ (My Experiments with Truth) എന്ന് പേരിട്ടതുപോലെ, നമ്മുടെ ജീവിതത്തെയും സത്യവുമായുള്ള നിരന്തരമായ പരീക്ഷണമായി മാറ്റണം.

പതിനാറാം നൂറ്റാണ്ടിലെ മഹാനായ സന്ന്യാസിയും സംഗീതജ്ഞനുമായ ത്യാഗരാജസ്വാമി തെലുങ്കിൽ “ബണ്ടു റീതി കൊലുവിയവയ്യാ രാമാ...” (Bantu Reethi Koluvu...) എന്ന കൃതി രചിച്ചു. ശ്രീരാമന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ ഒരു കാവൽക്കാരനായി നിയമിച്ച് തന്നെ ഭഗവാന്റെ സമീപത്ത് നിലനിർത്തണമെന്ന് അദ്ദേഹം പ്രാർത്ഥിച്ചു.

ഛത്രപതി ശിവജി തന്റെ രാജ്യം ഗുരുവായ സമർഥ രാമദാസിന് ഗുരുദക്ഷിണയായി സമർപ്പിച്ചു. തുടർന്ന് ഗുരുവിന്റെ ആജ്ഞപ്രകാരം ശ്രീരാമന്റെ പ്രതിനിധിയായി അദ്ദേഹം രാജ്യം ഭരിച്ചു.

ദൈവം തന്റെ ഭക്തന്റെ സംരക്ഷണത്തിനും ക്ഷേമത്തിനും ഉത്തരവാദിത്വം ഏറ്റെടുക്കുകയും അവനെ ശരിയായ പാതയിലൂടെ നയിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. അതിനാൽ നാം ദൈവത്തിന്റെയും രാജ്യത്തിന്റെയും മാനവരാശിയുടെയും സേവനത്തിനായി സ്വയം സമർപ്പിക്കണം.

ഈ പുസ്തകത്തിലെ വിഷയങ്ങൾ, അവലംബഗ്രന്ഥങ്ങൾ, കഥകൾ, വീഡിയോകൾ തുടങ്ങിയവയെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ വിവരങ്ങൾ അറിയാൻ ഞങ്ങളുടെ വെബ്സൈറ്റ് സന്ദർശിക്കുക:

www.dharmakshetra.info

ശ്രീരാമന്റെ സേവകനും ഉപകരണവുമായി,

ഈ പുസ്തകം അദ്ദേഹത്തിന് സമർപ്പിക്കുന്നു.

— ഗ്രന്ഥകർത്താവ്

കൃതജ്ഞതയും നന്ദിയും

1. ചിന്തിക്കുക, സമ്പന്നരാകുക (Think and Grow Rich) – നെപ്പോളിയൻ ഹിൽ

2. എന്റെ സത്യാന്വേഷണ പരീക്ഷണങ്ങൾ (My Experiments with Truth) – രചയിതാവ്: എം. കെ. ഗാന്ധി

3. ഗാന്ധി – ആ മനുഷ്യൻ (Gandhi: The Man) – രചയിതാവ്: എകനാഥ് ഈശ്വരൻ

4. ഗാന്ധി: ഒരു ജീവിതം (Gandhi: A Life) – കൃഷ്ണ കൃപലാനി

5. ഗാന്ധിയൻ സമഗ്ര സാമ്പത്തികശാസ്ത്രം (Gandhian Holistic Economics) – ശശി പ്രഭാ ശർമ്മ

6. ഭഗവദ്ഗീത (The Bhagavad Gita) – വിവർത്തനം: എകനാഥ് ഈശ്വരൻ

7. ആത്മവികാസം (Self-Unfoldment) – സ്വാമി ചിന്മയാനന്ദ

8. മനുഷ്യനെ ഉത്തമ വ്യക്തിത്വമുള്ളവനാക്കുന്ന കല (The Art of Man Making) – സ്വാമി ചിന്മയാനന്ദ

9. ദൈനംദിന ജീവിതത്തിൽ വേദാന്തം (Vedanta in Daily Life) – സ്വാമിനി സാരദാ പ്രിയാനന്ദ

10. ദൈവസാക്ഷാത്കാരത്തിന്റെ രാജവിജ്ഞാനം (The Royal Science of God Realization) – പരമഹംസ യോഗാനന്ദ

ഇവർക്കും ഇവരെപ്പോലെ എണ്ണമറ്റ മറ്റെല്ലാവർക്കും എന്റെ ഹൃദയം നിറഞ്ഞ നന്ദിയും കടപ്പാടും അർപ്പിക്കുന്നു!